

JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1867/06/08/1867060850/justel>

Dossiernummer : 1867-06-08/01

Titel

8 JUNI 1867. - STRAFWETBOEK.

Situatie : De van kracht zijnde wijzigingen, gepubliceerd tot en met 08-09-2023, zijn verwerkt.

Nota : Zie de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen, inzonderheid artikel 3, 1996-07-10/42

Publicatie : Belgisch Staatsblad van 09-06-1867 bladzijde : 3133

Inwerkingtreding : 15-10-1867

Inhoudstafel

[BOEK 1.](#) - DE MISDRIJVEN EN DE BESTRAFFING IN HET ALGEMEEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - MISDRIJVEN.

Art. 1-6

[HOOFDSTUK II.](#) - STRAFFEN.

[AFDELING I.](#) - VERSCHILLENDE SOORTEN VAN STRAFFEN.

Art. 7, 7bis

[AFDELING II.](#) - CRIMINELE STRAFFEN.

Art. 8-24

[AFDELING III.](#) - CORRECTIONELE GEVANGENISSTRAF.

Art. 25-27

[AFDELING IV.](#) - POLITIEGEVANGENISSTRAF.

Art. 28-29

[\(BEPALINGEN AAN DE AFDELINGEN II, III EN IV GEMEEN\).](#)

Art. 30, 30bis, 30ter

[AFDELING V.](#) - STRAFFEN AAN MISDADEN EN WANBEDRIJVEN GEMEEN.

[Onderafdeling I.](#) - (Straffen aan misdaden en wanbedrijven gemeen, toepasselijk op natuurlijke personen).

Art. 31-34

[Onderafdeling Ibis.](#) - De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank

Art. 34bis, 34ter, 34quater, 34quinqües

[Onderafdeling II.](#) - (Staffen aan misdaden en wanbedrijven gemeen, toepasselijk op rechtspersonen).

Art. 35-37, 37bis

[AFDELING Vbis.](#) ([² oude afdeling Vter hernummerd tot nieuwe afdeling Vbis]²) [¹ - De straf onder elektronisch toezicht]¹

Art. 37ter, 37quater

[AFDELING Vter.](#) - ([¹ de oude afdeling Vbis vernummerd tot een nieuwe afdeling Vter]¹) DE WERKSTRAF

Art. 37quinqües, 37sexies, 37septies

[AFDELING Vquater.](#) [¹ - De autonome probatiestraf]¹

Art. 37octies, 37novies, 37decies, 37undecies

[AFDELING VI.](#) - STRAFFEN AAN DE DRIE SOORTEN VAN MISDRIJVEN GEMEEN.

[Onderafdeling I.](#) - (De geldboete op natuurlijke personen toepasselijk).

Art. 38-41

[Onderafdeling II.](#) - (De geldboete op rechtspersonen toepasselijk).

Art. 41bis

[Onderafdeling III.](#) - (Bijzondere verbeurdverklaring).

Art. 42-43, 43bis, 43ter, 43quater

[HOOFDSTUK III.](#) - ANDERE VEROORDELINGEN DIE WEGENS MISDADEN, WANBEDRIJVEN OF OVERTREDINGEN KUNNEN WORDEN UITGESPROKEN.

Art. 44-50, 50bis

[HOOFDSTUK IV.](#) - POGING TOT MISDAAD OF TOT WANBEDRIJF.

Art. 51-53

[HOOFDSTUK V.](#) - HERHALING.

Art. 54-55, 55bis, 56-57, 57bis

[HOOFDSTUK VI.](#) - SAMENLOOP VAN VERSCHIEDENE MISDRIJVEN.

Art. 58-65

[HOOFDSTUK VII.](#) - DEELNEMING VAN VERSCHIEDENE PERSONEN AAN EENZELFDE MISDAAD OF WANBEDRIJF.

Art. 66-69

[HOOFDSTUK VIII.](#) - RECHTVAARDIGINGS- EN VERSCHONINGSGRONDEN.

Art. 70-78

[HOOFDSTUK IX.](#) [¹ - Verzwarende omstandigheden, verzwarende factoren en verzachtende omstandigheden.]¹

Art. 78bis, 78ter, 79-85

[HOOFDSTUK X.](#) - TENIETGAAN VAN DE STRAFFEN.

Art. 86-99

[HOOFDSTUK XI.](#) [¹ - Wijze waarop rekening wordt gehouden met de in andere staten door strafgerechten

uitgesproken veroordelingen]¹

Art. 99bis

[\(ALGEMENE BEPALINGEN.\)](#)

Art. 100, 100bis, 100ter

[BOEK 2.](#) - DE MISDRIJVEN EN HUN BESTRAFFING IN HET BIJZONDER.

[TITEL I.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

[HOOFDSTUK I.](#) - AANSLAG OP EN SAMENSPANNING TEGEN DE KONING, DE KONINKLIJKE FAMILIE EN DE REGERINGSVORM.

Art. 101-112

[HOOFDSTUK II.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE UITWENDIGE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

Art. 113-118, 118bis, 119-120, 120bis, 120ter, 120quater, 120quinquies, 120sexies, 120septies, 120octies, 121, 121bis, 122, 122bis, 123, 123bis, 123ter, 123quater, 123quinquies, 123sexies, 123septies, 123octies, 123nonies, 123decies

[HOOFDSTUK III.](#) - MISDADEN TEGEN DE INWENDIGE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

Art. 124-135, 135bis, 135ter, 135quater, 135quinquies

[ALGEMENE BEPALING BETREFFENDE DEZE TITEL.](#)

Art. 136

[TITEL Ibis.](#) - Ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

Art. 136bis, 136ter, 136quater, 136quinquies, 136sexies, 136septies, 136octies

[TITEL I ter.](#) - TERRORISTISCHE MISDRIJVEN.

Art. 137-140, 140bis, 140ter, 140quater, 140quinquies, 140sexies, 140septies, 141, 141bis, 141ter

[TITEL II.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN DIE DOOR DE GRONDWET GEWAARBORGDE RECHTEN SCHENDEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - WANBEDRIJVEN BETREFFENDE DE UITOEFENING VAN POLITIEKE RECHTEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - WANBEDRIJVEN BETREFFENDE DE VRIJE UITOEFENING VAN DE EREDIENSTEN.

Art. 142-146

[HOOFDSTUK II.](#) - SCHENDING DOOR OPENBARE AMBTENAREN VAN RECHTEN DOOR DE GRONDWET GEWAARBORGD.

Art. 147-159

[TITEL III.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE TROUW.

[HOOFDSTUK I.](#) - VALSE MUNT.

Art. 160-170, 170bis

[BIJZONDERE BEPALINGEN.](#)

Art. 171-172

[HOOFDSTUK II.](#) - NAMAKING OF VERVALSING VAN OPENBARE EFFECTEN, AANDELEN, SCHULDBRIEVEN, RENTEBEWIJZEN EN BIJ DE WET TOEGELATEN BANKBILJETTEN.

Art. 173-177, 177bis, 178

[HOOFDSTUK IIbis.](#) - BESCHERMING VAN DE GELDTOKENS DIE WETTIG BETAALMIDDEL ZIJN.

Art. 178bis, 178ter

[HOOFDSTUK IIter.](#) [¹ - NAMAKING OF VERVALSING VAN NIET-CONTANTE BETAALINSTRUMENTEN.]¹

Art. 178quater, 178quinquies, 178sexies, 178septies, 178octies, 178nonies

[HOOFDSTUK III.](#) - NAMAKING OF VERVALSING VAN ZEGELS, STEPELS, MERKEN, ENZ.

Art. 179-185, 185bis, 186-187, 187bis, 188-190, 190bis, 191

[\[Bijzondere bepaling\]](#)

Art. 192, 192bis, 192ter

[HOOFDSTUK IV.](#) - VALSHEID IN GESCHRIFTEN, IN INFORMATICA EN IN TELEGRAMMEN.

Art. 193

[AFDELING I.](#) - VALSHEID IN AUTHENTIEKE EN OPENBARE GESCHRIFTEN, IN HANDELS- OF BANKGESCHRIFTEN EN IN PRIVATE GESCHRIFTEN.

Art. 194-197

[AFDELING II.](#) - VALSHEID IN REISPASSEN, MACTHIGINGEN OM WAPENS TE DRAGEN, ARBEIDSBOEKJES, REISORDERS EN GETUIGSCHRIFTEN.

Art. 198-199, 199bis, 200-210

[AFDELING IIbis.](#) - Valsheid in informatica.

Art. 210bis

[AFDELING III.](#) - VALSHEID IN TELEGRAMMEN.

Art. 211-212

[\[Bepalingen aan de vijf vorige hoofdstukken gemeen\]](#)&

Art. 213-214

[HOOFDSTUK V.](#) - VALS GETUIGENIS EN MEINEED.

Art. 215-221, 221bis, 222-223, 223bis, 224-226

[HOOFDSTUK VI.](#) - AANMATIGING VAN AMBTEN, VAN TITELS OF VAN EEN NAAM.

Art. 227, 227bis, 227ter, 227quater, 228-232

[TITEL IV.](#) - (MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE, GEPLIEGD DOOR PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN OF DOOR BEDIENAREN DER EREDIENSTEN IN DE UITOEFENING VAN HUN BEDIENING.)

[HOOFDSTUK I.](#) - SAMENSPANNING VAN AMBTENAREN.

Art. 233-236

[HOOFDSTUK II.](#) - AANMATIGING VAN MACTH DOOR ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE OVERHEDEN.

Art. 237-239

[HOOFDSTUK III.](#) - (VERDUISTERING, KNEVELARIJ EN BELANGENNEMING GEPLIEGD DOOR PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN).

Art. 240-244

[\(..\).](#)

Art. 245

[HOOFDSTUK IV.](#) - (OMKOPING VAN PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN).

Art. 246-253

[HOOFDSTUK V.](#) - MISBRUIK VAN GEZAG.

Art. 254-259

[HOOFDSTUK Vbis.](#) - [¹ Onderscheppen, kennismaken en opnemen van niet voor het publiek toegankelijke communicatie en gegevens van een informaticasysteem]¹

Art. 259bis

[BEPALING AAN DE VORIGE HOOFDSTUKKEN GEMEEN.](#)

Art. 260

[HOOFDSTUK VI.](#) - ONWETTIG VERVROEGDE OF VERLENGDE UITOEFENING VAN HET OPENBAAR GEZAG.

Art. 261-262

[HOOFDSTUK VII.](#) - ENIGE WANBEDRIJVEN BETREFFENDE HET HOUDEN VAN DE AKTEN VAN DE BURGERLIJKE STAND.

Art. 263-265

[BIJZONDERE BEPALING.](#)

Art. 266

[HOOFDSTUK VIII.](#) - MISDRIJVEN VOOR DE BEDIENAREN DER EREDIENSTEN IN DE UITOEFENING VAN HUN BEDIENING GEPLEEGD.

Art. 267-268

[TITEL V.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE DOOR BIJZONDERE PERSONEN GEPLEEGD.

[HOOFDSTUK I.](#) - WEERSPANNIGHEID.

Art. 269-274

[HOOFDSTUK II.](#) - SMAAD EN GEWELD TEGEN MINISTERS, LEDEN VAN DE WETGEVENDE KAMERS, DRAGERS VAN HET OPENBAAR GEZAG OF VAN DE OPENBARE MACHT.

Art. 275-279, 279bis, 280-281, 281bis, 281ter, 282

[HOOFDSTUK III.](#) - ZEGELVERBREKING.

Art. 283-288

[HOOFDSTUK IV.](#) - BELEMMERING VAN DE UITVOERING VAN OPENBARE WERKEN.

Art. 289-291

[HOOFDSTUK V.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN VAN LEVERANCIERS.

Art. 292-298

[HOOFDSTUK VI.](#) - UITGEVEN OF VERSPREIDEN VAN GESCHRIFTEN ZONDER VERMELDING VAN NAAM EN WOONPLAATS VAN DE SCHRIJVER OF VAN DE DRUKKER.

Art. 299-300

[HOOFDSTUK VII.](#) - OVERTREDING VAN DE WETTEN EN VERORDENINGEN OP LOTERIJEN, SPEELHUIZEN EN PANDHUIZEN.

Art. 301-308

[HOOFDSTUK VIII.](#) - MISDRIJVEN BETREFFENDE NIJVERHEID, KOOPHANDEL EN OPENBARE VEILINGEN.

Art. 309-314

[HOOFDSTUK VIIIbis.](#) - [¹ Misdrijven betreffende het geheim van niet voor het publiek toegankelijke communicatie en gegevens van een informaticasysteem]¹

Art. 314bis

[HOOFDSTUK IX.](#) - ENIGE ANDERE MISDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE.

[AFDELING I.](#) - OVERTREDING VAN DE BEGRAFENISWETTEN.

Art. 315

[AFDELING II.](#) - (BELEMMERING VAN DE UITOEFENING VAN DE RECHTSPREKENDE FUNCTIE).

Art. 316, 316bis, 317-318

[AFDELING III.](#) - MISDRIJVEN BETREFFENDE VEEZIEKTEN.

Art. 319-321

[TITEL VI.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE VEILIGHEID.

[HOOFDSTUK I.](#) - (VERENIGING MET HET OOGMERK OM EEN AANSLAG TE PLEGEN OP PERSONEN OF OP EIGENDOMMEN EN CRIMINELE ORGANISATIE).

Art. 322-324, 324bis, 324ter, 325-326

[HOOFDSTUK II.](#) - (BEDREIGINGEN MET EEN AANSLAG OP PERSONEN OF OP EIGENDOMMEN EN VALSE INLICHTINGEN BETREFFENDE ERNSTIGE AANSLAGEN).

Art. 327-328, 328bis, 329-330, 330bis, 331, 331bis

[HOOFDSTUK III.](#) - ONTVLUCHTING VAN GEVANGENEN.

Art. 332-337

[HOOFDSTUK IV.](#) - BANBREUK EN ENIGE GEVALLEN VAN VERBERGING.

Art. 338-341

[HOOFDSTUK V.](#) - WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE VEILIGHEID GEPLEEGD DOOR LANDLOPERS OF DOOR BEDELAARS.

Art. 342-347

[TITEL VIBIS.](#) - (MISDADEN MET BETREKKING TOT HET NEMEN VAN GIJZELAARS).

Art. 347bis

[TITEL VII.](#) [¹ - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE ORDE VAN DE FAMILIE.]¹

[HOOFDSTUK I.](#) - VRUCHTAFDRIJVING.

Art. 348-353

[HOOFDSTUK II.](#) - (opgeheven)

Art. 354-360, 360bis

[HOOFDSTUK III.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN STREKKENDE TOT HET VERHINDEREN OF Vernietigen van het bewijs van de burgerlijke staat van kinderen.

Art. 361-367

[HOOFDSTUK IV.](#) - (opgeheven)

Art. 368-369, 369bis, 370-371

[HOOFDSTUK V.](#) [¹ - Voyeurisme, niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames, aanranding van de eerbaarheid en verkrachting]¹

Art. 371/1, 371/2, 371/3, 372, 372bis, 373-377, 377bis, 377ter, 377quater, 378, 378bis

[HOOFDSTUK VI.](#) - (BEDERF VAN DE JEUGD EN PROSTITUTIE).

Art. 379-380, 380bis, 380ter, 380quater, 380quinquies, 381, 381bis, 382, 382bis, 382ter, 382quater, 382quinquies

[HOOFDSTUK VII.](#) - OPENBARE SCHENNIS VAN DE GOEDE ZEDEN.

Art. 383, 383bis, 383bis/1, 384-386, 386bis, 386ter, 387-389

[HOOFDSTUK VIII.](#) - (DUBBEL HUWELIJK.)

Art. 390-391

[HOOFDSTUK IX.](#) - VERLATING VAN FAMILIE.

Art. 391bis, 391ter

[HOOFDSTUK X.](#) - Misdrijven en wanbedrijven inzake adoptie.

Art. 391quater, 391quinquies

[HOOFDSTUK XI.](#) - Gedwongen huwelijk [¹ en gedwongen wettelijke samenwoning]¹.

Art. 391sexies, 391septies, 391octies

[TITEL VIII.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN PERSONEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - (OPZETTELIJK DODEN, OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL, FOLTERING, ONMENSELIJKE BEHANDELING EN ONTERENDE BEHANDELING.)

Art. 392, 392bis

[AFDELING I.](#) - DOODSLAG EN VERSCHILLENDE SOORTEN VAN DOODSLAG.

Art. 393-397

[AFDELING II.](#) - OPZETTELIJK DODEN, NIET DOODSLAG GENOEMD, EN OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL.

Art. 398-401, 401bis, 402-405, 405bis, 405ter, 405quater, 406-410, 410bis, 410ter

[AFDELING III.](#) - VERSCHOONBARE DOODSLAG, VERSCHOONBARE VERWONDINGEN EN VERSCHOONBARE SLAGEN.

Art. 411-415

[AFDELING IV.](#) - GERECHTVAARDIGDE DOODSLAG, GERECHTVAARDIGDE VERWONDINGEN EN GERECHTVAARDIGDE SLAGEN.

Art. 416-417

[Afdeling V.](#) - Foltering, onmenselijke behandeling en onterende behandeling.

Art. 417/1, 417/2, 417/3, 417/4

[HOOFDSTUK I/1.](#) [¹ - MISDRIJVEN TEGEN DE SEKSUELE INTEGRITEIT, HET SEKSUELE ZELFBESCHIKKINGSRECHT EN DE GOEDE ZEDEN.]¹

[Afdeling 1.](#) [¹ - Aantasting van de seksuele integriteit, voyeurisme, niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud en verkrachting.]¹

[Onderafdeling 1.](#) [¹ - Toestemming met betrekking tot het seksueel zelfbeschikkingsrecht.]¹

Art. 417/5, 417/6

[Onderafdeling 2.](#) [¹ - Basismisdrijven.]¹

Art. 417/7, 417/8, 417/9, 417/10, 417/11

[Onderafdeling 3.](#) [¹ - Verzwaarde misdrijven.]¹

Art. 417/12, 417/13, 417/14, 417/15, 417/16, 417/17, 417/18, 417/19, 417/20, 417/21, 417/22

[Onderafdeling 4.](#) [¹ - Algemene bepaling.]¹

Art. 417/23

[Afdeling 2.](#) [¹ - Seksuele uitbuiting van minderjarigen.]¹

[Onderafdeling 1.](#) [¹ - Benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden.]¹

Art. 417/24

[Onderafdeling 2.](#) [¹ - Seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie.]¹

Art. 417/25, 417/26, 417/27, 417/28, 417/29, 417/30, 417/31, 417/32, 417/33, 417/34, 417/35, 417/36, 417/37, 417/38, 417/39, 417/40, 417/41, 417/42

[Onderafdeling 3.](#) [¹ - Beelden van seksueel misbruik van minderjarigen.]¹

Art. 417/43, 417/44, 417/45, 417/46, 417/47, 417/48, 417/49

[Onderafdeling 4.](#) [¹ - Algemene bepaling.]¹

Art. 417/50

[Afdeling 3.](#) [¹ - Openbare zedenschennis.]¹

Art. 417/51, 417/52, 417/53, 417/54, 417/55

[Afdeling 4.](#) [¹ - Gemeenschappelijke bepalingen.]¹

Art. 417/56, 417/57, 417/58, 417/59, 417/60, 417/61, 417/62, 417/63, 417/64

[HOOFDSTUK II.](#) - ONOPZETTELIJK DODEN EN ONOPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL.

Art. 418-419, 419bis, 420, 420bis, 421-422

[ENKELE GEVALLEN VAN SCHULDIG VERZUIM.](#)

Art. 422bis, 422ter, 422quater

[HOOFDSTUK III.](#) - (Aantasting van de persoon van minderjarigen, [¹ van kwetsbare personen]¹ en van het gezin.)

[Afdeling I.](#) - Verlaten of in behoeftige toestand achterlaten van kinderen of [¹ kwetsbare personen]¹.

Art. 423-424

[Afdeling II.](#) - Onthouden van voedsel of verzorging aan minderjarigen en [¹ aan kwetsbare personen]¹.

Art. 425-426

[Afdeling III.](#) - Bepaling aan de afdelingen I en II gemeen.

Art. 427

[Afdeling IV.](#) - Ontvoering en verberging van minderjarigen [¹ en van kwetsbare personen]¹.

Art. 428-430

[Afdeling V.](#) - Niet-afgeven van kinderen.

Art. 431-432

[Afdeling VI.](#) - Gebruik van minderjarigen [¹ en van kwetsbare personen]¹ met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf.

Art. 433

[Afdeling VII.](#) - Aantasting van de persoonlijke levenssfeer van minderjarigen.

Art. 433bis

[Afdeling VIII.](#) - [¹ Lokken van minderjarigen via informatie- en communicatietechnologieën met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf.]¹

Art. 433bis/1

[HOOFDSTUK IIIbis.](#) - Exploitatie van bedelarij

Art. 433ter, 433quater

[HOOFDSTUK IIIbis/1.](#) [¹ - Misbruik van prostitutie.]¹

Art. 433quater/1, 433quater/2, 433quater/3, 433quater/4, 433quater/5, 433quater/6, 433quater/7, 433quater/8, 433quater/9

[HOOFDSTUK IIIter.](#) Mensenhandel

Art. 433quinquies, 433sexies, 433septies, 433octies, 433novies, 433novies/1

[HOOFDSTUK IIIter/1.](#) [¹ - Handel in menselijke organen.]¹

Art. 433novies/2, 433novies/3, 433novies/4, 433novies/5, 433novies/6, 433novies/7, 433novies/8, 433novies/9, 433novies/10, 433novies/11

[HOOFDSTUK IIIquater.](#) - Misbruik van andermans [¹ kwetsbare toestand]¹ door de verkoop, verhuur of terbeschikkingstelling van goederen met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren

Art. 433decies, 433undecies, 433duodecies, 433terdecies, 433quaterdecies, 433quinquiesdecies

[HOOFDSTUK IV.](#) - AANSLAG OP DE PERSOONLIJKE VRIJHEID EN OP DE ONSCHENDBAARHEID VAN DE WONING, GEPLEEGD DOOR BIJZONDERE PERSONEN.

Art. 434-438, 438bis, 439-442, 442/1

[HOOFDSTUK IVbis.](#) - (ingevoegd bij) BELAGING.

Art. 442bis, 442ter

[HOOFDSTUK IVter.](#) [¹ - Misbruik van de zwakke toestand van personen]¹

Art. 442quater

[HOOFDSTUK V.](#) - AANRANDING VAN DE EER OF DE GOEDE NAAM VAN PERSONEN.

Art. 443-452

[BIJZONDERE BEPALING.](#)

Art. 453, 453bis

[HOOFDSTUK VI.](#) - ENIGE ANDERE WANBEDRIJVEN TEGEN PERSONEN.

Art. 454-458, 458bis, 458ter, 458quater, 459-460, 460bis, 460ter

[TITEL IX.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN EIGENDOMMEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - DIEFSTAL EN AFPERSING.

Art. 461-462

[AFDELING I.](#) - DIEFSTAL ZONDER GEWELD OF BEDREIGING.

Art. 463-467

[AFDELING II.](#) - DIEFSTAL DOOR MIDDEL VAN GEWELD OF BEDREIGING GEPLEEGD EN AFPERSING.

Art. 468-476

[AFDELING IIbis.](#) - (DIEFSTAL EN AFPERSING VAN KERNMATERIAAL).

Art. 477, 477bis, 477ter, 477quater, 477quinquies, 477sexies

[AFDELING III.](#) - (BETEKENIS VAN SOMMIGE IN DIT WETBOEK VOORKOMENDE UITDRUKKINGEN).

Art. 478-487, 487bis

[BIJZONDERE BEPALING.](#)

Art. 488

[HOOFDSTUK Ibis.](#) - [¹ Externe beveiliging van kernmateriaal en ander radioactief materiaal]¹

Art. 488bis, 488ter, 488quater, 488quinquies

[HOOFDSTUK II.](#) - BEDROG.

[AFDELING I.](#) [¹ - Misdrijven die verband houden met insolventie]¹

Art. 489, 489bis, 489ter, 489quater, 489quinquies, 489sexies, 490, 490bis, 490ter, 490quater

[AFDELING II.](#) - MISBRUIK VAN VERTROUWEN.

Art. 491-492, 492bis, 493-495, 495bis

[AFDELING III.](#) - OPLICHTING EN BEDRIEGERIJ.

Art. 496-497, 497bis, 498-501, 501bis, 502-504

[AFDELING IIIBIS.](#)

Art. 504bis, 504ter

[AFDELING IIIBIS.](#) - Informaticabedrog.

Art. 504quater

[AFDELING IV.](#) - (Heling en andere verrichtingen met betrekking tot zaken die uit een misdrijf voortkomen.)

Art. 505, 505bis, 506

[AFDELING V.](#) - ENIGE ANDERE SOORTEN VAN BEDROG.

Art. 507, 507bis, 508, 508bis, 508ter, 509, 509bis, 509ter, 509quater

[HOOFDSTUK III.](#) - VERNIELING, BESCHADIGING, AANRICHTING VAN SCHADE.

[AFDELING I.](#) - BRANDSTICHTING.

Art. 510-514, 514bis, 515-520

[AFDELING II.](#) - Vernieling van bouwwerken, stoommachines en telegraaf toestellen.

Art. 521-525, 525bis

[AFDELING III.](#) - Vernieling of beschadiging van graven, monumenten, kunstvoorwerpen, titels, bescheiden of andere papieren.

Art. 526-527

[AFDELING IV.](#) - Vernieling of beschadiging van eetwaren, koopwaren of andere roerende eigendommen.

Art. 528-532, 532bis, 533-534

[Afdeling IVbis.](#) - Graffiti en beschadiging van onroerende eigendommen.

Art. 534bis, 534ter, 534quater

[AFDELING V.](#) - Vernieling en verwoesting van veldvruchten, planten, bomen, enten, granen en voeder, vernieling van landbouw gereedschappen.

Art. 535-537

[AFDELING VI.](#) - Ombrengen van dieren.

Art. 538-542

[AFDELING VII.](#) - Bepalingen aan de vorige afdelingen gemeen.

Art. 543-544

[AFDELING VIII.](#) - Vernieling van afsluitingen, verplaatsing of verwijdering van grenspalen en hoekbomen.

Art. 545-546

[AFDELING VIIIbis.](#) [¹ - Binnendringen in havengebieden.]¹

Art. 546/1, 546/2, 546/3

[AFDELING IX.](#) - Vernieling en schade door overstroming veroorzaakt.

Art. 547-550

[TITEL IXbis.](#) - Misdrijven tegen de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informaticasystemen en van de gegevens die door middel daarvan worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen.

Art. 550bis, 550ter

[TITEL X.](#) - Overtredingen. (Opgeheven)

[HOOFDSTUK I.](#) - Overtredingen van de eerste klasse. (Opgeheven)

Art. 551-554

[HOOFDSTUK II.](#) - Overtredingen van de tweede klasse. (Opgeheven)

Art. 555-558

[HOOFDSTUK III.](#) - Overtredingen van de derde klasse. (Opgeheven)

Art. 559-562

[HOOFDSTUK IV.](#) - Overtredingen van de vierde klasse. (Opgeheven)

Tekst

[BOEK 1.](#) - DE MISDRIJVEN EN DE BESTRAFFING IN HET ALGEMEEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - MISDRIJVEN.

Artikel [1](#). Het misdrijf, naar de wetten strafbaar met een criminele straf, is een misdaad.
Het misdrijf, naar de wetten strafbaar met een correctionele straf, is een wanbedrijf.
Het misdrijf, naar de wetten strafbaar met een politiestraf, is een overtreding.

[Art. 2](#). Geen misdrijf kan worden gestraft met straffen die bij de wet niet waren gesteld voordat het misdrijf werd gepleegd.
Indien de straf, ten tijde van het vonnis bepaald, verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf was bepaald, wordt de minst zware straf toegepast.

[Art. 3](#). Het misdrijf, op het grondgebied van het Rijk door Belgen of door vreemdelingen gepleegd, wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van de Belgische wetten.

[Art. 4](#). Het misdrijf, buiten het grondgebied van het Rijk door Belgen of door vreemdelingen gepleegd, wordt in België niet gestraft dan in de gevallen bij de wet bepaald.

[Art. 5](#).^[1] Een rechtspersoon is strafrechtelijk verantwoordelijk voor de misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

[² Met rechtspersonen worden gelijkgesteld:

1° maatschappen;

2° vennootschappen in oprichting.]^[2]

De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersonen sluit die van de natuurlijke personen, die daders zijn van dezelfde feiten of eraan hebben deelgenomen, niet uit.^[1]

(1)<W 2018-07-11/10, art. 2, 132; Inwerkingtreding : 30-07-2018>

(2)<W 2021-11-28/01, art. 14, 146; Inwerkingtreding : 10-12-2021>

[Art. 6](#). De hoven en rechtbanken zullen de bijzondere wetten en verordeningen verder toepassen in alle bij dit wetboek niet geregelde zaken.

[HOOFDSTUK II.](#) - STRAFFEN.

[AFDELING I.](#) - VERSCHILLENDE SOORTEN VAN STRAFFEN.

[Art. 7](#). De straffen op de misdrijven (gepleegd door natuurlijke personen) toepasselijk, zijn : <W 1999-05-04/60, art. 3, 024; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

In criminele zaken :

(1° Opsluiting;

2° Hechtenis.) <W 1996-07-10/42, art. 4, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[² In correctionele zaken en in politiezaken :

1° gevangenisstraf;

2° straf onder elektronisch toezicht;

3° werkstraf;

4° autonome probatiestraf.

De in het 1° tot 4° bepaalde straffen mogen niet samen worden toegepast.]^[2]

In criminele zaken en in correctionele zaken :

1° Ontzetting van bepaalde politieke en burgerlijke rechten;

2° [¹ Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank;]^[1]

In criminele zaken, in correctionele zaken en in politiezaken :

1° Geldboete;

2° Bijzondere verbeurdverklaring.

(1)<W 2007-04-26/89, art. 2, 069; Inwerkingtreding : 01-01-2012>
(2)<W 2014-04-10/80, art. 2, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13) gewijzigd in dezelfde zin bij W 2016-02-05/11, art. 48, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 7bis.](#) <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 4; Inwerkingtreding : 02-07-1999> ^[1] De straffen toepasselijk op misdrijven gepleegd door rechtspersonen, met uitsluiting van publiekrechtelijke rechtspersonen bedoeld in het derde lid, zijn: ^[1]

in criminele zaken, in correctionele zaken en in politiezaken :

1° geldboete;

2° bijzondere verbeurdverklaring; de bijzondere verbeurdverklaring, bepaald in artikel 42, 1°, uitgesproken ten aanzien van publiekrechtelijke rechtspersonen kan enkel betrekking hebben op goederen die vatbaar zijn voor burgerlijk beslag;

in criminele en correctionele zaken :

1° ontbinding; deze kan niet worden uitgesproken ten aanzien van de publiekrechtelijke rechtspersoon;

2° verbod een werkzaamheid die deel uitmaakt van het maatschappelijk doel te verrichten, met uitzondering van werkzaamheden die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening;

3° sluiting van een of meer inrichtingen, met uitzondering van de inrichtingen waar werkzaamheden worden verricht die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening;

4° bekendmaking of verspreiding van de beslissing.

^[1] Ten aanzien van de Federale Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, de hulpverleningszones, de prezones, de Brusselse agglomeratie, de gemeenten, de meergemeentezones, de binnengemeentelijke territoriale organen, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kan enkel, met uitsluiting van elke andere straf, de eenvoudige schuldigverklaring worden uitgesproken. ^[1]

(1)<W 2018-07-11/10, art. 3, 132; Inwerkingtreding : 30-07-2018>

[AFDELING II.](#) - CRIMINELE STRAFFEN.

[Art. 8.](#) <W 1996-07-10/42, art. 5, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996> Opsluiting is levenslang of tijdelijk.

[Art. 9.](#) <W 1996-07-10/42, art. 6, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996> Tijdelijke opsluiting wordt uitgesproken voor een termijn van :

1° vijf tot tien jaar;

2° tien tot vijftien jaar;

3° vijftien tot twintig jaar;

4° twintig tot dertig jaar.

^[1] 5° dertig tot veertig jaar. ^[1]

(1)<W 2016-02-05/11, art. 2, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 10.](#) <W 1996-07-10/42, art. 7, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996> Hechtenis is levenslang of tijdelijk.

[Art. 11.](#) <W 1996-07-10/42, art. 8, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996> Tijdelijke hechtenis wordt uitgesproken voor een termijn van :

1° vijf tot tien jaar;

2° tien tot vijftien jaar;

3° vijftien tot twintig jaar;

4° twintig tot dertig jaar.

^[1] 5° dertig tot veertig jaar. ^[1]

(1)<W 2016-02-05/11, art. 3, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 12.](#) <rétabli par L 2006-05-15/35, art. 19; 056; Inwerkingtreding : 16-10-2006> Levenslange opsluiting of levenslange hechtenis wordt niet uitgesproken ten aanzien van een persoon die op het tijdstip van de misdaad de volle leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt.. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 13.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 14.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 15.](#) (Opgeheven) <W 18-03-1970, art. 3>

[Art. 16.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 17.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 18.](#) <W 2003-01-23/42, art. 7, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Het arrest houdende veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot opsluiting of hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar [¹ of van dertig jaar tot veertig jaar]¹ wordt bij uittreksel gedrukt en aangeplakt in de gemeente waar de misdaad is gepleegd en in die waar het arrest is geweest.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 4, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 19.](#) <W 2003-01-23/42, art. 8, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Bij alle arresten van veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot tijdelijke opsluiting [¹ of tot hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar of voor een langere termijn]¹ wordt tegen de veroordeelden de afzetting uitgesproken van de titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen, waarmee zij bekleed zijn.

Het hof van assisen kan die afzetting uitspreken tegen de veroordeelden tot hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar of van vijf jaar tot tien jaar.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 5, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 20.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 21.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestigd door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>)

[Art. 22.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestigd door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : onbepaald>)

[Art. 23.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestigd door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>)

[Art. 24.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestigd door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>)

[AFDELING III.](#) - CORRECTIONELE GEVANGENISSTRAF.

[Art. 25.](#) [¹ De duur van de correctionele gevangenisstraf is, behoudens de in de wet bepaalde gevallen, ten minste acht dagen en ten hoogste vijf jaar.

Hij is ten hoogste vijf jaar voor een met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste tien jaar voor een met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste vijftien jaar voor een met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

[² *Hij is ten hoogste achtentwintig jaar voor een met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.*

Hij is ten hoogste achtendertig jaar voor een met opsluiting van dertig jaar tot veertig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste veertig jaar voor een met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.]²¹

De duur van een dag gevangenisstraf is vierentwintig uren.

De duur van een maand gevangenisstraf is dertig dagen.

(1) <W 2009-12-21/14, art. 2, 075; Inwerkingtreding : 21-01-2010>

(2) <W 2016-02-05/11, art. 6, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016> (NOTA : bij arrest nr.148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 6 vernietigd). In versie 113 (114-1) van de archieven, kunnen we het lid 5 vervangen door 3 leden teruglezen : " Hij is ten hoogste twintig jaar voor een met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar of met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is. "

[Art. 26.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 27.](#) (Opgeheven) <W 18-03-1970, art. 3>

[AFDELING IV.](#) - POLITIEGEVANGENISSTRAF.

[Art. 28.](#) De gevangenisstraf wegens overtreding mag niet minder zijn dan een dag en niet meer dan zeven dagen, behoudens de bij de wet uitgezonderde gevallen.

[Art. 29.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[\(BEPALINGEN AAN DE AFDELINGEN II, III EN IV GEMEEN\).](#) <W 18-03-1970, art. 1>

[Art. 30.](#) Elke hechtenis, vóór het onherroepelijk worden van de veroordeling ondergaan ten gevolge van het misdrijf [¹, met uitzondering van de veroordeling tot een eenvoudige schuldigverklaring, wordt toegerekend op de duur van de nog lopende vrijheidsstraffen]¹.

(Iedere voorlopige plaatsingsmaatregel in een gesloten opvoedingsafdeling als bedoeld in artikel 52quater van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade of in de wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, wordt onder dezelfde voorwaarde toegerekend op de duur van de vrijheidsstraffen waartoe de persoon, verwezen overeenkomstig artikel 57bis van de voornoemde wet van 8 april 1965, is veroordeeld.) <W 2006-05-15/35, art. 20, 056; Inwerkingtreding : 01-10-2007>

(1)<W 2016-12-25/14, art. 31, 121; Inwerkingtreding : 09-01-2017>

[Art. 30bis.](#) <Ingevoegd bij W 1996-07-10/42, art. 13; Inwerkingtreding : 11-08-1996> De tot een vrijheidsstraf veroordeelden ondergaan hun straf in de inrichtingen, door de Koning aangewezen.

[Art. 30ter.](#) (Oud artikel 30bis) (Opgeheven) <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>

[AFDELING V.](#) - STRAFFEN AAN MISDADEN EN WANBEDRIJVEN GEMEEN.

[Onderafdeling I.](#) - (Straffen aan misdaden en wanbedrijven gemeen, toepasselijk op natuurlijke personen). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 5; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 31.](#)^[3] Bij alle vonnissen of arresten van veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot opsluiting van tien jaar of meer of tot gevangenisstraf van twintig jaar of meer]³ wordt tegen de veroordeelden levenslange ontzetting uitgesproken van het recht om :

1° Openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen;

2° (...), verkozen te worden; <W 12-04-1894, art. 130>

3° Enig ereteken te dragen of enige adellijke titel te voeren;

4° Gezworene of deskundige te zijn, als instrumentair of attesterend getuige bij akten op te treden; in rechte te getuigen, anders dan om enkel inlichtingen te geven;

(5° Geroepen te worden tot het ambt van voogd, toezienend voogd of curator, behalve over hun eigen kinderen, of om het ambt van [² ...]² (gerechtelijk bewindvoerder over de goederen van een vermoedelijk afwezige) of [² bewindvoerder van een persoon die krachtens artikel 492/1 van het Burgerlijk Wetboek is beschermd]² uit te oefenen.) <W 2001-04-29/39, art. 73, 054; Inwerkingtreding : 01-08-2001> <W 2007-05-09/44, art. 48, 067; Inwerkingtreding : 01-07-2007>

6° (een wapen of munitie te vervaardigen, te wijzigen, te herstellen, over te dragen, voorhanden te hebben, te dragen, te vervoeren, in, uit, of door te voeren, of te dienen in de Krijgsmacht.) <W 2006-06-08/30, art. 38, 057; Inwerkingtreding : 09-06-2006>

[¹ De arresten [³ of vonnissen]³ van veroordeling bedoeld in het vorige lid kunnen bovendien tegen de veroordeelden de ontzetting van het kiesrecht uitspreken, voor hun leven of voor twintig jaar tot dertig jaar.]¹

(1)<W 2009-04-14/01, art. 2, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

(2)<W 2013-03-17/14, art. 150, 101; Inwerkingtreding : 01-09-2014 (W 2014-05-12/02, art. 22)>

(3)<W 2016-02-05/11, art. 7, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 32.](#)^[1] De hoven en rechtbanken kunnen de veroordeelden tot opsluiting van vijf tot minder dan tien jaar, tot tijdelijke hechtenis of tot gevangenisstraf van tien tot minder dan twintig jaar, voor hun leven of voor tien jaar tot twintig jaar, geheel of ten dele ontzetten van de uitoefening van de rechten bedoeld in artikel 31.¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 8, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 33.](#)^[2] Onder voorbehoud van de toepassing van de artikelen 31 en 32 kunnen de hoven en rechtbanken]², in de gevallen bij de wet bepaald, de tot correctionele straffen veroordeelden voor een termijn van vijf jaar tot tien jaar, geheel of ten dele ontzetten van de uitoefening van de rechten genoemd in [¹ artikel 31, eerste lid]¹.

[³ Zij kunnen dezelfde ontzetting voor dezelfde duur uitspreken tegen de schuldigen wier criminele straf verminderd is tot een gevangenisstraf van minder dan tien jaar.]³

(1)<W 2009-04-14/01, art. 4, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 9, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(3)<W 2017-07-06/24, art. 208, 124; Inwerkingtreding : 24-07-2017>

[Art. 33bis.](#) [¹ [² Onder voorbehoud van de toepassing van de artikelen 31 en 32 zullen de hoven en rechtbanken]² de tot correctionele straffen veroordeelden kunnen ontzetten van de uitoefening van het recht bedoeld in artikel 31, tweede lid, voor een termijn van vijf jaar tot tien jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2009-04-14/01, art. 5, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>
(2)<W 2016-02-05/11, art. 10, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 34.](#) De tijd van de ontzetting, bij het vonnis of het arrest van veroordeling bepaald, gaat in op de dag dat de veroordeelde zijn straf heeft ondergaan of dat zijn straf verjaard is.

Bovendien heeft de ontzetting haar gevolgen met ingang van de dag waarop de op tegenspraak of bij verstek gewezen veroordeling onherroepelijk is geworden.

(De ontzetting die is uitgesproken ten aanzien van een veroordeelde die overeenkomstig de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie voor de tenuitvoerlegging van zijn straf volledig of gedeeltelijk uitstel heeft verkregen, gaat in op de dag waarop het uitstel begint te lopen zolang dat niet wordt herroepen.) <W 2003-12-22/42, art. 380, 047; Inwerkingtreding : 10-01-2004, is vanaf zijn inwerkingtreding van toepassing, ook voor de veroordeelde personen die uitstel genieten of genoten hebben>

[Onderafdeling Ibis.](#) - De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank <Ingevoegd bij W 2007-04-26/89, art. 3; Inwerkingtreding : 01-01-2012>

[Art. 34bis.](#) <Ingevoegd bij W 2007-04-26/89, art. 3; Inwerkingtreding : 01-01-2012> De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank is een bijkomende straf die in de door de wet bepaalde gevallen moet of kan worden uitgesproken met het oog op de bescherming van de maatschappij tegen personen die bepaalde ernstige strafbare feiten plegen die de integriteit van personen aantasten. Deze bijkomende straf gaat in na het verstrijken van de [¹ ...]¹ hoofdgevangenisstraf of van de opsluiting.

(1)<W 2014-04-25/23, art. 31, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>

[Art. 34ter.](#) <Ingevoegd bij W 2007-04-26/89, art. 3; Inwerkingtreding : 01-01-2012> De hoven en rechtbanken spreken een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank uit voor een periode van minimum vijf en maximum vijftien jaar die ingaat na afloop van de [¹ ...]¹ hoofdstraf bij de volgende veroordelingen :

1° De veroordelingen die [² toepassing maken van de artikelen 54 en 57bis]², behalve indien de vroegere straf voor een politieke misdaad werd opgelegd;

2° De veroordelingen die, [² toepassing makend van de artikelen 57 en 57bis]², een herhaling van misdaad op misdaad vaststellen, behalve indien de vroegere straf voor een politieke misdaad werd opgelegd.

3° De veroordelingen [³ tot een vrijheidsstraf van minstens vijf jaar]³ op grond van de artikelen 137, ingeval dit de dood heeft veroorzaakt, [⁴ 417/12, 417/2, derde lid, 2°]⁴, en 428, § 5.

(1)<W 2014-04-25/23, art. 32, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>
(2)<W 2014-04-25/23, art. 57, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>
(3)<W 2016-02-05/11, art. 11, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>
(4)<W 2022-03-21/01, art. 84, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 34quater.](#) <Ingevoegd bij W 2007-04-26/89, art. 3; Inwerkingtreding : 01-01-2012> De hoven en rechtbanken kunnen een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank uitspreken voor een periode van minimum vijf en maximum vijftien jaar die ingaat na afloop van de [² ...]² hoofdstraf bij de volgende gevallen :

1° De veroordelingen ten aanzien van personen die, na tot een straf van ten minste vijf jaar gevangenis [³ of tot een gelijkwaardige straf die in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis,]³ te zijn veroordeeld wegens feiten waardoor opzettelijk ernstig lijden of ernstig lichamelijk letsel of schade aan de geestelijke of lichamelijke gezondheid wordt veroorzaakt, binnen een termijn van tien jaar, te rekenen vanaf het ogenblik dat de veroordeling in kracht van gewijsde is gegaan, opnieuw veroordeeld wordt wegens gelijkaardige feiten;

2° De veroordelingen op grond van de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136quinquies, 136sexies, 136septies, 347bis, § 4, 1° in fine, 393, 394, 395, 396, 397, [⁷ 417/3, derde lid, 2°,]⁷ 433octies, 1°, 475, 518, lid 3, en 532;

3° [⁴ De veroordelingen op grond van de [⁷ artikelen 417/7, 417/10, 417/11, 417/13 tot 417/22]⁷.

[¹ 4° Ingeval de artikelen [⁵ 62 of 65]⁵ worden toegepast, de veroordelingen op grond van samenlopende misdrijven die niet worden vermeld in 1° tot 3°.]¹

(1)<W 2011-11-30/28, art. 1, 083; Inwerkingtreding : 30-01-2012>
(2)<W 2014-04-25/23, art. 33, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>
(3)<W 2014-04-25/23, art. 58, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>
(4)<W 2016-02-01/09, art. 6, 115; Inwerkingtreding : 29-02-2016>
(5)<W 2019-05-05/10, art. 65, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>
(6)<W 2020-05-04/16, art. 3, 142; Inwerkingtreding : 01-07-2020>
(7)<W 2022-03-21/01, art. 85, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 34quinquies](#). <Ingevoegd bij W 2007-04-26/89, art. 3; Inwerkingtreding : 01-01-2012> Ingeval de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank niet wettelijk verplicht is, worden de procedures betreffende de misdrijven die als grondslag voor de herhaling gelden, bij het dossier der vervolging gevoegd en de gronden van de beslissing worden erin omschreven.

[¹ Indien de misdrijven die als grondslag voor de herhaling gelden vastgesteld zijn in een veroordeling uitgesproken in een andere lidstaat van de Europese Unie, wordt in alle gevallen een voor eensluidend verklaard afschrift van de beslissing bij het dossier der vervolging gevoegd.]¹

(1)<W 2014-04-25/23, art. 59, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>

[Onderafdeling II](#). - (Staffen aan misdaden en wanbedrijven gemeen, toepasselijk op rechtspersonen). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 6; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 35](#). <W 1999-05-04/60, art. 6, 024; Inwerkingtreding : 02-07-1999> Ontbinding kan door de rechter worden uitgesproken, wanneer de rechtspersoon opzettelijk is opgericht om de strafbare werkzaamheden te verrichten waarvoor hij wordt veroordeeld of wanneer hij opzettelijk van zijn doel is afgewend om dergelijke werkzaamheden te verrichten.

Wanneer de rechter de ontbinding uitspreekt, verwijst hij de zaak naar het gerecht dat bevoegd is kennis te nemen van de vereffening van de rechtspersoon.

[Art. 36](#). <W 1999-05-04/60, art. 6, 024; Inwerkingtreding : 02-07-1999> Tijdelijk of definitief verbod een werkzaamheid te verrichten die deel uitmaakt van het maatschappelijk doel van de rechtspersoon, kan door de rechter worden uitgesproken in de gevallen door de wet bepaald.

[Art. 37](#). <W 1999-05-04/60, art. 6, 024; Inwerkingtreding : 02-07-1999> Tijdelijke of definitieve sluiting van een of meer inrichtingen van de rechtspersoon kan door de rechter worden uitgesproken in de gevallen door de wet bepaald.

[Art. 37bis](#). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 6; Inwerkingtreding : 02-07-1999> Bekendmaking of verspreiding van de beslissing op kosten van de veroordeelde kan door de rechter worden uitgesproken in de gevallen bepaald door de wet.

[AFDELING Vbis](#). ([² oude afdeling Vter hernummerd tot nieuwe afdeling Vbis]²) [¹ - De straf onder elektronisch toezicht]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-02-07/15, art. 6, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016>

(2)<W 2014-04-10/80, art. 3, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

[Art. 37ter](#).¹ § 1. Indien een feit van die aard is om gestraft te worden met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar, kan de rechter als hoofdstraf een straf onder elektronisch toezicht opleggen van dezelfde duur als de gevangenisstraf die hij anders zou opleggen en die van toepassing kan worden ingeval de straf onder elektronisch toezicht niet wordt uitgevoerd. Voor de bepaling van de duur van deze vervangende gevangenisstraf staat een dag van de opgelegde straf onder elektronisch toezicht gelijk aan een dag gevangenisstraf.

Een straf onder elektronisch toezicht bestaat uit de verplichting om gedurende een door de rechter overeenkomstig paragraaf 2 bepaalde termijn aanwezig te zijn op een bepaald adres, behoudens toegestane verplaatsingen of afwezigheden, waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van elektronische middelen om dit te controleren, en waaraan overeenkomstig paragraaf 5 voorwaarden worden gekoppeld.

De straf onder elektronisch toezicht mag niet worden uitgesproken voor de feiten die :

1° bedoeld zijn [² in de artikelen 417/12 tot 417/22]²,

2° bedoeld zijn [² in de artikelen 417/25 tot 417/41, 417/44 tot 417/47, 417/52 en 417/54]², indien de feiten zijn gepleegd op of met behulp van minderjarigen;

3° bedoeld zijn in de artikelen 393 tot 397.

§ 2. De duur van de straf onder elektronisch toezicht bedraagt minstens een maand en ten hoogste een jaar. De strafrechter kan overeenkomstig artikel 85 rekening houden met verzachtende omstandigheden, zonder evenwel de duur van het elektronisch toezicht als autonome straf te bepalen op minder dan één maand.

De straf onder elektronisch toezicht moet een aanvang nemen binnen zes maanden na de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan. Indien de overschrijding van deze termijn te wijten is aan de veroordeelde, beslist het openbaar ministerie ofwel tot verder uitstel van de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht ofwel tot uitvoering van de vervangende gevangenisstraf. Indien de overschrijding van deze termijn niet te wijten is aan de veroordeelde, moet de straf een aanvang nemen binnen zes maanden na de afloop van de eerste termijn, bij gebreke daarvan is de straf verjaard.

§ 3. Met het oog op het opleggen van een straf onder elektronisch toezicht, kunnen respectievelijk het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of de vonnisgerechten aan de bevoegde dienst voor de organisatie en de controle van het elektronisch toezicht, hierna "de bevoegde dienst voor het

elektronisch toezicht" genoemd, van het gerechtelijk arrondissement van de verblijfplaats van de in verdenkinggestelde, de beklagde of de veroordeelde de opdracht geven een beknopt voorlichtingsrapport en/of een maatschappelijke enquête uit te voeren.

Dit rapport of dit onderzoek bevat alleen de pertinente elementen die van aard zijn de overheid die het verzoek tot de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht richtte in te lichten over de opportuniteit van de overwogen straf.

Iedere meerderjarige waarmee de beklagde samenwoont wordt in het kader van deze maatschappelijke enquête gehoord in zijn opmerkingen. Het beknopt voorlichtingsrapport of het verslag van de maatschappelijke enquête wordt binnen de maand na de aanvraag aan het dossier toegevoegd.

§ 4. Indien een straf onder elektronisch toezicht door de rechter wordt overwogen, door het openbaar ministerie wordt gevorderd of door de beklagde wordt gevraagd, licht de rechter deze laatste vóór de sluiting van de debatten in over de draagwijdte van een dergelijke straf, de eventuele aanwijzingen over de concrete invulling die hij kan geven en de geïndividualiseerde voorwaarden die hij overeenkomstig paragraaf 5 kan opleggen en hoort hem in zijn opmerkingen. De rechter kan hierbij eveneens rekening houden met de belangen van de eventuele slachtoffers. De rechter kan de straf onder elektronisch toezicht slechts uitspreken als de beklagde op de terechtzitting aanwezig is of vertegenwoordigd is en nadat hij, hetzij in persoon, hetzij via zijn raadsman, zijn instemming heeft gegeven. Iedere meerderjarige samenwonende van de beklagde die in het kader van de maatschappelijke enquête niet is gehoord, of in het geval geen maatschappelijke enquête is verricht, kan door de rechter worden gehoord in zijn opmerkingen.

De rechter die weigert een door het openbaar ministerie gevorderde of door de beklagde gevraagde straf onder elektronisch toezicht uit te spreken, moet zijn beslissing met redenen omkleeden.

§ 5. De rechter bepaalt de duur van de straf onder elektronisch toezicht en kan aanwijzingen geven omtrent de concrete invulling ervan.

Aan de straf onder elektronisch toezicht worden steeds de volgende algemene voorwaarden verbonden :

- 1° geen strafbare feiten plegen;
- 2° een vast adres hebben en, bij wijziging ervan, de nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan het openbaar ministerie en de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht;
- 3° gevolg geven aan de oproepingen van de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht en de concrete invulling bepaald door deze dienst naleven.

De rechter kan de veroordeelde bovendien aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen in het belang van het slachtoffer. Deze voorwaarden hebben betrekking op het verbod om op bepaalde plaatsen te komen of met het slachtoffer contact op te nemen en/of op diens vergoeding.¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-02-07/15, art. 7, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016, art. 7 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 44, 114>

(2)<W 2022-03-21/01, art. 86, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Art. 37quater. ¹ § 1. Zodra de veroordeling tot de straf onder elektronisch toezicht in kracht van gewijsde is gegaan, licht de griffier de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht daarover in, zodat de straf kan worden uitgevoerd. De dienst neemt daartoe binnen zeven werkdagen nadat hij werd ingelicht, contact op met de veroordeelde, bepaalt, na de veroordeelde gehoord te hebben en rekening houdend met zijn opmerkingen, de concrete invulling van de straf en deelt deze onverwijld mee aan het bevoegde openbaar ministerie.

§ 2. Onverminderd de toepassing van artikel 20 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, is het openbaar ministerie belast met de controle op de veroordeelde. De ambtenaren van de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht controleren de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht en begeleiden de veroordeelde.

§ 3. Indien de straf onder elektronisch toezicht niet of slechts gedeeltelijk in overeenstemming met de bepalingen van artikel 37ter, § 5, wordt uitgevoerd, meldt de ambtenaar van de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht dit onverwijld aan het bevoegde openbaar ministerie. Deze laatste kan dan beslissen de in de rechterlijke beslissing voorziene gevangenisstraf uit te voeren, waarbij rekening wordt gehouden met het gedeelte van de straf onder elektronisch toezicht dat reeds door de veroordeelde werd uitgevoerd. In dit geval staat een dag van de straf onder elektronisch toezicht die werd uitgevoerd gelijk aan een dag gevangenisstraf. Ingeval de niet of slechts gedeeltelijke uitvoering nieuwe strafbare feiten betreffen, moet bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing vastgesteld zijn dat de veroordeelde tijdens de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht een wanbedrijf of een misdaad, of een gelijkwaardig misdrijf dat in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis, heeft gepleegd.

Het bevoegde openbaar ministerie motiveert zijn beslissing en deelt deze via het snelst mogelijk schriftelijke communicatiemiddel mee :

- aan de veroordeelde;
- aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde verblijft;
- aan de nationale gegevensbank zoals bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- aan de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht.

§ 4. Als de straf onder elektronisch toezicht drie maanden bedraagt of overschrijdt, wordt de veroordeelde vanaf de uitvoerlegging door de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht ingelicht over de mogelijkheid tot het aanvragen van een schorsing van de controle met elektronische middelen na een derde van de strafduur. De veroordeelde kan vanaf het moment dat hij aan de tijdsvoorwaarden voldoet een schriftelijk verzoek tot toekenning van deze schorsing indienen bij het bevoegde openbaar ministerie. Een kopie van dit schriftelijk

verzoek wordt door de veroordeelde gericht aan de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht.

De bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht brengt binnen vijftien dagen een advies uit aan het bevoegde openbaar ministerie, dat betrekking heeft op de naleving van het programma van de concrete invulling van het elektronisch toezicht en, in voorkomend geval, van de aan de veroordeelde opgelegde geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden. Dit advies vermeldt of de veroordeelde tijdens de tenuitvoerlegging van de straf onder elektronisch toezicht nieuwe strafbare feiten heeft gepleegd. Het omvat bovendien een met redenen omkleed voorstel tot toekenning of afwijzing van de schorsing van de controle met elektronische middelen en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht nodig acht op te leggen aan de veroordeelde.

Het bevoegde openbaar ministerie kent binnen de maand na de ontvangst van het advies de schorsing van de controle met elektronische middelen toe in geval de veroordeelde geen nieuwe strafbare feiten heeft gepleegd en het programma van de concrete invulling van het elektronisch toezicht en, in voorkomend geval, de hem opgelegde geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden heeft nageleefd.

Wanneer de schorsing van de controle met elektronische middelen wordt toegekend, ondergaat de veroordeelde een proeftijd voor het gedeelte van de straf onder elektronisch toezicht dat hij nog moet ondergaan. In dit geval staat een dag van de proeftijd gelijk aan een dag van de straf onder elektronisch toezicht die werd opgelegd. De veroordeelde is onderworpen aan de algemene voorwaarden alsook, in voorkomend geval, aan de hem opgelegde bijzondere voorwaarden.

Het bevoegde openbaar ministerie deelt zijn beslissing via het snelst mogelijk schriftelijke communicatiemiddel mee :

- aan de veroordeelde;
- aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde verblijft;
- aan de nationale gegevensbank zoals bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- aan de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht.

Indien het verzoek tot schorsing wordt verworpen, kan een nieuw verzoek slechts worden ingediend na een termijn van twee maanden na de verwerping ervan.

Bij niet-naleving van de algemene voorwaarden en, in voorkomend geval, van de hem opgelegde bijzondere voorwaarden, kan er overgegaan worden tot herroeping van de schorsing van de controle met elektronische middelen.

Het bevoegde openbaar ministerie hoort de veroordeelde in zijn opmerkingen ter zake. Ingeval de veroordeelde niet ingaat op de uitnodiging om te worden gehoord, kan dit openbaar ministerie beslissen tot herroeping van de schorsing van de controle met elektronische middelen of tot uitvoering van de vervangende gevangenisstraf. Ingeval de niet naleving de algemene voorwaarde van geen nieuwe strafbare feiten plegen betreft, moet bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing vastgesteld zijn dat de veroordeelde tijdens de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht of tijdens de schorsing van de controle met elektronische middelen een wanbedrijf of een misdraad, of een gelijkwaardig misdrijf dat in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis, heeft gepleegd.

De beslissing tot herroeping van de schorsing van de controle met elektronische middelen omvat een beslissing over :

- de bijzondere voorwaarden verbonden aan de schorsing, opgelegd door het openbaar ministerie;
- het uitvoeren van het elektronisch toezicht voor de resterende proeftijd;
- het opnieuw van kracht worden van de bijzondere voorwaarden in voorkomend geval opgelegd door de vonnisrechter.

Het bevoegde openbaar ministerie deelt zijn beslissing via het snelst mogelijk schriftelijk communicatiemiddel mee :

- aan de veroordeelde;
- aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde verblijft;
- aan de nationale gegevensbank zoals bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- aan de bevoegde dienst voor het elektronisch toezicht.

§ 5. Het in de paragrafen 1 tot 4 bedoelde openbaar ministerie is het openbaar ministerie bij het vonnisgerecht dat de veroordeling tot een straf onder elektronisch toezicht heeft uitgesproken.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-02-07/15, art. 8, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016, art. 8 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 45, 114>

[AFDELING Vter.](#) - ([¹ de oude afdeling Vbis vernummerd tot een nieuwe afdeling Vter]¹) DE WERKSTRAF
<Ingevoegd bij W 2002-04-17/33, art. 3; Inwerkingtreding : 07-05-2002>

(1)<W 2014-02-07/15, art. 9, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016>

[Art. 37quinquies.](#) ([¹ oud art. 37ter vernummerd tot nieuw art. 37quinquies]¹) <Ingevoegd bij W 2002-04-17/33, art. 3; Inwerkingtreding : 07-05-2002> § 1. Indien een feit van die aard is om door een politiestraf of een correctionele straf gestraft te worden, kan de rechter als hoofdstraf een werkstraf opleggen. Binnen de perken van de op het misdrijf gestelde straffen, alsook van de wet op grond waarvan de zaak voor hem werd gebracht, voorziet de rechter in een gevangenisstraf of in een geldboete die van toepassing kan worden ingeval de werkstraf niet wordt uitgevoerd.

[³ De werkstraf mag niet worden uitgesproken voor de feiten :

1° die strafbaar zouden zijn met een maximumstraf van meer dan twintig jaar opsluiting als ze niet in wanbedrijven werden omgezet;

2° die bedoeld zijn [⁵ in de artikelen 417/12 tot 417/22]⁵;

3° die bedoeld zijn [⁵ in de artikelen 417/25 tot 417/41, 417/44 tot 417/47, 417/52 en 417/54]⁵, indien de feiten zijn gepleegd op of met behulp van minderjarigen;

4° die bedoeld zijn in de artikelen 393 tot 397.]³

§ 2. De duur van een werkstraf bedraagt minstens twintig uren en ten hoogste driehonderd uren. Een werkstraf van vijfenveertig uren of minder is een politiestraf. Een werkstraf van meer dan vijfenveertig uren is een correctionele straf.

De werkstraf moet worden uitgevoerd binnen twaalf maanden na de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan. De probatiecommissie kan die termijn ambtshalve of op verzoek van de veroordeelde verlengen.

§ 3. Indien een werkstraf door de rechter wordt overwogen, door het openbaar ministerie wordt gevorderd of door de beklagde wordt gevraagd, licht de rechter deze laatste vóór de sluiting van de debatten in over de draagwijdte van een dergelijke straf en hoort hem in zijn opmerkingen. De rechter kan hierbij eveneens rekening houden met de belangen van de eventuele slachtoffers. De rechter kan de werkstraf slechts uitspreken als de beklagde op de terechtzitting aanwezig of vertegenwoordigd is en nadat hij, hetzij in persoon, hetzij via zijn raadsman, zijn instemming heeft gegeven.

[² De rechter die weigert een door het openbaar ministerie gevorderde of door de beklagde gevraagde werkstraf uit te spreken, moet zijn beslissing met redenen omkleeden.]²

§ 4. De rechter bepaalt de duur van de werkstraf en kan aanwijzingen geven omtrent de concrete invulling van de werkstraf.

[⁴ Bij veroordeling op grond van de strafrechtelijke bepalingen van de wetten van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd, van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte en tot aanpassing van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen teneinde de daad van discriminatie te bestraffen, kan de rechter aanwijzingen geven opdat de invulling van de werkstraf in verband zou staan met, respectievelijk, de strijd tegen het racisme of de xenofobie, de discriminatie, het seksisme en het negationisme, ter inperking van het risico op herhaling van dergelijke misdrijven.]⁴

(1)<W 2014-02-07/15, art. 9, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016>

(2)<W 2014-04-10/80, art. 4, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

(3)<W 2016-02-05/11, art. 12, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(4)<W 2019-05-05/12, art. 2, 138; Inwerkingtreding : 07-06-2019>

(5)<W 2022-03-21/01, art. 87, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 37sexies.](#) ([¹ oud art. 37quater vernummerd tot nieuw art. 37sexies]¹) <Ingevoegd bij W 2002-04-17/33, art. 3; Inwerkingtreding : 07-05-2002> § 1. De veroordeelde verricht de werkstraf kosteloos tijdens de vrije tijd waarover hij naast zijn eventuele school- of beroepsactiviteiten beschikt.

De werkstraf mag uitsluitend worden verricht bij openbare diensten van de Staat, de gemeenten, de provincies, de gemeenschappen en de gewesten, dan wel bij verenigingen zonder winstoogmerk of bij stichtingen met een sociaal, wetenschappelijk of cultureel oogmerk.

De werkstraf mag niet bestaan uit een activiteit die, in de aangewezen overheidsdienst of vereniging, doorgaans door bezoldigde werknemers wordt verricht.

§ 2. Met het oog op de toepassing van artikel 37ter, kunnen het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten aan de afdeling van de Dienst justitiehuisen van het (FOD Justitie) van het gerechtelijk arrondissement van de verblijfplaats van de in verdenkinggestelde, de beklagde of de veroordeelde de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen en/of een maatschappelijke enquête uit te voeren. <W 2006-12-27/33, art. 35, 1°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

(De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beknopt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête.

Deze rapporten en deze onderzoeken mogen alleen de pertinente elementen bevatten die van aard zijn de overheid die het verzoek tot de dienst van de justitiehuisen richtte in te lichten over de opportuniteit van de overwogen maatregel of straf.) <W 2006-12-27/33, art. 35, 2°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

§ 3. (Elke arrondissementale afdeling van de Dienst Justitiehuisen van de FOD Justitie stelt tweemaal per jaar een verslag op van bestaande activiteiten waaruit de werkstraf kan bestaan.) De afdeling bezorgt een afschrift van dit verslag aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en aan de procureur des Konings van het betrokken arrondissement en, op eenvoudig verzoek, aan al wie van een belang kan doen blijken. <W 2006-12-27/33, art. 35, 3°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

(§ 4. Op federaal en lokaal niveau worden overlegstructuren inzake de toepassing van de [² werkstraf en de autonome probatiestraf]² opgericht. Deze overlegstructuren hebben tot taak de instanties die betrokken zijn bij de uitvoering van de [² werkstraf en de autonome probatiestraf]², op regelmatige basis samen te brengen

teneinde hun samenwerking te evalueren. De Koning bepaalt de nadere regels inzake de samenstelling en de werking van deze overlegstructuren.) <W 2006-12-27/33, art. 35, 4°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

(1)<W 2014-02-07/15, art. 9, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016>

(2)<W 2014-04-10/80, art. 5, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

Art. 37septies.[(¹ oud art. 37quinquies vernummerd tot nieuw art. 37septies)]¹ <Ingevoegd bij W 2002-04-17/33, art. 3; Inwerkingtreding : 07-05-2002> § 1. Wie overeenkomstig artikel 37ter tot een werkstraf is veroordeeld, wordt gevolgd door een justitieassistent van de Dienst justitiehuisen van (FOD Justitie) van het gerechtelijk arrondissement van zijn verblijfplaats. <W 2006-12-27/33, art. 36, 1°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

Op de tenuitvoerlegging van de werkstraf wordt toegezien door de probatiedirectie van de verblijfplaats van de veroordeelde, waaraan de justitieassistent rapporteert.

§ 2. Wanneer de rechterlijke beslissing waarbij de werkstraf wordt uitgesproken in kracht van gewijsde is gegaan, bezorgt de griffier daarvan binnen vierentwintig uur een uitgifte aan de voorzitter van de bevoegde probatiedirectie, alsook aan de (bevoegde arrondissementale afdeling van de Dienst Justitiehuisen van de FOD Justitie), die onverwijld de in § 1 bedoelde justitieassistent aanwijst. [² ...]²

(De territoriale bevoegdheid van de probatiedirectie wordt bepaald door de verblijfplaats van de veroordeelde op het ogenblik van het in kracht van gewijsde gaan van het vonnis of arrest. Indien de betrokkene zijn verblijfplaats heeft buiten het grondgebied van het Rijk, is de territoriaal bevoegde probatiedirectie die van de plaats waar de veroordeling in eerste aanleg uitgesproken werd.

Indien de commissie het in uitzonderlijke gevallen voor een tot een werkstraf veroordeelde persoon, die daartoe een gemotiveerde aanvraag indient, aangewezen acht om de bevoegdheid over te dragen aan de probatiedirectie van zijn nieuwe verblijfplaats, neemt zij een gemotiveerde beslissing nadat die andere commissie binnen de twee maanden een eensluidend advies heeft uitgebracht. Voor een persoon zonder verblijfplaats in het Rijk kan volgens dezelfde procedure de bevoegdheid naar een andere probatiedirectie worden overgedragen, zonder dat het in dat geval de commissie van zijn nieuwe verblijfplaats moet zijn.) <W 2006-12-27/33, art. 36, 4°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

§ 3. De justitieassistent bepaalt na de veroordeelde gehoord te hebben en rekening houdend met zijn opmerkingen de concrete invulling van de straf, met naleving van de aanwijzingen bedoeld in artikel [³ 37quinquies]³, § 4, onder toezicht van de probatiedirectie die hierin te allen tijde, en eveneens met naleving van de aanwijzingen bedoeld in artikel [³ 37quinquies]³, § 4, preciseringen of wijzigingen kan aanbrengen, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van de veroordeelde.

(De concrete invulling van de werkstraf wordt vastgelegd in een door de veroordeelde te ondertekenen overeenkomst waarvan de justitieassistent hem een kopie overhandigt. De justitieassistent deelt eveneens een kopie van de ondertekende overeenkomst mee aan de probatiedirectie binnen de drie werkdagen.) <W 2006-12-27/33, art. 36, 5°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007> eestdagen niet inbegrepen.

§ 4. Ingeval de werkstraf niet of slechts gedeeltelijk wordt uitgevoerd, meldt de justitieassistent dit onverwijld aan de probatiedirectie. Meer dan tien dagen vóór de datum die werd vastgesteld om de zaak te behandelen, roept de commissie de veroordeelde bij aangetekende brief [² of op een door de Koning te bepalen elektronische wijze]² op en stelt zijn raadsman ervan in kennis. Het dossier van de commissie wordt gedurende vijf dagen ter beschikking gehouden van de veroordeelde en zijn raadsman.

De commissie, die zitting houdt zonder dat het openbaar ministerie daarbij aanwezig is, stelt [² een]² met redenen omkleed verslag op, met het oog op de toepassing van de vervangende straf.

(Het verslag wordt bij gewone brief ter kennis gebracht van de veroordeelde, het openbaar ministerie en de justitieassistent.) <W 2006-12-27/33, art. 36, 6°, 061; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

In dit geval kan het openbaar ministerie beslissen de in de rechterlijke beslissing voorziene gevangenisstraf of geldboete uit te voeren, waarbij rekening wordt gehouden met de werkstraf die reeds door de veroordeelde is uitgevoerd.

(1)<W 2014-02-07/15, art. 9, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016>

(2)<W 2014-04-10/80, art. 6, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

(3)<W 2019-05-05/10, art. 66, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

AFDELING Vquater. [¹ - De autonome probatiestraf]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/80, art. 7, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

Art. 37octies. [¹ § 1. Indien een feit van die aard is om door een politiestraf of een correctionele straf gestraft te worden, kan de rechter als hoofdstraf een autonome probatiestraf opleggen.

Een autonome probatiestraf bestaat uit de verplichting bijzondere voorwaarden na te leven gedurende een bepaalde termijn, die door de rechter overeenkomstig § 2 wordt bepaald.

De rechter voorziet, binnen de perken van de op het misdrijf gestelde straffen, alsook van de wet op grond waarvan de zaak voor hem werd gebracht, in een gevangenisstraf of in een geldboete die van toepassing kan

worden ingeval de autonome probatiestraf niet wordt uitgevoerd.

De autonome probatiestraf mag niet worden uitgesproken voor de feiten :

1° die strafbaar zouden zijn met een maximumstraf van meer dan twintig jaar opsluiting als ze niet in wanbedrijven werden omgezet;

2° die bedoeld zijn ^[3] in de artikelen 417/12 tot 417/22^{3]};

3° die bedoeld zijn ^[3] in de artikelen 417/25 tot 417/41, 417/44 tot 417/47, 417/52 en 417/54^{3]}, indien de feiten zijn gepleegd op of met behulp van minderjarigen;

4° die bedoeld zijn in de artikelen 393 tot 397.

§ 2. De duur van de autonome probatiestraf bedraagt minstens zes maanden en ten hoogste twee jaar. Een autonome probatiestraf van twaalf maanden of minder is een politiestraf. Een autonome probatiestraf van een jaar of meer is een correctionele straf.

§ 3. Indien een autonome probatiestraf door de rechter wordt overwogen, door het openbaar ministerie wordt gevorderd of door de beklagde wordt gevraagd, licht de rechter deze laatste voor de sluiting van de debatten in over de draagwijdte van een dergelijke straf en hoort hij hem in zijn opmerkingen. De rechter kan hierbij eveneens rekening houden met de belangen van de eventuele slachtoffers. De rechter kan de autonome probatiestraf slechts uitspreken als de beklagde op de terechtzitting aanwezig of vertegenwoordigd is en nadat hij, hetzij in persoon, hetzij via zijn raadsman, zijn instemming heeft gegeven.

De rechter die weigert een door het openbaar ministerie gevorderde of door de beklagde gevraagde autonome probatiestraf uit te spreken, moet zijn beslissing met redenen omkleden.

§ 4. De rechter bepaalt de duur van de autonome probatiestraf en geeft aanwijzingen omtrent de invulling van de autonome probatiestraf.

^[2] Bij veroordeling op grond van de strafrechtelijke bepalingen van de wetten van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd, van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte en tot aanpassing van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen teneinde de daad van discriminatie te bestraffen, kan de rechter aanwijzingen geven opdat de invulling van de autonome probatiestraf in verband zou staan met, respectievelijk, de strijd tegen het racisme of de xenofobie, de discriminatie, het seksisme en het negationisme, ter inperking van het risico op herhaling van dergelijke misdrijven.^[2]

§ 5. De overlegstructuren op federaal en lokaal niveau inzake de toepassing van de werkstraf en de autonome probatiestraf functioneren overeenkomstig de bepalingen van artikel 37sexies, § 4.^[1]

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/80, art. 8, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13), art. 8 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 51, 114>

(2)<W 2019-05-05/12, art. 3, 138; Inwerkingtreding : 07-06-2019>

(3)<W 2022-03-21/01, art. 88, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 37novies](#).^[1] § 1. Wie overeenkomstig artikel 37octies tot een autonome probatiestraf is veroordeeld, wordt onderworpen aan een justitiële begeleiding die wordt uitgeoefend door een justitieassistent van de Dienst Justitiehuisen van de Federale Overheidsdienst Justitie van het gerechtelijk arrondissement van zijn verblijfplaats.

Op de tenuitvoerlegging van de autonome probatiestraf wordt toegezien door de probatiecommissie van de verblijfplaats van de veroordeelde waaraan de justitieassistent rapporteert.

Wanneer de rechterlijke beslissing waarbij de autonome probatiestraf wordt uitgesproken in kracht van gewijsde is gegaan, bezorgt de griffier daarvan binnen vierentwintig uur een uitgifte aan de voorzitter van de bevoegde probatiecommissie, alsook aan de bevoegde arrondissementele afdeling van de Dienst Justitiehuisen van de Federale Overheidsdienst Justitie, die onverwijld de justitieassistent aanwijst.

Binnen een maand na de aanwijzing van de justitieassistent, en verder telkens als deze het nuttig acht of telkens als de commissie hem erom verzoekt, en tenminste om de zes maanden, brengt hij verslag uit aan de probatiecommissie over de naleving van de voorwaarden. Hij stelt, in voorkomend geval, de maatregelen voor die hij nodig acht.

§ 2. De territoriale bevoegdheid van de probatiecommissie wordt bepaald door de verblijfplaats van de veroordeelde op het ogenblik van het in kracht van gewijsde gaan van het vonnis of arrest. Indien de betrokkene zijn verblijfplaats heeft buiten het grondgebied van het Rijk, is de territoriaal bevoegde probatiecommissie die van de plaats waar de veroordeling in eerste aanleg uitgesproken werd.

Indien de commissie het in uitzonderlijke gevallen voor een tot een autonome probatiestraf veroordeelde persoon, die daartoe een gemotiveerde aanvraag indient, aangewezen acht de bevoegdheid over te dragen aan de probatiecommissie van zijn nieuwe verblijfplaats, neemt zij een gemotiveerde beslissing nadat die andere commissie binnen twee maanden een eensluidend advies heeft uitgebracht. Voor een persoon zonder verblijfplaats in het Rijk kan volgens dezelfde procedure de bevoegdheid naar een andere probatiecommissie worden overgedragen, zonder dat het in dat geval de commissie van zijn nieuwe verblijfplaats moet zijn.

§ 3. De probatiecommissie bepaalt de concrete invulling van de autonome probatiestraf, op basis van het verslag van de justitieassistent die de veroordeelde heeft gehoord en met naleving van de aanwijzingen bedoeld in artikel 37octies, § 4.

De concrete invulling van de autonome probatiestraf wordt vastgelegd in een door de veroordeelde te

ondertekenen overeenkomst waarvan de justitieassistent hem een kopie overhandigt. De justitieassistent deelt eveneens een kopie van de ondertekende overeenkomst mee aan de probatiecommissie binnen de drie werkdagen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/80, art. 9, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

[Art. 37decies.](#)¹ § 1. De probatiecommissie kan de concrete invulling van de autonome probatiestraf geheel of ten dele opschorten, nader omschrijven of aanpassen aan de omstandigheden, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van de veroordeelde. Ingeval een van de voorwaarden van de autonome probatiestraf buiten de wil van de veroordeelde niet kon worden verwezenlijkt tijdens de aanvankelijke probatietermijn, kan de probatiecommissie de probatietermijn eenmaal verlengen met maximaal een jaar zodat de veroordeelde aan de voorwaarde kan voldoen.

Indien de probatiecommissie van oordeel is een van de in het eerste lid bedoelde maatregelen te moeten nemen, roept de voorzitter de betrokkene bij aangetekende zending of op een door de Koning te bepalen elektronische wijze op meer dan tien dagen voor de datum die voor de behandeling van de zaak is gesteld. Het dossier van de commissie wordt gedurende tien dagen ter beschikking gesteld van de betrokkene en van zijn eventuele raadsman.

Indien de probatiecommissie van oordeel is dat de autonome probatiestraf ten uitvoer is gelegd, kan zij beslissen dat deze een einde neemt, zelfs als de door de rechter bepaalde termijn nog niet is verstreken.

De beslissing van de probatiecommissie die bedoeld wordt in het eerste of het derde lid is met redenen omkleed. Van deze beslissing wordt kennis gegeven aan de betrokkene en aan het openbaar ministerie. De kennisgeving geschiedt bij gewone brief aan het openbaar ministerie en aan de betrokkene bij aangetekende zending of op een door de Koning te bepalen elektronische wijze, binnen drie dagen, waarbij zaterdagen, zon- en feestdagen niet worden meegerekend.

§ 2. Het openbaar ministerie en de tot autonome probatiestraf veroordeelde persoon kunnen, het eerstgenoemde bij vordering en de tweede genoemd bij verzoekschrift, bij de rechtbank van eerste aanleg waarbij de probatiecommissie is ingesteld, beroep instellen tegen de beslissingen die de commissie krachtens § 1 of krachtens artikel 37novies, § 3, heeft genomen.

De vordering en het verzoek moeten schriftelijk ingediend worden en met redenen omkleed zijn. Het beroep moet worden ingesteld binnen tien dagen te rekenen van de kennisgeving van de beslissing van de commissie. Het heeft opschortende kracht tenzij de commissie anders beslist.

De voorzitter van de rechtbank die uitspraak moet doen, laat meer dan tien dagen tevoren, in een ter griffie gehouden bijzonder register, de plaats, de dag en het uur van verschijning optekenen. Ten minste tien dagen voor de verschijning geeft de griffier bij aangetekende zending of op een door de Koning te bepalen elektronische wijze daarvan bericht aan de tot autonome probatiestraf veroordeelde persoon. Gedurende die termijn wordt het dossier neergelegd ter griffie en ter beschikking gesteld van de veroordeelde en van zijn eventuele raadsman. De rechtbank houdt zitting en doet uitspraak in raadkamer.

Indien de rechtbank het beroep inwilligt, kan zij de beslissing van de probatiecommissie wijzigen.

De beslissing die op dat beroep wordt gewezen, is niet vatbaar voor hoger beroep noch voor verzet.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/80, art. 10, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

[Art. 37undecies.](#)¹ Ingeval de autonome probatiestraf niet of slechts gedeeltelijk wordt uitgevoerd, meldt de justitieassistent dit onverwijld aan de probatiecommissie. Meer dan tien dagen voor de datum die werd vastgesteld om de zaak te behandelen, roept de commissie de veroordeelde op bij aangetekende zending of op een door de Koning te bepalen elektronische wijze en stelt ze zijn raadsman ervan in kennis. Het dossier van de commissie wordt gedurende vijf dagen ter beschikking gesteld van de veroordeelde en van zijn eventuele raadsman.

De commissie, die zitting houdt zonder dat het openbaar ministerie daarbij aanwezig is, stelt een met redenen omkleed verslag op met het oog op de toepassing van de vervangende straf.

Het verslag wordt bij gewone brief ter kennis gebracht van de veroordeelde, het openbaar ministerie en de justitieassistent.

In dit geval kan het openbaar ministerie beslissen de in de rechterlijke beslissing voorziene gevangenisstraf of geldboete uit te voeren, waarbij rekening wordt gehouden met de autonome probatiestraf die reeds door de veroordeelde is uitgevoerd.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/80, art. 11, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13)>

[AFDELING VI.](#) - STRAFFEN AAN DE DRIE SOORTEN VAN MISDRIJVEN GEMEEN.

[Onderafdeling I.](#) - (De geldboete op natuurlijke personen toepasselijk). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 7; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 38.](#) De geldboete wegens overtreding bedraagt ten minste een [euro] en ten hoogste vijftientig [euro], behoudens de bij de wet uitgezonderde gevallen.

De geldboete wegens misdaad of wanbedrijf bedraagt ten minste zesentwintig [euro].
De geldboeten worden geïnd ten bate van de Staat.

[Art. 39.](#) Wanneer verscheidene personen wegens een zelfde misdrijf worden veroordeeld, wordt de geldboete uitgesproken tegen ieder van hen persoonlijk.

[Art. 40.](#) Bij gebreke van betaling binnen twee maanden te rekenen van het arrest of van het vonnis, indien het op tegenspraak, of te rekenen van de betekening, indien het bij verstek is geweest, kan de geldboete worden vervangen door gevangenisstraf, waarvan de duur bij het vonnis of het arrest van veroordeling wordt bepaald en die zes maanden niet zal te boven gaan voor hen die wegens misdaad, drie maanden voor hen die wegens wanbedrijf, en drie dagen voor hen die wegens overtreding zijn veroordeeld.

Veroordeelden die aan vervangende gevangenisstraf zijn onderworpen, kunnen in de inrichting worden gehouden waar zij de hoofdstraf hebben ondergaan.

Indien alleen geldboete is uitgesproken, wordt de gevangenisstraf, te ondergaan bij gebreke van betaling, gelijkgesteld met correctionele gevangenisstraf of met politiegevangenisstraf, al naar de aard van de veroordeling.

[Art. 41.](#) In alle gevallen kan de veroordeelde zich van die gevangenisstraf bevrijden door de geldboete te betalen; hij kan zich niet onttrekken aan het verhaal op zijn goederen door aan te bieden de gevangenisstraf te ondergaan.

[Onderafdeling II.](#) - (De geldboete op rechtspersonen toepasselijk). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 8; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 41bis.](#) <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 8; Inwerkingtreding : 02-07-1999> § 1. De geldboeten toepasselijk op misdrijven gepleegd door rechtspersonen, zijn :

in criminele en correctionele zaken :

- wanneer de wet op het feit levenslange vrijheidsstraf stelt : geldboete van tweehonderdveertig duizend [euro] tot zevenhonderdveertigduizend [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

- wanneer de wet op het feit vrijheidsstraf en geldboete stelt, of een van de straffen alleen : geldboete van minimum vijfhonderd [euro] vermenigvuldigd met het getal van de maanden van de minimumvrijheidsstraf, doch niet lager dan de minimumgeldboete op het feit gesteld; met als maximum tweeduizend [euro] vermenigvuldigd met het getal van de maanden van de maximumvrijheidsstraf, doch niet lager dan het dubbele van de maximumgeldboete op het feit gesteld; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

- wanneer de wet op het feit enkel geldboete stelt : geldboete met minimum en maximum als door de wet op het feit gesteld;

in politiezaken :

- geldboete van vijftientwintig [euro] tot tweehonderdvijftig [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Voor het bepalen van de straf bedoeld in § 1 zijn de bepalingen van Boek I van toepassing.

[Onderafdeling III.](#) - (Bijzondere verbeurdverklaring). <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 9; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 42.](#) Bijzondere verbeurdverklaring wordt toegepast :

1° Op de zaken die het voorwerp van het misdrijf uitmaken, en op die welke gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf, wanneer zij eigendom van de veroordeelde zijn;

2° Op de zaken die uit het misdrijf voortkomen.

(3° Op de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, op de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en op de inkomsten uit de belegde voordelen.) <W 1990-07-17/30, art. 1, 004; Inwerkingtreding : 25-08-1990>

[Art. 43.](#) Bij misdaad of wanbedrijf wordt bijzondere verbeurdverklaring (toepasselijk op de zaken bedoeld in artikel 42, 1° en 2°) altijd uitgesproken. ¹ De verbeurdverklaring van zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf wordt uitgesproken, behoudens wanneer dit tot gevolg zou hebben dat de veroordeelde aan een onredelijk zware straf zou worden onderworpen. ¹ <W 1990-07-17/30, art. 2, 004; Inwerkingtreding : 25-08-1990>

Bij overtreding wordt zij slechts uitgesproken in de gevallen bij de wet bepaald.

(1) <W 2018-03-18/14, art. 19, 129; Inwerkingtreding : 12-05-2018>

[Art. 43bis.](#) <Ingevoegd bij W 1990-07-17/30, art. 3, 004; Inwerkingtreding : 25-08-1990> (Bijzondere verbeurdverklaring toepasselijk op de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, kan door de rechter in elk geval worden uitgesproken, maar slechts voorzover zij door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd.) <W 2002-12-19/86, art. 2, 039; Inwerkingtreding : 24-02-2003>

Indien de zaken ³ bedoeld in het eerste lid en de zaken die gediend hebben of bestemd waren om het misdrijf te plegen ³ niet kunnen worden gevonden in het vermogen van de veroordeelde, raamt de rechter de geldwaarde ervan en heeft de verbeurdverklaring betrekking op een daarmee overeenstemmend bedrag.

Ingeval de verbeurdverklaarde zaken aan de burgerlijke partij toebehoren, zullen zij aan haar worden teruggegeven. De verbeurdverklaarde zaken zullen haar eveneens worden toegewezen ingeval de rechter de verbeurdverklaring uitgesproken heeft omwille van het feit dat zij goederen en waarden vormen die door de veroordeelde in de plaats gesteld zijn van de zaken die toebehoren aan de burgerlijke partij of omdat zij het equivalent vormen van zulke zaken in de zin van het tweede lid van dit artikel.

Iedere andere derde die beweert recht te hebben op de verbeurdverklaarde zaak, zal dit recht kunnen laten gelden binnen een termijn en volgens modaliteiten bepaald door de Koning.

^[1] De bijzondere verbeurdverklaring van de onroerende goederen moet of kan, naargelang de rechtsgrond die dit bepaalt, door de rechter worden uitgesproken, maar slechts voor zover zij door het openbaar ministerie schriftelijk werd gevorderd.

De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie strekkende tot de verbeurdverklaring van een onroerend goed, dat niet strafrechtelijk in beslag is genomen overeenkomstig de toepasselijke vormvoorschriften, wordt op straffe van onontvankelijkheid kosteloos ingeschreven op de kant van de laatst overgeschreven akte of het vonnis bedoeld in artikel ^[4] 3.30, § 1, van het Burgerlijk Wetboek^[4]. Het openbaar ministerie voegt een bewijs van de kantmelding bij het strafdossier voor de sluiting van de debatten. Het openbaar ministerie vordert de kosteloze doorhaling van de kantmelding, als daartoe grond bestaat.^[1]

^[2] De rechter vermindert zo nodig het bedrag van de in artikel 42, 3°, bedoelde vermogensvoordelen of van de in het tweede lid bedoelde geldwaarde om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen.^[2]

-
- (1)<W 2013-11-27/05, art. 2, 099; Inwerkingtreding : 01-03-2014>
 - (2)<W 2014-02-11/12, art. 55, 100; Inwerkingtreding : 18-04-2014>
 - (3)<W 2018-03-18/14, art. 20, 129; Inwerkingtreding : 12-05-2018>
 - (4)<W 2020-02-04/16, art. 15, 145; Inwerkingtreding : 01-09-2021>

Art. 43ter. <Ingevoegd bij W 1997-05-20/50, art. 12, Inwerkingtreding : 13-07-1997> De bijzondere verbeurdverklaring die van toepassing is op de zaken bedoeld (in de artikelen 42, 43bis en 43quater), kan eveneens worden uitgesproken wanneer die zaken zich buiten het grondgebied van de Belgische Staat bevinden. <W 2002-12-19/86, art. 3, 039; Inwerkingtreding : 24-02-2003>

Art. 43quater. <ingevoegd bij W 2002-12-19/86, art. 4; Inwerkingtreding : 24-02-2003> § 1. ^[2] Onverminderd artikel 43bis, derde en vierde lid, kunnen op vordering van de procureur des Konings de in paragraaf 2 bedoelde vermogensvoordelen, de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld, en de inkomsten uit de belegde voordelen, die worden gevonden in het vermogen of in het bezit van een persoon worden verbeurdverklaard, of kan die persoon worden veroordeeld tot de betaling van een bedrag dat door de rechter wordt geraamd als zijnde overeenstemmend met de waarde van deze zaken indien de betrokkene schuldig werd bevonden :

- 1° ofwel aan een of meer misdrijven bedoeld :
 - a) in de artikelen 136sexies en 136septies, 1° ;
 - b) in artikel 137, voor zover deze misdrijven worden bestraft met een van de straffen bedoeld in artikel 138, § 1, 4° tot 10°, en van dien aard zijn dat zij financieel gewin kunnen opleveren, in artikel 140, voor zover deze misdaad of dit wanbedrijf van dien aard is dat het financieel gewin kan opleveren, in de artikelen 140bis tot 140sexies, voor zover deze misdrijven van die aard zijn dat zij financieel gewin kunnen opleveren, in artikel 140septies, voor zover dit misdrijf wordt bestraft met een van de straffen bedoeld in artikel 140septies, § 1, derde en vierde streepje, en van die aard is dat het financieel gewin kan opleveren, en in artikel 141;
 - c) in de artikelen 162, 163, 173, 180 en 186;
 - d) in de artikelen 246 tot 250;
 - e) ^[4] in de artikelen 417/25 tot 417/36, 417/38, 433quater/1 en 433quater/4^[4];
 - f) in de artikelen 433quinquies tot 433octies, 433undecies en 433duodecies;
 - g) in de artikelen 504bis en 504ter;
 - h) in artikel 505, met uitzondering van de zaken die gedekt zijn door artikel 42, 1° ;
 - i) in artikel 2bis, § 1, van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, voor zover de feiten betrekking hebben op de invoer, de uitvoer, de vervaardiging, de verkoop of het te koop stellen van de in dat artikel bedoelde middelen en stoffen, of in artikel 2bis, § 3, b), of § 4, b);
 - j) in artikel 2quater, 4°, van dezelfde wet;
 - k) in de artikelen 77bis tot 77quinquies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
 - l) in artikel 10, § 1, 2°, van de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productie-stimulerende werking;
- 2° ofwel aan de misdrijven bedoeld in artikel 324ter;
- 3° ofwel aan een of meer van de hieronder bedoelde misdrijven wanneer die zijn gepleegd in het kader van een criminele organisatie zoals gedefinieerd in artikel 324bis :
 - a) in de artikelen 468, 469, 470, 471 of 472;
 - b) in artikel 475;
 - c) in artikel 477 tot 477sexies of artikel 488bis;
 - d) in artikel 8 van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding van

illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie;

e) in de artikelen 1 en 8 van het koninklijk besluit van 12 april 1974 betreffende sommige verrichtingen in verband met stoffen met hormonale, anti-hormonale, anabole, beta-adrenergische, anti-infectieuze, anti-parasitaire, en anti-inflammatoire werking, voor de misdrijven waarop overeenkomstig de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, straffen worden gesteld;

4° ofwel aan meerdere strafbare feiten die gezamenlijk worden vervolgd, en waarvan de ernst, de finaliteit en de onderlinge afstemming, de rechtbank toelaat zeker en noodzakelijk te besluiten dat deze feiten werden gepleegd in het kader van ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd.]²

§ 2. De verbeurdverklaring zoals bedoeld in § 1 kan worden uitgesproken tegen de daders, mededaders en medeplichtigen die werden veroordeeld wegens één of meerdere van de in dit artikel opgesomde misdrijven en onder de in § 1 bepaalde voorwaarden, wanneer de veroordeelde over een relevante periode verdere vermogensvoordelen heeft ontvangen terwijl er ernstige en concrete aanwijzingen zijn dat deze voordelen voortspruiten, uit het misdrijf waarvoor hij werd veroordeeld, of uit [² misdrijven die, rechtstreeks of onrechtstreeks, aanleiding kunnen geven tot een economisch voordeel voor zover zij voorkomen in dezelfde rubriek, bepaald in paragraaf 1, als het misdrijf waarvoor de betrokkene is veroordeeld]² en de veroordeelde het tegendeel niet geloofwaardig maakt.

Dit tegendeel kan tevens geloofwaardig gemaakt worden door elke derde die beweert recht te hebben op deze voordelen.

§ 3. Als relevante periode in de zin van dit artikel wordt aanzien de periode van vijf jaar voorafgaand aan de inverdenkingstelling van de persoon tot de datum van de uitspraak.

De ernstige en concrete aanwijzingen bedoeld in § 2 kunnen worden geput uit alle geloofwaardige elementen die op regelmatige wijze aan de rechtbank worden overlegd, en die wijzen op een onevenwicht van enig belang tussen enerzijds de tijdelijke of blijvende aangroei van het vermogen en de bestedingen van de veroordeelde in de relevante periode die door het openbaar ministerie wordt aangetoond, en anderzijds de tijdelijke of blijvende aangroei van het vermogen en de bestedingen van de veroordeelde in deze periode, waarvan hij kan geloofwaardig maken dat ze niet voortspruiten uit de feiten waarvoor hij werd veroordeeld of uit [³ misdrijven die, rechtstreeks of onrechtstreeks, aanleiding kunnen geven tot een economisch voordeel voor zover zij voorkomen in dezelfde rubriek, bepaald in § 1, als het misdrijf waarvoor de betrokkene is veroordeeld]³.

[² ...]²

Wanneer de rechtbank de bijzondere verbeurdverklaring in de zin van dit artikel oplegt, kan zijn beslissen geen rekening te houden met een door haar te bepalen deel van de relevante periode of met door haar te bepalen inkomsten, goederen en waarden, indien zij zulks gepast acht om de veroordeelde niet te onderwerpen aan een onredelijk zware straf.

§ 4. Het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie moet verbeurd verklaard worden, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw.

(1)<W 2013-07-15/02, art. 14, 094; Inwerkingtreding : 29-07-2013>

(2)<W 2018-03-18/14, art. 21, 129; Inwerkingtreding : 12-05-2018>

(3)<W 2019-05-05/10, art. 69, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

(4)<W 2022-03-21/01, art. 89, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

HOOFDSTUK III. - ANDERE VEROORDELINGEN DIE WEGENS MISDADEN, WANBEDRIJVEN OF OVERTREDINGEN KUNNEN WORDEN UITGESPROKEN.

Art. 44. De veroordeling tot de bij de wet gestelde straffen wordt altijd uitgesproken, onverminderd de teruggave en de schadevergoeding die aan partijen mochten zijn verschuldigd.

Art. 45. Wanneer de wet de schadevergoeding niet regelt, bepaalt het hof of de rechtbank het bedrag ervan, zonder nochtans te mogen beslissen, zelfs met toestemming van de benadeelde partij, dat zij aan enig werk zal worden toegewezen.

Art. 46.¹ Wanneer het hof of de rechtbank een persoon die in aanmerking zou kunnen komen om als wettelijke erfgenaam tot de nalatenschap van het slachtoffer te worden geroepen, schuldig bevindt aan een [² in de artikelen 417/11, 417/16 en 417/17,]² 398 tot 400, 402, 403, 405, 409, §§ 1 tot 3 en 5, en 422bis bedoeld misdrijf, kan het hof of de rechtbank ook de onwaardigheid om te erven uitspreken, waardoor de dader, de mededader of de medeplichtige van de nalatenschap van het slachtoffer wordt uitgesloten.]¹

(1)<hersteld door W 2012-12-10/14, art. 42, 088; Inwerkingtreding : 21-01-2013>

(2)<W 2022-03-21/01, art. 90, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Art. 47. (Opgeheven) <W 31-01-1980, art. 4, 1°>

Art. 48. (Opgeheven) <W 31-01-1980, art. 4, 1°>

[Art. 49.](#) Wanneer de goederen van de veroordeelde ontoereikend zijn om de veroordelingen tot geldboete, teruggave en schadevergoeding te dekken, hebben de twee laatstgenoemde veroordelingen de voorrang.

Bij samentreffen van geldboete en aan de Staat verschuldigde gerechtskosten, worden de betalingen, door de veroordeelden gedaan, het eerst op die gerechtskosten toegerekend. (Deze betalingen stuiten de verjaringstermijn van zowel de geldboete als van de gerechtskosten.) <W 2006-12-27/32, art. 302, 062; Inwerkingtreding : 07-01-2007>

[Art. 50.](#) Alle wegens een zelfde misdrijf veroordeelde personen zijn hoofdelijk gehouden tot teruggave en schadevergoeding.

Zij zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, wanneer zij door een zelfde vonnis of arrest zijn veroordeeld.

Nochtans kan de rechter alle veroordeelden of enige van hen vrijstellen van de hoofdelijkheid, mits hij de redenen van die vrijstelling opgeeft en het door ieder persoonlijk te dragen aandeel in de kosten bepaalt.

Personen, door onderscheidene vonnissen of arresten veroordeeld, zijn alleen wegens daden van vervolging, die hun gemeen zijn, hoofdelijk gehouden tot de kosten.

[Art. 50bis.](#) <Ingevoegd bij W 1999-05-04/60, art. 10; Inwerkingtreding : 02-07-1999> Niemand kan burgerrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor betaling van geldboete waartoe een ander wordt veroordeeld, indien hij wegens dezelfde feiten wordt veroordeeld.

[HOOFDSTUK IV.](#) - POGING TOT MISDAAD OF TOT WANBEDRIJF.

[Art. 51.](#) Strafbare poging bestaat, wanneer het voornemen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen zich heeft geopenbaard door uitwendige daden die een begin van uitvoering van die misdaad of van dat wanbedrijf uitmaken en alleen ten gevolge van omstandigheden, van de wil van de dader onafhankelijk, zijn gestaakt of hun uitwerking hebben gemist.

[Art. 52.](#) Poging tot misdaad wordt gestraft met de straf die, overeenkomstig de artikelen 80 en 81, onmiddellijk lager is dan die gesteld op de misdaad zelf.

[¹ De pogingen tot misdaden die strafbaar zijn met levenslange opsluiting of levenslange hechtenis worden echter respectievelijk gestraft met twintig jaar tot dertig jaar opsluiting of met twintig jaar tot dertig jaar hechtenis.]¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 13, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 53.](#) De wet bepaalt in welke gevallen en met welke straffen poging tot wanbedrijf wordt gestraft.

[HOOFDSTUK V.](#) - HERHALING.

[Art. 54.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 12, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld, een misdaad pleegt die strafbaar is met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, kan worden veroordeeld tot opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Indien de misdaad strafbaar is met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, kan de schuldige worden veroordeeld tot opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

Hij wordt veroordeeld tot ten minste zeventien jaar opsluiting indien de misdaad strafbaar is met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

[Art. 55.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld, een misdaad pleegt die gestraft wordt met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar, kan worden veroordeeld tot hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar.

Indien de misdaad wordt gestraft met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar, kan de schuldige worden veroordeeld tot (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 13, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Hij wordt veroordeeld tot ten minste zeventien jaar hechtenis, indien de misdaad strafbaar is met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 13, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 55bis.](#) [¹ Hij die, na tot een gevangenisstraf van ten minste een jaar te zijn veroordeeld en voordat vijf jaren zijn verlopen sinds hij zijn straf heeft ondergaan of sinds zijn straf verjaard is, een misdaad pleegt die strafbaar is met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar of hechtenis van vijf jaar tot tien jaar, kan worden veroordeeld tot respectievelijk opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar.

Indien de misdaad strafbaar is met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar, kan de schuldige worden veroordeeld tot respectievelijk opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar of hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar.

Hij wordt veroordeeld tot respectievelijk ten minste zeventien jaar opsluiting of ten minste zeventien jaar hechtenis, indien de misdaad strafbaar is met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar of hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-05/13, art. 2, 139; Inwerkingtreding : 07-06-2019>

[Art. 56.](#) Hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld, een wanbedrijf pleegt, kan worden veroordeeld tot het dubbele van het maximum van de straf, bij de wet op het wanbedrijf gesteld.

Dezelfde straf kan worden uitgesproken in geval van een vroegere veroordeling tot gevangenisstraf van ten minste een jaar, indien de veroordeelde het nieuwe wanbedrijf pleegt voordat vijf jaren zijn verlopen sinds hij zijn straf heeft ondergaan of sinds zijn straf verjaard is.

[¹ Zelfs in de gevallen bedoeld in het eerste en tweede lid, indien het nieuwe wanbedrijf een misdad is die werd gecorrectionaliseerd of waarvoor het hof van assisen het bestaan van verzachtende omstandigheden heeft aanvaard, mag de gevangenisstraf de maximumduur van de opsluiting waarin de wet voorziet voor die misdad of veertig jaar indien het om levenslange opsluiting gaat, niet te boven gaan.]¹

[¹ In geen geval mag de uitgesproken straf een jaar straf onder elektronisch toezicht, driehonderd uren werkstraf of twee jaar autonome probatiestraf te boven gaan.]¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 14, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 57.](#) De bepalingen betreffende de herhaling worden toegepast overeenkomstig de vorige artikelen, ingeval een vroegere veroordeling door een militaire rechtbank is uitgesproken wegens een feit dat door de gewone strafwetten misdad of wanbedrijf wordt genoemd, en tot een straf die door deze wetten is gesteld.

Indien een bij de militaire wetten gestelde straf wegens dat feit is uitgesproken, nemen de hoven en rechtbanken, bij het beoordelen van de herhaling, alleen de laagste straf in aanmerking, die het bij het eerste vonnis gestrafte feit volgens de gewone strafwetten ten gevolge kon hebben.

[Art. 57bis.](#) [¹ De bepalingen betreffende de herhaling, bepaald in de artikelen 54 tot 56, worden toegepast in geval van een vroegere veroordeling die in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-25/23, art. 60, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014> (NOTA : bij arrest nr.148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 15 vernietigd)

[HOOFDSTUK VI.](#) - SAMENLOOP VAN VERSCHIEDENE MISDRIVEN.

[Art. 58.](#) Hij die schuldig bevonden wordt aan verscheidene overtredingen, wordt gestraft met de straf die op elk van die overtredingen is gesteld.

(Indien werkstraffen worden uitgesproken, kan de duur ervan maximum driehonderd uren bedragen.) <W 2002-04-17/33, art. 4, 035; Inwerkingtreding : 07-05-2002>

[¹ [² Indien straffen onder elektronisch toezicht worden uitgesproken, kan de duur ervan maximum een jaar bedragen.]²]¹

[² Indien autonome probatiestrafen worden uitgesproken, kan de duur ervan maximum twee jaar bedragen.]²

(1)<W 2014-02-07/15, art. 10, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016, opgeheven op 29-02-2016 bij W 2016-02-05/11, art. 42>

(2)<W 2014-04-10/80, art. 12, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13), gewijzigd in dezelfde zin bij W 2016-02-05/11, art. 52, 114>

[Art. 59.](#) Bij samenloop van één of meer wanbedrijven met één of meer overtredingen worden [¹ alle geldboeten, autonome probatiestrafen, werkstraffen, straffen onder elektronisch toezicht]¹ en correctionele gevangenisstraffen samen opgelegd binnen de grenzen in het volgende artikel bepaald.

(1)<W 2014-04-10/80, art. 13, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13), art. 13 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 53, 114>

[Art. 60.](#) <W 01-02-1977, art. 5> Bij samenloop van verscheidene wanbedrijven worden alle straffen samen opgelegd, zonder dat zij evenwel het dubbele van het maximum van de zwaarste straf te boven mogen gaan. [³ *De uitgesproken straf mag niet hetzij twintig jaar gevangenisstraf, hetzij de zwaarste gevangenisstraf als deze meer dan twintig jaar gevangenis is, te boven gaan.*]³ [² In geen geval mag de uitgesproken straf één jaar straf onder elektronisch toezicht, driehonderd uren werkstraf of twee jaar autonome probatiestraf te boven gaan.]²

(2)<W 2014-04-10/80, art. 14, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13), art. 14 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 54, 114>

(3)<W 2016-02-05/11, art. 15, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016> (NOTA : bij arrest nr.148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof dit artikel 15 vernietigd) (Zie gearchiveerde versie nr. 113)

[Art. 61.](#)

<Opgeheven bij W 2019-05-05/10, art. 70, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 62.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Bij samenloop van verscheidene misdaden wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken. Die straf kan zelfs tot vijf jaar boven het maximum worden verhoogd, indien zij bestaat in (tijdelijke opsluiting of hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar, respectievelijk gedurende een kortere termijn). <W 2003-01-23/42, art. 14, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 63.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 15, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> De zwaarste straf is de langstdurende. Zijn de straffen van gelijke duur, dan wordt opsluiting beschouwd als een zwaardere straf dan hechtenis.

[Art. 64.](#) De straffen van bijzondere verbeurdverklaring wegens verscheidene misdaden, wanbedrijven of overtredingen, worden altijd samen opgelegd.

[Art. 65.](#) <W 1994-07-11/33, art. 45, 012; Inwerkingtreding : 31-07-1994> Wanneer een zelfde feit verscheidende misdrijven oplevert of wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, gelijktijdig worden voorgelegd aan een zelfde feitenrechter, wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken.

Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die, in de veronderstelling dat zij bewezen zouden zijn, aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, houdt hij bij de straftoemeting rekening met de reeds uitgesproken straffen. Indien deze hem voor een juiste bestraffing van al de misdrijven voldoende lijken, spreekt hij zich uit over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen. Het geheel van de straffen uitgesproken met toepassing van dit artikel mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan.

[HOOFDSTUK VII.](#) - DEELNEMING VAN VERSCHIEDENE PERSONEN AAN EENZELFDE MISDAAD OF WANBEDRIJF.

[Art. 66.](#) Als daders van een misdaad of een wanbedrijf worden gestraft :

Zij die de misdaad of het wanbedrijf hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks hebben meegewerkt;
Zij die door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd;

Zij die, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, de misdaad of het wanbedrijf rechtstreeks hebben uitgelokt;

(Zij die, het zij door woorden in openbare bijeenkomsten of plaatsen gesproken, hetzij door enigerlei geschrift, drukwerk, prent of zinnebeeld, aangeplakt, rondgedeeld of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld, het plegen van het feit rechtstreeks hebben uitgelokt, onverminderd de straffen die bij de wet bepaald zijn tegen daders van aanzetting tot misdaden of wanbedrijven, zelfs voor het geval dat die aanzetting zonder gevolg is gebleven.) <W 28-07-1934, art. 1, I>

[Art. 67.](#) Als medeplichtigen aan een misdaad of een wanbedrijf worden gestraft :

Zij die onderrichtingen hebben gegeven om de misdaad of het wanbedrijf te plegen;

Zij die wapens, werktuigen of enig ander middel hebben verschaft, die tot de misdaad of het wanbedrijf hebben gediend, wetende dat ze daartoe zouden dienen;

Zij die, buiten het geval van artikel 66, § 3, met hun weten de dader of de daders hebben geholpen of bijgestaan in daden die de misdaad of het wanbedrijf hebben voorbereid, vergemakkelijkt of voltooid.

[Art. 68.](#) Zij die, bekend met het misdadig gedrag van boosdoeners die roverijen plegen of gewelddaden tegen de veiligheid van de Staat, tegen de openbare rust, tegen personen of eigendommen, er een gewoonte van maken hun een onderdak, een schuilplaats of een vergaderplaats te verschaffen, worden als hun medeplichtigen gestraft.

[Art. 69.](#) Medeplichtigen aan een misdaad worden gestraft met de straf die, overeenkomstig de artikelen 80 en 81 van dit wetboek, onmiddellijk lager is dan die waarmee zij als daders van die misdaad zouden worden gestraft. ¹ [Zij worden echter gestraft met twintig jaar tot dertig jaar opsluiting of twintig jaar tot dertig jaar hechtenis indien zij medeplichtig waren aan een misdaad die strafbaar is met levenslange opsluiting of met levenslange hechtenis.]¹

De straf tegen medeplichtigen aan een wanbedrijf zal niet hoger zijn dan twee derden van die welke op hen zou worden toegepast, indien zij de daders van dat wanbedrijf waren.

(1)<W 2016-02-05/11, art. 16, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[HOOFDSTUK VIII.](#) - RECHTVAARDIGINGS- EN VERSCHONINGSGRONDEN.

[Art. 70.](#) (Behoudens wat de misdrijven betreft, zoals bepaald in boek II, titel Ibis, is er geen misdrijf), wanneer het feit door de wet voorgeschreven en door de overheid bevolen is. <W 2003-08-05/32, art. 3, 044; Inwerkingtreding : 07-08-2003>

[Art. 71.](#) [¹ Er is geen misdrijf wanneer de beschuldigde of de beklaagde op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan [² ...]² of wanneer hij gedwongen werd door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan.]¹

(1)<W 2014-05-05/11, art. 87, 109; Inwerkingtreding : 01-01-2016 (zie art. 136). Overgangsbepalingen: art. 134 en 135>

(2)<Art. 87 van vorige wijziging gewijzigd bij W 2016-05-04/03, art. 231; Inwerkingtreding : 23-05-2016>

[Art. 72.](#) (Opgeheven) <W 15-05-1912, art. 64>

[Art. 73.](#) (Opgeheven) <W 15-05-1912, art. 64>

[Art. 74.](#) (Opgeheven) <W 15-05-1912, art. 64>

[Art. 75.](#) (Opgeheven) <W 15-05-1912, art. 64>

[Art. 76.](#) (Opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 77.](#) (Opgeheven) <W 1996-07-10/42, art. 21, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 78.](#) Geen misdaad of wanbedrijf is verschoonbaar dan in de gevallen bij de wet bepaald.

[HOOFDSTUK IX.](#) [¹ - Verzwarende omstandigheden, verzwarende factoren en verzachtende omstandigheden.]¹

(1)<W 2022-12-06/02, art. 24, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 78bis.](#) [¹ Indien de wet voorziet in verzwarende factoren, moet de rechter deze factoren in overweging nemen wanneer hij de straf of de maatregel en de zwaarte ervan kiest, zonder dat hij een straf kan opleggen die hoger is dan de maximumstraf op dit misdrijf gesteld.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-12-06/02, art. 25, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 78ter.](#) [¹ De discriminerende drijfveer van de dader is een verzwarende factor bij alle misdrijven, behoudens in die gevallen waarin de wet van de discriminerende drijfveer een verzwarende omstandigheid maakt.

Een misdrijf wordt geacht te zijn gepleegd vanuit een discriminerende drijfveer wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader.

Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het tweede lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-12-06/02, art. 26, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 79.](#) Indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, worden de criminele straffen verminderd of gewijzigd overeenkomstig de volgende bepalingen.

[Art. 80.](#) <W 2001-12-11/50, art. 2, 033; Inwerkingtreding : 17-02-2002> Levenslange opsluiting wordt vervangen door tijdelijke opsluiting of door gevangenisstraf van ten minste drie jaar [¹ en van ten hoogste veertig jaar]¹.

[¹ Opsluiting van dertig jaar tot veertig jaar door opsluiting van achtendertig jaar of voor een kortere termijn, of door gevangenisstraf van ten minste drie jaar en van ten hoogste achtendertig jaar.

Opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar door opsluiting van achtentwintig jaar of voor een kortere termijn, of door gevangenisstraf van ten minste drie jaar en van ten hoogste achtentwintig jaar.]¹

Opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar door opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, respectievelijk gedurende vijf jaar tot tien jaar of door gevangenisstraf van ten minste één jaar [¹ en van ten hoogste vijftien jaar]¹.

Opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar of door gevangenisstraf van ten minste zes maanden [¹ en van ten hoogste tien jaar]¹.

Opsluiting van vijf jaar tot tien jaar door gevangenisstraf van ten minste één maand [¹ en van ten hoogste vijf

jaar]¹.

(1)<W 2016-02-05/11, art. 17, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016> (NOTA : bij arrest nr.148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 17, 1° en 2° vernietigd)

[Art. 81.](#) <W 2003-01-23/42, art. 16, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Levenslange hechtenis, gesteld op misdaden tegen de uitwendige veiligheid van de Staat, wordt vervangen door tijdelijke hechtenis of door een gevangenisstraf van ten minste een jaar [¹ en van ten hoogste veertig jaar]¹.

[¹ Hechtenis van dertig jaar tot veertig jaar door hechtenis van achtentertig jaar of voor een kortere termijn, of door gevangenisstraf van ten minste één jaar en van ten hoogste achtentertig jaar.

Hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar door hechtenis van achtentwintig jaar of voor een kortere termijn, of door gevangenisstraf van ten minste één jaar en van ten hoogste achtentwintig jaar.]¹

Hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar door hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar of van vijf jaar tot tien jaar of door een gevangenisstraf van ten minste een jaar [¹ en van ten hoogste vijftien jaar]¹.

Hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar door hechtenis van vijf jaar tot tien jaar of door een gevangenisstraf van ten minste zes maanden [¹ Hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar door hechtenis van vijf jaar tot tien jaar of door een gevangenisstraf van ten minste zes maanden. Hechtenis van vijf jaar tot tien jaar door gevangenisstraf van ten minste een maand]¹. Hechtenis van vijf jaar tot tien jaar door gevangenisstraf van ten minste een maand [¹ en van ten hoogste vijf jaar]¹.

(1)<W 2016-02-05/11, art. 18, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016> (NOTA : bij arrest nr. 148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 18, 1° en 2° vernietigd)

[Art. 82.](#) <W 23-08-1919, art. 2> In de gevallen van samenloop bepaald bij [¹ het artikel 62]¹ van het Strafwetboek, kan het vonnisgerecht niettemin, wanneer de criminele straffen op grond van verzachtende omstandigheden verminderd worden tot correctionele straffen, een enkele straf uitspreken.

(1)<W 2019-05-05/10, art. 71, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 83.](#) De geldboete in criminele zaken kan worden verminderd zonder dat zij ooit lager mag zijn dan zesentwintig [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 84.](#) Schuldigen wier criminele straf tot gevangenisstraf wordt verminderd, kunnen worden veroordeeld tot geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[² ...]²

(Lid 3 opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

(1)<W 2009-12-21/14, art. 3, 075; Inwerkingtreding : 21-01-2010>

(2)<W 2017-07-06/24, art. 209, 124; Inwerkingtreding : 24-07-2017>

[Art. 85.](#) (Indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, [³ kunnen de gevangenisstraffen, [⁴ ...]⁴ de werkstraffen, de autonome probatiestraffen en de geldboeten respectievelijk tot beneden acht dagen, [⁴ ...]⁴ vijfenveertig uren, twaalf maanden en zesentwintig euro]³ worden verminderd, zonder dat zij lager mogen zijn dan politiestraffen.) <W 2002-04-17/33, art. 7, 035; Inwerkingtreding : 07-05-2002>

De rechter kan ook een van die straffen afzonderlijk toepassen.

Indien alleen gevangenisstraf bepaald is, kan de rechter die straf vervangen door geldboete van ten hoogste vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien ontzetting van de in [¹ artikel 31, eerste lid]¹ genoemde rechten (...) voorgeschreven of toegelaten (is), kan de rechter die (straf) uitspreken voor een termijn van een jaar tot vijf jaar, of in het geheel niet opleggen. <W 09-04-1930, art. 32>

(1)<W 2009-04-14/01, art. 7, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

(2)<W 2014-02-07/15, art. 13, 110; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016, opgeheven op 29-02-2016 bij W 2016-02-05/11, art. 42>

(3)<W 2014-04-10/80, art. 15, 111; Inwerkingtreding : onbepaald en uiterlijk op 01-05-2016 (zie W 2014-05-08/55, art. 6, gewijzigd zichzelf bij W 2015-11-23/02, art. 13), art. 15 gewijzigd bij W 2016-02-05/11, art. 55, 114>

(4)<W 2018-07-11/02, art. 8, 131; Inwerkingtreding : 28-07-2018>

[HOOFDSTUK X.](#) - TENIETGAAN VAN DE STRAFFEN.

[Art. 86.](#) Straffen, uitgesproken bij onherroepelijk geworden arresten of vonnissen, gaan teniet door de dood van de veroordeelde. (Het verlies van rechtspersoonlijkheid van de veroordeelde rechtspersoon doet de straf niet vervallen.) <W 1999-05-04/60, art. 11, 024; Inwerkingtreding : 02-07-1999>

[Art. 87.](#) Onbekwaamheden, door de rechter uitgesproken of door de wet aan sommige veroordelingen verbonden, houden op door kwijtschelding, die de Koning daarvan kan verlenen krachtens het recht van genade.

[Art. 88.](#) (Opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 89.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestid door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>)

[Art. 90.](#) (Opgeheven) <W 2004-11-22/32, art. 2, 049; Inwerkingtreding : 19-12-2004> (NOTA : Bevestigd door <W 2005-01-12/39, art. 169, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>)

[Art. 91.](#) (Behoudens straffen met betrekking tot misdrijven, zoals bepaald in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater, verjaren criminele straffen) door verloop van twintig jaren, te rekenen van de dagtekening van de arresten of vonnissen waarbij zij zijn uitgesproken. <W 2003-08-05/32, art. 4; Inwerkingtreding : 07-08-2003>

[Art. 92.](#)^[1] Behoudens straffen met betrekking tot misdrijven zoals bepaald in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater, die onverjaarbaar zijn, verjaren correctionele straffen door verloop van vijf jaren]^[1], te rekenen van de dagtekening van het arrest of van het in laatste aanleg gewezen vonnis, of te rekenen van de dag waarop het in eerste aanleg gewezen vonnis niet meer kan worden bestreden bij wege van hoger beroep.

Indien de uitgesproken straf drie jaar te boven gaat, is de verjaringstermijn tien jaren.

^[1] *Indien de uitgesproken gevangenisstraf twintig jaar te boven gaat, is de verjaringstermijn twintig jaren.*^[1]

(1)<W 2016-02-05/11, art. 19, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016> (NOTA : bij arrest nr. 148/2017 van 21-12-2017 (B.St. 12-01-2018, p. 1393), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 19, 2° vernietigd)

[Art. 93.](#) Politiestraffen verjaren door verloop van een jaar, te rekenen van de tijdstippen, in het vorige artikel vastgesteld.

[Art. 94.](#)^[1] De geldboeten verjaren door verloop van de in de vorige artikelen vastgestelde termijnen, naargelang zij zijn uitgesproken wegens misdaden, wanbedrijven of overtredingen.

De bijzondere verbeurdverklaringen verjaren door verloop van de in de vorige artikelen vastgesteld termijnen, naargelang zij zijn uitgesproken wegens overtredingen of misdaden.

De bijzondere verbeurdverklaringen die uitgesproken zijn wegens wanbedrijven verjaren door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de in artikel 92 vastgestelde tijdstippen.]^[1]

(1)<W 2014-02-11/12, art. 48, 100; Inwerkingtreding : 18-04-2014>

[Art. 95.](#) Indien de veroordeelde die zijn straf ondergaat, erin slaagt te ontvluchten, begint de verjaringstermijn te lopen van de dag van de ontvluchting.

Wanneer echter in dat geval een veroordeelde meer dan vijf jaar van zijn straf heeft ondergaan, indien het een tijdelijke criminele straf betreft, of meer dan twee jaar, indien het een correctionele straf betreft, wordt die meerdere tijd toegerekend op de duur van de verjaring.

[Art. 96.](#) De verjaring van de straf wordt door de aanhouding van de veroordeelde gestuit.

[Art. 97.](#)^[1] § 1. De verjaring van de verbeurdverklaring wordt geschorst wanneer de wet dit bepaalt of wanneer er een wettelijk beletsel bestaat dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van deze straf verhindert.

§ 2. De verjaring wordt in elk geval geschorst in de volgende gevallen :

- 1° zolang de veroordeelde het voorwerp uitmaakt van een wettelijke collectieve insolventieprocedure;
- 2° tijdens de behandeling van het door de veroordeelde of derden overeenkomstig de artikelen 110 en 111 van de Grondwet ingediende genadeverzoek betreffende de opgelopen verbeurdverklaring;
- 3° tijdens de looptijd van een aanzuiveringsregeling die de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën, die belast is met de invordering van de verbeurdverklaring, de geldboete of de gerechtskosten heeft toegestaan aan de veroordeelde.]^[1]

(1)<hersteld bij W 2014-02-11/12, art. 49, 100; Inwerkingtreding : 18-04-2014>

[Art. 98.](#)^[1] § 1. De verjaring van de verbeurdverklaring wordt gestuit door elke daad van tenuitvoerlegging uitgaande van de wettelijk bevoegde organen.

§ 2. De verjaring wordt in elk geval gestuit in de volgende gevallen :

- 1° elke gedeeltelijke betaling die door of voor de veroordeelde is gedaan aan de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën die belast is met de invordering van de verbeurdverklaring en die niet kadert in een door de ontvanger toegestane aanzuiveringsregeling;
- 2° elk betalingsverzoek of elke ingebrekestelling gericht aan de veroordeelde, bij een aangetekende zending of ge-rechtsdeurwaardersexploot, uitgaande van de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën die belast is met de invordering van de verbeurdverklaring;
- 3° elk beslag gelegd door of op verzoek van de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst

Financiën die belast is met de invordering van de verbeurdverklaring,

4° de beslissing van de directeur van het Centraal Orgaan voor de inbeslagneming en de verbeurdverklaring een onderzoek te voeren naar de solvabiliteit van de veroordeelde;

5° de beslissing van het openbaar ministerie om een in artikel 464/1 van het Wetboek van strafvordering bedoeld strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek te openen;

6° alle uitvoeringshandelingen die verricht worden in het raam van het in artikel 464/1 van het Wetboek van strafvordering bedoelde strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek]¹

(1)<hersteld bij W 2014-02-11/12, art. 50, 100; Inwerkingtreding : 18-04-2014>

[Art. 99.](#) Burgerlijke veroordelingen, uitgesproken bij arresten of vonnissen gewezen in criminele, correctionele of politiezaken, verjaren naar de regels van het burgerlijk recht, te rekenen van de dag waarop zij onherroepelijk zijn geworden.

[¹ De onwaardigheid om te erven, door de rechter uitgesproken op grond van artikel 46, verjaart niet. Ze kan opgeheven worden door vergiffenis, door het slachtoffer geschonken overeenkomstig artikel [² 4.7]² van het Burgerlijk Wetboek.]¹

(1)<W 2012-12-10/14, art. 43, 088; Inwerkingtreding : 21-01-2013>

(2)<W 2022-01-19/18, art. 39, 149; Inwerkingtreding : 01-07-2022>

[HOOFDSTUK XI.](#) [¹ - Wijze waarop rekening wordt gehouden met de in andere staten door strafgerechten uitgesproken veroordelingen]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-25/23, art. 61, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>

[Art. 99bis.](#) [¹ De veroordelingen uitgesproken door de strafgerechten van een andere lidstaat van de Europese Unie worden in aanmerking genomen onder dezelfde voorwaarden als de veroordelingen uitgesproken door de Belgische strafgerechten en hebben dezelfde rechtsgevolgen als deze veroordelingen.

De in het eerste lid vermelde regel is niet van toepassing op het geval bedoeld in artikel 65, tweede lid.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-25/23, art. 62, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>

[\(ALGEMENE BEPALINGEN.\)](#) <W 2000-11-28/35, art. 2, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 100.](#) (Bij gebreke van andersluidende bepalingen in bijzondere wetten en verordeningen, worden de bepalingen van het eerste boek van dit wetboek toegepast op de misdrijven die bij die wetten en verordeningen strafbaar zijn gesteld, met uitzondering van hoofdstuk VII (...) en van artikel 85.) <W 09-04-1930, art. 32>
(Lid 2 opgeheven) <W 04-08-1986, art. 105>

[Art. 100bis.](#) <W 28-07-1934, art. 1, II> Zij worden zonder uitzondering toegepast op personen die aan de militaire strafwetten niet zijn onderworpen, maar die deelgenomen hebben aan een misdaad of een wanbedrijf omschreven in het Militair Strafwetboek. De militaire gevangenisstraf wordt evenwel vervangen door gevangenisstraf van dezelfde duur, en de afzetting, die als hoofdstraf is gesteld, door gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar.

[Art. 100ter.](#) <Ingevoegd bij W 2000-11-28/35, art. 3, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Wanneer in de bepalingen van boek II de term " minderjarige " wordt aangewend, wordt daaronder elke persoon verstaan die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt.

[BOEK 2.](#) - DE MISDRIJVEN EN HUN BESTRAFFING IN HET BIJZONDER.

[TITEL I.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

[HOOFDSTUK I.](#) - AANSLAG OP EN SAMENSPANNING TEGEN DE KONING, DE KONINKLIJKE FAMILIE EN DE REGERINGSVORM.

[Art. 101.](#) De aanslag op het leven of op de persoon van de Koning wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

De aanslag op de persoon van de Koning wordt gestraft met (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar), indien hij geen schending van zijn vrijheid ten gevolge heeft en hem noch bloedstorting, noch verwonding, noch ziekte veroorzaakt. <W 2003-01-23/42, art. 17, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 102.](#) <W 2003-01-23/42, art. 18, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> De aanslag op het leven van de vermoedelijke troonopvolger wordt gestraft met levenslange opsluiting.

De aanslag op zijn persoon wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

De aanslag op zijn persoon wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien hij geen schending van zijn vrijheid tot gevolg heeft en bij hem noch bloedstorting, noch verwonding, noch ziekte

veroorzaakt.

[Art. 103.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De aanslag op het leven van de Koningin, van 's Konings bloed- en aanverwanten in de rechte lijn, van 's Konings broeders die de staat van Belg hebben, op het leven van de Regent, of op het leven van de ministers die, in de gevallen bij de Grondwet bepaald, de grondwettelijke macht van de Koning uitoefenen, wordt altijd gestraft zoals het voltooide feit.

(De aanslag op hun persoon wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar; hij wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar indien hij geen schending van hun vrijheid ten gevolge heeft en bij hen noch bloedstorting, noch verwonding, noch ziekte veroorzaakt.) <W 2003-01-23/42, art. 19, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 104.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De aanslag ondernomen met het oogmerk om hetzij de regeringsvorm of de orde van troonopvolging te vernietigen of te veranderen, hetzij de burgers of de inwoners de wapens te doen opnemen tegen het koninklijk gezag, de Wetgevende Kamers of een daarvan, wordt gestraft met (hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 20, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 105.](#) Aanslag bestaat zodra er strafbare poging is.

[Art. 106.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De samenspanning tegen het leven of tegen de persoon van de Koning wordt gestraft met (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar, indien er een daad op gevolgd is om de uitvoering ervan voor te bereiden, en met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar in het tegenovergestelde geval. <W 2003-01-23/42, art. 21, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 107.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 22, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Samenspanning tegen het leven of tegen de persoon van de vermoedelijke troonopvolger wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar indien er een daad op gevolgd is om de uitvoering ervan voor te bereiden, en met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar in het tegenovergestelde geval.

[Art. 108.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De samenspanning tegen het leven of tegen de persoon, hetzij van de in artikel 103 genoemde leden van de koninklijke familie, hetzij van de Regent, hetzij van de ministers die de grondwettelijke macht van de Koning uitoefenen, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 23, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 109.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De samenspanning gesmeed met het oogmerk om een der in artikel 104 vermelde doeleinden te bereiken, wordt gestraft met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar, indien enige daad is gepleegd om de uitvoering ervan voor te bereiden, en met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar in het tegenovergestelde geval.

[Art. 110.](#) Samenspanning bestaat zodra verscheidene personen samen het besluit hebben genomen om te handelen.

[Art. 111.](#) Het voorstel dat wordt gedaan, maar niet aangenomen, om een samenspanning te smeden tegen het leven of tegen de persoon van de Koning, van de vermoedelijke troonopvolger, van de in artikel 103 genoemde leden van de koninklijke familie, van de Regent of van de ministers die de grondwettelijke macht van de Koning uitoefenen, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar.

De schuldige (...) kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33. <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 112.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Hij die heel alleen het besluit neemt om een aanslag te plegen op het leven of op de persoon van de Koning, van de vermoedelijke troonopvolger, van de in artikel 103 genoemde leden van de koninklijke familie, van de Regent of van de ministers die de grondwettelijke macht van de Koning uitoefenen, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar), indien hij een daad heeft gepleegd om de uitvoering ervan voor te bereiden. <W 2003-01-23/42, art. 23, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[HOOFDSTUK II.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE UITWENDIGE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

[Art. 113.](#) (Iedere Belg die de wapens tegen België opneemt, wordt gestraft met (levenslange hechtenis).) <B 11-10-1916, art. 1> <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

(Voor de toepassing van deze bepaling geldt als het opnemen van de wapens tegen België het feit dat men voor de vijand wetens een taak vervult van strijd, vervoer, arbeid of bewaking, die normaal op de vijandelijke legers of hun diensten rust.) <B 17-12-1942, art. 1>

[Art. 114.](#) <W 2003-01-23/42, art. 24, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Hij die met een vreemde mogendheid of met enige persoon die in het belang van een vreemde mogendheid handelt, kuiperijen pleegt of in verstandhouding treedt met het oogmerk of die mogendheid tot het voeren van oorlog tegen België te bewegen of om haar daartoe middelen te verschaffen, wordt gestraft met hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar. Indien daaruit vijandelijkheden zijn gevolgd, wordt hij gestraft met levenslange hechtenis.

[Art. 115.](#) § 1. (Met (levenslange hechtenis) wordt gestraft : <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

Hij die het betreden van het grondgebied van het Rijk voor de vijanden van de Staat vergemakkelijkt;

Hij die hun steden, vestingen, plaatsen, posten, havens, magazijnen, arsenalen, schepen of vaartuigen, die aan België toebehoren, overlevert;

Hij die hen helpt door het verschaffen van soldaten, manschappen, geld, levensmiddelen, wapens of munitie;

Hij die de voortgang van hun wapens op het grondgebied van het Rijk of tegen de Belgische strijdkrachten te land of ter zee bevordert, door officieren, soldaten, matrozen of andere burgers in hun trouw aan de Koning en de Staat te doen wankelen.

In de voormelde gevallen wordt de strafbare poging gelijkgesteld met de misdaad zelf.

De samenspanning die een van deze misdaden ten doel heeft, wordt gestraft met (hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar), indien er een daad op gevolgd is om de uitvoering ervan voor te bereiden, en met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar in het tegenovergestelde geval.) <W 10-12-1937, enig art., 2°> <W 2003-01-23/42, art. 25, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

§ 2. (De bepaling van § 1, vierde lid, is op hem die in het door de vijand bezette grondgebied verblijft, alleen dan toepasselijk :

1° Indien hij, hetzij rechtstreeks, hetzij door een tussenpersoon of als tussenpersoon, de vijanden van de Staat helpt door het verschaffen van soldaten, manschappen, geld, levensmiddelen bestemd voor de ravitaillering van de vijand, oorlogsmateriaal voor aanval of verdediging, eigenlijke oorlogsmunitie, onderdelen bestemd voor de vervaardiging van dat materiaal of van die munitie, kleding- of uitrustingsstukken waarvan hij weet dat zij voor militair gebruik bestemd zijn, of indien hij te hunnen behoeve een onderneming van werken tot het aanleggen, inrichten of camoufleren van versterkingen, vliegvelden of alle andere voor militaire doeleinden bestemde bouwwerken of installaties opricht of leidt;

2° Indien hij hun, hetzij rechtstreeks, hetzij door een tussenpersoon of als tussenpersoon, grondstoffen, materialen of produkten verschaft, waarvan hij weet dat zij bestemd zijn voor de vervaardiging van dat oorlogsmateriaal, van die munitie of van die kleding- of uitrustingsstukken of voor de uitvoering van die werken, tenzij hij bij deze leveringen alle te zijner beschikking staande middelen heeft aangewend om zich tegen het uitvoeren van de bestellingen van de vijanden van de Staat te verzetten;

3° Indien hij hun, hetzij rechtstreeks, hetzij door een tussenpersoon of als tussenpersoon, grondstoffen of bewerkte stoffen, produkten, levensmiddelen of dieren verschaft, wanneer die levering is geschied ingevolge aanzoeken of stappen gedaan bij hen of bij tussenpersonen die voor hun rekening handelen, of wanneer zij de oprichting, de verbouwing of de vergroting van de onderneming of de wijziging van de aard of van de bedrijfsmethoden daarvan heeft nodig gemaakt, of wanneer de productie op een abnormaal peil is gehouden of tot dat peil is opgevoerd om hun bestellingen te kunnen uitvoeren, of wanneer de leverancier hun hulp heeft ingeroepen om sociale geschillen te beslechten of diensten van tegensabotage heeft ingericht;

4° Indien hij zijn werkzaamheid te hunnen dienste stelt om voor hun rekening de grondstoffen, bewerkte stoffen, produkten, levensmiddelen of dieren, onder 1°, 2° en 3° hierboven bedoeld, te verzamelen.) <B 25-05-1945, art. 1>

[Art. 116.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met (levenslange hechtenis) wordt gestraft hij die voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen die voor de vijand geheim moeten worden gehouden in het belang van de verdediging van het grondgebied of van de veiligheid van de Staat, geheel of ten dele, in origineel of in reproductie wetens overlevert of meedeelt aan een vijandelijke mogendheid of aan enige persoon die in het belang van een vijandelijke mogendheid handelt. <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 117.](#) (De straffen, bepaald in de artikelen 113, 115 en 116, zijn gelijk, onverschillig of de misdaden in die artikelen omschreven, tegen België zijn gepleegd dan wel tegen de bondgenoten van België die tegen de gemeenschappelijke vijand optreden.) <B 11-10-1916, art. 1>

(Voor de toepassing van deze bepaling is " bondgenoot van België " elke Staat die, zelfs zonder verdrag van bondgenootschap, oorlog voert tegen een Staat waarmee België zelf in oorlog is.) <B 17-12-1942, art. 2>

[Art. 118.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 19-07-1934, art. 1> Met (hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar) wordt gestraft, hij die voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen die geheim moeten worden gehouden in het belang van de verdediging van het grondgebied of van de uitwendige veiligheid van de Staat, geheel of ten dele, in origineel of in reproductie, wetens overlevert of meedeelt aan een vreemde mogendheid of aan enige persoon die in het belang van een vreemde mogendheid handelt.

Indien de schuldige met een openbaar ambt of mandaat bekleed was, of een opdracht vervulde of een werk verrichtte die hem door de Regering waren toevertrouwd, wordt hij gestraft met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 26, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 118bis.](#) <B 17-12-1942, art. 3> Met (levenslange hechtenis) wordt gestraft hij die deelneemt aan het vervormen van wettelijke instellingen of organisaties door de vijand, de burgers in hun trouw aan Koning en Staat in oorlogstijd doet wankelen, of wetens de politiek of de oogmerken van de vijand dient. <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

Met (levenslange hechtenis) wordt eveneens gestraft hij die wetens enige propaganda leidt, door enigerlei middel voert, ze uitlokt, helpt of begunstigt, welke propaganda gericht is tegen het verzet tegen de vijand of zijn bondgenoten of ertoe strekt de feiten in het vorige lid opgenoemd te verwekken. <W 1996-07-10/42, art. 15,

[Art. 119.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijfduizend [euro] wordt gestraft hij die wetens voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen als bedoeld in artikel 118, geheel of ten dele, in origineel of in reproductie, overlevert of meedeelt aan een persoon die onbevoegd is om die in ontvangst te nemen of daarvan kennis te nemen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, zonder verlof van de bevoegde overheid, voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen als bedoeld in artikel 118, geheel of ten dele, door enig procédé reproduceert, openbaar maakt of bekend maakt.

[Art. 120.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfduizend [euro] wordt gestraft hij die zich voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen als bedoeld in artikel 118, geheel of ten dele, in origineel of in reproductie, aanschafft of ze willens ontvangt, zonder dat hij bevoegd is om die in ontvangst te nemen of daarvan kennis te nemen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 120bis.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijfduizend [euro] wordt gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° Hij die, onder een vermomming of met verheling van zijn identiteit, beroep, hoedanigheid of nationaliteit, of door een handeling die ten doel heeft de voor de bewaking aangestelde personen te misleiden of hun waakzaamheid te verschalken, zich toegang verschafft hetzij tot een fort of enig verdedigingswerk, een post, een schip van de Staat of een schip door de Staat opgeëist of bevracht, een militaire, zeevaart- of luchtvaartinrichting, een militair depot, magazijn of park, hetzij tot een werkhuis, een werkplaats of een laboratorium waar werken in verband met de verdediging van het grondgebied voor de Staat worden uitgevoerd;

2° Hij die door een van de middelen, vermeld in het vorige lid, een plan opneemt, verkeerswegen, middelen van verbinding of van overseining verkent of inlichtingen inwint die van belang zijn voor de verdediging van het grondgebied of de uitwendige veiligheid van de Staat;

3° Hij die enig middel van verbinding of van overseining inricht of aanwendt met het oogmerk om inlichtingen die van belang zijn voor de verdediging van het grondgebied of de uitwendige veiligheid van de Staat, in te winnen of over te zenden, zonder dat hij daartoe bevoegd is.

[Art. 120ter.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met gevangenisstraf van acht dagen tot (een jaar) en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro] wordt gestraft : <W 10-12-1937, enig art., 4°> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° Hij die, zonder verlof van de [¹militaire of luchtvaartoverheid]¹, binnen een afstand van een myriameter of binnen enige andere door de minister van Landsverdediging later te bepalen afstand van een versterkte plaats, van een verdedigingswerk, van een post, van [¹een militaire inrichting]¹, van een luchtvaartinrichting, die niet een vliegveld of luchtvaartstation is, van een militair depot, magazijn of park, welke afstand gerekend wordt vanaf de buitenwerken, door enig procédé topografische opmetingen of verrichtingen doet of fotografische opnamen maakt van een van die plaatsen, werken of inrichtingen, of reproducties van die opnamen uitgeeft, tentoonstelt, verkoopt of verspreidt;

2° Hij die, zonder verlof, hetzij de bekledingen of de glooiingen van de versterkingen, hetzij de muren, afsluitingen, hekken, omheiningen, hagen of andere omschuttingen die zich bevinden op militaire terreinen, beklimt of overschrijdt, of een fort of een van de andere in artikel 120bis, 1°, bedoelde inrichtingen betreedt.

(1)<W 2022-10-13/10, art. 2, 151; Inwerkingtreding : 01-01-2023>

[Art. 120quater.](#) <W 19-07-1934, art. 1> De poging tot een van de misdrijven in de artikelen 116, 119, 120 tot 120ter omschreven, wordt beschouwd als zijnde het misdrijf zelf.

[Art. 120quinquies.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd [euro] tot duizend [euro] wordt gestraft hij die, in strijd met de verordeningen, voorwerpen, plans, geschriften of bescheiden als bedoeld in artikel 118, verplaatst of in zijn bezit houdt, of zulke voorwerpen, plans, geschriften of bescheiden die hem zijn toevertrouwd of hem bekend zijn wegens zijn ambt, zijn staat, zijn beroep, een opdracht, een lastgeving, door nalatigheid of door niet-nakoming van de verordeningen geheel of ten dele laat vernietigen, ontvreemden of wegnemen, zelfs tijdelijk, of geheel of ten dele daarvan kennis, afschrift of reproductie door enig procédé laat nemen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 120sexies.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Indien gepleegd in oorlogstijd :

Worden de in de artikelen 118, 119, 120 en 120bis omschreven misdrijven gestraft met (levenslange hechtenis); <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

Worden de in artikel 120ter omschreven misdrijven gestraft met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar); <W 2003-01-23/42, art. 27, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Worden de in artikel 120quinquies omschreven misdrijven gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijfduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 120septies](#). <W 19-07-1934, art. 1> Onverminderd de toepassing van de artikelen 66 en 67, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] hij die, bekend met de bedoelingen der daders van een van de in de artikelen 120 of 120bis omschreven misdrijven, of van de poging tot een van die misdrijven, hun een onderdak, een schuilplaats of een vergaderplaats verschaft, hun briefwisseling ontvangt of doorgeeft, de voorwerpen of werktuigen verbergt die tot het plegen van het misdrijf hebben gediend of moesten dienen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 120octies](#). <W 19-03-1956, enig art.> De straffen, bepaald in de artikelen 118, 119, 120 tot 120septies, zijn gelijk, onverschillig of de misdrijven in die artikelen omschreven, tegen België zijn gepleegd dan wel tegen een Staat waarmee België met het oog op een gemeenschappelijke verdediging door een regionale regeling is verbonden.

[Art. 121](#). <W 2003-01-23/42, art. 28, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Hij die verspieters of op verkenning uitgezonden vijandelijke soldaten, die hem als zodanig bekend zijn, verbergt of doet verbergen, wordt gestraft met levenslange opsluiting.

Hij die vijandelijke agenten of soldaten, weerbaar of gewond, verbergt of doet verbergen, of die hun te hulp komt om hen in de mogelijkheid te stellen zich aan de overheid te onttrekken, wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar. Bij staat van beleg wordt het misdrijf gestraft met levenslange opsluiting.

Hij die een onderdaan van een vijandelijke of met de vijand verbonden mogendheid verbergt of doet verbergen, of die hem te hulp komt om hem in de mogelijkheid te stellen zich aan de overheid te onttrekken, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar. Bij staat van beleg wordt het misdrijf gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Hij die personen verbergt of doet verbergen van wie hij weet dat zij vervolgd worden of veroordeeld zijn wegens een van de misdrijven bedoeld in Boek II, Titel I, Hoofdstuk II van het Strafwetboek en in de artikelen 17 en 18 van de wet van 27 mei 1870 houdende het Militair Strafwetboek, of die hun te hulp komt om hen in de mogelijkheid te stellen zich aan het gerecht te onttrekken, wordt gestraft met de op dat misdrijf gestelde straf, zonder dat evenwel de uitgesproken straf vijftien jaar opsluiting of hechtenis mag te boven gaan.

De bepaling van het vorige lid is niet van toepassing op bloedverwanten in opgaande of nederdalende lijn, echtgenoten, zelfs na echtscheiding, broers of zusters, noch op aanverwanten in dezelfde graden van de daders van of de medeplichtigen aan de bedoelde misdrijven.

[Art. 121bis](#). <W 2003-01-23/42, art. 29, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die wetens, door aangifte van een werkelijk of denkbeeldig feit, enige persoon aan opsporingen, vervolgingen of gestrengheden van de vijand blootstelt.

Hij wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, indien de aangifte voor enige persoon vrijheidsberoving van meer dan een maand ten gevolge heeft, en zulks niet veroorzaakt is door een andere aangifte.

Hij wordt gestraft met levenslange opsluiting, indien de aangifte voor enige persoon ter oorzaak van de ondergane hechtenis of behandeling ten gevolge heeft hetzij de dood, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een ¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden¹, hetzij het volledige verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking en zulks niet veroorzaakt is door een ander aangifte.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 20, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 122](#). <W 2003-01-23/42, art. 30, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Wanneer zaken in brand gestoken of door enigerlei middel vernield worden met het oogmerk de vijand te begunstigen, worden de straffen die bij Titel IX, Hoofdstuk III, op deze feiten gesteld zijn, vervangen als volgt :

gevangenisstraf door opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
opsluiting van vijf jaar tot tien jaar door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;
opsluiting van vijftien jaar en meer door levenslange opsluiting;
poging tot brandstichting of vernieling wordt beschouwd als zijnde de misdaad zelf.

[Art. 122bis](#). <B 31-12-1939, art. 1> Onverminderd de toepassing van strengere bepalingen, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfduizend [euro] hij die een militaire inlichtingsdienst opricht of verzorgt, die op het grondgebied van het Rijk in het belang en in het nadeel van vreemde mogendheden werkt, hij die enige werkzaamheid in zodanige dienst uitoefent, onder meer hetzij door medewerkers of agenten voor die dienst aan te werven, hetzij door voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen welke niet kennelijk openbaar zijn en betrekking hebben op de militaire organisatie of het verdedigingsstelsel van een vreemde mogendheid, op de wapen-, munitie- of levensmiddelenvoorziening van haar strijdkrachten te land, ter zee of in de lucht of op het materiaal aldaar in gebruik, geheel of ten dele, in origineel of in reproductie, wetens over te leveren aan de dienst of hem die mee te delen, hetzij door de bedoelde voorwerpen, plans, geschriften, bescheiden of inlichtingen door te geven aan een andere vreemde mogendheid of aan een persoon die in het belang van die mogendheid handelt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 123.](#) Hij die door vijandelijke handelingen, door de Regering niet goedgekeurd, de Staat aan vijandelijkheden van een vreemde mogendheid blootstelt, wordt gestraft met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar, en, indien daaruit vijandelijkheden zijn gevolgd, met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar.

[Art. 123bis.](#) <W 19-07-1934, art. 1> Onverminderd de toepassing van artikel 1 van de wet van 7 juli 1875 en van de artikelen 66 en 67 van dit wetboek, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot (drie jaar) en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 10-12-1937, enig art., 5°>

1° Het aanbod of het voorstel om een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 113 tot 120bis, 121 tot 123, te plegen;

2° De aanvaarding van dat aanbod of van dat voorstel.

[Art. 123ter.](#) (Indien de misdrijven, in de artikelen 115 tot 120quater, 120sexies tot 123bis omschreven, uit winstbejag zijn begaan, worden de (sommen, de goederen of de rechtstreekse of onrechtstreekse voordelen van welke aard ook, die de werkzaamheid van de schuldige heeft opgebracht,) tot eigendom van de Schatkist verklaard; (indien zij niet in beslag zijn genomen, wordt een met hun waarde overeenstemmend bedrag) tot eigendom van de Schatkist verklaard.) <W 19-07-1934, art. 1> <W 07-06-1948, art. 1>

(In hetzelfde geval worden de in de artikelen 119 en 120 bepaalde gevangenisstraffen vervangen door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en tijdelijke hechtenis door tijdelijke opsluiting van gelijke duur.) <W 2003-01-23/42, art. 31, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

(Indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, wordt (levenslange opsluiting) vervangen overeenkomstig artikel 80.) <W 19-07-1934, art. 1> <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 123quater.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 19-07-1934, art. 1> De samenspanning om een misdaad of een wanbedrijf tegen personen of eigendommen te plegen, gesmeed met het oogmerk om in oorlogstijd hetzij de verdediging van het grondgebied, hetzij de mobilisatie, hetzij de wapen-, munitie- of levensmiddelenvoorziening van het leger te belemmeren, wordt, onverminderd de toepassing van strengere bepalingen, gestraft met de straffen, in artikel 123bis bepaald.

Wordt de samenspanning in oorlogstijd gesmeed, dan wordt zij met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) gestraft. <W 2003-01-23/42, art. 32, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 123quinquies.](#) <W 19-07-1934, art. 1> De verbeurdverklaring van de zaken die gediend hebben of bestemd waren om het misdrijf te plegen, wordt altijd uitgesproken, evenals de verbeurdverklaring van de plans, kaarten, geschriften, bescheiden, afschriften, opmetingen, fotografische opnamen, gezichten, reproducties en alle andere door het misdrijf verkregen zaken.

(In de gevallen van de artikelen 119, 120, 120bis, 121bis, 122bis en 123quater, kunnen de tot gevangenisstraf veroordeelden verwezen worden tot levenslange of tijdelijke ontzetting van de rechten, genoemd in [¹ artikel 31, eerste lid]¹.) <B 31-12-1939, art. 2>

(¹) <W 2009-04-14/01, art. 8, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 123sexies.](#) <W 30-06-1961, art. 1> § 1. (In afwijking van de artikelen 31 en 32, wordt bij de vonnissen of arresten van veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, respectievelijk een langere termijn of tot hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar of van vijftien jaar tot twintig jaar wegens een misdrijf of poging tot een misdrijf als omschreven in Boek II, Titel I, Hoofdstuk II van het Strafwetboek, in oorlogstijd gepleegd, tegen de veroordeelden geen ontzetting van de daarin bedoelde rechten uitgesproken, maar brengen die vonnissen of arresten van rechtswege levenslange vervallenverklaring mee van :) <W 2003-01-23/42, art. 33, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

1° De rechten genoemd in het vorenbedoelde artikel 31, met inbegrip van het recht om te stemmen, te kiezen en verkozen te worden;

2° Het recht om ingeschreven te zijn op een tabel van de orde van advocaten, op een lijst van ereadvocaten of op een lijst van advocaten-stagiairs;

3° Het recht om in welke hoedanigheid ook deel te nemen aan enig onderwijs dat in een openbare of private inrichting wordt gegeven;

4° Het recht om als bedienaar van een erediens door de Staat te worden bezoldigd;

5° Het recht om leider van een politieke vereniging te zijn;

6° Het recht om in welke hoedanigheid ook deel te nemen aan de exploitatie, de administratie, de redactie, het drukken of verspreiden van een dagblad of van om het even welke publikatie, ingeval deze deelneming een politiek karakter heeft;

7° Het recht om deel te nemen aan het bestuur of de administratie van enige demonstratie van culturele, filantropische en sportieve aard of van enige openbare vermakelijkheid, ingeval deze deelneming een politiek karakter heeft;

8° Het recht om deel te nemen aan de exploitatie, aan het beheer of op enigerlei wijze aan de werkzaamheden van enige onderneming voor toneelvoorstellingen, cinematografie of radio-omroep, ingeval deze deelneming een politiek karakter heeft;

9° Het recht om in welke hoedanigheid ook deel te nemen aan het beheer, de zaakvoering of het bestuur van een beroepsvereniging of een vereniging zonder winstgevend doel.

§ 2. In afwijking van de artikelen 32 en 33 kan bij de vonnissen of arresten van veroordeling tot andere criminele straffen of tot correctionele straffen wegens een misdrijf of poging tot een misdrijf als omschreven in boek II, titel I, hoofdstuk II van het Strafwetboek, in oorlogstijd gepleegd, geen ontzetting van rechten als omschreven in de genoemde artikelen worden uitgesproken, maar wel tijdelijke vervallenverklaring van alle rechten of van een deel van de rechten in de vorige paragraaf genoemd.

De vervallenverklaringen bepaald in de kieswetten, met inbegrip van (de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek), zijn in ieder geval van toepassing. <W 05-07-1976, art. 145>

(De vervallenverklaringen kunnen worden uitgesproken voor een duur van tien jaar tot twintig jaar als de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar of hechtenis van vijf jaar tot tien jaar of van tien jaar tot vijftien jaar is en voor een duur van vijf jaar tot tien jaar als het een correctionele straf betreft.) <W 2003-01-23/42, art. 33, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 123septies.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 30-06-1961, art. 1> § 1. De veroordeelden die vervallen verklaard zijn met toepassing van artikel 123sexies, kunnen herstel aanvragen in de rechten genoemd onder 6° tot 9°, op voorwaarde :

1° Dat zij niet in hechtenis zijn ter uitvoering van hun straf, niet voortvluchtig zijn of zich niet versteken;

2° Dat zij de tegen hen uitgesproken geldboeten hebben voldaan en de teruggave, schadevergoedingen en kosten waartoe zij zijn veroordeeld, hebben gekweten; evenwel kan de rechtbank de veroordeelde van deze voorwaarde ontslaan indien hij bewijst dat hij in de onmogelijkheid verkeerde om zich van die verplichtingen te kwijten, hetzij wegens onvermogen, hetzij wegens een andere oorzaak die niet aan hem te wijten is;

3° Dat sinds de dag waarop de vervallenverklaring is ingegaan, een termijn verstreken is van twintig jaar zo de veroordeelde is vervallen verklaard voor het leven, van tien jaar zo hij is vervallen verklaard voor tien jaar tot twintig jaar ten gevolge van een veroordeling tot (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar of hechtenis van vijf jaar tot tien jaar of van tien jaar tot vijftien jaar), en van vijf jaar zo hij is vervallen verklaard voor vijf jaar tot tien jaar ten gevolge van een veroordeling tot een correctionele straf. <W 2003-01-23/42, art. 34, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

§ 2. De aanvraag wordt bij een ter post aangetekende brief gezonden aan de procureur des Konings van de woonplaats of de verblijfplaats van de betrokkene en, indien deze in België noch woonplaats noch bepaalde verblijfplaats heeft, aan de procureur des Konings van het arrondissement Brussel.

De procureur des Konings wint alle inlichtingen in die hij nodig oordeelt, en brengt de aanvraag voor de rechtbank van eerste aanleg.

De betrokkene verschijnt voor de rechtbank in raadkamer, hetzij in persoon, hetzij bij pleitbezorger of bij een advocaat, houder van de stukken, op eenvoudige oproeping die hem door de procureur des Konings bij een ter post aangetekende brief wordt toegezonden.

Die oproeping vermeldt voor welke kamer van de rechtbank de aanvraag wordt gebracht, alsmede dag en uur van verschijning. Tussen de kennisgeving en de verschijning moeten ten minste acht dagen verlopen. De afgifte van de ter post aangetekende brief geldt als kennisgeving.

Indien de betrokkene na de kennisgeving niet verschijnt, hetzij in persoon, hetzij bij pleitbezorger of bij een advocaat, houder van de stukken, kan de rechtbank, alvorens over de aanvraag uitspraak te doen, de zaak uitstellen om het openbaar ministerie gelegenheid te geven hem een nieuwe oproeping te zenden.

Het dossier van het openbaar ministerie wordt ten minste acht dagen voor de vastgestelde terechtzitting op de griffie van de rechtbank neergelegd. De rechtspleging wordt op de terechtzitting vervolgd zoals in correctionele zaken.

Het op de aanvraag gewezen vonnis is niet vatbaar voor hoger beroep.

Indien de aanvraag geheel of ten dele afgewezen wordt, kan zij niet worden hernieuwd voordat twee jaren zijn verstreken sedert de rechterlijke uitspraak.

Bij overlijden van de betrokkene kan elk beroep en elke aanvraag, in deze wet bepaald, worden voortgezet door zijn echtgenoot, zijn bloedverwanten in de opgaande en de nederdalende lijn, of zijn broeders en zusters.

Zij kunnen insgelijks voortgezet worden door een of meer rechtverkrijgenden onder algemene of bijzondere titel die van een geldelijk belang doen blijken.

§ 3. Herstel in de rechten waarvan de veroordeelden met toepassing van het vorige artikel vervallen verklaard waren, heeft slechts gevolg voor de toekomst.

[Art. 123octies.](#) <W 30-06-1961, art. 1> Wanneer het vonnis of het arrest dat met toepassing van artikel 123sexies levenslange of tijdelijke vervallenverklaring van rechten ten gevolge heeft, in kracht van gewijsde is gegaan, doet het openbaar ministerie het bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendmaken, met vermelding van de uitgesproken of daaruit voortvloeiende vervallenverklaring. Het openbaar ministerie betekent het tevens bij uittreksel aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de laatste woonplaats met het oog op de inschrijving van deze vermelding in het bevolkingsregister. Deze vermelding moet in het bevolkingsregister van elke nieuwe woonplaats worden overgeschreven.

[Art. 123nonies.](#) <W 30-06-1961, art. 1> Hij die, in weerwil van de vervallenverklaring die voortvloeit uit de toepassing van artikel 123sexies, § 1 of § 2, rechtstreeks of door een tussenpersoon gebruik maakt van een der in dat artikel genoemde rechten, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van tienduizend [euro] tot honderdduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 123decies.](#) <B 20-09-1945, art. 2> <W 01-06-1949, art. 1, 4°> De vennootschappen zijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de veroordelingen tot schadevergoeding, geldboete, kosten, verbeurdverklaring, teruggave en

geldelijke sancties van welke aard ook, die wegens overtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk tegen hun organen of aangestelden zijn uitgesproken.

Dit geldt eveneens voor de leden van alle handelsverenigingen die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, wanneer het misdrijf door een vennoot, zaakvoerder of aangestelde is gepleegd ter gelegenheid van een tot de werkzaamheid van de vereniging behorende verrichting. Evenwel is de burgerrechtelijk aansprakelijke vennoot persoonlijk niet verder gehouden dan tot de sommen of waarden die de verrichting hem opgebracht heeft.

Die vennootschappen en vennoten kunnen rechtstreeks voor de strafrechter gedagvaard worden door het openbaar ministerie of door de burgerlijke partij.

HOOFDSTUK III. - MISDADEN TEGEN DE INWENDIGE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

Art. 124. (Zie NOTA 1 onder TITEL) De aanslag met het oogmerk om burgeroorlog te verwekken door de burgers of inwoners tegen elkaar te wapenen of hen aan te zetten zich tegen elkaar te wapenen, wordt gestraft met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 35, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

De samenspanning met hetzelfde oogmerk gesmeed, wordt gestraft met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar, indien enige daad is gepleegd om de uitvoering ervan voor te bereiden; en met hechtenis van vijf tot tien jaar, in het tegenovergestelde geval.

Art. 125. (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 36, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> De aanslag met het oogmerk om verwoesting, mensenslachting of plundering in een of meer gemeenten aan te richten, wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

De samenspanning met hetzelfde oogmerk gesmeed, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar indien enige daad is gepleegd om de uitvoering ervan voor te bereiden; met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar in het tegenovergestelde geval.

Art. 126. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met hechtenis van vijf tot tien jaar worden gestraft zij die gewapende krijgsbenden lichten of doen lichten, krijgslieden aanwerven of ronselen, doen aanwerven of doen ronselen, of hun hetzij wapens, hetzij munitie leveren of verschaffen, zonder bevel of verlof van de Regering.

Art. 127. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar worden gestraft :
Zij die, zonder recht of wettige reden, het bevel nemen over een legerkorps, over troepen, over een oorlogsschip, een versterkte plaats, een post, een haven, een stad;
Zij die tegen het bevel van de Regering enig militair bevel behouden;
Bevelhebbers die hun leger of hun troep bijeenhouden nadat de afdanking of de ontbinding ervan is gelast.

Art. 128. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Hij die zich aan het hoofd van gewapende benden stelt of daarin enige functie vervult of enig bevel voert, hetzij om zich van openbare gelden meester te maken, hetzij om domeinen, eigendommen, plaatsen, steden, vestingen, posten, magazijnen, arsenalen, havens, schepen of vaartuigen van de Staat te overweldigen, hetzij om de openbare macht bij haar optreden tegen de daders van die misdaden aan te vallen of te weerstaan, wordt gestraft met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 37, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Art. 129. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien die benden tot doel hebben, hetzij openbare eigendommen of eigendommen van de Staat, of eigendommen van een algemeenheid van burgers te plunderen of te verdelen, hetzij de openbare macht bij haar optreden tegen de daders van die misdaden aan te vallen of te weerstaan, worden zij die zich aan het hoofd van die benden stellen of die daarin enige functie vervullen of enig bevel voeren, gestraft met (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar. <W 2003-01-23/42, art. 38, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Art. 130. De straffen in de twee vorige artikelen onderscheidenlijk bepaald, zijn toepasselijk op hen die de vereniging leiden, de benden lichten of doen lichten, inrichten of doen inrichten.

Art. 131. Ingeval een van de misdaden, in de artikelen 101, 102, 103 en 104 omschreven, door een bende wordt gepleegd, worden de bij die artikelen bepaalde straffen toegepast op allen, zonder onderscheid van graad, die van de bende deel uitmaken en op de plaats van de oproerige bijeenkomst worden gevat.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, hoewel niet ter plaatse gevat, het oproer leidt of in de bende enige bediening uitoefent of enig bevel voert.

Art. 132. Ingeval de oproerige bijeenkomst niet een van de misdaden, in de artikelen 101, 102, 103 en 104 omschreven, tot voorwerp of tot gevolg heeft, worden de personen die van de hierboven bedoelde benden deel uitmaken, zonder daarin enig bevel te voeren of enige bediening uit te oefenen, en die ter plaatse worden gevat, gestraft met de straf onmiddellijk lager dan die welke tegen de leiders of bevelvoerders van die benden wordt uitgesproken.

Art. 133. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Zij die, bekend met het doel of de aard van die benden, aan deze of aan hun afdelingen, een onderdak, een schuilplaats of een vergaderplaats verschaffen, worden gestraft, in de gevallen van de artikelen 101, 102, 103 en 128, met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar), en, in de gevallen van de

artikelen 104 en 127, met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 39, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 134.](#) Geen straf wordt uit hoofde van oproer uitgesproken tegen hen die van die benden deel uitmaken zonder daarin enig bevel te voeren en zonder daarin enige bediening of enige functie te vervullen en die zich verwijderen op de eerste waarschuwing van de burgerlijke of de militaire overheid, of zelfs naderhand, wanneer zij buiten de plaats van de oproerige bijeenkomst worden gevat zonder tegenstand te bieden en zonder wapens. Zij worden echter gestraft wegens de andere misdaden of wanbedrijven die zij persoonlijk hebben gepleegd.

[Art. 135.](#) Onder het woord wapens worden begrepen alle toestellen, werktuigen, gereedschappen of andere snijdende, stekende of kneuzende voorwerpen die men heeft ter hand genomen om te doden, te wonden of te slaan, zelfs indien men geen gebruik ervan gemaakt heeft.

[Art. 135bis.](#) <W 20-07-1939, enig art.> Hij die, rechtstreeks of onrechtstreeks, van een vreemde persoon of van een vreemde organisatie giften, geschenken, leningen of andere voordelen in enigerlei vorm ontvangt, ten einde geheel of ten dele te worden bestemd of gebruikt tot het voeren of te vergoeden, in België, van een werkzaamheid of een propaganda, die de integriteit, de soevereiniteit of de onafhankelijkheid van het Rijk kunnen aantasten of de trouw die de burgers aan de Staat en aan de instellingen van het Belgische volk zijn verschuldigd, kunnen doen wankelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van duizend [euro] tot twintigduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

In alle gevallen van overtreding van deze bepaling worden de ontvangen zaken verbeurd verklaard [² ...]².

De ontzetting van de uitoefening van de rechten, genoemd in [¹ artikel 31, eerste lid]¹, of van sommige van die rechten kan worden uitgesproken voor een termijn van vijf jaar tot tien jaar.

(1)<W 2009-04-14/01, art. 9, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

(2)<W 2014-05-05/09, art. 10, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

[Art. 135ter.](#) (Opgeheven) <W 01-08-1979, art. 7>

[Art. 135quater.](#) <W 23-06-1961, enig art.> Met gevangenisstraf (van drie maanden tot 2 jaar), wordt gestraft hij die van een minderjarige verkrijgt dat deze zonder toestemming van zijn ouders, zijn voogd of zijn curator dienst neemt in een vreemd leger of een vreemde troep. <W 01-08-1979, art. 6>

[Art. 135quinquies.](#) <W 23-06-1961, enig art.> De poging tot de wanbedrijven in [¹ artikel 135quater]¹ omschreven wordt gestraft met dezelfde straffen.

(1)<W 2014-05-05/09, art. 11, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

[ALGEMENE BEPALING BETREFFENDE DEZE TITEL.](#)

[Art. 136.](#) Degenen onder de schuldigen die vóór enige aanslag en vóór enig begin van vervolging die samenspanningen of die misdrijven en hun daders of medeplichtigen aan de overheid kenbaar maken, blijven vrij van de straffen, gesteld op de samenspanningen omschreven in deze titel, en op de misdrijven omschreven in artikel 111.

[TITEL Ibis.](#) - Ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht. <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 5; Inwerkingtreding : 07-08-2003>

[Art. 136bis.](#) <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 6; Inwerkingtreding : 07-08-2003> De misdaad van genocide, zoals hierna omschreven, gepleegd zowel in vredes- als in oorlogstijd, is een internationaal-rechtelijke misdaad en wordt gestraft volgens de bepalingen van deze titel. In overeenstemming met het Verdrag van 9 december 1948 inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide, en onverminderd de strafrechtelijke bepalingen die van toepassing zijn op misdrijven door nalatigheid, wordt onder de misdaad van genocide verstaan een van de volgende handelingen, gepleegd met de bedoeling om, geheel of gedeeltelijk, een nationale, etnische of godsdienstige groep of rassengroep uit te roeien, en wel :

- 1° doden van leden van de groep;
- 2° toebrengen van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel aan leden van de groep;
- 3° opzettelijk aan de groep opleggen van levensvoorwaarden bedoeld om de lichamelijke vernietiging van de gehele groep of van een gedeelte ervan te veroorzaken;
- 4° opleggen van maatregelen bedoeld om geboorten binnen de groep te voorkomen;
- 5° gewelddadig overbrengen van kinderen van een groep naar een andere groep.

[Art. 136ter.](#) <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 7; Inwerkingtreding : 07-08-2003> De misdaad tegen de mensheid, zoals hierna omschreven, gepleegd zowel in vredes- als in oorlogstijd, is een internationaal-rechtelijke misdaad en wordt gestraft volgens de bepalingen van deze titel. In overeenstemming met het Statuut van het Internationaal Strafhof wordt onder misdaad tegen de mensheid verstaan een van de volgende handelingen gepleegd in het kader van een veralgemeende of stelselmatige aanval op burgerbevolking en met kennis van bedoelde aanval :

- 1° moord;
- 2° uitroeiing;
- 3° verlaging tot slavernij;
- 4° gedwongen deportatie of overbrenging van bevolking;
- 5° gevangenneming of elke andere vorm van ernstige beroving van de lichamelijke vrijheid met schending van de fundamentele bepalingen van het internationaal recht;
- 6° martelen;
- 7° verkrachting, seksuele slavernij, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, gedwongen sterilisatie en elke andere vorm van seksueel geweld met een vergelijkbare ernst;
- 8° vervolging van enige groep of van enige identificeerbare collectiviteit wegens politieke, raciale, nationale, etnische, culturele, godsdienstige of seksistische redenen of wegens andere in het internationaal recht als universeel onaanvaardbaar erkende criteria, in samenhang met iedere handeling bedoeld in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater;
- 9° gedwongen verdwijningen van personen;
- 10° apartheid;
- 11° andere onmenselijke handelingen van vergelijkbare aard waardoor opzettelijk ernstig lijden of ernstig lichamelijk letsel of schade aan de geestelijke of lichamelijke gezondheid wordt veroorzaakt.

[Art. 136quater](#). <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 8; Inwerkingtreding : 07-08-2003> (NOTA : De derde paragraaf van artikel 136quater treedt in werking de dag van inwerkingtreding voor België van het Tweede Protocol inzake het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, aangenomen te 's-Gravenhage op 26 maart 1999 ; zie W 2003-08-05/32, art. 29, § 2) § 1. De hierna omschreven oorlogsmisdaden bedoeld in de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en in het Eerste en het Tweede Aanvullend Protocol bij die Verdragen, aangenomen te Genève op 8 juni 1977, in de wetten en gebruiken die gelden in geval van gewapende conflicten, zoals omschreven in artikel 2 van de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, in artikel 1 van het Eerste en het Tweede Aanvullend Protocol bij die Verdragen, aangenomen te Genève op 8 juni 1977, alsook in artikel 8, § 2, f), van het Statuut van het Internationaal Strafhof, zijn internationaal-rechtelijke misdaden en worden overeenkomstig de bepalingen van deze titel gestraft, onverminderd de strafbepalingen die van toepassing zijn op de uit nalatigheid gepleegde misdrijven, ingeval die handelingen of nalatigheden inbreuk maken op de bescherming die aan de personen en de goederen is gewaarborgd door voornoemde Verdragen, Protocollen, wetten en gewoonten :

- 1° opzettelijke doodslag;
- 2° martelen of andere onmenselijke behandeling, met inbegrip van biologische proefnemingen;
- 3° moedwillig veroorzaken van hevige lijden of toebrengen van ernstig lichamelijk letsel dan wel van ernstige schade aan de gezondheid;
- 4° toepassen van verkrachting, seksuele slavernij, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, gedwongen sterilisatie of andere vormen van seksueel geweld, die een ernstige schending van de Verdragen van Genève of een ernstige schending van het gemeenschappelijke artikel 3 van die Verdragen opleveren;
- 5° andere schendingen van de persoonlijke waardigheid, in het bijzonder vernederende en ontterende behandeling;
- 6° dwingen van een krijgsgevangene, van een burger die beschermd wordt door het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd of van een persoon die in hetzelfde opzicht beschermd wordt door het Eerste en het Tweede Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, om te dienen bij de strijdkrachten of bij gewapende groepen van de vijandelijke mogendheid of van de tegenpartij;
- 7° onder de wapenen roepen of het in militaire dienst nemen van kinderen beneden de leeftijd van vijftien jaar bij de strijdkrachten of gewapende groepen of hen gebruiken voor actieve deelname aan vijandelijkheden;
- 8° onthouden aan een krijgsgevangene, aan een burger die beschermd wordt door het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd of aan een persoon die in hetzelfde opzicht beschermd wordt door het Eerste en het Tweede Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, van het recht op een regelmatige en onpartijdige berechting overeenkomstig de voorschriften van die bepalingen;
- 9° onrechtmatige deportatie, overbrenging of verplaatsing, de onrechtmatige gevangenhouding van een burger die beschermd wordt door het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd of van een persoon die in dezelfde opzichten beschermd wordt door het Eerste en het Tweede Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949;
- 10° opzettelijk gebruik maken van uithongering van burgers als methode van oorlogvoering door hun voorwerpen te onthouden die onontbeerlijk zijn voor hun overleving, daaronder begrepen het opzettelijk belemmeren van de aanvoer van hulpgoederen waarin is voorzien in de Verdragen van Genève;
- 11° nemen van gijzelaars;
- 12° vernietigen of in beslag nemen van eigendommen van de vijand in geval van een internationaal gewapend conflict, of van een tegenstander in geval van een gewapend conflict dat niet van internationale aard is, tenzij deze vernietiging of inbeslagneming dringend vereist is als gevolg van dwingende militaire noodzaak;
- 13° vernieling en de toe-eigening van goederen, niet gerechtvaardigd door militaire noodzaak zoals aanvaard in het volkenrecht en uitgevoerd op grote schaal en op onrechtmatige en moedwillige wijze;
- 14° opzettelijk richten van aanvallen op burgerdoelen, die geen militaire doelen zijn;
- 15° opzettelijk richten van aanvallen op gebouwen, materieel, medische eenheden en transport, alsmede op personeel dat overeenkomstig het internationaal recht gebruik maakt van de emblemen van het internationaal humanitair recht;
- 16° gebruik maken van de aanwezigheid van een burger of van een andere persoon beschermd door het

internationaal humanitair recht teneinde bepaalde punten, gebieden of strijdkrachten te vrijwaren van militaire operaties;

17° opzettelijk richten van aanvallen op personeel, installaties, materieel, eenheden of voertuigen betrokken bij humanitaire opdrachten of vredesmissies overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties, voor zover deze recht hebben op de bescherming die aan burgers of goederen van burgerlijke aard wordt verleend krachtens het internationale recht inzake gewapende conflicten;

18° onrechtmatige handelingen en nalatigheden die de gezondheid en de lichamelijke of geestelijke integriteit van de personen beschermd door het internationaal humanitair recht in gevaar kunnen brengen, in het bijzonder alle geneeskundige handelingen die niet gerechtvaardigd zijn door de gezondheidstoestand van die personen of niet in overeenstemming zijn met de algemeen aanvaarde geneeskundige normen;

19° behalve als ze gerechtvaardigd zijn overeenkomstig de onder 18° gestelde voorwaarden, de handelingen die erin bestaan aan de onder 18° bedoelde personen, zelfs met hun toestemming, lichamelijke verminkingen toe te brengen, op hen geneeskundige of wetenschappelijke experimenten uit te voeren of bij hen weefsels of organen weg te nemen voor transplantatie, tenzij het gaat om het geven van bloed voor transfusie of het afstaan van huid voor transplantatie, mits zulks vrijwillig en zonder enige dwang of overreding en voor therapeutische doeleinden geschiedt;

20° opzettelijk aanvallen van de burgerbevolking of van individuele burgers die niet rechtstreeks deelnemen aan de vijandelijkheden;

21° opzettelijk richten van aanvallen op plaatsen waar zieken en gewonden worden samengebracht, voor zover deze plaatsen geen militaire doelen zijn;

22° opzettelijk richten van een aanval in de wetenschap dat een dergelijke aanval verliezen aan mensenlevens, verwondingen van burgers of schade aan goederen van burgerlijke aard zal veroorzaken of grote, langdurige en ernstige schade aan natuur en milieu zal aanrichten, die buitensporig is in verhouding tot het te verwachten tastbare en rechtstreeks militaire voordeel, onverminderd de misdadige aard van de aanval waarvan de schadelijke gevolgen, zelfs in evenredigheid tot het te verwachten militaire voordeel, onverenigbaar zouden zijn met de beginselen van het volkenrecht die voortvloeien uit de gevestigde gebruiken, de beginselen van menselijkheid en de eisen van het openbare rechtsbewustzijn;

23° uitvoeren van een aanval op werken of installaties die gevaarlijke krachten bevatten, in de wetenschap dat een dergelijke aanval verliezen aan mensenlevens, verwondingen van burgers of schade aan goederen van burgerlijke aard zal veroorzaken, die buitensporig is in verhouding tot het te verwachten tastbare en rechtstreeks militaire voordeel, onverminderd de misdadige aard van de aanval waarvan de schadelijke gevolgen, zelfs in evenredigheid tot het te verwachten militaire voordeel, onverenigbaar zouden zijn met de beginselen van het volkenrecht die voortvloeien uit de gevestigde gebruiken, de beginselen van menselijkheid en de eisen van het openbare rechtsbewustzijn;

24° aanvallen of bombarderen met wat voor middelen ook van gedemilitariseerde zones of van steden, dorpen, woningen of gebouwen, die niet worden verdedigd en geen militaire doelen zijn;

25° plunderen van een stad of plaats, ook wanneer deze bij een aanval wordt ingenomen;

26° aanvallen van een persoon in de wetenschap dat hij buiten gevecht verkeert op voorwaarde dat zulks de dood of ernstig lichamenlijk letsel ten gevolge heeft;

27° op verraderlijke wijze doden of verwonden van personen die behoren tot de vijandige natie of het vijandige leger of van een vijandelijke strijder;

28° verklaren dat geen kwartier zal worden verleend;

29° perfide gebruik van het embleem van het rode kruis of de rode halve maan of van andere beschermende emblemen erkend door het internationaal humanitair recht, op voorwaarde dat zulks de dood of ernstig lichamenlijk letsel ten gevolge heeft;

30° op ongepaste wijze gebruik maken van een witte vlag, een vlag of de militaire onderscheidingstekens en het uniform van de vijand of van de Verenigde Naties, op voorwaarde dat zulks de dood of ernstig lichamenlijk letsel ten gevolge heeft;

31° rechtstreeks of niet rechtstreeks overbrengen naar een bezet gebied van gedeelten van de burgerbevolking van de bezettende mogendheid in geval van een internationaal gewapend conflict, of van gedeelten van de burgerbevolking van de bezettende autoriteit in geval van een niet-internationaal gewapend conflict;

32° ongerechtvaardigd vertragen van de repatriëring van krijgsgevangenen of burgers;

33° aanwenden van praktijken van apartheid of van andere onmenselijke of onterende praktijken, die op rassendiscriminatie gebaseerd zijn en een aanslag op de menselijke waardigheid vormen;

34° aanvallen van duidelijk als zodanig herkenbare historische monumenten, kunstwerken of plaatsen van erediensdienst die het culturele of geestelijke erfdeel van de volkeren vormen en waaraan bijzondere bescherming is verleend door een speciale regeling wanneer er geen bewijs bestaat van schending door de tegenpartij van het verbod die goederen te gebruiken om het militaire optreden te ondersteunen, en wanneer die goederen niet in de onmiddellijke nabijheid van militaire doelen zijn gelegen;

35° opzettelijk richten van aanvallen op gebouwen gewijd aan godsdienst, onderwijs, kunst, wetenschap of caritatieve doeleinden, historische monumenten, ziekenhuizen, voor zover deze geen militaire doelen zijn;

36° gebruiken van gif of giftige wapens;

37° gebruiken van verstikkende, giftige of andere gassen en overige soortgelijke vloeistoffen, materialen of apparaten;

38° gebruiken van kogels die in het menselijk lichaam gemakkelijk in omvang toenemen of platter en breder worden, zoals kogels met een harde mantel die de kern gedeeltelijk onbedekt laat of die is voorzien van inkepingen;

39° gerechtelijk vervallen verklaren, schorsen of niet-ontvankelijk verklaren van de rechten en handelingen van de personen die tot de vijandige partij behoren;

40° gebruiken van wapens, projectielen, materieel en wijzen van oorlogvoering die van die aard zijn dat zij overbodig letsel of nodeloos lijden veroorzaken of dat zij zonder onderscheid treffen in strijd met het internationaal recht inzake gewapende conflicten, voor zover dergelijke wapens, projectielen, materieel en wijzen van oorlogvoering vallen onder een algeheel verbod en zijn opgenomen in een bijlage bij het Statuut van het Internationaal Strafhof.

[¹ 41° gebruiken van wapens die werken met microbiologische of andere biologische agentia of toxines, ongeacht hun oorsprong of wijze van vervaardiging;

42° gebruiken van wapens waarvan de voornaamste uitwerking is dat ze een letsel toebrengen door middel van deeltjes die niet met röntgenstralen in het menselijk lichaam kunnen worden ontdekt;

43° gebruiken van laserwapens die dusdanig zijn ontworpen dat zij in de strijd worden ingezet met als enig doel of onder meer als doel blijvende blindheid te veroorzaken bij personen zonder geassisteerd zicht, met andere woorden personen die met het blote oog kijken of corrigerende lenzen dragen.]¹

§ 2. De hierna omschreven ernstige schendingen van het gemeenschappelijk artikel 3 van de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, gepleegd in geval van een gewapend conflict zoals gedefinieerd in voornoemd artikel 3, welke door handelingen of nalatigheden inbreuk maken op de bescherming die aan personen is gewaarborgd door die Verdragen, zijn internationaal-rechtelijke misdaden en worden overeenkomstig de bepalingen van deze titel gestraft, onverminderd de strafbepalingen die van toepassing zijn op de uit nalatigheid gepleegde misdrijven :

1° geweldpleging gericht op het leven en de lichamelijke integriteit, inzonderheid alle vormen van moord, verminking, wrede behandeling en marteling;

2° aantasting van de persoonlijke waardigheid, inzonderheid vernederende en ontterende behandeling;

3° nemen van gijzelaars;

4° uitspreken van veroordelingen en ten uitvoer leggen van executies zonder voorafgaand vonnis uitgesproken door een op regelmatige wijze samengesteld gerecht dat alle gerechtelijke waarborgen biedt die algemeen als onmisbaar worden erkend.

§ 3. De hierna omschreven ernstige schendingen gedefinieerd in artikel 15 van het Tweede Protocol inzake het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, goedgekeurd te 's-Gravenhage op 26 maart 1999, gepleegd in geval van een gewapend conflict zoals omschreven in artikel 18, §§ 1 en 2, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 en in artikel 22 van voornoemd Tweede Protocol, welke door handelingen of nalatigheden inbreuk maken op de bescherming die aan goederen is gewaarborgd door dit Verdrag en Protocol zijn internationaal-rechtelijke misdaden en worden overeenkomstig de bepalingen van deze titel gestraft, onverminderd de strafbepalingen die van toepassing zijn op de uit nalatigheid gepleegde misdrijven :

1° een aanval richten op een cultureel goed onder versterkte bescherming;

2° een cultureel goed onder versterkte bescherming of de onmiddellijke nabijheid ervan aanwenden ter ondersteuning van een militaire actie;

3° de door het Verdrag en het Tweede Protocol beschermde culturele goederen op grote schaal vernietigen of zich toe-eigenen.

(1)<W 2019-05-05/10, art. 72, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 136quinquies](#).<ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 9; Inwerkingtreding : 07-08-2003> (NOTA : het laatste lid van artikel 136quinquies treedt in werking de dag van inwerkingtreding voor België van het Tweede Protocol inzake het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, aangenomen te 's-Gravenhage op 26 maart 1999 ; zie W 2003-08-05/32, art. 29, § 2) De misdrijven bedoeld in de artikelen 136bis en 136ter worden gestraft met levenslange opsluiting.

De misdrijven bedoeld in artikel 136quater, § 1, 1°, 2°, 15°, 17°, 20° tot 24° en 26° tot 28°, worden gestraft met levenslange opsluiting.

De misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 3°, 4°, 10°, 16°, 19°, 36° tot 38° en 40° [² tot 43°]², worden gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar. Zij worden gestraft met levenslange opsluiting als zij de dood van één of meer personen ten gevolge hebben gehad.

De misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 12° tot 14° en 25°, worden gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar. Hetzelfde misdrijf, alsmede de misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 29° en 30°, worden gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als zij hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]¹, hetzij het volledige verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge hebben gehad. Zij worden gestraft met levenslange opsluiting indien zij de dood van een of meer personen tengevolge hebben gehad.

De misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 6° tot 9°, 11° en 31°, worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar. Wanneer de in het voorgaande lid bedoelde verzwarende omstandigheden aanwezig zijn, worden zij, naar gelang van het geval, gestraft met de daarin vastgestelde straffen.

De misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 5° en 32° tot 35° worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, onder voorbehoud van de toepassing van strengere strafbepalingen houdende bestraffing van ernstige aanslagen op de menselijke waardigheid.

Het misdrijf bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 18°, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar

tot vijftien jaar. Het wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien het ernstige gevolgen voor de volksgezondheid ten gevolge heeft gehad.

Het misdrijf bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 39°, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Het misdrijf bedoeld in artikel 136quater, paragraaf 2, 1°, wordt gestraft met levenslange opsluiting.

De misdrijven bedoeld in dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel, 2° en 4°, worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, onder voorbehoud van de toepassing van strengere strafbepalingen houdende bestraffing van ernstige aanslagen op de menselijke waardigheid.

Het misdrijf bedoeld in 3° van dezelfde paragraaf van hetzelfde artikel wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar. Hetzelfde misdrijf wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als het hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]¹, hetzij het volledige verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft gehad. Het wordt gestraft met levenslange opsluiting indien het de dood van één of meer personen ten gevolge heeft gehad.

De misdrijven opgesomd in artikel 136quater, § 3, 1° tot 3°, worden gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

(1)<W 2016-02-05/11, art. 20, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(2)<W 2019-05-05/10, art. 73, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 136sexies](#). <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 10; Inwerkingtreding : 07-08-2003> Zij die een werktuig, een toestel of enig voorwerp voortbrengen, onder zich houden of vervoeren, een bouwwerk oprichten of een bestaand bouwwerk veranderen, in de wetenschap dat het werktuig, het toestel, het voorwerp, het bouwwerk of de verandering bestemd is om een van de in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater genoemde misdrijven te plegen of het plegen ervan te vergemakkelijken, worden gestraft met de straf bepaald voor het misdrijf waarvan zij het plegen hebben mogelijk gemaakt of vergemakkelijkt.

[Art. 136septies](#). <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 11; Inwerkingtreding : 07-08-2003> Met de op het voltooide misdrijf gestelde straf worden gestraft :

1° het bevel, zelfs zonder dat dit gevolgen heeft gehad, om een van de in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater omschreven misdrijven te plegen;

2° het voorstel of het aanbod om een zodanig misdrijf te plegen en het aanvaarden van een zodanig voorstel of aanbod;

3° het aanzetten tot het plegen van een zodanig misdrijf, zelfs zonder dat dit gevolgen heeft gehad;

4° de deelneming, in de zin van de artikelen 66 en 67, aan het plegen van een zodanig misdrijf zelfs zonder dat dit gevolgen heeft gehad;

5° het verzuim gebruik te maken van de mogelijkheid tot handelen vanwege zij die kennis hebben van bevelen, gegeven met het oog op de uitvoering van een dergelijk misdrijf of van feiten die een begin van uitvoering hiervan vormen, ofschoon zij de voltooiing ervan konden verhinderen of konden doen ophouden;

6° de poging, in de zin van de artikelen 51 tot 53, om een zodanig misdrijf te plegen.

[Art. 136octies](#). <ingevoegd bij W 2003-08-05/32, art. 12; Inwerkingtreding : 07-08-2003> § 1. Onverminderd de in artikel 136quater, § 1, 18°, 22° en 23° genoemde uitzonderingen kan geen enkel belang, geen enkele noodzaak van politieke, militaire of nationale aard de in de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies en 136septies omschreven misdrijven, zelfs bij wijze van represaille gepleegd, rechtvaardigen.

§ 2. Dat de beschuldigde op bevel van zijn regering of van een meerdere heeft gehandeld, ontslaat hem niet van zijn verantwoordelijkheid indien, in de gegeven omstandigheden, het bevel duidelijk het plegen van een van de misdrijven bedoeld in de artikelen 136bis, 136ter en 136quater ten gevolge kon hebben.

[TITEL Iter.](#) - TERRORISTISCHE MISDRIJVEN. <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 2; Inwerkingtreding : 08-01-2004>

[Art. 137](#). <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 3, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004> § 1. Als terroristisch misdrijf wordt aangemerkt het misdrijf bepaald in de §§ 2 en 3 dat door zijn aard of context een land of een internationale organisatie ernstig kan schaden en opzettelijk gepleegd is met het oogmerk om een bevolking ernstige vrees aan te jagen of om de overheid of een internationale organisatie op onrechtmatige wijze te dwingen tot het verrichten of het zich onthouden van een handeling, of om de politieke, constitutionele, economische of sociale basisstructuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.

§ 2. Als terroristisch misdrijf wordt onder de voorwaarden bepaald in § 1, aangemerkt :

1° het opzettelijk doden of opzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen bedoeld in de artikelen 393 tot 404, 405bis, 405ter voor zover er naar de bovengenoemde artikelen wordt verwezen, 409, § 1, eerste lid, en §§ 2 tot 5, 410 voorzover er naar de bovengenoemde artikelen wordt verwezen, [⁵ 417/2 en 417/3]⁵;

2° de gijzelneming bedoeld in artikel 347bis;

3° de ontvoering bedoeld in de artikelen 428 tot 430 en 434 tot 437;

4° de grootschalige vernieling of beschadiging bedoeld in de artikelen 521, eerste en derde lid, 522, 523, 525, 526, 550bis, § 3, 3°, [⁴ in artikel 2.4.5.6 van het Belgisch Scheepvaartwetboek]⁴, en in artikel 114, § 4, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, waardoor

mensenlevens in gevaar worden gebracht of aanzienlijke economische schade wordt aangericht;

[³ 4°/1 de onrechtmatige verstoring van een informaticasysteem en de onrechtmatige verstoring van de gegevens in een informaticasysteem, zoals bepaald in artikel 550ter, §§ 1 tot 3;]³

5° het kapen van vliegtuigen bedoeld in artikel 30, § 1, 2°, van de wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919 betreffende de regeling der luchtvaart;

6° [⁴ de misdrijven van piraterij en daarmee gelijkgestelde daden bedoeld in artikel 4.5.2.2 en 4.5.2.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek;]⁴

7° de strafbare feiten bedoeld in het koninklijk besluit van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 1 februari 2000, en die strafbaar zijn gesteld door de artikelen 5 tot 7 van de wet van 28 mei 1956 betreffende ontplofbare en voor de deflagratie vatbare stoffen en mengsels en de daarmee geladen tuigen;

8° de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 510 tot 513, 516 tot 518, 520, 547 tot 549, [⁴ en in artikel 2.4.5.5 van het Belgisch Scheepvaartwetboek in de omstandigheden bedoeld in artikel 4.1.2.17, § 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek]⁴, waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht;

9° de strafbare feiten bedoeld in de wet van [² 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens]²;

10° de strafbare feiten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2°, van de wet van 10 juli 1978 houdende goedkeuring van het Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie en de aanleg van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxinewapens en inzake de vernietiging van deze wapens, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 10 april 1972;

[² 11° de poging, in de zin van de artikelen 51 tot 53, tot het plegen van de in deze paragraaf bedoelde wanbedrijven.]²

§ 3. Als terroristisch misdrijf wordt onder de voorwaarden bepaald in § 1 eveneens aangemerkt :

1° andere dan in § 2 bedoelde grootschalige vernieling of beschadiging, of het veroorzaken van een overstroming van een infrastructurele voorziening, een vervoerssysteem, een publiek of privaat eigendom, waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht of aanzienlijke economische schade wordt aangericht;

2° het kapen van andere transportmiddelen dan bedoeld in het 5° en 6° van § 2;

3° [³ het vervaardigen, bezitten, verwerven, vervoeren, of leveren van kernwapens of radiologische of chemische wapens, het gebruik van kernwapens, biologische, radiologische of chemische wapens, alsmede het verrichten van onderzoek in en het ontwikkelen van radiologische of chemische wapens;]³

4° het laten ontsnappen van gevaarlijke stoffen waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht;

5° het verstoren of onderbreken van de toevoer van water, elektriciteit of andere essentiële natuurlijke hulpbronnen waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht;

6° de bedreiging met het plegen van één van de strafbare feiten bedoeld in § 2 of in deze paragraaf.

(1)<W 2009-12-30/12, art. 7, 076; Inwerkingtreding : 14-01-2010>

(2)<W 2013-02-18/01, art. 2, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

(3)<W 2019-05-05/10, art. 74, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

(4)<W 2019-05-08/14, art. 9, 143; Inwerkingtreding : 01-09-2020>

(5)<W 2022-03-21/01, art. 91, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Art. 138. <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 4, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004> § 1. De straffen voor de misdrijven opgesomd in artikel 137, § 2, worden als volgt vervangen, indien die misdrijven worden aangemerkt als terroristische misdrijven :

1° geldboete, door gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar;

2° gevangenisstraf van niet meer dan zes maanden, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

3° gevangenisstraf van niet meer dan een jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

4° gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar;

5° gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar, door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

6° opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, door opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

7° opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

8° opsluiting van tien jaar tot twintig jaar door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

9° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar, door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;

10° opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar, door levenslange opsluiting.

[¹ In de in artikel 137, § 2, 11°, bedoelde gevallen wordt het maximum van de op het voltooide misdrijf gestelde straf met een jaar verminderd.]¹

§ 2. De terroristische misdrijven bedoeld in artikel 137, § 3, worden gestraft met :

1° in het geval bedoeld in het 6°, gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een correctionele straf en opsluiting van vijf tot tien jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een criminele straf;

2° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de gevallen bedoeld in het 1°, 2° en 5°;

3° levenslange opsluiting in de gevallen bedoeld in het 3° en 4°.

(1)<W 2013-02-18/01, art. 3, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

[Art. 139.](#) <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 5, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004> Met terroristische groep wordt bedoeld iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die sinds enige tijd bestaat en die in onderling overleg optreedt om terroristische misdrijven te plegen, als bedoeld in artikel 137.

Een organisatie waarvan het feitelijk oogmerk uitsluitend politiek, vakorganisatorisch, menslievend, levensbeschouwelijk of godsdienstig is of die uitsluitend enig ander rechtmatig oogmerk nastreeft, kan als zodanig niet beschouwd worden als een terroristische groep in de zin van het eerste lid.

[Art. 140.](#) <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 6, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004> § 1. Iedere persoon die deelneemt aan enige activiteit van een terroristische groep, zij het ook door het verstrekken van gegevens of materiële middelen aan een terroristische groep of door het in enigerlei vorm financieren van enige activiteit van een terroristische groep, terwijl hij ^[1] wist of moest weten ^[1] dat zijn deelname ^[1] zou kunnen bijdragen ^[1] tot het plegen van een misdaad of wanbedrijf door de terroristische groep, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.

^[2] § 1/1. Iedere persoon die deelneemt aan het nemen van welke beslissing dan ook in het raam van de activiteiten van de terroristische groep, terwijl hij wist of moest weten dat zijn deelname zou kunnen bijdragen tot het plegen van een misdaad of een wanbedrijf door deze terroristische groep, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met een geldboete van duizend euro tot tweehonderdduizend euro of met een van die straffen alleen.]²

§ 2. Iedere leidende persoon van een terroristische groep wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot tweehonderdduizend euro.

(1)<W 2016-12-14/09, art. 2, 120; Inwerkingtreding : 01-01-2017>

(2)<W 2019-05-05/10, art. 75, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140bis.](#)^[1] Onverminderd de toepassing van artikel 140 wordt iedere persoon die een boodschap verspreidt of anderszins publiekelijk ter beschikking stelt met het oogmerk ^[3] ...^[3] aan te zetten tot het plegen van één van de ^[2] in de artikelen 137 of 140sexies^[2] bedoelde misdrijven, met uitzondering van het in artikel 137, § 3, 6°, bedoelde misdrijf, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met een geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro ^[2] ...^[2].^[1]

^[3] De straf is opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van vijfduizend euro tot tienduizend euro indien de verspreiding of de publiekelijke terbeschikkingstelling bedoeld in het eerste lid specifiek gericht is op minderjarigen.]³

(1)<Ingevoegd bij W 2013-02-18/01, art. 4, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

(2)<W 2016-08-03/15, art. 2, 119; Inwerkingtreding : 21-08-2016> (NOTA : bij arrest nr.31/2018 van 15-03-2018 (B.St. 13-06-2018, p. 49144), heeft het Grondwettelijk Hof het artikel 2, 3° vernietigd)

(3)<W 2019-05-05/10, art. 76, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140ter.](#)^[1] Onverminderd de toepassing van artikel 140 wordt iedere persoon die een andere persoon werft voor het plegen ^[3] of het bijdragen tot het plegen^[3] van een van de ^[2] in de artikelen 137, 140 of 140sexies^[2] bedoelde misdrijven, met uitzondering van het in artikel 137, § 3, 6°, bedoelde misdrijf, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met een geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.]¹

^[3] De straf is opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van vijfduizend euro tot tienduizend euro indien het werven specifiek gericht is op minderjarigen]³

(1)<Ingevoegd bij W 2013-02-18/01, art. 5, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

(2)<W 2016-08-03/15, art. 3, 119; Inwerkingtreding : 21-08-2016>

(3)<W 2019-05-05/10, art. 77, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140quater.](#)^[1] Onverminderd de toepassing van artikel 140 wordt iedere persoon die onderrichtingen geeft of een opleiding verschaft voor de vervaardiging of het gebruik van explosieven, vuurwapens of andere wapens of schadelijke of gevaarlijke stoffen, dan wel voor andere specifieke methoden en technieken met het oog op het plegen ^[2] of het bijdragen tot het plegen^[2] van een van de in artikel 137 bedoelde misdrijven, met uitzondering van het in artikel 137, § 3, 6°, bedoelde misdrijf, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met een geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.]¹

^[2] De straf is opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van vijfduizend euro tot tienduizend euro indien de onderrichtingen of de opleiding bedoeld in het eerste lid specifiek gericht is op minderjarigen.]²

(1)<Ingevoegd bij W 2013-02-18/01, art. 6, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

(2)<W 2019-05-05/10, art. 78, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140quinquies.](#)^[1] Onverminderd de toepassing van artikel 140 wordt iedere persoon die zich in België of in het buitenland onderrichtingen doet geven of aldaar een opleiding volgt die worden bedoeld in artikel 140quater met het oog op het plegen ^[2] of het bijdragen tot het plegen^[2] van een van de in artikel 137 bedoelde misdrijven, met uitzondering van het in artikel 137, § 3, 6°, bedoelde misdrijf, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar

en met een geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.]¹

[² Met dezelfde straffen wordt gestraft iedere persoon die, in België of in het buitenland, zelf kennis verwerft of zichzelf vormt in de materies bedoeld in artikel 140quater, met het oog op het plegen of het bijdragen tot het plegen van een van de in artikel 137 bedoelde misdrijven, met uitzondering van het in artikel 137, § 3, 6°, bedoelde misdrijf.]²

(1)<Ingevoegd bij W 2013-02-18/01, art. 7, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>
(2)<W 2019-05-05/10, art. 79, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140sexies.](#)¹ Onverminderd de toepassing van artikel 140, wordt gestraft met opsluiting van 5 jaar tot 10 jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro :

1° iedere persoon die het nationaal grondgebied verlaat met het oog op het plegen [² of het bijdragen tot het plegen]², in België of in het buitenland, van een misdrijf bedoeld in de artikelen 137, 140 tot 140quinquies en 141, met uitzondering van het misdrijf bedoeld in artikel 137, § 3, 6° ;

2° iedere persoon die in het nationaal grondgebied binnenkomt met het oog op het plegen [² of het bijdragen tot het plegen]², in België of in het buitenland, van een misdrijf bedoeld in de artikelen 137, 140 tot 140quinquies en 141, met uitzondering van het misdrijf bedoeld in artikel 137, § 3, 6°.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2015-07-20/08, art. 2, 112; Inwerkingtreding : 15-08-2015>
(2)<W 2019-05-05/10, art. 80, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 140septies.](#) ¹ § 1. Iedere persoon die het plegen van een terroristisch misdrijf bedoeld in artikel 137, met uitzondering van het misdrijf bedoeld in artikel 137, § 3, 6°, voorbereidt, wordt gestraft met :

- gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar, indien het voorbereide misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaar;
- gevangenisstraf van ten hoogste drie jaar, indien het voorbereide misdrijf wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaar, indien het voorbereide misdrijf wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, indien het voorbereide misdrijf wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar of de levenslange opsluiting.

De bijkomende straffen die gesteld zijn op het voorbereiden zijn dezelfde als die welke gesteld zijn op het voorbereide misdrijf.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel, wordt onder "voorbereiden" onder meer verstaan :

- 1° het verzamelen van inlichtingen over locaties, gebeurtenissen, evenementen of personen waardoor het mogelijk is een actie te plegen op die locaties of gedurende deze gebeurtenissen of evenementen of schade toe te brengen aan die personen, en het observeren van die locaties, gebeurtenissen, evenementen of personen;
- 2° het voorhanden hebben, het zoeken, het aanschaffen, het vervoeren of het vervaardigen van voorwerpen of stoffen die van aard zijn dat zij een gevaar kunnen uitmaken voor een ander of aanzienlijke economische schade kunnen aanrichten;
- 3° het voorhanden hebben, het zoeken, het aanschaffen, het vervoeren of het vervaardigen van financiële of materiële middelen, valse of illegaal verkregen documenten, informaticadragers, communicatiemiddelen, transportmiddelen;
- 4° het voorhanden hebben, het zoeken, het aanschaffen van ruimten die een schuilplaats, vergaderplaats, ontmoetingsplaats of onderdak kunnen bieden;
- 5° het voorafgaandelijk opeisen van het plegen van een terroristisch misdrijf, met uitzondering van het misdrijf bedoeld in artikel 137, § 3, 6°, om het even in welke vorm en via welk middel deze opeising plaatsvindt.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2016-12-14/09, art. 3, 120; Inwerkingtreding : 01-01-2017>

[Art. 141.](#)¹ Wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro, iedere persoon die, op enigerlei wijze, direct of indirect, materiële middelen verstrekt of inzamelt, daaronder begrepen financiële hulp, met het oogmerk dat deze worden gebruikt of in de wetenschap dat zij, geheel of gedeeltelijk, zullen worden gebruikt,

- 1° om een misdrijf als bedoeld in de artikelen 137 en 140 tot 140septies te plegen of eraan bij te dragen;
of
- 2° door een andere persoon wanneer de persoon die de materiële middelen verstrekt of inzamelt weet dat die andere persoon een misdrijf als bedoeld in artikel 137 pleegt of zal plegen.]¹

[² De straf is opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van vijfduizend euro tot tienduizend euro indien het verstrekken of het inzamelen van de materiële middelen plaatsvindt met het oogmerk dat ze geheel of gedeeltelijk gebruikt zouden worden door een minderjarige met het oog op het plegen of het bijdragen tot het plegen van een terroristisch misdrijf als bedoeld in artikel 137.]²

(1)<W 2016-12-14/09, art. 4, 120; Inwerkingtreding : 01-01-2017>
(2)<W 2019-05-05/10, art. 81, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>

[Art. 141bis](#). <Ingevoegd bij W 2003-12-19/34, art. 8; Inwerkingtreding : 08-01-2004> Deze titel is niet van toepassing op handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict als gedefinieerd in en onderworpen aan het internationaal humanitair recht, noch op de handelingen van de strijdkrachten van een Staat in het kader van de uitoefening van hun officiële taken, voorzover die handelingen onderworpen zijn aan andere bepalingen van internationaal recht.

[Art. 141ter](#).¹ Geen enkele bepaling uit deze titel kan worden gelezen in die zin dat zij een [² ...]² beperking of belemmering beoogt van rechten of fundamentele vrijheden, zoals het stakingsrecht, de vrijheid van vergadering en vereniging, waaronder het recht om, voor de verdediging van de eigen belangen, samen met anderen vakbonden op te richten dan wel zich erbij aan te sluiten, evenals het daarmee samenhangende recht van betoging, de vrijheid van meningsuiting, in het bijzonder de vrijheid van drukpers en de vrijheid van meningsuiting in andere media, en zoals onder meer verankerd in de artikelen 8 tot 11 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.]¹

(1)<W 2013-02-18/01, art. 8, 091; Inwerkingtreding : 14-03-2013>

(2)<W 2014-04-25/23, art. 2, 104; Inwerkingtreding : 24-05-2014>

[TITEL II](#). - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN DIE DOOR DE GRONDWET GEWAARBORGDE RECHTEN SCHENDEN.

[HOOFDSTUK I](#). - WANBEDRIJVEN BETREFFENDE DE UITOEFENING VAN POLITIEKE RECHTEN. <Opgeheven bij W 2003-12-19/34, art. 10, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004>

[HOOFDSTUK I](#). - WANBEDRIJVEN BETREFFENDE DE VRIJE UITOEFENING VAN DE EREDIENSTEN. <W 2003-12-19/34, art. 11, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004>

[Art. 142](#). Hij die een of meer personen door geweld of bedreiging dwingt of verhindert een eredienst uit te oefenen, de uitoefening van die eredienst bij te wonen, bepaalde godsdienstige feesten te vieren, bepaalde rustdagen te onderhouden en dientengevolge hun werkhuizen, winkels of magazijnen te openen of te sluiten en een bepaalde arbeid te verrichten of te staken, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

¹ Indien het misdrijf is gepleegd ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro.]¹

(1)<W 2011-11-26/19, art. 2, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 143](#). Zij die de oefeningen van een eredienst, gehouden in een plaats welke bestemd is of gewoonlijk dient voor de eredienst of bij openbare plechtigheden van die eredienst, door het verwekken van stoornis of wanorde verhinderen, belemmeren of onderbreken, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 144](#). Hij die de voorwerpen van een eredienst door daden, woorden, gebaren of bedreigingen beschimpt, hetzij in plaatsen welke bestemd zijn of gewoonlijk dienen voor de uitoefening ervan, hetzij bij openbare plechtigheden van die eredienst, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 145](#). Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die een bedienaar van een eredienst in de uitoefening van zijn bediening smaadt door daden, woorden, gebaren of bedreigingen.

Indien hij hem slaat, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 146](#). Indien de slagen bloedstorting, verwonding of ziekte veroorzaken, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[HOOFDSTUK II](#). - SCHENDING DOOR OPENBARE AMBTENAREN VAN RECHTEN DOOR DE GRONDWET GEWAARBORGD. <W 2003-12-19/34, art. 12, 046; Inwerkingtreding : 08-01-2004>

[Art. 147](#). Ieder openbaar officier of ambtenaar, ieder drager of agent van het openbaar gezag of van de openbare macht, die wederrechtelijk en willekeurig een of meer personen aanhoudt of doet aanhouden, gevangen houdt of doet houden, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

De gevangenisstraf is zes maanden tot drie jaar, indien de wederrechtelijke en willekeurige vrijheidsberoving langer dan tien dagen duurt.

Duurt zij langer dan een maand, dan wordt de schuldige veroordeeld tot gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar.

Hij wordt bovendien gestraft met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] en kan worden veroordeeld tot ontzetting van de rechten, genoemd in [¹ artikel 31, eerste lid]¹, 1°, 2° en 3°. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2009-04-14/01, art. 10, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 148.](#) Ieder ambtenaar van de administratieve of de rechterlijke orde, ieder officier van justitie of van politie, ieder bevelhebber of agent van de openbare macht, die, in die hoedanigheid optredend, in de woning van een ingezetene tegen diens wil binnendringt buiten de gevallen die de wet bepaalt en zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 149.](#) (Opgeheven) <W 26-12-1956, art. 36>

[Art. 150.](#) (Opgeheven) <W 13-10-1930, art. 31>

[Art. 151.](#) Elke andere daad van willekeur die inbreuk maakt op door de Grondwet gewaarborgde vrijheden en rechten en die bevolen of uitgevoerd wordt door een openbaar officier of ambtenaar, door een drager of agent van het openbaar gezag of van de openbare macht, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar.

[Art. 152.](#) Indien de verdachte bewijst dat hij heeft gehandeld op bevel van zijn meerderen, in zaken die tot hun bevoegdheid behoren en waarin hij hun als ondergeschikte gehoorzaamheid verschuldigd was, worden de bij de vorige artikelen bepaalde straffen alleen toegepast op de meerderen die het bevel hebben gegeven.

[Art. 153.](#) Indien openbare officieren of ambtenaren ervan beticht worden een van de daden, in de artikelen 148 tot 151 vermeld, te hebben bevolen, toegelaten of vergemakkelijkt, en indien zij beweren dat hun handtekening bij verrassing is verkregen, zijn zij verplicht de daad in voorkomend geval te doen ophouden en de schuldige aan te geven; anders worden zij zelf vervolgd.

[Art. 154.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien een van de daden van willekeur, in de artikelen 148 tot 151 vermeld, wordt gepleegd door middel van de valse handtekening van een openbaar ambtenaar, worden de daders van de valsheid en zij die er kwaadwillig of bedrieglijk gebruik van maken, gestraft met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 40, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 155.](#) Openbare officieren of ambtenaren die met de administratieve of de gerechtelijke politie belast zijn en die, bevoegd zijnde om een te hunner kennis gebrachte wederrechtelijke vrijheidsberoving te doen ophouden, nalaten of weigeren zulks te doen, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar.

[Art. 156.](#) Openbare officieren of ambtenaren die met de administratieve of de gerechtelijke politie belast zijn en die, niet bevoegd zijnde om een wederrechtelijke vrijheidsberoving te doen ophouden, nalaten of weigeren de te hunner kennis gebrachte wederrechtelijke vrijheidsberoving vast te stellen en bij de bevoegde overheid aan te geven, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

[Art. 157.](#) Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De bestuurders, bevelhebbers, bewaarders en portiers van (gevangenis) die een gevangene opnemen zonder wettige last of wettig bevel of zonder vonnis; <W 1999-05-07/61, art. 2, 025; Inwerkingtreding : 01-07-1999> <W 2005-01-12/39, art. 170, 050; Inwerkingtreding : 15-01-2007>

Die hem vasthouden of weigeren hem voor te brengen voor de officier van politie of voor de houder van diens bevelen, zonder te bewijzen dat de procureur des Konings of de rechter dit heeft verboden;

Die weigeren hun registers aan de officier van politie te vertonen.

[Art. 158.](#) Met geldboete van tweehonderd [euro] tot tweeduizend [euro] worden gestraft, en tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen kunnen worden veroordeeld, alle rechters, alle ambtenaren van het openbaar ministerie, alle officieren van de gerechtelijke politie, alle andere openbare officieren, die zonder de voorgeschreven machtigingen, hetzij een vonnis tegen een minister, een senator of een volksvertegenwoordiger, hetzij een beschikking of een bevel strekkende om hen te vervolgen of in beschuldiging te doen stellen, uitlokken, geven of ondertekenen, of die, zonder dezelfde machtigingen, de last of het bevel geven of ondertekenen om hetzij een minister, hetzij een senator of een volksvertegenwoordiger te vatten of aan te houden, behalve, wat de twee laatstgenoemden betreft, bij ontdekking op heterdaad. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 159.](#) Met dezelfde straf worden gestraft de ambtenaren van het openbare ministerie, de rechters of de openbare officieren, die iemand vasthouden of doen vasthouden buiten de plaatsen, door de Regering of door

het openbaar bestuur aangewezen.

TITEL III. - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE TROUW.

HOOFDSTUK I. - VALSE MUNT.

[Art. 160.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 12-07-1932, art. 1, 1°> Hij die gouden of zilveren munten, in België of in het buitenland wettelijk gangbaar, namaakt, wordt gestraft met (opsluiting) van tien tot vijftien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 41, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 161.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Schennis van zulke munten wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 42, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 162.](#) <W 2001-04-04/39, art. 2, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Hij die munten van een ander metaal, in België of in het buitenland wettelijk gangbaar, namaakt of die munten uitgedrukt in euro namaakt, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

De schuldige kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33.

[Art. 163.](#) <W 2001-04-04/39, art. 3, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Verandering van zulke munten wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

[Art. 164.](#) (Opgeheven) <W 12-07-1932, art. 1, 3°>

[Art. 165.](#) (Opgeheven) <W 12-07-1932, art. 1, 3°>

[Art. 166.](#) (Opgeheven) <W 12-07-1932, art. 1, 3°>

[Art. 167.](#) (Opgeheven) <W 12-07-1932, art. 1, 3°>

[Art. 168.](#) Met dezelfde straffen als de vervalsers of als hun medeplichtigen, naar de onderscheidingen in de vorige artikelen gemaakt, worden gestraft zij die, in overleg met hen, deelnemen hetzij aan de uitgifte of aan de poging tot uitgifte van die nagemaakte of geschonden munten, hetzij aan het invoeren ervan op Belgisch grondgebied of aan de poging tot zodanig invoeren.

[Art. 169.](#) Hij die, zonder schuldig te zijn aan de deelneming, in het vorige artikel omschreven, met zijn weten zich nagemaakte of geschonden muntstukken aanschafte en deze in omloop brengt of poogt te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand [¹ tot vijf jaar]¹.

[¹ Hij die nagemaakte of geschonden muntstukken invoert, uitvoert, vervoert, ontvangt of zich aanschafte met het oogmerk om deze in omloop te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar.]¹
(Poging tot het wanbedrijf, in het vorige lid omschreven, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.) <W 12-07-1932, art. 1, 4°>

(1)<W 2017-10-18/09, art. 3, 125; Inwerkingtreding : 13-11-2017>

[Art. 170.](#) Hij die nagemaakte of geschonden muntstukken, die hij voor goede ontvangen heeft, weer in omloop brengt, na de ondeugdelijkheid ervan te hebben vastgesteld of doen vaststellen, wordt gestraft met een boete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Poging tot het wanbedrijf omschreven in het vorige lid wordt gestraft met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro].) <W 2001-04-04/39, art. 4, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 170bis.](#) [¹ De artikelen 160, 161, 162, 163, 168 en 169 zijn zonder onderscheid van toepassing op de munten die reeds zijn uitgegeven en in omloop zijn gebracht als wettig betaalmiddel en op de munten die, hoewel zij bestemd zijn om in omloop te worden gebracht als wettig betaalmiddel, nog niet zijn uitgegeven.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2017-10-18/09, art. 4, 125; Inwerkingtreding : 13-11-2017>

BIJZONDERE BEPALINGEN.

[Art. 171.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Zij die zich schuldig maken aan bedrog bij de keuze van de monsters, bestemd om ter uitvoering van de muntwet het gehalte en het gewicht van gouden en zilveren munten te keuren, worden gestraft met (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar. <W 2003-01-23/42, art. 43, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 172.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Zij die dat bedrog plegen bij de keuze van de monsters van munten in ander metaal, worden gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 44, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

HOOFDSTUK II. - NAMAKING OF VERVALSING VAN OPENBARE EFFECTEN, AANDELEN, SCHULDBRIEVEN, RENTEBEWIJZEN EN BIJ DE WET TOEGELATEN BANKBIJETTEN.

Art. 173. <W 2001-04-04/39, art. 5, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar worden gestraft de namakers of vervalsers van schuldbrieven door de Staatskas uitgegeven rentebewijzen behorende tot die schuldbrieven, waardebonnen, cheques, overschrijvingen uitgegeven door de thesaurie, biljetten aan toonder door de Staatskas uitgegeven of bankbiljetten aan toonder die wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte door of krachtens een wet is toegelaten of die zijn uitgedrukt in euro.

Met dezelfde straffen worden gestraft de namakers of vervalsers van biljetten aan toonder die wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte is toegelaten door een wet van een vreemd land of op grond van een bepaling die aldaar kracht van wet heeft.

Art. 174. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar worden gestraft de namakers of vervalsers, hetzij van schuldbrieven aan toonder van de openbare schuld van een vreemd land, hetzij van rentebewijzen behorende tot die effecten (...) <W 12-07-1932, art. 1, 6°> <W 2003-01-23/42, art. 45, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Art. 175. (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 46, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> De namakers of vervalsers hetzij van aandelen, schuldbrieven of andere effecten die wettig zijn uitgegeven door provincies, gemeenten, openbare besturen of instellingen, onder welke benaming ook, door vennootschappen of bijzondere personen, hetzij van rente of dividendbewijzen behorende tot die verschillende effecten, worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar indien de uitgifte in België heeft plaatsgehad, en met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar indien de uitgifte heeft plaatsgehad in het buitenland.

Art. 176. Met dezelfde straffen als de vervalsers of als hun medeplichtigen, naar de onderscheidingen in de vorige artikelen gemaakt, worden gestraft zij die, in overleg met hen, deelnemen hetzij aan de uitgifte of aan de poging tot uitgifte van die nagemaakte of vervalste aandelen, schuldbrieven, rente- of dividendbewijzen of biljetten, hetzij aan het invoeren ervan in België of aan de poging tot zodanig invoeren.

Art. 177. Hij die, zonder schuldig te zijn aan de deelneming in het vorige artikel omschreven, met zijn weten zich die nagemaakte of vervalste aandelen, schuldbrieven, rente- of dividendbewijzen, biljetten aanschafft en ze uitgeeft of poogt uit te geven, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar.

^[1] Hij die nagemaakte of vervalste biljetten invoert, uitvoert, vervoert, ontvangt of zich aanschafft met het oogmerk om ze in omloop te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.^[1] (Poging tot het wanbedrijf in het vorige lid omschreven, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar.) <W 12-07-1932, art. 1, 7°>

(1)<W 2017-10-18/09, art. 5, 125; Inwerkingtreding : 13-11-2017>

Art. 177bis. ^[1] De artikelen 173, 176 en 177 zijn zonder onderscheid van toepassing op de biljetten die reeds zijn uitgegeven en in omloop zijn gebracht als wettig betaalmiddel en op de biljetten die, hoewel zij bestemd zijn om in omloop te worden gebracht als wettig betaalmiddel, nog niet zijn uitgegeven.^[1]

(1)<Ingevoegd bij W 2017-10-18/09, art. 6, 125; Inwerkingtreding : 13-11-2017>

Art. 178. Hij die nagemaakte of vervalste aandelen, schuldbrieven, rente- of dividendbewijzen of biljetten die hij voor goede ontvangen heeft, weer in omloop brengt, na de ondeugdelijkheid ervan te hebben vastgesteld of doen vaststellen, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Poging tot het wanbedrijf omschreven in het vorige lid wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen.) <W 2001-04-04/39, art. 6, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

HOOFDSTUK IIbis. <Ingevoegd bij W 2001-12-10/31, art. 19; Inwerkingtreding : 01-01-2002> - BESCHERMING VAN DE GELDTEKENS DIE WETTIG BETAALMIDDEL ZIJN.

Art. 178bis. <Ingevoegd bij W 2001-12-10/31, art. 20; Inwerkingtreding : 01-01-2002> Hij die een geldteken uitgeeft bestemd om in het publiek te circuleren als betaalmiddel zonder hiertoe gemachtigd te zijn door de bevoegde overheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van 50 tot 10 000 EUR of met één van die straffen alleen. "

Art. 178ter. <Ingevoegd bij W 2001-12-10/31, art. 21; Inwerkingtreding : 01-01-2002> Hij die, wetens en willens, een geldteken, dat in België of in het buitenland wettig betaalmiddel is, aanwendt als drager van een boodschap van publicitaire of andere aard, of hij die, wetens en willens, het gebruik ervan als betaalmiddel

bemoeilijkt door het te beschadigen, bekladden, overschrijven, of ongeschikt te maken, op welke wijze ook, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 26 tot 1 000 EUR of met één van die straffen alleen.

[HOOFDSTUK IIter.](#) [¹ - NAMAKING OF VERVALSING VAN NIET-CONTANTE BETAALINSTRUMENTEN.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 3, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178quater.](#) [¹ Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder "niet-contant betaalinstrument" verstaan een immaterieel of materieel, beveiligd apparaat of voorwerp of een immateriële of materiële, beveiligde registratie, of een combinatie daarvan, waarmee de houder of gebruiker, al dan niet in combinatie met een procedure of geheel van procedures, geld of monetaire waarde kan overmaken, waaronder door middel van digitale betaalmiddelen, en dat niet wordt beoogd in de hoofdstukken I, II en IIbis van deze titel.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 4, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178quinquies.](#) [¹ Hij die een niet-contant betaalinstrument namaakt of vervalst, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd euro tot honderdduizend euro. Poging tot dat wanbedrijf wordt gestraft met dezelfde straf.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 5, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178sexies.](#) [¹ Hij die nagemaakte of vervalste niet-contante betaalinstrumenten gebruikt of poogt te gebruiken, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijftigduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 6, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178septies.](#) [¹ Hij die onrechtmatig verkregen, nagemaakte of vervalste niet-contante betaalinstrumenten bezit, voorhanden heeft, aanschafft voor zichzelf of voor een ander, invoert, uitvoert, vervoert, verkoopt of verspreidt met het oogmerk om deze te gebruiken, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijftigduizend euro of met een van die straffen alleen. Poging tot dat wanbedrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar en met geldboete van vijftig euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 7, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178octies.](#) [¹ Hij die nagemaakte of vervalste niet-contante betaalinstrumenten die hij te goeder trouw ontvangen heeft, opnieuw gebruikt of poogt te gebruiken, terwijl hij de ondeugdelijkheid ervan na ontvangst heeft vastgesteld, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 8, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 178nonies.](#) [¹ Hij die, onrechtmatig, enig instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om die in dit hoofdstuk bedoelde misdrijven mogelijk te maken, vervaardigt, aanschafft voor zichzelf of voor een ander, invoert, uitvoert, verkoopt, vervoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijftigduizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2023-07-12/10, art. 9, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[HOOFDSTUK III.](#) - NAMAKING OF VERVALSING VAN ZEGELS, STEMPELS, MERKEN, ENZ.

[Art. 179.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar worden gestraft zij die 's Lands zegel namaken of van het nagemaakte zegel gebruik maken. <W 2003-01-23/42, art. 47, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 180.](#) <W 2001-04-04/39, art. 7, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Met opsluiting van vijf jaar tot tien

jaar worden gestraft :

Zij die hetzij rijksstempels, hetzij keurstempels die dienen voor het merken van goud of zilver, namaken of vervalsen.

Zij die van die nagemaakte of vervalste stempels of keurstempels gebruik maken.

Zij die muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen bestemd tot het vervaardigen van de munten, namaken of vervalsen.

De namakers of vervalzers van stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen die dienen voor het vervaardigen hetzij van zegels, hetzij van aandelen, schuldbrieven, rente- of dividendbewijzen, hetzij van biljetten aan toonder door de Staatskas uitgegeven of van bankbiljetten die wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte door of krachtens een wet is toegelaten of in euro zijn uitgedrukt.

[Art. 181.](#) Met dezelfde straf worden gestraft zij die wetens papier ofwel goud of zilver, gemerkt met een nagemaakt of vervalst zegel of keurstempel, te koop stellen.

[Art. 182.](#) Indien de door het waarborgkantoor geplaatste keurmerken bedrieglijk op andere voorwerpen worden aangebracht, of indien deze keurmerken of de zegelafdruk worden nagemaakt zonder van een nagemaakt keurstempel of zegel gebruik te maken, worden de schuldigen gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

[Art. 183.](#) Hij die zich met zijn weten papier aanschafft dat met een nagemaakt of vervalst zegel gemerkt is, en daarvan gebruik maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

[Art. 184.](#) Met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar wordt gestraft en tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 kan worden veroordeeld :

Hij die biljetten voor personen- of goederenvervoer namaakt of van een nagemaakt biljet gebruik maakt;

Hij die het zegel, het stempel of het merk, hetzij van enige overheid, hetzij van een private bank-, nijverheids- of handelsinrichting, hetzij van een bijzondere persoon, namaakt, of van de nagemaakte zegels, stempels of merken gebruik maakt.

Poging tot die wanbedrijven wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar.

[Art. 185.](#) Met gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar wordt gestraft hij die zich echte zegels, stempels en merken, bestemd voor een van de doeleinden in de artikelen 179 en 180 aangegeven, wederrechtelijk aanschafft en ze aanwendt of gebruikt met benadeling van de rechten en belangen van de Staat, van enige overheid of zelfs van een bijzondere persoon.

Poging tot dat wanbedrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar.

[Art. 185bis.](#) <W 2001-04-04/39, art. 8, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar worden gestraft :

Zij die met bedrieglijk opzet [¹ zich aanschaffen of bezitten]¹ hetzij nagemaakte of vervalste muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen als bedoeld in artikel 180, voorlaatste lid, hetzij echte muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen, bestemd tot het vervaardigen van munten.

Zij die met bedrieglijk opzet [¹ zich aanschaffen of bezitten]¹ hetzij nagemaakte of vervalste stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen, uit hun aard bestemd tot het namaken of het vervalsen van biljetten aan toonder door de Staatskas uitgegeven of van bankbiljetten die wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte door of krachtens een wet is toegelaten of in euro zijn uitgedrukt, hetzij echte stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen bestemd tot het vervaardigen van die biljetten.

[¹ Zij die met bedrieglijk opzet veiligheidskenmerken die worden gebruikt om munten of biljetten tegen vervalsing te beveiligen, vervaardigen, ontvangen of in bezit hebben of zich dergelijke veiligheidskenmerken aanschaffen.]¹

(1)<W 2017-10-18/09, art. 2, 125; Inwerkingtreding : 13-11-2017>

[Art. 186.](#) <W 2001-04-04/39, art. 9, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Zij die zegels, stempels of merken die bestemd zijn voor een van de doeleinden in de artikelen 179 en 180 aangegeven en die toebehoren aan vreemde landen, namaken of vervalsen, of die van zulke nagemaakte of vervalste zegels, stempels of merken gebruik maken, worden gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Met dezelfde straffen worden gestraft :

Zij die muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen bestemd tot het vervaardigen van vreemde munten, namaken of vervalsen.

Zij die stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen namaken of vervalsen welke dienen voor het vervaardigen van biljetten aan toonder door een vreemde Staat uitgegeven of van bankbiljetten die aldaar wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte is toegelaten door een wet van een vreemd land of door een bepaling die aldaar kracht van wet heeft.

Zij die het zegel, het stempel of het merk van enige vreemde overheid namaken of van de nagemaakte zegels, stempels of merken gebruik maken, worden gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en kunnen worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

Poging tot dat wanbedrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar.

[Art. 187.](#) (Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar wordt gestraft hij die zich echte zegels, stempels of merken, bestemd voor een van de doeleinden in de artikelen 179 en 180 aangegeven en toebehorende aan vreemde landen, wederrechtelijk aanschaft en ze aanwendt of gebruikt met benadeling van de rechten en belangen van die landen, van enige overheid of zelfs van een bijzondere persoon.) <W 22-06-1896, art. 2>
Poging tot dat wanbedrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

[Art. 187bis.](#) <W 2001-04-04/39, art. 10, 031; Inwerkingtreding : 03-07-2001> Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar wordt gestraft :

Hij die met bedrieglijk opzet ontvangt of zich aanschaft hetzij nagemaakte of vervalste muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen als bedoeld in artikel 186, derde lid, hetzij echte muntstempels, -matrijzen of andere voorwerpen of middelen bestemd tot het vervaardigen van vreemde munten.

Hij die met bedrieglijk opzet ontvangt of zich aanschaft hetzij nagemaakte of vervalste stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen als bedoeld in artikel 186, vierde lid, hetzij echte stempels, matrijzen, clichés, platen of andere voorwerpen of middelen welke bestemd zijn tot het vervaardigen van biljetten aan toonder door een vreemde Staat uitgegeven of van bankbiljetten die aldaar wettelijk gangbaar zijn of waarvan de uitgifte is toegelaten door een wet van een vreemd land of door een bepaling die aldaar kracht van wet heeft.

[Art. 188.](#) Met gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar worden gestraft en tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 kunnen worden veroordeeld zij die nationale of vreemde postzegels of andere plakzegels namaken of de nagemaakte zegels te koop stellen of in omloop brengen.

Poging tot namaking wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar.

[Art. 189.](#) Zij die zich nagemaakte postzegels of andere postzegels aanschaffen en daarvan gebruik maken, worden gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand.

[Art. 190.](#) Met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die hetzij een postzegel of een andere lakzegel, hetzij een biljet voor personen- of goederenvervoer ontdoen van het merk waaruit blijkt dat die reeds tot gebruik hebben gediend;

Zij die gebruik maken van een zegel of een biljet die men van dat merk ontdaan heeft.

[Art. 190bis.](#) <Ingevoegd bij W 1991-03-21/30, art. 150, 006; Inwerkingtreding : 01-10-1992> De bepalingen van de artikelen 188 tot 190 zijn niet alleen van toepassing op de plakpostzegels, maar eveneens op die welke gedrukt worden op documenten die [¹ bpost]¹ uitgeeft, evenals op de [euro]eerwaarden die vertegenwoordigd worden door afdrucken van machines of door symbolen die door [¹ bpost]¹ erkend zijn. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2010-12-13/07, art. 4, 081; Inwerkingtreding : 17-01-2011>

[Art. 191.](#) Hij die op fabrikaten de naam van een andere fabrikant dan de voortbrenger, of de handelsnaam van een andere fabriek dan die, welke de goederen gemaakt heeft, plaatst of door bijvoeging, wegneming of om het even welke verandering doet voorkomen, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden.

Dezelfde straf wordt uitgesproken tegen elke koopman, commissionair of kleinhandelaar die wetens goederen, met verdichte of vervalste namen gemerkt, te koop stelt of in de handel brengt.

[\[Bijzondere bepaling\]](#)<W 2014-05-05/09, art. 12, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

[Art. 192.](#) <W 12-07-1932, art. 1, 11°> Personen die schuldig zijn aan een der misdrijven, omschreven in de artikelen 160 tot 168, 169, tweede lid, 171 tot 176, 177, tweede lid, [¹ 178quinquies tot 178septies, 178nonies,]¹ 180, laatste en voorlaatste lid, 185bis, 186, tweede tot vierde lid, 187bis, 497, tweede lid, en 497bis, eerste lid, blijven vrij van straf, indien zij, vóór enige uitgifte van nagemaakte of geschonden munten [¹ , of van andere vervalste of nagemaakte niet-contante betaalinstrumenten,]¹ of van nagemaakt of vervalst papier en vóór enige vervolging, die misdrijven en hun daders aan de overheid kenbaar maken.

(1)<W 2023-07-12/10, art. 10, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 192bis.](#) <Ingevoegd bij W 2001-04-04/39, art. 11; Inwerkingtreding : 03-07-2001> De feiten gekwalificeerd als misdrijf betreffende de euro, zoals omschreven in de hoofdstukken I, II en III van deze titel, worden gestraft met de straffen voorzien in dezelfde bepalingen wanneer zij gepleegd zijn ten overstaan van de Belgische muntstukken of bankbiljetten of deze van een lidstaat van de Europese Unie, die niet wettelijk gangbaar meer zijn of waarvan de uitgifte niet meer toegelaten is ingevolge de introductie of de aanneming van de chartale euro.

[Art. 192ter.](#) <Ingevoegd bij W 2005-01-10/38, art. 2, Inwerkingtreding : 20-02-2005> § 1. Hij die, na tot een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar te zijn veroordeeld door een rechtscollege van een lid-Staat van de Europese Unie wegens feiten bedoeld in de artikelen 160 tot 170, 173, 176 tot 178, [¹ 178quinquies tot 178nonies,]¹ 180 en 185 tot 187bis, één van deze feiten opnieuw pleegt, kan worden veroordeeld met opsluiting van tien tot vijftien jaar indien dit feit een misdaad is die strafbaar is met opsluiting van vijf tot tien jaar. Indien dit

feit een misdad is die strafbaar is met opsluiting van tien tot vijftien jaar, kan hij worden veroordeeld tot opsluiting van vijftien tot twintig jaar. Hij wordt veroordeeld tot een opsluiting van minstens zeventien jaar indien dit feit een misdad is die strafbaar is met opsluiting van vijftien tot twintig jaar.

§ 2. Hij die, na tot een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar te zijn veroordeeld door een rechtscollege van een lid-Staat van de Europese Unie wegens feiten bedoeld in de artikelen 160 tot 170, 173, 176 tot 178, [1] 178quinquies tot 178nonies,]1 180 en 185 tot 187bis, één van deze feiten opnieuw pleegt, kan worden veroordeeld tot het dubbele van het maximum van de straf, bij de wet op dit feit gesteld, indien dit feit een wanbedrijf is.

§ 3. Hij die, na tot een gevangenisstraf van ten minste een jaar te zijn veroordeeld door een rechtscollege van een lid-Staat van de Europese Unie wegens feiten bedoeld in de artikelen 160 tot 170, 173, 176 tot 178, [1] 178quinquies tot 178nonies,]1 180 en 185 tot 187bis, één van deze feiten opnieuw pleegt, kan worden veroordeeld tot het dubbele van het maximum van de straf, bij de wet op dit feit gesteld, indien dit feit een wanbedrijf is.

(1)<W 2023-07-12/10, art. 11, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

HOOFDSTUK IV. - VALSHEID IN GESCHRIFTEN, IN INFORMATICA EN IN TELEGRAMMEN. <W 2000-11-28/34, art. 2, 028; Inwerkingtreding : 13-02-2001>

Art. 193. Valsheid in (geschriften, informatica of in telegrammen), met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft overeenkomstig de volgende artikelen. <W 2000-11-28/34, art. 3, 028; Inwerkingtreding : 13-02-2001>

AFDELING I. - VALSHEID IN AUTHENTIEKE EN OPENBARE GESCHRIFTEN, IN HANDELS- OF BANKGESCHRIFTEN EN IN PRIVATE GESCHRIFTEN.

Art. 194. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Ieder openbaar officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn bediening valsheid pleegt,

Hetzij door valse handtekeningen,

Hetzij door vervalsing van akten, geschriften of handtekeningen,

Hetzij door onderschuiving van personen,

Hetzij door geschriften, in openbare registers of andere openbare akten na het opmaken of het afsluiten ervan gesteld of ingevoegd,

Wordt gestraft met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 48, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Art. 195. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar die bij het opmaken van akten van zijn ambt het wezen of de omstandigheden ervan vervalst, <W 2003-01-23/42, art. 48, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Hetzij door andere overeenkomsten te schrijven dan die welke de partijen hebben opgegeven of gedicteerd,

Hetzij door als waar op te nemen, feiten die het niet zijn.

Art. 196. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) worden gestraft de andere personen die in authentieke en openbare geschriften valsheid plegen en alle personen die in handels- of bankgeschriften of in private geschriften valsheid plegen, <W 2003-01-23/42, art. 49, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Hetzij door valse handtekeningen,

Hetzij door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen,

Hetzij door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of achteraf in de akten in te voegen,

Hetzij door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die deze akten ten doel hadden op te nemen of vast te stellen.

Art. 197. In alle gevallen in deze afdeling vermeld, wordt hij die gebruik maakt van de valse akte of van het valse stuk, gestraft alsof hij de dader van de valsheid was.

AFDELING II. - VALSHEID IN REISPASSEN, MACHTIGINGEN OM WAPENS TE DRAGEN, ARBEIDSBOEKJES, REISORDERS EN GETUIGSCRIFTEN.

Art. 198. Hij die een reispas, (een document bedoeld in de wapenwet) of een arbeidsboekje namaakt of vervalst, of gebruik maakt van een reispas, (een document bedoeld in de wapenwet) of een arbeidsboekje, die nagemaakt of vervalst zijn, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar. <W 2006-06-08/30, art. 39, 057; Inwerkingtreding : 09-06-2006>

Art. 199. Hij die in een reispas, (een document bedoeld in de wapenwet) of een arbeidsboekje een verdichte naam aanneemt of als getuige meewerkt om die stukken op de verdichte naam te doen afgeven, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden. <W 2006-06-08/30, art. 39, 057; Inwerkingtreding : 09-06-2006>

[Art. 199bis.](#) <W 14-08-1974, art. 15> Wordt gestraft met gevangenisstraf van 8 dagen tot 6 maanden en met geldboete van 26 [euro] tot 500 [euro] of met één van die straffen alleen : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° hij die, met een bedrieglijk opzet, een paspoort, reisdocument, identiteitskaart of een als zodanig geldend bescheid alsmede de formulieren die voor de afgifte ervan dienen, gebruikt, afstaat aan of aanneemt van derden of de daarin opgelegde verbodsbepalingen en beperkende voorwaarden niet eerbiedigt;

2° hij die, binnen de gestelde termijn, geen gevolg geeft aan een beslissing tot intrekking van een paspoort of een als dusdanig geldend bescheid, uitgaande van de bevoegde overheid.

[Art. 200.](#) Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar wordt gestraft hij die een reisorder valselijk opmaakt, namaakt of vervalst of van een valselijk opgemaakte, nagemaakte of vervalste reisorder gebruik maakt.

[Art. 201.](#) Hij die zich door een openbaar officier een reisorder op een verdichte naam of met aanwijzing van een valse hoedanigheid doet afgeven, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar.

[Art. 202.](#) De openbare officier die een reispas, (een document bedoeld in de wapenwet), een arbeidsboekje, een reisorder afgeeft aan iemand die hij niet kent, zonder diens naam en hoedanigheid door twee hem bekende burgers te doen bevestigen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2006-06-08/30, art. 39, 057; Inwerkingtreding : 09-06-2006>

Indien de openbare officier, bij de afgifte van die stukken, wist dat de naam of de hoedanigheid verdicht was, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar.

Hij wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, indien hij zich daartoe heeft laten bewegen door giften of beloften.

In de twee laatste gevallen kan hij bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 203.](#) Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar wordt gestraft hij die, om zich zelf of een ander te bevrijden van een wettelijk verschuldigde dienst of van enige andere door de wet opgelegde verplichting, een getuigschrift van ziekte of gebrek valselijk opmaakt, hetzij onder de naam van een geneesheer, een heelkundige of een ander officier van gezondheid, hetzij onder welke naam ook, met valselijk toevoegen van een van die hoedanigheden.

[Art. 204.](#) Ieder geneesheer, heelkundige of ander officier van gezondheid die, om iemand te bevoordelen, valselijk het bestaan bevestigt van ziekten of gebreken waarvoor vrijstelling kan worden verleend van een wettelijk verschuldigde dienst of van enige andere door de wet opgelegde verplichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar.

Indien hij zich daartoe heeft laten bewegen door giften of beloften, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar; hij kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 205.](#) Hij die onder de naam van een openbaar officier of ambtenaar valselijk een getuigschrift opmaakt van goed gedrag, behoeftigheid of andere omstandigheden geschikt om de welwillendheid van het openbaar gezag of van bijzondere personen op te wekken voor de daarin aangewezen persoon, of hem indienststelling, krediet of hulpbetoon te verschaffen, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar.

Indien het getuigschrift valselijk opgemaakt wordt onder de naam van een bijzondere persoon, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

[Art. 206.](#) Zij die onder de naam van een openbaar officier of ambtenaar valselijk getuigschriften van welke aard ook opmaken die openbare of private belangen kunnen schaden, worden gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en zij kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

Indien het getuigschrift valselijk opgemaakt wordt onder de naam van een bijzondere persoon, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot een jaar.

[Art. 207.](#) Hij die een getuigschrift vervalst en hij die zich bedient van een vervalst getuigschrift, van een vals getuigschrift of van een getuigschrift dat in de omstandigheden, omschreven in de artikelen 203, 204, 205 en 206 valselijk is opgemaakt, worden gestraft met de straffen bij die artikelen gesteld en naar de onderscheidingen aldaar gemaakt.

[Art. 208.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Ieder openbaar officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn bediening een vals getuigschrift afgeeft, een getuigschrift vervalst of van een vals of vervalst getuigschrift gebruik maakt, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 49, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 209.](#) Zij die als getuige meewerken om door een openbare overheid een vals getuigschrift te doen afgeven, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar.

Indien zij zich door giften of beloften hebben laten omkopen, worden zij gestraft met gevangenisstraf van zes

maanden tot drie jaar en kunnen zij worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 210.](#) <W 17-12-1963, art. 3> Hij die bij de wet krachtens deze wet gelast is betreffende het herbergen van reizigers een register of kaarten te houden en deze personen wetens op valse namen inschrijft, of dit register of deze kaarten op enige andere wijze vervalst, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden.

[AFDELING IIbis.](#) - Valsheid in informatica. <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 4; Inwerkingtreding : 13-02-2001>

[Art. 210bis.](#) <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 4; Inwerkingtreding : 13-02-2001> § 1. Hij die valsheid pleegt, door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen door middel van een informaticasysteem, in te voeren in een informaticasysteem, te wijzigen, te wissen of met enig ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van dergelijke gegevens verandert, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Hij die, terwijl hij weet dat aldus verkregen gegevens vals zijn, hiervan gebruik maakt, wordt gestraft alsof hij de dader van de valsheid was.

§ 3. Poging tot het plegen van het misdrijf, bedoeld in § 1, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 4. De straffen bepaald in de §§ 1 tot 3 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 259bis, 314bis, 504quater of in titel IXbis.

[AFDELING III.](#) - VALSHEID IN TELEGRAMMEN.

[Art. 211.](#) Ambtenaren, bedienden en aangestelden bij een telegraafdienst die in de uitoefening van hun bediening valsheid plegen door telegrammen valselijk op te maken of te vervalsen, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar.

[Art. 212.](#) Hij die van het vals telegram gebruik maakt, wordt gestraft alsof hij de dader van de valsheid was.

[\[Bepalingen aan de vijf vorige hoofdstukken gemeen\]&](#)
<W 2023-07-12/10, art. 12, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 213.](#) De toepassing van de straffen, gesteld tegen hen die gebruik maken van de munten, effecten, rente- of dividendbewijzen, biljetten, [¹ niet contante betaalinstrumenten,]¹ zegels, stempels, merken, telegrammen en geschriften welke nagemaakt, valselijk opgemaakt of vervalst zijn, heeft slechts plaats voor zover die personen van de valse zaak gebruik maken met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden.

(1)<W 2023-07-12/10, art. 13, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 214.](#) In de gevallen, [¹ omschreven in de hoofdstukken I tot IV van deze titel]¹ en waarvoor geen geldboete in het bijzonder bepaald is, wordt een geldboete van zesentwintig [euro] tot tweeduizend [euro] uitgesproken. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2014-05-05/09, art. 14, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

[HOOFDSTUK V.](#) - VALS GETUIGENIS EN MEINEED.

[Art. 215.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Vals getuigenis in criminele zaken, hetzij ten nadele, hetzij ten voordele van de beschuldigde, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 49, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 216.](#) <W 2003-01-23/42, art. 50, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Indien de beschuldigde veroordeeld is tot hechtenis van meer dan tien jaar of tot tijdelijke opsluiting van meer dan tien jaar, wordt de valse getuige die te zijnen nadele getuigd heeft, gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Hij wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar indien de beschuldigde tot levenslange opsluiting veroordeeld is.

[Art. 217.](#) De bij de twee vorige artikelen bepaalde straffen worden met een graad verminderd overeenkomstig artikel 80, wanneer personen die in rechte opgeroepen worden om er enkel inlichtingen te geven, zich schuldig maken aan valse verklaringen ten nadele of ten voordele van de beschuldigde.

[Art. 218.](#) Hij die schuldig is aan vals getuigenis in correctionele zaken, hetzij ten nadele, hetzij ten voordele van de beklagde, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

[Art. 219.](#) Hij die schuldig is aan vals getuigenis in politiezaken, hetzij ten nadele, hetzij ten voordele van de beklagde, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar.

[Art. 220.](#) Vals getuigenis in burgerlijke zaken wordt gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar.

[Art. 221.](#) De tolk en de deskundige, schuldig aan valse verklaringen, hetzij in criminele zaken ten nadele of ten voordele van de beschuldigde, hetzij in correctionele zaken of in politiezaken ten nadele of ten voordele van de beklagde, hetzij in burgerlijke zaken, worden als valse getuige gestraft overeenkomstig de artikelen 215, 216, 218, 219 en 220.

De deskundige in criminele zaken die buiten ede mocht zijn gehoord, wordt gestraft overeenkomstig artikel 217.

[Art. 221bis.](#) <W 10-10-1967, art. 132> Hij die, belast met het woordelijk opnemen van een getuigenverhoor in burgerlijke zaken, een vraag, een verklaring, een aanmaning of een antwoord wetens en willens weglaat, de inhoud ervan wetens en willens wijzigt door toevoeging, weglating of verdraaiing van woorden of zinnen, de nota's of toestellen, die gediend hebben voor het opnemen van het gezegde, geheel of ten dele verandert, wegmaakt of doet verdwijnen, zulke nota's of toestellen gebruikt, de inhoud ervan reproduceert of ruchtbaar maakt voor doeleinden buiten verband met het getuigenverhoor, of het opgenomene wetens en willens onjuist overschrijft, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Hij wordt gestraft met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] indien hij nalaat de nodige voorzorgen te nemen, om te voorkomen hetzij dat nota's of toestellen die gediend hebben voor het opnemen van het gezegde, verdwijnen of worden veranderd, hetzij dat zulke nota's en toestellen worden gebruikt, de inhoud ervan gereproduceert of ruchtbaar gemaakt wordt voor doeleinden buiten verband met het getuigenverhoor.

[Art. 222.](#) <W 10-10-1967, art. 133> In de gevallen omschreven in de artikelen 217, 218, 219, 220, 221 en 221bis, eerste lid, kan de schuldige bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van de rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 223.](#) <W 10-10-1967, art. 134> Hij die schuldig is aan verleiding van getuigen, deskundigen, tolken of personen bedoeld in artikel 221bis, is strafbaar met dezelfde straffen als de valse getuigen, naar de onderscheidingen in de artikelen 215 tot 222 gemaakt.

[Art. 223bis.](#) <W 10-10-1967, art. 135> Hij die, buiten het geval van artikel 221bis, de nota's of toestellen, die gediend hebben voor het opnemen van hetgeen tijdens een getuigenverhoor in burgerlijke zaken is gezegd, geheel of ten dele verandert, wegmaakt of doet verdwijnen, of zulke nota's of toestellen gebruikt, de inhoud ervan reproduceert of ruchtbaar maakt voor doeleinden buiten verband met het getuigenverhoor, wordt gestraft met de straffen in de artikelen 220 en 222 bepaald.

[Art. 224.](#) (Hij die schuldig is aan vals getuigenis, aan valse verklaringen of aan een van de feiten in de artikelen 221bis en 223bis omschreven en die geld, enige beloning of een belofte heeft aangenomen, wordt bovendien veroordeeld tot een geldboete van vijftig [euro] tot drieduizend [euro].) <W 10-10-1967, art. 136> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Dezelfde straf wordt toegepast op de verleider, onverminderd de andere straffen.

[Art. 225.](#) De vorige bepalingen betreffende de valse verklaringen zijn niet toepasselijk op kinderen beneden zestien jaar, noch op personen die, uit hoofde van bloed- of aanverwantschap met de beschuldigten of de beklagden, buiten ede gehoord worden, wanneer die verklaringen zijn afgelegd ten voordele van de beschuldigten of de beklagden.

[Art. 226.](#) Hij aan wie de eed in burgerlijke zaken wordt opgedragen of teruggewezen en die een valse eed aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tienduizend [euro]; hij kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die bij een verzegeling of een boedelbeschrijving een valse eed aflegt.) <W 10-10-1967, art. 167>

[HOOFDSTUK VI.](#) - AANMATIGING VAN AMBTEN, VAN TITELS OF VAN EEN NAAM.

[Art. 227.](#) Hij die zich inmengt in openbare ambten, hetzij burgerlijke of militaire, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar.

[Art. 227bis.](#) <W 07-05-1947, enig art.> (§ 1. Met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro] wordt gestraft hij die wederrechtelijk in het openbaar de titel of de graad aanneemt, als titularis of opvolger, van personen die deelnemen aan de uitoefening van openbare macht dan wel een burgerlijk of een militair openbaar

ambt uitoefenen.) <W 01-02-1977, enig art.> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de reserveofficieren, gepensioneerde officieren, officieren en reserveofficieren titularissen van een eregraad, die de titel van officier of die van hun graad in het openbaar voeren, zonder die, al naar het geval, te doen voorafgaan door de vermelding "reserve-", "gepensioneerd", "ere-", "erereserve". <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 227ter.](#) <W 10-10-1967, art. 138> Hij die in het openbaar de titel van advocaat aanneemt, zonder ingeschreven te zijn op het tableau van de Orde of op een lijst van stagiairs, of de titel van ereadvocaat zonder in het bezit te zijn van de in artikel 436 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde machtiging, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 227quater.](#) ^[1] Wordt gestraft met geldboete van tweehonderd euro tot twintigduizend euro:

1° hij die zonder dat hij is opgenomen op de lijst van erkende bemiddelaars bedoeld in artikel 1727 en zonder van erkenning vrijgesteld te zijn, beroepsmatig bemiddelt in de zin van het Gerechtelijk Wetboek met uitzondering van hij die beroepsmatig bemiddelt in de zin van het Gerechtelijk Wetboek in het kader van geschillen tussen ondernemingen.

2° hij die, zonder daartoe gemachtigd te zijn, zich openbaar een beroepstitel van erkend bemiddelaar toeëigent evenals hij die een titel voert of die aan de beroepstitel die hij voert een vermelding toevoegt, welke tot verwarring kan leiden met die van erkend bemiddelaar.

Wordt gestraft met dezelfde straf, wie zijn medewerking verleent aan een derde of hem zijn naam leent, met het doel hem te onttrekken aan de straf waarmee het illegaal dragen van de titel van erkend bemiddelaar of het illegaal uitoefenen van het beroep van erkend bemiddelaar gestraft worden.]^[1]

(1)<Ingevoegd bij W 2018-06-18/03, art. 238, 130; Inwerkingtreding : 12-07-2018>

[Art. 228.](#) Hij die in het openbaar een kledij, een uniform, een ereteken, een lint of andere onderscheidingstekens van een orde draagt, die hem niet toekomen, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 229.](#) De Belg die in het openbaar het ereteken, het lint of andere onderscheidingstekens van een vreemde orde draagt, alvorens daartoe van de Koning verlof te hebben gekregen, wordt gestraft met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 230.](#) Met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro] wordt gestraft hij die in het openbaar een adellijke titel aanneemt die hem niet toekomt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 231.](#) Hij die in het openbaar een naam aanneemt, die hem niet toekomt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van vijfentwintig [euro] tot driehonderd [euro], of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 232.](#) Ieder ambtenaar, ieder openbaar officier die in zijn akten aan de daarin vermelde personen, in verstandhouding met hen, namen of adellijke titels geeft die hun niet toekomen, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[TITEL IV.](#) - (MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE, GEPLEEGD DOOR PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN OF DOOR BEDIENAREN DER EREDIENSTEN IN DE UITOEFENING VAN HUN BEDIENING.) <W 1999-02-10/39, art. 2, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

[HOOFDSTUK I.](#) - SAMENSPANNING VAN AMBTENAREN.

[Art. 233.](#) Wanneer personen of lichamen die met enig gedeelte van het openbaar gezag bekleed zijn, maatregelen die in strijd zijn met de wetten of met koninklijke besluiten, beramen, hetzij op een bijeenkomst van die personen of die lichamen, hetzij door het zenden van afgevaardigden of van mededelingen aan elkaar, worden de schuldigen gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden.

[Art. 234.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien maatregelen tegen de uitvoering van een wet of van een koninklijk besluit beraamd worden door een van de middelen, in het vorige artikel vermeld, is de straf gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

De schuldigen kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van de rechten genoemd in de eerste drie nummers van ^[1] artikel 31, eerste lid]^[1].

Indien de beraming plaatsheeft tussen de burgerlijke overheden en militaire korpsen of hun hoofden, worden degenen die ze hebben uitgelokt, gestraft met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar; de anderen, met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar.

(1)<W 2009-04-14/01, art. 11, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 235.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Ingeval de burgerlijke overheden met de militaire korpsen of met hun hoofden een samenspanning smeden tegen de veiligheid van de Staat, worden de uitlokkers gestraft met (hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar); de anderen, met hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 51, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 236.](#) Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de ambtenaren die ten gevolge van een afspraak ontslag nemen met het oogmerk om de rechtsbedeling of de uitoefening van een wettelijke dienst te verhinderen of te schorsen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

[HOOFDSTUK II.](#) - AANMATIGING VAN MACHT DOOR ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE OVERHEDEN.

[Art. 237.](#) Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft, en tot ontzetting, voor een duur van vijf jaar tot tien jaar, van de rechten genoemd in de eerste drie nummers van [¹ artikel 31, eerste lid]¹ kunnen worden veroordeeld : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(De leden en leden-assessoren van de hoven en rechtbanken, officieren van de gerechtelijke politie), die zich in de uitoefening van de wetgevende macht inmengen, hetzij door verordeningen te maken die wetgevende bepalingen inhouden, hetzij door de uitvoering van een of meer wetten te stuiten of te schorsen, hetzij door te beraadslagen over de vraag of die wetten zullen worden uitgevoerd;

(De leden en leden-assessoren van de hoven en rechtbanken, officieren van de gerechtelijke politie), die hun macht overschrijden door zich in te mengen in zaken welke tot de bevoegdheid van de administratieve overheid behoren, hetzij door verordeningen betreffende die zaken te maken, hetzij door de uitvoering te verbieden van de bevelen die van het bestuur uitgaan. <W 10-10-1967, art. 139>

(1)<W 2009-04-14/01, art. 12, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 238.](#) (Rechters en assessoren in sociale zaken of handelszaken) die in een geschil waarbij een administratieve overheid betrokken is, vonnis wijzen ondanks het door die overheid wettelijk opgeworpen conflict en vóór de beslissing van het Hof van Cassatie, worden ieder met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] gestraft. <W 10-10-1967, art. 139, § 2> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Ambtenaren van het openbaar ministerie die met het oog op dat vonnis vorderingen doen of conclusie nemen, worden gestraft met dezelfde straf.

[Art. 239.](#) Provinciegouverneurs, arrondissementscommissarissen, burgemeesters en leden van bestuurslichamen, die zich inmengen in de uitoefening van de wetgevende macht, zoals in artikel 237, tweede lid, is omschreven, of die zich aanmatigen besluiten te nemen, strekkende tot het uitvaardigen van enig bevel of verbod aan hoven of rechtbanken, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting, voor vijf jaar tot tien jaar, van de rechten genoemd in de eerste drie nummers van [¹ artikel 31, eerste lid]¹.

(1)<W 2009-04-14/01, art. 13, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[HOOFDSTUK III.](#) - (VERDUISTERING, KNEVELARIJ EN BELANGENNEMING GEPLEEGD DOOR PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN). <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

[Art. 240.](#) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro] wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die openbare of private gelden, geldswaardige papieren, stukken, effecten, akten, roerende zaken verduistert, welke hij uit kracht of uit hoofde van zijn ambt onder zich heeft. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 241.](#) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro] wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die akten of titels waarvan hij in die hoedanigheid de bewaarder is, die hem zijn bezorgd of waartoe hij uit hoofde van zijn ambt toegang heeft gehad, kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt of wegmaakt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 242.](#) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Wanneer stukken of gerechtelijke procesakten, ofwel andere papieren, registers, geïnformatiseerde of magnetische dragers, akten of voorwerpen die in archieven, griffies of openbare bewaarplaatsen berusten, of die aan een openbaar bewaarder in die hoedanigheid zijn toevertrouwd, worden ontvreemd of vernietigd, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van 100 [euro] tot 10 000 [euro] of met één

van die straffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 243.](#) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die zich schuldig maakt aan knevelarij, door bevel te geven om rechten, taksen, belastingen, gelden, inkomsten of interesten, lonen of wedden te innen, of door die te vorderen of te ontvangen, wetende dat zij niet verschuldigd zijn of het verschuldigde te boven gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 [euro] tot 50 000 [euro] of met één van die straffen, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De straf is opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro], indien de knevelarij met behulp van geweld of van bedreiging is gepleegd. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 244.](#) (Opgeheven) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

(..). <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

[Art. 245.](#) <W 1999-02-10/39, art. 3, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnanciering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en met geldboete van 100 [euro] tot 50 000 [euro] of met één van die straffen en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De voorafgaande bepaling is niet toepasselijk op hem die in de gegeven omstandigheden zijn private belangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld.

[HOOFDSTUK IV.](#) - (OMKOPING VAN PERSONEN DIE EEN OPENBAAR AMBT UITOEFENEN). <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

[Art. 246.](#) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> § 1. Passieve omkoping bestaat in het feit dat een persoon die een openbaar ambt uitoefent, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of ¹ een voordeel van welke aard dan ook vraagt, aanneemt of ontvangt¹ om een van de in artikel 247 bedoelde gedragingen aan te nemen.

§ 2. Actieve omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om een van de in artikel 247 bedoelde gedragingen aan te nemen.

§ 3. Met een persoon die een openbaar ambt uitoefent in de zin van dit artikel wordt gelijkgesteld elke persoon die zich kandidaat heeft gesteld voor een dergelijk ambt, die doet geloven een dergelijk ambt te zullen uitoefenen of die, door gebruik te maken van valse hoedanigheden, doet geloven een dergelijk ambt uit te oefenen.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 21, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 247.](#) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> § 1. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf [¹ van zes maanden tot vier jaar]¹ en een geldboete van 100 [euro] tot 10 000 [euro] of één van die straffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar]¹ en een geldboete van 100 [euro] tot 25 000 [euro] of één van die straffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt of het nalaten van een handeling die tot zijn ambtsplichten behoort tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar en een geldboete van 100 euro tot 50 000 euro]¹. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval dat voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar en een geldboete van 100 euro tot 75 000 euro]¹. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Ingeval de omgekochte persoon de onrechtmatige handeling heeft verricht of nagelaten heeft een handeling te verrichten die tot zijn ambtsplichten behoort, wordt deze gestraft met gevangenisstraf [¹ van drie jaar tot vijf jaar]¹ en met geldboete van 100 [euro] tot 75 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. Indien de omkoping het plegen door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een misdaad of een

wanbedrijf naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar en een geldboete van 100 euro tot 75 000 euro]¹. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 4. Indien de omkoping het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, is de straf een gevangenisstraf [¹ van zes maanden tot vier jaar]¹ en een geldboete van 100 [euro] tot 10 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar]¹ en een geldboete van 100 [euro] tot 25 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de omgekochte persoon de invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikte, effectief heeft aangewend, wordt deze gestraft met gevangenisstraf [¹ van drie jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 euro tot 75 000 euro]¹. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2021-02-17/04, art. 25, 144; Inwerkingtreding : 24-02-2021>

[Art. 248.](#) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Wanneer de feiten bedoeld in de artikelen 246 en 247, §§ 1 tot 3, een politieambtenaar, een persoon met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie of een lid van het openbaar ministerie betreffen, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met een straf waarvan het maximum wordt gebracht op het dubbele van de straf die in artikel 247 voor de feiten is bepaald.

[Art. 249.](#) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> § 1. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een arbiter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf [¹ van een jaar tot vier jaar]¹ en een geldboete van 100 [euro] tot 50 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechterassessor of een gezworene betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf [¹ van drie jaar tot vijf jaar]¹ en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 [euro] tot 100 000 [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2021-02-17/04, art. 26, 144; Inwerkingtreding : 24-02-2021>

[Art. 250.](#)¹ Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een vreemde Staat of in een internationale publiekrechtelijke organisatie, worden het minimum van de geldboetes verdrievoudigd en het maximum van de geldboetes verviervoudigd.¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 22, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 251.](#) (Opgeheven) <W 2007-05-11/42, art. 6, 066; Inwerkingtreding : 08-06/2007>

[Art. 252.](#) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999> Zij die op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk worden gestraft, kunnen ook worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33 en onverminderd de artikelen 31 en 32.

[Art. 253.](#) (Opgeheven) <W 1999-02-10/39, art. 4, 023; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

HOOFDSTUK V. - MISBRUIK VAN GEZAG.

Art. 254. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar wordt gestraft ieder openbaar ambtenaar, ieder agent of aangestelde van de Regering, van welke staat of rang ook, die het optreden of het aanwenden van de openbare macht vordert of beveelt, doet vorderen of bevelen tegen de uitvoering van een wet of van een koninklijk besluit, tegen de inning van een wettelijk ingevoerde belasting, of tegen de uitvoering hetzij van een rechterlijke beschikking of van een rechterlijk bevel, hetzij van enig ander bevel uitgaande van de overheid.

De schuldige kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van de rechten genoemd in de eerste drie nummers van [¹ artikel 31, eerste lid]¹.

(1) <W 2009-04-14/01, art. 14, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

Art. 255. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien aan die vordering of dat bevel gevolg is gegeven, wordt de schuldige gestraft met hechtenis van vijf jaar tot tien jaar.

Art. 256. Indien de bevelen of vorderingen de rechtstreekse oorzaak zijn van andere misdaden, strafbaar met zwaardere straffen dan in de artikelen 254 en 255 bepaald, worden die zwaardere straffen toegepast op de ambtenaren, agenten of aangestelden die zich schuldig hebben gemaakt aan het geven van bedoelde bevelen of aan het doen van bedoelde vorderingen.

(In dat geval echter wordt de levenslange opsluiting vervangen door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.)
<W 2003-01-23/42, art. 52, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Art. 257. Wanneer een openbaar officier of ambtenaar, een bestuurder, agent of aangestelde van de Regering of van de politie, een uitvoerder van rechterlijke bevelen of van vonnissen, een hoofdbevelhebber of ondergeschikt bevelhebber van de openbare macht, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn bediening, zonder wettige reden tegen personen geweld gebruikt of doet gebruiken, wordt het minimum van de op die feiten gestelde straf verhoogd overeenkomstig artikel 266.

Art. 258. Ieder rechter, ieder bestuurder of lid van een bestuurslichaam die onder enig voorwendsel, zelfs van het stilzwijgen of de duisterheid van de wet, weigert het aan partijen verschuldigde recht te spreken, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd [euro] tot vijfhonderd [euro] en kan worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Art. 259. Ieder bevelhebber, ieder officier of onderofficier van de openbare macht die, na door de burgerlijke overheid wettelijk te zijn gevorderd, weigert de onder zijn bevel geplaatste macht te doen optreden, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie maanden.

HOOFDSTUK Vbis. - [¹ Onderscheppen, kennismaken en opnemen van niet voor het publiek toegankelijke communicatie en gegevens van een informaticasysteem]¹

(1) <W 2016-12-25/37, art. 29, 122; Inwerkingtreding : 27-01-2017>

Art. 259bis. <Ingevoegd bij W 1994-06-30/49, art. 1; Inwerkingtreding : 03-02-1995> § 1. Met [⁴ gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar]⁴ en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot twintigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° [² ofwel, opzettelijk, met behulp van enig toestel niet voor publiek toegankelijke communicatie, waaraan hij niet deelneemt, onderscheept of doet onderscheppen, er kennis van neemt of doet van nemen, opneemt of doet opnemen, zonder de toestemming van alle deelnemers aan die communicatie;]²

2° ofwel, met het opzet een van de hierboven omschreven misdrijven te plegen, enig toestel opstelt of doet opstellen;

3° [² ofwel wetens de inhoud van niet voor publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem die onwettig onderscheept of opgenomen zijn of waarvan onwettig kennis genomen is, onder zich houdt, aan een andere persoon onthult of verspreidt, of wetens enig gebruik maakt van een op die manier verkregen inlichting.]²

§ 2. Met [⁴ gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar]⁴ en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot dertigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, gebruik maakt van [² een wettig gemaakte opname van niet voor publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem]². <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[§ 2bis. Met ⁴ gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar⁴ en met geldboete van vijfhonderd euro tot twintigduizend euro of met één van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, onrechtmatig, een instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om het in § 1 bedoelde misdrijf mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op het gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt.] <W 2006-05-15/46, art. 2, 1°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 3. Poging tot het plegen van een der misdrijven bedoeld [in §§ 1, 2 of 2bis] wordt gestraft zoals het misdrijf zelf. <W 2006-05-15/46, art. 2, 2°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 4. De straffen gesteld [in de §§ 1 tot 3] worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak van een vonnis of een arrest houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten beoogd [in artikel 314bis, §§ 1 tot 3], dat in kracht van gewijsde is gegaan. <W 2006-05-15/46, art. 2, 3°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 5. [³ ...]³

(1)<W 2010-02-04/26, art. 38, 079; Inwerkingtreding : onbepaald, ten laatste op 01-09-2010>

(2)<W 2016-12-25/37, art. 30, 122; Inwerkingtreding : 27-01-2017>

(3)<W 2017-03-30/11, art. 83, 123; Inwerkingtreding : 08-05-2017>

(4)<W 2017-07-06/24, art. 212, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

BEPALING AAN DE VORIGE HOOFDSTUKKEN GEMEEN.

Art. 260. Wanneer een openbaar officier of ambtenaar, een drager of agent van de openbare macht enige handeling strijdig met een wet of met een koninklijk besluit heeft bevolen of verricht, blijft hij vrij van straf indien hij bewijst dat hij heeft gehandeld op bevel van zijn meerderen, in zaken die tot hun bevoegdheid behoren en waarin hij hun als ondergeschikte gehoorzaamheid verschuldigd was, in welk geval de straf alleen wordt toegepast op de meerderen die het bevel hebben gegeven.

HOOFDSTUK VI. - ONWETTIG VERVROEGDE OF VERLENGDE UITOEFENING VAN HET OPENBAAR GEZAG.

Art. 261. Ieder openbaar ambtenaar die met de uitoefening van zijn bediening begint zonder de door de wet voorgeschreven eed te hebben afgelegd, wordt veroordeeld tot geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Art. 262. Ieder openbaar ambtenaar die wettig ontslagen, afgezet, geschorst of van rechten ontzet is en die, nadat hij daarvan officieel kennis heeft gekregen, zijn bediening blijft uitoefenen, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Met dezelfde straffen wordt gestraft ieder bij verkiezing of tijdelijk aangesteld openbaar ambtenaar die zijn bediening blijft uitoefenen nadat zij wettelijk een einde heeft genomen.

HOOFDSTUK VII. - ENIGE WANBEDRIJVEN BETREFFENDE HET HOUDEN VAN DE AKTEN VAN DE BURGERLIJKE STAND.

Art. 263. <W 31-03-1987, art. 88> Met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] wordt gestraft de ambtenaar van de burgerlijke stand die een van de bepalingen van [¹ titel 2 van boek I]¹ van het Burgerlijk Wetboek overtreedt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2018-06-18/03, art. 99, 130; Inwerkingtreding : 31-03-2019>

Art. 264. <W 31-03-1987, art. 89> Met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de ambtenaar van de burgerlijke stand of de speciaal door hem gemachtigde beambte die een van de bepalingen van [¹ artikel 29, § 1]¹, van het Burgerlijk Wetboek overtreden. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2018-06-18/03, art. 101, 130; Inwerkingtreding : 31-03-2019>

Art. 265. <W 31-03-1987, art. 90> Met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft de ambtenaar van de burgerlijke stand, die een huwelijk voltrekt zonder zich van het bestaan van de vereiste toestemmingen te vergewissen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

BIJZONDERE BEPALING.

Art. 266. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Buiten het geval dat de wet de straffen wegens misdaden of wanbedrijven door openbare officieren of ambtenaren gepleegd in het bijzonder regelt, worden degenen onder hen die zich schuldig maken aan andere misdaden of aan andere wanbedrijven welke zij gelast waren te voorkomen, vast te stellen, te vervolgen of te straffen, veroordeeld tot de op deze misdaden of op deze wanbedrijven gestelde

straffen, waarvan het minimum wordt verdubbeld indien het gevangenisstraf betreft, en met twee jaar verhoogd indien het (opsluiting of hechtenis van vijftien jaar tot twintig jaar of gedurende een kortere tijd) betreft. <W 2003-01-23/42, art. 53, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

HOOFDSTUK VIII. - MISDRIJVEN VOOR DE BEDIENAREN DER EREDIENSTEN IN DE UITOEFENING VAN HUN BEDIENING GEPLEEGD.

Art. 267. (Ieder bedienaar van een eredienst die een huwelijk inzegent vóór de voltrekking van het burgerlijk huwelijk, wordt gestraft met geldboete van vijftig tot vijfhonderd [euro].) <W 03-08-1909, enig art.> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Deze bepaling is niet van toepassing wanneer een van de personen die de huwelijksinzegening ontvangen hebben, in levensgevaar verkeerde, en elk uitstel die plechtigheid onmogelijk had kunnen maken.) <W 03-08-1909, enig art.>

Pleegt de bedienaar opnieuw een misdrijf van dezelfde soort, dan kan hij bovendien worden veroordeeld tot gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden.

Art. 268. Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de bedienaren van een eredienst die in de uitoefening van hun bediening door woorden, in openbare vergadering gesproken, de Regering, een wet, een koninklijk besluit of enige andere handeling van het openbaar gezag rechtstreeks aanvallen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

TITEL V. - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE DOOR BIJZONDERE PERSONEN GEPLEEGD.

HOOFDSTUK I. - WEERSPANNIGHEID.

Art. 269. Weerspannigheid wordt genoemd elke aanval, elk verzet met geweld of bedreiging tegen ministeriële ambtenaren, veld- of boswachters, dragers of agenten van de openbare macht, personen aangesteld om taksen en belastingen te innen, brengers van dwangbevelen, aangestelden van de douane, gerechtelijke bewaarders, officieren of agenten van de administratieve of de gerechtelijke politie, wanneer zij handelen ter uitvoering van de wetten, van de bevelen of de beschikkingen van het openbaar gezag, van rechterlijke bevelen of van vonnissen.

Art. 270. (Opgeheven) <W 13-10-1930, art. 31>

Art. 271. Weerspannigheid, gepleegd door een enkel persoon voorzien van wapens, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar; zonder wapens gepleegd, wordt zij gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

Art. 272. (Zie NOTA 1 onder TITEL) Wordt de weerspannigheid gepleegd door verscheidene personen en ten gevolge van een voorafgaande afspraak, dan worden de weerspannigen die wapens dragen, veroordeeld tot (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) en de andere tot gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar. <W 2003-01-23/42, art. 54, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Is de weerspannigheid niet het gevolg van een voorafgaande afspraak, dan worden de gewapende schuldigen gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en de andere met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

Art. 273. In geval van weerspannigheid in bende of samenscholing gepleegd, is artikel 134 van dit wetboek toepasselijk op de weerspannigen zonder functie of bediening in de bende, die zich verwijderen op de eerste waarschuwing van het openbaar gezag, of zelfs naderhand, indien zij, zonder nieuw verzet en zonder wapens, worden gevat buiten de plaats waar de weerspannigheid is gepleegd.

Art. 274. In alle gevallen waarin gevangenisstraf wegens weerspannigheid wordt uitgesproken, kunnen de schuldigen bovendien worden veroordeeld tot geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De hoofden van de weerspannigheid en zij die deze uitgelokt hebben, kunnen bovendien worden veroordeeld (...) tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33. <W 09-04-1930, art. 32>

HOOFDSTUK II. - SMAAD EN GEWELD TEGEN MINISTERS, LEDEN VAN DE WETGEVENDE KAMERS, DRAGERS VAN HET OPENBAAR GEZAG OF VAN DE OPENBARE MACHT.

Art. 275. (Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro] wordt gestraft hij die een lid van de Wetgevende Kamers in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn mandaat, een minister (, een lid van het ¹ Grondwettelijk Hof¹) of een (magistraat van de administratieve orde of een lid van de rechterlijke orde) of een officier van de openbare macht in actieve dienst, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van hun bediening, smaadt door daden, woorden, gebaren of bedreigingen.) <W 27-07-1934, art. 1> <W 10-10-1967, art. 139, § 5> <W 02-02-1984, art. 6> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de smaad gepleegd wordt in de vergadering van een der Kamers of op de terechtzitting van een hof of een rechtbank, is de gevangenisstraf twee maanden tot twee jaar en de geldboete tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Smaad tegen een lid van de Kamers gepleegd kan, behalve bij ontdekking op heterdaad, niet worden vervolgd dan op klacht van de gesmade persoon of op aangifte van de Kamer waarvan hij deel uitmaakt.

(1)<W 2010-02-21/03, art. 6, 078; Inwerkingtreding : 08-03-2010>

[Art. 276.](#) Smaad door woorden, daden, gebaren of bedreigingen gepleegd tegen een ministerieel ambtenaar, een agent die drager is van het openbaar gezag of van de openbare macht of tegen enig ander persoon met een openbare hoedanigheid bekleed, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van hun bediening, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 277.](#) Smaad tegen gestelde lichamen gepleegd wordt op dezelfde wijze gestraft als smaad tegen de leden van die lichamen, naar de onderscheidingen in de twee vorige artikelen gemaakt.

[Art. 278.](#) (Met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die slagen toebrengt aan een lid van de Wetgevende Kamers in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn mandaat, aan een minister, (een lid van het ¹ Grondwettelijk Hof),) een magistraat of een officier van de openbare macht in actieve dienst, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van hun bediening.) <W 27-07-1934, art. 2> <W 02-02-1984, art. 7> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de slagen worden toegebracht in de vergadering van een der Kamers of op de terechtzitting van een hof of een rechtbank, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2010-02-21/03, art. 7, 078; Inwerkingtreding : 08-03-2010>

[Art. 279.](#) Indien de toegebrachte slagen bloedstorting, verwonding of ziekte veroorzaken, wordt de schuldige veroordeeld tot gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en tot geldboete van tweehonderd [euro] tot vijftienhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 279bis.](#) <ingevoegd bij W 2006-12-20/41, art. 1; Inwerkingtreding : 22-02-2007> Wanneer de slagen worden toegebracht zonder het oogmerk om te doden, en toch de dood veroorzaken, wordt de schuldige gestraft met opsluiting van zeven jaar tot tien jaar.

Hij wordt gestraft met opsluiting van twaalf jaar tot vijftien jaar indien hij die gewelddaden met voorbedachten rade pleegt.

[Art. 280.](#)¹ Indien de misdaad of het wanbedrijf is gepleegd op een ministerieel ambtenaar, een agent die drager is van het openbaar gezag of van de openbare macht of op enig ander persoon met een openbare hoedanigheid bekleed, in de uitvoering of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn bediening, zijn de straffen de volgende :

1° in de gevallen bedoeld in artikel 398, eerste lid, zijn de straffen gevangenisstraf van een maand tot een jaar en geldboete van vijftig euro tot driehonderd euro;

2° in de gevallen bedoeld in artikel 398, tweede lid, zijn de straffen gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en geldboete van vijftig euro tot driehonderd euro;

3° in de gevallen bedoeld in artikel 399, eerste lid, zijn de straffen gevangenisstraf van vier maanden tot vier jaar en geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro;

4° in de gevallen bedoeld in artikel 399, tweede lid, zijn de straffen gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro;

5° in de gevallen bedoeld in artikel 400, eerste lid, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

6° in de gevallen bedoeld in artikel 400, tweede lid, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

7° in de gevallen bedoeld in artikel 401, eerste lid, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

8° in de gevallen bedoeld in artikel 401, tweede lid, is de straf opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.]¹

(1)<W 2010-03-08/08, art. 2, 080; Inwerkingtreding : 09-04-2010>

[Art. 281.](#)

<Opgeheven bij W 2010-03-08/08, art. 3, 080; Inwerkingtreding : 09-04-2010>

[Art. 281bis.](#)

<Opgeheven bij W 2010-03-08/08, art. 4, 080; Inwerkingtreding : 09-04-2010>

[Art. 281ter.](#)

<Opgeheven bij W 2010-03-08/08, art. 5, 080; Inwerkingtreding : 09-04-2010>

[Art. 282.](#) De in de artikelen 275, 278 en 279 bepaalde straffen zijn toepasselijk in het geval dat gezworenen uit

hoofde van hun bediening of getuigen uit hoofde van hun verklaringen worden gesmaad of geslagen.

HOOFDSTUK III. - ZEGELVERBREKING.

[Art. 283.](#) Wanneer zegels, op bevel van het openbaar gezag gelegd, zijn verbroken, worden de bewaarders, wegens enkele nalatigheid, gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden.

[Art. 284.](#) Hij die opzettelijk zegels verbreekt, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar, en indien het de bewaarder zelf is of de openbare ambtenaar die de verzegeling heeft gelast of verricht, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar.

Poging tot dit wanbedrijf wordt in het eerste geval van dit artikel gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar, en in het tweede geval met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar.

[Art. 285.](#) <W 2003-01-23/42, art. 55, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Indien de verbroken zegels waren gelegd op papieren of zaken van iemand die verdacht, beklaagd of beschuldigd was van een misdaad waarop levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar of hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar is gesteld, of van iemand die tot een van die straffen was veroordeeld, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar.) <W 2003-01-23/42, art. 55, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 286.](#) Hij die opzettelijk zegels verbreekt, die gelegd zijn op zodanige papieren of zaken als in het vorige artikel bedoeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar, en indien het de bewaarder zelf is of de openbare ambtenaar die de verzegeling heeft gelast, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar.

Poging tot dit wanbedrijf wordt in het eerste geval van dit artikel gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar, en in het tweede geval met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar.

[Art. 287.](#) Indien de zegelverbreking geschiedt met geweld tegen personen, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar.

Poging tot zodanige zegelverbreking wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar.

[Art. 288.](#) In gevallen van de artikelen 284, 286 en 287 kan de schuldige bovendien worden veroordeeld tot geldboete van vijftig [euro] tot tweeduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

HOOFDSTUK IV. - BELEMMERING VAN DE UITVOERING VAN OPENBARE WERKEN.

[Art. 289.](#) Hij die zich door feitelijkheden verzet tegen de uitvoering van werken waartoe de bevoegde overheid bevel of machtiging heeft gegeven, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden.

[Art. 290.](#) Zij die zich door samenscholing en geweld, feitelijkheden of bedreigingen, tegen de uitvoering van die werken verzetten, worden gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

De hoofden of aanstokers worden gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar.

[Art. 291.](#) In de gevallen, bij de twee vorige artikelen omschreven, kunnen de schuldigen bovendien worden veroordeeld tot geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

HOOFDSTUK V. - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN VAN LEVERANCIERS.

[Art. 292.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Personen die belast zijn met leveringen, met aannemingen of werken in regie voor rekening van het leger of van de marine en de hun opgedragen dienst opzettelijk doen mislukken, worden gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) en met geldboete van tweehonderd [euro] tot drieduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2003-01-23/42, art. 56, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Dezelfde straffen worden toegepast op de agenten van de leveranciers, indien deze agenten de dienst opzettelijk doen mislukken.

[Art. 293.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Openbare ambtenaren of door de Regering aangestelde of bezoldigde agenten die de schuldigen aanzetten of helpen om de dienst te doen mislukken, worden veroordeeld tot opsluiting (van zeven jaar tot tien jaar) en met geldboete van driehonderd [euro] tot drieduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2003-01-23/42, art. 57, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 294.](#) Wanneer het staken van de dienst het gevolg is van een nalatigheid van de leveranciers, hun agenten, de openbare ambtenaren of de door de Regering aangestelde of bezoldigde agenten, worden de schuldigen gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van honderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 295.](#) Indien de leveranties of de werken opzettelijk worden vertraagd zonder dat de dienst mislukt, worden de schulddigen gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro], indien de vertraging het gevolg is van nalatigheid. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 296.](#) In de verschillende gevallen, bij de artikelen 294 en 295, § 2, omschreven, mag de vervolging niet plaatshebben dan op aangifte van de minister die het aangaat.

[Art. 297.](#) Indien bedrog gepleegd wordt omtrent de aard, de hoedanigheid of de hoeveelheid van de werken of van de arbeid of van de geleverde zaken, worden de schulddigen gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd [euro] tot tienduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 298.](#) De openbare ambtenaren of de door de Regering aangestelde of bezoldigde agenten die aan dit bedrog deelnemen, worden gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot tienduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij worden bovendien veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

HOOFDSTUK VI. - UITGEVEN OF VERSPREIDEN VAN GESCHRIFTEN ZONDER VERMELDING VAN NAAM EN WOONPLAATS VAN DE SCHRIJVER OF VAN DE DRUKKER.

[Art. 299.](#) Hij die wetens meehelpt tot het uitgeven of verspreiden van enigerlei drukwerk, zonder dat daarin de ware naam en woonplaats van de schrijver of van de drukker zijn vermeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De gevangenisstraf kan echter niet worden uitgesproken, wanneer het drukwerk dat zonder de vereiste vermeldingen is uitgegeven, deel uitmaakt van een uitgave waarvan de herkomst bekend is door hetgeen daarvan vroeger verschenen is.

[Art. 300.](#) Van de straf, in het vorige artikel bepaald, blijven vrij :

Zij die de drukker doen kennen;

De omroepers, aanplakkers, verkopers of verspreiders, die de persoon doen kennen, van wie zij het gedrukte stuk gekregen hebben.

HOOFDSTUK VII. - OVERTREDING VAN DE WETTEN EN VERORDENINGEN OP LOTERIJEN, SPEELHUIZEN EN PANDHUIZEN.

[Art. 301.](#) Als loterijen worden beschouwd alle verrichtingen die het publiek aangeboden worden en die bestemd zijn om winst te verschaffen door middel van het lot.

[Art. 302.](#) De aanleggers, ondernemers, beheerders, aangestelden of agenten van niet wettelijk toegelaten loterijen worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot drieduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De roerende goederen in de loterij ingelegd en die welke voor de dienst van de loterij gebruikt worden of bestemd zijn, worden verbeurd verklaard.

Wanneer een onroerend goed in de loterij is ingelegd, wordt de verbeurdverklaring niet uitgesproken; zij wordt vervangen door geldboete van honderd [euro] tot tienduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 303.](#) Met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die briefjes van niet wettelijk toegelaten loterijen plaatsen, venten of verspreiden;

Zij die door berichten, aankondigingen, aanplakbiljetten of door enig ander publiciteitsmiddel het bestaan van die loterijen doen kennen of de uitgifte van de loterijbriefjes bevorderen.

In alle gevallen worden de briefjes, alsook de berichten, aankondigingen of aanplakbiljetten, in beslag genomen en vernietigd.

[Art. 304.](#) Van de straffen, in het vorige artikel bepaald, blijven vrij de omroepers en de aanplakkers die de persoon doen kennen van wie zij de voormelde briefjes of geschriften gekregen hebben.

[Art. 305.](#) (Opgeheven) <W 1999-05-07/77, art. 73, 027; Inwerkingtreding : 30-12-2000>

[Art. 306.](#) Zij die zonder wettelijke vergunning een pandhuis houden, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42,

art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 307.](#) Zij die wel een vergunning hebben maar geen overeenkomstig de verordeningen ingericht register houden, waarin achter elkaar, zonder enig wit vak of enige tussenregel, zijn opgenomen de te leen gegeven sommen of zaken, de namen, de woonplaats en het beroep van de leners, de aard, de hoedanigheid, de waarde van de in pand gegeven zaken, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 308.](#) Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die er een gewoonte van maken voor een ander en tegen beloning zaken naar de kantoren van de berg van barmhartigheid te brengen;

Zij die er een gewoonte van maken pandbewijzen van de berg van barmhartigheid te kopen;

Zij die de pandbewijzen van die instellingen, waaruit leningen op nieuwe koopwaren blijken, kopen of aan anderen overdragen.

[HOOFDSTUK VIII.](#) - MISDRIJVEN BETREFFENDE NIJVERHEID, KOOPHANDEL EN OPENBARE VEILINGEN.

[Art. 309.](#) Hij die geheimen van de fabriek waarin hij werkzaam geweest is of nog is, kwaadwillig of bedrieglijk aan anderen meedeelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot tweeduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 310.](#) (Opgeheven) <W 24-05-1921, enig art.>

[Art. 311.](#) Zij die door enig bedrieglijk middel de stijging of daling van de prijs van eetwaren of koopwaren of van openbare effecten en papieren bewerken, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van driehonderd [euro] tot tienduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 312.](#) Ieder bevelhebber van militaire gebieden, van provincies of van plaatsen en steden, ieder provinciegouverneur of arrondissementscommissaris die, binnen het gebied waar hij het recht heeft zijn gezag uit te oefenen, dergelijke handelingen pleegt of daaraan deelneemt, hetzij openlijk, hetzij door schijnhandelingen of door tussenpersonen, wordt gestraft met ontzetting van de rechten genoemd in de eerste drie nummers van [¹ artikel 31, eerste lid]¹, onverminderd de straffen bij het vorige artikel bepaald.

(1)<W 2009-04-14/01, art. 15, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 313.](#) Zij die, door samenscholing en door geweld of bedreiging, de openbare orde op markten of in graanhallen storen met het oogmerk om plundering uit te lokken, of alleen maar om de verkopers te dwingen hun waren van de hand te doen tegen een lagere prijs dan die welke uit vrije mededinging zou ontstaan, worden gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

De hoofden of aanstokers worden gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar (...). <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 314.](#) <W 1993-12-24/37, art. 66, 011; Inwerkingtreding : 01-05-1997> Zij die bij toewijzingen van de eigendom, van het vruchtgebruik of van de huur van roerende of onroerende zaken, van een aanneming, van een levering, van een bedrijf of van enige dienst, de vrijheid van opbod of van inschrijving door geweld of bedreiging of door schenkingen of beloften of door gelijk welk ander frauduleus middel belemmeren of storen, worden gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd [euro] tot drieduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[¹ Zij zijn vrijgesteld van straffen indien zij, voor elke vervolging, alle informatie waarover zij beschikken met betrekking tot de omstandigheden en de daders van deze inbreuken ter kennis brengen aan het openbaar ministerie en indien zij hiervoor een verzoek tot immuniteit van vervolging hebben ingediend bij de Belgische Mededingingsautoriteit overeenkomstig artikel IV.54/4 van het Wetboek van economisch recht met betrekking tot dezelfde feiten.

In geval van toepassing van het tweede lid, stelt het openbaar ministerie de Belgische Mededingingsautoriteit onverwijld in kennis van de zaak en verzekert zij de nodige contacten met de Belgische mededingingsautoriteit.]¹

(1)<W 2022-02-28/02, art. 76, 147; Inwerkingtreding : 17-03-2022>

[HOOFDSTUK VIIIbis.](#) - [¹ Misdrijven betreffende het geheim van niet voor het publiek toegankelijke communicatie en gegevens van een informaticasysteem]¹

(1)<W 2016-12-25/37, art. 31, 122; Inwerkingtreding : 27-01-2017>

[Art. 314bis.](#) <Ingevoegd bij W 1994-06-30/49, art. 2; Inwerkingtreding : 03-02-1995> § 1. Met [²

gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar² en met geldboete van tweehonderd [euro] tot tienduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° ¹ ofwel, opzettelijk, met behulp van enig toestel niet voor publiek toegankelijke communicatie, waaraan hij niet deelneemt, onderschept of doet onderscheppen, er kennis van neemt of doet van nemen, opneemt of doet opnemen, zonder de toestemming van alle deelnemers aan die communicatie;¹

2° ofwel, met het opzet een van de hierboven omschreven misdrijven te plegen, enig toestel opstelt of doet opstellen.

§ 2. ¹ Met ² gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar² en met geldboete van vijfhonderd euro tot twintigduizend euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij, die wetens de inhoud van niet voor publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem die onwettig onderschept of opgenomen zijn of waarvan onwettig kennis genomen is, onder zich houdt, aan een andere persoon onthult of verspreidt, of wetens enig gebruik maakt van een op die manier verkregen inlichting.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, gebruik maakt van een wettig gemaakte opname van niet voor publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem.¹

(§ 2bis. Met ² gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar² en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro of met één van die straffen alleen wordt gestraft hij die, onrechtmatig, een instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om het in § 1 bedoelde misdrijf mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op het gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt.) <W 2006-05-15/46, art. 3, 1°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 3. Poging tot het plegen van een der misdrijven bedoeld (in de §§ 1, 2 of 2bis) wordt gestraft zoals het misdrijf zelf. <W 2006-05-15/46, art. 3, 2°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 4. De straffen gesteld (in de §§ 1 tot 3) worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak van een vonnis of een arrest houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten beoogd (in artikel 259bis, §§ 1 tot 3), dat in kracht van gewijsde is gegaan. <W 2006-05-15/46, art. 3, 3°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

(1)<W 2016-12-25/37, art. 32, 122; Inwerkingtreding : 27-01-2017>

(2)<W 2017-07-06/24, art. 213, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

HOOFDSTUK IX. - ENIGE ANDERE MISDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE.

AFDELING I. - OVERTREDING VAN DE BEGRAFENISWETTEN.

Art. 315. Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden of met geldboete van zesentwintig tot driehonderd [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die, zonder voorafgaand verlof van de openbare ambtenaar, een begraafing verrichten of doen verrichten;
Zij die op enigerlei wijze de wetten en verordeningen betreffende de begraafplaatsen en de vervroegde begravingen overtreden.

AFDELING II. - (BELEMMERING VAN DE UITOEFENING VAN DE RECHTSPREKENDE FUNCTIE). <W 10-10-1967, art. 140>

Art. 316. <W 10-10-1967, art. 140> Hij die nagelaten heeft te antwoorden op de onderzoeken gelast door de overheden met het oog op de samenstelling van de lijsten van gezworenen, of die om vrijgesteld te worden van de vervulling van het ambt van gezworene een valse verklaring doet, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Art. 316bis. <W 10-10-1967, art. 140> Wordt gestraft met een geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° de niet vrijgestelde gezworene die zich niet aanmeldt bij het hof van assisen op de dag en het uur die voor de opening van de debatten zijn gesteld, op de dagvaarding die hem is betekend of op de oproeping die hij heeft ontvangen;

2° de gezworene die de dagvaarding of de oproeping heeft beantwoord en zich terugtrekt zonder verlof van de voorzitter, voordat zijn ambt voleindigd is.

Art. 317. (Opgeheven) <W 03-03-1933, art. 28>

Art. 318. (Opgeheven) <W 03-03-1933, art. 28>

AFDELING III. - MISDRIJVEN BETREFFENDE VEEZIEKTEN.

Art. 319. (Opgeheven) <W 24-03-1987, art. 32, § 1>

Art. 320. (Opgeheven) <W 24-03-1987, art. 32, § 1>

[Art. 321.](#) (Opgeheven) <W 24-03-1987, art. 32, § 1>

[TITEL VI.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE VEILIGHEID.

[HOOFDSTUK I.](#) - (VERENIGING MET HET OOGMERK OM EEN AANSLAG TE PLEGEN OP PERSONEN OF OP EIGENDOMMEN EN CRIMINELE ORGANISATIE). <W 1999-01-10/49, art. 2, 022; Inwerkingtreding : 08-03-1999>

[Art. 322.](#) Elke vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen, is een misdad of een wanbedrijf, bestaande door het enkel feit van het inrichten der bende.

[Art. 323.](#) (Indien de vereniging tot doel heeft gehad misdaden te plegen waarop levenslange opsluiting staat of opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of een langere termijn, worden de aanstokers tot die vereniging, de hoofden van die bende en degenen die daarin enig bevel hebben gevoerd, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.) <W 2003-01-23/42, art. 58, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Zij worden gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar, indien de vereniging is opgericht om andere misdaden te plegen, en met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar, indien de vereniging is opgericht om wanbedrijven te plegen.

[Art. 324.](#) Alle andere personen die van de vereniging deel uitmaken en zij die wetens en willens aan de bende of aan haar afdelingen wapens, munitie, werktuigen tot het plegen van misdaden, een onderdak, een schuilplaats of een vergaderplaats verschaffen, worden gestraft :

In het eerste geval van het vorige artikel, met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar;

In het tweede geval, met gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar;

En in het derde, met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar.

[Art. 324bis.](#) (ingevoegd bij <W 1999-01-10/49, art. 3, Inwerkingtreding : 08-03-1999>) Met criminele organisatie wordt bedoeld iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven die strafbaar zijn met gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen, (...). <W 2005-08-10/61, art. 4, 053; Inwerkingtreding : 12-09-2005>

Een organisatie waarvan het feitelijke oogmerk uitsluitend politiek, vakorganisatorisch, menslievend, levensbeschouwelijk of godsdienstig is of die uitsluitend elk ander rechtmatig oogmerk nastreeft, kan als zodanig niet beschouwd worden als een criminale organisatie zoals omschreven in het eerste lid.

[Art. 324ter.](#) (ingevoegd bij <W 1999-01-10/49, art. 3, Inwerkingtreding : 08-03-1999>) § 1. (Wanneer de criminele organisatie gebruik maakt van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of commerciële of andere structuren aanwendt om het plegen van de misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken, wordt iedere persoon die wetens en willens daarbij betrokken is, gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro of met een van die straffen alleen, ook al heeft hij niet de bedoeling een misdrijf in het raam van die organisatie te plegen of daaraan deel te nemen op één van de in de artikelen 66 tot 69 bedoelde wijzen.) <W 2005-08-10/61, art. 5, 053; Inwerkingtreding : 12-09-2005>

§ 2. Ieder persoon die deelneemt aan de voorbereiding of de uitvoering van enige geoorloofde activiteit van die criminele organisatie, terwijl hij weet dat zijn deelneming bijdraagt tot de oogmerken van deze criminele organisatie, zoals bedoeld in artikel 324bis, wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. Iedere persoon die deelneemt aan het nemen van welke beslissing dan ook in het raam van de activiteiten van de criminele organisatie, terwijl hij weet dat zijn deelneming bijdraagt tot de oogmerken van deze criminele organisatie, zoals bedoeld in artikel 324bis, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met een geldboete van vijfhonderd [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 4. Iedere leidend persoon van de criminele organisatie wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend [euro] tot tweehonderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 325.](#) De schuldigen die tot gevangenisstraf worden veroordeeld op grond van de artikelen 323(, 324 en 324ter), kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 (...). <W 09-04-1930, art. 32> <W 1999-01-10/49, art. 4, 022; Inwerkingtreding : 08-03-1999>

[Art. 326.](#) Van de in dit hoofdstuk bepaalde straffen blijven vrij de schuldigen die, vóór enige poging tot misdaden of wanbedrijven welke het doel van de vereniging zijn, en vóór enig begin van vervolging, het bestaan van die benden en de namen van hun hoofdbevelvoerders of ondergeschikte bevelvoerders aan de overheid kenbaar maken.

(Lid 2 opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[HOOFDSTUK II.](#) - (BEDREIGINGEN MET EEN AANSLAG OP PERSONEN OF OP EIGENDOMMEN EN VALSE

INLICHTINGEN BETREFFENDE ERNSTIGE AANSLAGEN). <W 04-07-1972, art. 5>

[Art. 327.](#) <W 04-07-1972, art. 1> Hij die, hetzij mondeling, hetzij bij een naamloos of ondertekend geschrift, iemand onder een bevel of onder een voorwaarde, bedreigt met een aanslag op personen of op eigendommen, waarop een criminele straf gesteld is, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De bedreiging met een aanslag op personen of eigendommen waarop een criminele straf gesteld is, bij naamloos of ondertekend geschrift, zonder bevel of voorwaarde, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 328.](#) <W 04-07-1972, art. 2> Hij die, hetzij mondeling, hetzij bij een naamloos of ondertekend geschrift, (hetzij door welke gedraging ook,) wetens en willens een vals bericht geeft over het bestaan van gevaar voor een aanslag op personen of eigendommen, waarop een criminele straf gesteld is, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2003-04-04/59, art. 2, 042; Inwerkingtreding : 15-05-2003>

[Art. 328bis.](#) <Ingevoegd bij W 2003-04-04/59, art. 3; Inwerkingtreding : 15-05-2003> Hij die op om het even welke wijze stoffen verspreidt die, zonder op zichzelf gevaar in te houden, de indruk geven gevaarlijk te zijn en waarvan hij weet of moet weten dat hierdoor ernstige gevoelens van vrees kunnen worden teweeg gebracht voor een aanslag op personen of op eigendommen, waarop gevangenisstraf van ten minste twee jaar is gesteld, wordt gestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig euro tot driehonderd euro.

[Art. 329.](#) <W 04-07-1972, art. 3> Hij die iemand door gebaren of zinnebeelden bedreigt met een aanslag op personen of eigendommen, waarop een criminele straf gesteld is, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 330.](#) <W 04-07-1972, art. 4> Hij die, hetzij mondeling, hetzij bij een naamloos of ondertekend geschrift iemand onder een bevel of onder een voorwaarde bedreigt met een aanslag op personen of eigendommen, waarop gevangenisstraf van ten minste drie maanden gesteld is, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 330bis.](#) [¹ In de in de artikelen 327 tot 330 bedoelde gevallen wordt het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen verdubbeld wanneer de persoon die met een aanslag wordt bedreigd of aan wie valse inlichtingen betreffende een aanslag worden gegeven een persoon is van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2011-11-26/19, art. 3, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 331.](#) In de gevallen van artikel 327 kan de schuldige bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 (...). <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 331bis.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 1> Met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) wordt gestraft : <W 2003-01-23/42, art. 59, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

1° [¹ hij die, met het oogmerk de dood van of ernstige letsels aan een persoon, dan wel aanzienlijke schade aan goederen of aan het milieu te veroorzaken, dreigt radioactief materiaal of radioactieve instrumenten te gebruiken of die, met hetzelfde oogmerk, dreigt een tegen een nucleaire installatie gerichte handeling te begaan of de werking van zo'n installatie te verstoren;]¹

2° hij die dreigt diefstal van kernmateriaal te zullen plegen ten einde een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een internationale organisatie of een Staat te dwingen iets te doen of na te lat

(3° hij die dreigt biologische of chemische wapens of producten te zullen gebruiken voor een aanslag op personen, op eigendommen, op rechtspersonen, op internationale organisaties of op een Staat.) <W 2003-04-04/59, art. 4, 042; Inwerkingtreding : 15-05-2003>en.

(1)<W 2013-05-23/09, art. 2, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

[HOOFDSTUK III.](#) - ONTVLUCHTING VAN GEVANGENEN.

[Art. 332.](#) In geval van ontvluchting van gevangenen worden de personen, aangesteld om hen te geleiden of te bewaken, gestraft zoals hierna bepaald is.

[Art. 333.](#) <W 29-08-1945, art. 1> Indien de ontvluchte vervolgd werd of veroordeeld was wegens een wanbedrijf, indien hij krijgsgevangene was, of indien hij ter beschikking van de minister van Justitie gehouden was,

worden die aangestelden, in geval van nalatigheid, gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en, in geval van verstandhouding, met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar.

Dezelfde straffen worden opgelegd in geval van ontvluchting van personen die krachtens de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij geïnterneerd waren.

[Art. 334.](#) Indien de ontvluchte vervolgd werd of veroordeeld was wegens een misdaad of indien hij aangehouden was krachtens de uitleveringswet [¹ of krachtens de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel]¹, worden die aangestelden, in geval van nalatigheid, gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar en, in geval van verstandhouding, met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar.

(1) <W 2015-07-20/19, art. 2, 113; Inwerkingtreding : 05-09-2015>

[Art. 335.](#) Zij die, niet belast zijnde met het bewaken of het geleiden van de gevangene, zijn ontvluchting bewerken of vergemakkelijken, worden, in het geval van artikel 333, gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar en, in het geval van artikel 334, met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

(Lid 2 opgeheven) <W 1993-06-29/31, art. 1, 010; Inwerkingtreding : 05-09-1993>

[Art. 336.](#) Indien de ontvluchting of de poging tot ontvluchting geschiedt met geweld, bedreiging of gevangenisbraak, worden degenen die ze bevorderd hebben door het verschaffen van daartoe geschikte werktuigen, gestraft met de volgende straffen :

In de bij artikel 333 vermelde omstandigheden, de aangestelden met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar, en de andere personen met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar;

In de bij artikel 334 vermelde omstandigheden, de aangestelden met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) en de andere personen met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar. <W 2003-01-23/42, art. 60, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 337.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 61, 040; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Indien de ontvluchting of de poging tot ontvluchting geschiedt met geweld, bedreiging of gevangenisbraak, worden degenen die ze bevorderd hebben door het verschaffen van wapens, gestraft met de volgende straffen :

In de bij artikel 333 vermelde omstandigheden, de aangestelden met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, en de andere personen met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar.

In de bij artikel 334 vermelde omstandigheden, de aangestelden met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en de andere personen met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar. ndere personen met opsluiting.

[HOOFDSTUK IV.](#) - BANBREUK EN ENIGE GEVALLEN VAN VERBERGING.

[Art. 338.](#) (Opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 339.](#) Hij die personen verbergt of doet verbergen, van wie hij weet dat zij wegens een misdaad vervolgd worden of veroordeeld zijn, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 340.](#) Hij die het lijk van iemand die gedood is of tengevolge van slagen of verwondingen gestorven is, verbergt of doet verbergen, wegmaakt of doet wegmaken, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot zeshonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 341.](#) De twee vorige bepalingen zijn niet van toepassing op de bloedverwanten in de opgaande of de nederdalende lijn, de echtgenoten, zelfs na echtscheiding, de broeders of zusters, en de aanverwanten in dezelfde graden, van de verborgen misdadigers, van de daders van of de medeplichtigen aan de doodslag, de slagen of de verwondingen.

[HOOFDSTUK V.](#) - WANBEDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE VEILIGHEID GEPLEEGD DOOR LANDLOPERS OF DOOR BEDELAARS.

[Art. 342.](#) (Opgeheven) <W 1993-01-12/34, art. 28, 007; Inwerkingtreding : 01-03-1993>

[Art. 343.](#) (Opgeheven) <W 1993-01-12/34, art. 28, 007; Inwerkingtreding : 01-03-1993>

[Art. 344.](#) (Opgeheven) <W 1993-01-12/34, art. 28, 007; Inwerkingtreding : 01-03-1993>

[Art. 345.](#) (Opgeheven) <W 1993-01-12/34, art. 28, 007; Inwerkingtreding : 01-03-1993>

[Art. 346.](#) (Opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 347.](#) (Opgeheven) <W 1993-01-12/34, art. 28, 007; Inwerkingtreding : 01-03-1993>

[TITEL VIBIS.](#) - (MISDADEN MET BETREKKING TOT HET NEMEN VAN GIJZELAARS). <W 02-07-1975, art. 1>

[Art. 347bis.](#) <W 2000-11-28/35, art. 4, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Gijzeling is de aanhouding, de gevangenhouding of de ontvoering van personen om deze borg te doen staan voor de voldoening aan een bevel of een voorwaarde, onder meer een misdad of een wanbedrijf voor te bereiden of te vergemakkelijken, de vlucht, de ontvluchting van de daders van een misdad of wanbedrijf of hun medeplichtigen in de hand te werken, hun vrijlating te verkrijgen of ze hun straf te doen ontgaan.

§ 2. Gijzeling wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

[¹ De straf is levenslange opsluiting indien de gijzelaar een minderjarige is of een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was.]¹

§ 3. Behalve in de in § 4 bedoelde gevallen is de straf opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar tot twintig jaar indien binnen vijf dagen na de aanhouding, de gevangenhouding of de ontvoering, de gijzelaar vrijwillig wordt vrijgelaten zonder dat aan het bevel of aan de voorwaarde is voldaan.

§ 4. De straf is levenslange opsluiting in de volgende gevallen :

1° indien de aanhouding, de gevangenhouding of de ontvoering van de gijzelaar, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², hetzij het volledige verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij zware verminking, hetzij de dood ten gevolge heeft;

2° (indien de gijzelaars zijn onderworpen aan de handelingen bedoeld [³ in artikel 417/2]³, eerste lid.) <W 2002-06-14/42, art. 2, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 4, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(3)<W 2022-03-21/01, art. 92, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[TITEL VII.](#) [¹ - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN DE ORDE VAN DE FAMILIE.]¹

(1)<W 2022-03-21/01, art. 93, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK I.](#) - VRUCHTAFDRIJVING.

[Art. 348.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 1990-04-03/30, art. 1, 002; Inwerkingtreding : 15-04-1990> Hij die, al dan niet geneesheer, door enig middel opzettelijk vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarin niet heeft toegestemd, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). Indien de gebruikte middelen hun uitwerking hebben gemist, vindt artikel 52 toepassing.

[Art. 349.](#) Wanneer de vruchtafdrijving wordt veroorzaakt door geweld, opzettelijk gepleegd, maar zonder het oogmerk om afdrijving te verwekken, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Wordt het geweld gepleegd met voorbedachten rade of met kennis van de toestand van de vrouw, dan is de gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar en de geldboete vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 350.](#)

<Opgeheven bij W 2018-10-15/03, art. 5, 136; Inwerkingtreding : 08-11-2018>

[Art. 351.](#)

<Opgeheven bij W 2018-10-15/03, art. 5, 136; Inwerkingtreding : 08-11-2018>

[Art. 352.](#)[¹ Wanneer de middelen, gebruikt met het oogmerk om vruchtafdrijving te verwekken bij een vrouw die er niet in heeft toegestemd, de dood tot gevolg hebben, wordt hij die ze met dat oogmerk heeft aangewend of aangewezen, veroordeeld tot opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.]¹

(1)<W 2018-10-15/03, art. 6, 136; Inwerkingtreding : 08-11-2018>

[Art. 353.](#) (Opgeheven) <W 1990-04-03/30, art. 5, 002, Inwerkingtreding : 15-04-1990>

[HOOFDSTUK II.](#) - (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 51; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 354.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 355.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 356.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 357.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 358.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 359.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 360.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 360bis.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[HOOFDSTUK III.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN STREKKENDE TOT HET VERHINDEREN OF VERNIETIGEN VAN HET BEWIJS VAN DE BURGERLIJKE STAAT VAN KINDEREN.

[Art. 361.](#) <W 30-03-1984, art. 4> Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 26 [euro] tot 200 [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° hij die gehouden is krachtens [[1](#) artikel 43, § 1][1](#) van het Burgerlijk Wetboek, de geboorte van een kind aan te geven en die aangifte niet doet [[1](#) zoals voorzien in dat artikel][1](#);

2° hij die gehouden is krachtens [[1](#) artikel 42][1](#), van het Burgerlijk Wetboek kennis te geven van een bevalling aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en die kennisgeving niet doet overeenkomstig die bepalingen.

(1)<W 2018-06-18/03, art. 101, 130; Inwerkingtreding : 31-03-2019>

[Art. 362.](#)[1](#) Met de straffen, bij het vorige artikel bedoeld, wordt gestraft hij die een pasgeboren kind heeft gevonden en hier niet onmiddellijk kennis van heeft gegeven aan de openbare hulpdiensten, zoals bij artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek is voorgeschreven.[1](#)

Deze bepaling is niet toepasselijk op hem die erin heeft toegestemd het kind te zijnen laste te nemen en dienaangaande een verklaring heeft afgelegd bij de gemeenteoverheid van de plaats waar het kind gevonden is.

(1)<W 2018-06-18/03, art. 102, 130; Inwerkingtreding : 31-03-2019>

[Art. 363.](#) <W 2000-11-28/35, art. 5, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een kind met een ander kind verwisselt of aan een vrouw een kind toeschrijft waarvan zij niet is bevallen.

Met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar wordt gestraft hij die het bewijs van de burgerlijke staat van een kind vernietigt of het opmaken ervan verhindert.

Dezelfde straf wordt toegepast op hen die opdracht geven om de in de vorige leden vermelde feiten te plegen, indien die opdracht is uitgevoerd.

[Art. 364.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 365.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 366.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 367.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[HOOFDSTUK IV.](#) - (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 51; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 368.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 369.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 369bis.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 370.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 371.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[HOOFDSTUK V.](#) [[1](#) - Voyeurisme, niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames, aanranding van de eerbaarheid en verkrachting][1](#)

(1)<W 2020-05-04/16, art. 4, 142; Inwerkingtreding : 01-07-2020>

[Art. 371/1.](#)
<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 371/2.](#)
<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 371/3.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 372.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 372bis.](#) (Opgeheven) <W 18-06-1985, art. 1>

[Art. 373.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 374.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 375.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 376.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 377.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 377bis.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 377ter.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 377quater.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 378.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 378bis.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK VI.](#) - (BEDERF VAN DE JEUGD EN PROSTITUTIE). <W 26-05-1914, art. 4>

[Art. 379.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 380.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 380bis.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 380ter.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 380quater.](#) (afgeschaft bij verandering van nummering) <W 2000-11-28/35, art. 15, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 380quinquies.](#) (afgeschaft bij verandering van nummering) <W 2000-11-28/35, art. 16, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 381.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 381bis.](#) (afgeschaft bij verandering van nummering) <W 2000-11-28/35, art. 17, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 382.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 382bis.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 382ter.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 382quater.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 382quinquies.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK VII.](#) - OPENBARE SCHENNIS VAN DE GOEDE ZEDEN.

[Art. 383.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 383bis.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 383bis/1.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 384.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 385.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 386.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 386bis.](#) (afgeschaft bij verandering van nummering) <W 2000-11-28/35, art. 24, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 386ter.](#) (afgeschaft bij verandering van nummering) <W 2000-11-28/35, art. 25, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 387.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 388.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 389.](#)

<Opgeheven bij W 2022-03-21/01, art. 117, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK VIII.](#) - (DUBBEL HUWELIJK.) <W 2000-11-28/35, art. 27; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 390.](#) (Opgeheven) <W 20-05-1987, art. 1>

[Art. 391.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Hij die, door de banden van het huwelijk verbonden, een ander huwelijk aangaat vóór de ontbinding van het voorgaande, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 64, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[HOOFDSTUK IX.](#) - VERLATING VAN FAMILIE.

[Art. 391bis.](#) <W 05-07-1963, art. 1> Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen, onverminderd de toepassing van strengere straffen, indien daartoe grond bestaat, wordt gestraft hij die, na door een rechterlijke beslissing waartegen geen verzet of hoger beroep meer openstaat, te zijn veroordeeld om een uitkering tot onderhoud te betalen aan zijn echtgenoot, aan zijn bloedverwanten in de nederdalende of in de opgaande lijn, meer dan twee maanden vrijwillig in gebreke blijft de termijnen ervan te kwijten. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, in de omstandigheden omschreven in het eerste lid, niet voldoet aan de verplichtingen bepaald in de artikelen 203bis, 206, 207, 301, 303, (...) 336 (en 353-14 van het Burgerlijk Wetboek) en in de artikelen 1288, 3° en 4°, (...) van het Gerechtelijk Wetboek.) <W 31-03-1987, art. 93> <W 2003-04-24/32, art. 6, 045; Inwerkingtreding : 01-09-2005> <W 2007-04-27/00, art. 40, 1°, 065;

Inwerkingtreding : 01-09-2007>

Dezelfde straffen zijn van toepassing op de echtgenoot die zich vrijwillig geheel of ten dele onttrekt aan de gevolgen van de machtiging door de rechter verleend krachtens (de artikelen 203ter, 221 en (301, § 11) van het Burgerlijk Wetboek en [³ 1253ter/5 en 6]³, (...)) van het Gerechtelijk Wetboek) wanneer tegen die machtiging geen verzet of hoger beroep meer openstaat. <W 31-03-1987, art. 93> <W 2007-04-27/00, art. 40, 2° en 3°, 065; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

Hetzelfde geldt voor de echtgenoot die, na te zijn veroordeeld, hetzij tot een van de verplichtingen op de niet-nakoming waarvan door de eerste twee leden van dit artikel straf is gesteld, hetzij ingevolge (de artikelen 203ter, 221 en (301, § 11) van het Burgerlijk Wetboek en [³ 1253ter/5 en 6]³, (...)) van het Gerechtelijk Wetboek) zich vrijwillig ervan onthoudt de door de sociale wetgeving voorgeschreven formaliteiten te vervullen en zijn echtgenoot of zijn kinderen aldus berooft van de voordelen waarop zij aanspraak konden maken. <W 31-03-1987, art. 93> <W 2007-04-27/00, art. 40, 2 en 3°, 065; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

[¹ Dezelfde straffen zijn van toepassing op elke bloedverwant in de rechte nederdalende lijn die veroordeeld is tot onderhoudsplicht, en die vrijwillig nalaat de door de sociale wetgeving voorgeschreven formaliteiten te vervullen en aldus een bloedverwant in de opgaande lijn berooft van de voordelen waarop deze aanspraak kon maken.]¹

(Dezelfde straffen gelden voor eenieder die het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen vrijwillig belemmert, door na te laten de nodige documenten te bezorgen aan de instellingen belast met de vereffening van die uitkeringen, door valse of onvolledige aangiften te doen, of door de bestemming te wijzigen die de persoon of de overheid, aangewezen overeenkomstig artikel 29 van (de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade), eraan gegeven heeft.) <L 2005-08-10/62, art. 2, 054 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005> <W 2006-05-15/35, art. 21; 056; Inwerkingtreding : 16-10-2006>

In geval van een tweede veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, gepleegd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste, kunnen de straffen worden verdubbeld.

[² In geval van een veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de rechter eveneens het verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig uitspreken overeenkomstig de artikelen 38 tot 41 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer.]²

-
- (1)<W 2011-11-26/19, art. 9, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>
 - (2)<W 2014-05-12/07, art. 12, 107; Inwerkingtreding : 01-08-2014>
 - (3)<W 2013-07-30/23, art. 239, 108; Inwerkingtreding : 01-09-2014>

[Art. 391ter.](#) <W 05-07-1963, art. 2> Wanneer een persoon meer dan twee maanden in gebreke is gebleven te voldoen aan een van de verplichtingen op de niet-nakoming waarvan door artikel 391bis straf is gesteld, kan hij voor de vrederechter worden opgeroepen op verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie. De oproeping geschiedt door middel van een aangetekende brief, door de griffier getekend en verzonden met een bericht van ontvangst.

De vrederechter neemt de verklaringen van de partijen af en maakt van een en ander een proces-verbaal op, dat hij aan de procureur des Konings doet toekomen.

[HOOFDSTUK X.](#) - Misdrijven en wanbedrijven inzake adoptie. <ingevoegd bij W 2003-04-24/32, art. 7; Inwerkingtreding : onbepaald>

[Art. 391quater.](#) <ingevoegd bij W 2003-04-24/32, art. 7; Inwerkingtreding : 01-09-2005> Met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die voor zichzelf, met bedrieglijk inzicht, een adoptie heeft verkregen of proberen te verkrijgen die strijdig is met de bepalingen van de wet.

Bij herhaling binnen drie jaar te rekenen van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis van veroordeling wegens overtreding van het bepaalde in het eerste lid kunnen deze straffen worden verdubbeld.

[Art. 391quinquies.](#) <ingevoegd bij W 2003-04-24/32, art. 7; Inwerkingtreding : 01-09-2005> Met een gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftienduizend euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die bij een adoptie als tussenpersoon is opgetreden en voor een derde een adoptie heeft verkregen of proberen te verkrijgen zonder lid te zijn van een daartoe vooraf door de bevoegde gemeenschap erkende adoptiedienst of die als lid van een erkende adoptiedienst voor een derde een adoptie heeft verkregen of proberen te verkrijgen die strijdig is met de bepalingen van de wet.

[HOOFDSTUK XI.](#) - Gedwongen huwelijk [¹ en gedwongen wettelijke samenwoning]¹. <W 2007-04-25/76, art. 2; Inwerkingtreding : 25-06-2007>

-
- (1)<W 2013-06-02/08, art. 13, 098; Inwerkingtreding : 03-10-2013>

[Art. 391sexies.](#) <W 2007-04-25/76, art. 2; Inwerkingtreding : 25-06-2007> Hij die iemand door geweld of bedreiging dwingt een huwelijk aan te gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf [¹ van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderdvijftig euro tot vijfduizend euro]¹.

De poging wordt gestraft met gevangenisstraf [¹ van twee maanden tot drie jaar en met geldboete van

honderdvijfentwintig euro tot tweeduizend vijfhonderd euro]¹.

(1)<W 2013-06-02/08, art. 14, 098; Inwerkingtreding : 03-10-2013>

[Art. 391septies](#). [¹ Hij die iemand door geweld of bedreiging dwingt een wettelijke samenwoning aan te gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderdvijftig euro tot vijfduizend euro.

De poging wordt gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar en met geldboete van honderdvijfentwintig euro tot tweeduizend vijfhonderd euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2013-06-02/08, art. 15, 098; Inwerkingtreding : 03-10-2013>

[Art. 391octies](#). [¹ § 1. De rechter die een veroordeling uitspreekt op basis van de artikelen 391sexies of 391septies of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op deze bepalingen, kan ook de nietigheid van het huwelijk of van de wettelijke samenwoning uitspreken, op vordering van de procureur des Konings of van enige in het geding belanghebbende partij.

§ 2. Een vonnis kan aan de echtgenoten of aan de wettelijk samenwonenden slechts worden tegengeworpen, indien zij in het geding partij zijn geweest of daarin zijn geroepen.

Het openbaar ministerie kan de echtgenoot of echtgenoten of de wettelijk samenwonende of wettelijk samenwonenden, die geen partij zijn in in het geding, gedwongen laten tussenkomen.

De tussenkomst verleent hen de hoedanigheid van partij in het geding. Deze partijen kunnen de rechtsmiddelen aanwenden.

De tussenkomst wordt ingesteld vanaf het begin van het geding zodat de partijen hun rechten met betrekking tot de nietigverklaring van het huwelijk of van de wettelijke samenwoning kunnen doen gelden.

§ 3. Elk exploit van betekening van een vonnis of arrest dat een huwelijk of een wettelijke samenwoning nietig verklaart, wordt door de optredende gerechtsdeurwaarder onmiddellijk in afschrift meegedeeld aan de griffier van het gerecht dat de beslissing heeft uitgesproken.

§ 4. [² Wanneer de nietigheid van het huwelijk is uitgesproken bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest, stuurt de griffier onmiddellijk de gegevens van het vonnis of arrest naar de DABS, met vermelding van de dag van het in kracht van gewijsde treden.

De DABS maakt op basis hiervan een melding op en verbindt deze met de huwelijksakte.

De DABS notificeert de rechterlijke beslissing met vermelding van de datum van het in kracht van gewijsde treden onmiddellijk aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

De griffier brengt de partijen hiervan onmiddellijk in kennis.]²

§ 5. Wanneer de nietigheid van de wettelijke samenwoning is uitgesproken bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest, stuurt de griffier, onverwijld, een uittreksel bevattende het beschikkende gedeelte en de vermelding van de dag van het in kracht van gewijsde treden van het vonnis of het arrest aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar de verklaring van wettelijke samenwoning werd afgelegd en aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

De griffier brengt de partijen hiervan in kennis.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt onverwijld melding van de nietigverklaring van de wettelijke samenwoning in het bevolkingsregister.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2013-06-02/08, art. 16, 098; Inwerkingtreding : 03-10-2013>

(2)<W 2018-06-18/03, art. 103, 130; Inwerkingtreding : 31-03-2019>

[TITEL VIII.](#) - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN PERSONEN.

[HOOFDSTUK I.](#) - (OPZETTELIJK DODEN, OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL, FOLTERING, ONMENSELIJKE BEHANDELING EN ONTERENDE BEHANDELING.) <W 2002-06-14/42, art. 4, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

[Art. 392.](#) Opzettelijk worden genoemd het doden en het toebrengen van letsel met het oogmerk om een bepaald persoon of een persoon die zal worden aangetroffen of ontmoet, aan te randen, ook al was dit oogmerk afhankelijk van enige omstandigheid of van enige voorwaarde en zelfs al heeft de dader zich vergist omtrent de persoon die het slachtoffer van de aanranding is geworden.

[Art. 392bis.](#) <W 31-03-1987, art. 94> Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden met de woorden " vader ", " moeder ", " ouders " en " bloedverwant in opgaande lijn " ook de adoptanten en, in geval van adoptie en volle adoptie, ook de bloedverwanten in de opgaande lijn van de adoptanten bedoeld.

[AFDELING I.](#) - DOODSLAG EN VERSCHILLENDE SOORTEN VAN DOODSLAG.

[Art. 393.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Doden met het oogmerk om te doden wordt doodslag genoemd. Het wordt gestraft met (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 65, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 394.](#) Doodslag met voorbedachten rade wordt moord genoemd. Hij wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 395.](#) <W 31-03-1987, art. 95> Doodslag op de vader, de moeder of andere bloedverwanten in de opgaande lijn wordt oudermoord genoemd en wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 396.](#) Doodslag gepleegd op een kind bij de geboorte of dadelijk daarna, wordt kindermoord genoemd. Kindermoord wordt naar gelang van de omstandigheden gestraft als doodslag of als moord. (Leden 3 en 4 opgeheven) <W 12-07-1984, enig art.>

[Art. 397.](#) Vergiftiging wordt genoemd de doodslag gepleegd door middel van stoffen die min of meer snel de dood kunnen teweegbrengen, op welke wijze die stoffen ook aangewend of toegediend zijn. Zij wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

AFDELING II. - OPZETTELIJK DODEN, NIET DOODSLAG GENOEMD, EN OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL.

[Art. 398.](#) Hij die opzettelijk verwondingen of slagen toebrengt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Ingeval de schuldige heeft gehandeld met voorbedachte rade, wordt hij veroordeeld tot gevangenisstraf van een maand tot een jaar en tot geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 399.](#) Indien de slagen of verwondingen een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid ten gevolge hebben, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro], indien hij met voorbedachten rade heeft gehandeld. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 400.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De straf is gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en geldboete van tweehonderd [euro] tot vijfhonderd [euro], indien de slagen of verwondingen, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een ¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden¹, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolg hebben. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De straf is (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar), ingeval de schuldige heeft gehandeld met voorbedachten rade. <W 2003-01-23/42, art. 66, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

(1) <W 2016-02-05/11, art. 20, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 401.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 67, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Wanneer de slagen of verwondingen opzettelijk worden toegebracht, maar zonder het oogmerk om te doden, en toch de dood veroorzaken, wordt de schuldige gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Hij wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar indien hij die gewelddaden met voorbedachten rade pleegt.

[Art. 401bis.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

[Art. 402.](#) Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die bij een ander een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid veroorzaakt door hem, opzettelijk maar zonder het oogmerk om te doden, stoffen toe te dienen die de dood kunnen teweegbrengen, of stoffen die, al zijn zij niet van die aard dat zij de dood teweegbrengen, toch de gezondheid zwaar kunnen schaden. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 403.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) De straf is (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar), wanneer die stoffen hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een ¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden¹, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan ten gevolge hebben. <W 2003-01-23/42, art. 68, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

(1) <W 2016-02-05/11, art. 3, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 404.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien de stoffen opzettelijk worden toegediend, maar zonder het oogmerk om te doden, en toch de dood veroorzaken, wordt de schuldige gestraft met (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar. <W 2003-01-23/42, art. 69, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 405](#). Poging om iemand stoffen als bedoeld in artikel 402 toe te dienen, zonder het oogmerk om te doden, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 405bis](#). <Ingevoegd bij W 2000-11-28/35, art. 28, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> In de hierna bedoelde gevallen, indien de misdaad of het wanbedrijf is gepleegd op een minderjarige of op een persoon [¹ van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk is of de dader bekend is en die]¹ niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, zijn de straffen de volgende :

1° in de gevallen bedoeld in artikel 398, eerste lid, zijn de straffen gevangenisstraf van een maand tot een jaar en geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

2° in de gevallen bedoeld in artikel 398, tweede lid, zijn de straffen gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

3° in de gevallen bedoeld in artikel 399, eerste lid, zijn de straffen gevangenisstraf van vier maanden tot vier jaar en geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

4° in de gevallen bedoeld in artikel 399, tweede lid, zijn de straffen gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

5° in de gevallen bedoeld in artikel 400, eerste lid, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

6° in de gevallen bedoeld in artikel 400, tweede lid, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

7° in de gevallen bedoeld in artikel 401, eerste lid, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

8° in de gevallen bedoeld in artikel 401, tweede lid, is de straf opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

9° in de gevallen bedoeld in artikel 402 is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

10° in de gevallen bedoeld in artikel 403 is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

11° in de gevallen bedoeld in artikel 404 is de straf opsluiting van zeventien jaar tot twintig jaar.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 10, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 405ter](#). <Ingevoegd bij W 2000-11-28/35, art. 28, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> In de gevallen bepaald in de artikelen 398 tot 405bis, indien de misdaad of het wanbedrijf is gepleegd op een minderjarige of op [¹ een persoon die kwetsbaar was ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, en die]¹ niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door zijn vader, moeder of andere bloedverwanten in de opgaande lijn, [¹ of in de zijlijn tot de vierde graad]¹ of door enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige of [¹ de kwetsbare persoon]¹, of door een persoon die hen onder zijn bewaring heeft, of door een persoon die occasioneel of gewoonlijk samenwoont met het slachtoffer, wordt het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen verdubbeld in geval van gevangenisstraf en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 11, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 405quater](#). [¹ [² Wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele gaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]², zijn de straffen de volgende :

1° in de in artikel 393 bedoelde gevallen is de straf levenslange opsluiting;

2° in de in de artikelen 398, 399, 405 en 405bis, 1° tot 3°, bedoelde gevallen wordt de in voornoemde artikelen bedoelde maximale gevangenisstraf verdubbeld met een maximum van vijf jaar en de maximale geldboete verdubbeld met een maximum van vijfhonderd euro;

3° in de in de artikelen 400, eerste lid, 402 en 405bis, 4°, bedoelde gevallen is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

4° in de in de artikelen 400, tweede lid, 401, eerste lid, 403, 405bis, 5° en 9°, bedoelde gevallen is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

5° in de in de artikelen 401, tweede lid, 405bis, 6°, 7° en 10°, bedoelde gevallen is de straf opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

6° in de in de artikelen 404, 405bis, 8° en 11°, bedoelde gevallen is de straf opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.]¹

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2013-01-14/06, art. 2, 089; Inwerkingtreding : 10-02-2013>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 27, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 406.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 07-06-1963, art. 2> Met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) wordt gestraft hij die kwaadwillig het verkeer op de spoorweg, de weg, de binnenwateren of op zee belemmert door enige handeling die een aanslag uitmaakt op de verkeerswegen, de kunstwerken of het materieel, of door enige andere handeling die het verkeer met of het gebruik van vervoermiddelen gevaarlijk kan maken of die ongevallen kan veroorzaken bij het gebruik van of het verkeer met die vervoermiddelen. <W 2003-01-23/42, art. 70, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Buiten de gevallen van het vorige lid wordt met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden, en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro] gestraft hij die kwaadwillig het verkeer op de spoorweg, de weg, de binnenwateren of op zee belemmert door enig voorwerp dat een belemmering voor het verkeer met of voor het gebruik van vervoermiddelen uitmaakt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die, door enige andere handeling, kwaadwillig het verkeer dat gaande is op de spoorweg of op de weg, belet. ^[1] De rechter kan bovendien het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig uitspreken voor een duur van ten minste acht dagen en ten hoogste vijf jaar of levenslang overeenkomstig de artikelen 38 tot 49/1 van de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer.]¹ <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2018-03-06/04, art. 3, 127; Inwerkingtreding : 15-02-2018>

[Art. 407.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 71, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Indien het feit verwondingen als bedoeld in artikel 399 ten gevolge heeft, wordt de schuldige veroordeeld tot opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar. Hij wordt veroordeeld tot opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien het verwondingen betreft als bedoeld in artikel 400.

[Art. 408.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien het feit iemands dood ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 72, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 409.](#) <W 2000-11-28/35, art. 29, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Hij die eender welke vorm van verminking van de genitaliën van een persoon van het vrouwelijk geslacht uitvoert, vergemakkelijkt of bevordert, met of zonder haar toestemming, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie jaar tot vijf jaar.

De poging wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar. ^[1] Met dezelfde straf wordt gestraft hij die aanzet tot eender welke vorm van verminking van de genitaliën van een persoon van het vrouwelijk geslacht of er, direct of indirect, schriftelijk of mondeling reclame voor maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt.]¹

§ 2. Indien de verminking uitgevoerd wordt op een minderjarige of met een winstogmerk, is de straf opsluiting van vijf jaar tot zeven jaar.

§ 3. Indien de verminking een ongeneeslijk lijkende ziekte of een ^[2] ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]² heeft veroorzaakt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

§ 4. Wanneer de verminking zonder het oogmerk om te doden, toch de dood ten gevolge heeft, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

§ 5. Is de in § 1 bedoelde verminking op een minderjarige of een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestestoestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, uitgevoerd door zijn vader, moeder of andere bloedverwanten in de opgaande lijn, of door enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige of de onbekwame, of door een persoon die hen onder zijn bewaring heeft, of door een persoon die occasioneel of gewoonlijk samenwoont met het slachtoffer, dan wordt het minimum van de bij de §§ 1 tot 4 bepaalde straffen verdubbeld in geval van gevangenisstraf en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting.

(1)<W 2014-05-05/07, art. 2, 105; Inwerkingtreding : 12-07-2014>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 24, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 410.](#) <W 2000-11-28/35, art. 30, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Indien de schuldige, in de gevallen omschreven in de artikelen 398 tot 405, de misdaad of het wanbedrijf pleegt tegen zijn vader, moeder of andere bloedverwanten ^[1] in de rechte opgaande lijn of in de zijlijn tot de vierde graad]¹, wordt de minimumstraf bedoeld in die artikelen verdubbeld in geval van gevangenisstraf en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting.

Hetzelfde geldt ingeval de schuldige de misdaad of het wanbedrijf heeft gepleegd tegen zijn echtgenoot of de persoon met wie hij samenleeft of samengeleefd heeft en een duurzame affectieve en seksuele relatie heeft of gehad heeft. (Bovendien wordt de maximumstraf, in het geval bepaald in artikel 398, eerste lid, verhoogd tot gevangenisstraf van een jaar.) <W 2003-01-28/33, art. 2, 038; Inwerkingtreding : 22-02-2003>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 12, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 410bis.](#) <ingevoegd bij W 2006-12-20/41, art. 6; Inwerkingtreding : 22-02-2007> Indien de schuldige, in de gevallen omschreven in de artikelen 398 tot 405, de misdaad of het wanbedrijf pleegt tegen een chauffeur, een begeleider, een controleur of een loketbediende van een uitbater van een netwerk voor openbaar vervoer, ^[1] een

personeelslid door de FOD Justitie tewerkgesteld in een penitentiaire inrichting of binnen het veiligheidskorps]¹ een postbode, een brandweerman, een lid van de civiele bescherming, een ambulancier, een arts, een apotheker, een kinesitherapeut, een verpleegkundige, een lid van het personeel aangesteld voor het onthaal in de spoeddiensten van de verzorgingsinstellingen, een maatschappelijk werker of een psycholoog van een openbare dienst, in de uitoefening van hun bediening, [¹ zijn de straffen die welke bij het derde lid worden bepaald]¹.

[¹ Indien]¹ de schuldige, die als leerling of student is ingeschreven in een onderwijsinstelling of er was ingeschreven tijdens de zes maanden die aan de feiten zijn voorafgegaan, of die vader, moeder of familielid van die leerling of student is, of enige andere persoon is die gezag heeft over die leerling of student of hem onder zijn bewaring heeft, de misdaad of het wanbedrijf heeft gepleegd tegen een lid van het personeel of van de directie van de onderwijsinstelling, tegen de personen die de opvang van leerlingen verzorgen in een medisch-pedagogisch Instituut dat door een gemeenschap wordt ingericht of gesubsidieerd, of tegen een externe actor die door de gemeenschapsoverheden belast is met het voorkomen en het oplossen van geweld op school, in de uitoefening van hun bediening [¹ zijn de straffen die welke bij het derde lid worden bepaald]¹.

[¹ De straffen zijn de volgende :

1° in de in de artikelen 398, 399 en 405 bedoelde gevallen, wordt de in voornoemde artikelen bedoelde maximale gevangenisstraf verdubbeld met een maximum van vijf jaar;

2° in de in de artikelen 400, eerste lid, en 402 bedoelde gevallen is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

3° in de in de artikelen 400, tweede lid, 401, eerste lid, en 403 bedoelde gevallen is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

4° in de in artikel 401, tweede lid, bedoelde gevallen is de straf opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

5° in de in artikel 404 bedoelde gevallen is de straf opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.]¹

(1)<W 2012-12-27/29, art. 20, 090; Inwerkingtreding : 10-02-2013>

[Art. 410ter.](#) [¹ Indien de schuldige, in de in de artikelen 398 tot 405 bedoelde gevallen, de misdaad of het wanbedrijf pleegt tegen een scheidsrechter van een sportwedstrijd, wordt het minimum van de bij die artikelen bepaalde straf met de helft van die straf verhoogd in geval van gevangenisstraf en met één jaar verhoogd in geval van opsluiting.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2012-07-05/07, art. 2, 086; Inwerkingtreding : 29-07-2012>

AFDELING III. - VERSCHOONBARE DOODSLAG, VERSCHOONBARE VERWONDINGEN EN VERSCHOONBARE SLAGEN.

[Art. 411.](#) Doodslag, verwondingen en slagen zijn verschoonbaar, indien zij onmiddellijk uitgelokt worden door zware gewelddaden tegen personen.

[Art. 412.](#) De misdaden en wanbedrijven, in het vorige artikel genoemd, zijn eveneens verschoonbaar, indien zij gepleegd worden bij het afweren overdag van de beklimming of de braak van de afsluitingen, muren of toegangen van een bewoond huis of appartement of de aanhorigheden ervan, behalve wanneer blijkt dat de dader niet kon geloven aan een aanranding van personen, hetzij als rechtstreeks doel van hem die poogt in te klimmen of in te breken, hetzij als gevolg van de weerstand welke diens voornemen mocht ontmoeten.

[Art. 413.](#) (Opgeheven) <W 1997-11-24/51, art. 3, 020; Inwerkingtreding : 16-02-1998>

[Art. 414.](#)[¹ Wanneer het verschonend feit bewezen is, wordt de straf verminderd :

- tot gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en tot geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro, indien het een misdaad betreft, waarop een maximumstraf van meer dan twintig jaar opsluiting gesteld is, ongeacht of deze al dan niet gecorrectionaliseerd is;

- tot gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en tot geldboete van vijftig euro tot tweehonderd euro, indien het enige andere al dan niet gecorrectionaliseerde misdaad betreft;

- tot gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en tot geldboete van zesentwintig euro tot honderd euro, indien het een ander wanbedrijf betreft.]¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 25, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 415.](#) (opgeheven) <W 2000-11-28/35, art. 52, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

AFDELING IV. - GERECHTVAARDIGDE DOODSLAG, GERECHTVAARDIGDE VERWONDINGEN EN GERECHTVAARDIGDE SLAGEN.

[Art. 416.](#) Er is noch misdaad, noch wanbedrijf, wanneer de doodslag, de verwondingen en de slagen geboden zijn door de ogenblikkelijke noodzaak van de wettige verdediging van zich zelf of van een ander.

[Art. 417.](#) Onder de gevallen van ogenblikkelijke noodzaak van de verdediging worden de twee volgende gevallen begrepen :

Wanneer de doodslag gepleegd wordt, wanneer de verwondingen of de slagen toegebracht worden bij het

afweren, bij nacht, van de beklimning of de braak van de afsluitingen, muren of toegangen van een bewoond huis of appartement of de aanhorigheden ervan, behalve wanneer blijkt dat de dader niet kon geloven aan een aanranding van personen, hetzij als rechtstreeks doel van hem die poogt in te klimmen of in te breken, hetzij als gevolg van de weerstand welke diens voornemen mocht ontmoeten;

Wanneer het feit plaatsheeft bij het zich verdedigen tegen de daders van diefstal of plundering die met geweld tegen personen wordt gepleegd.

[Afdeling V.](#) - Foltering, onmenselijke behandeling en ontorende behandeling. <ingevoegd bij W 2002-06-14/42, art. 5; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

[¹[Art. 417/1.](#)]¹ <ingevoegd bij W 2002-06-14/42, art. 5; Inwerkingtreding : 24-08-2002> Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder :

1° foltering : elke opzettelijke onmenselijke behandeling die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakt;

2° onmenselijke behandeling : elke behandeling waardoor een persoon opzettelijk ernstig geestelijk of lichamelijk leed wordt toegebracht, onder meer om van hem inlichtingen te verkrijgen of bekentenissen af te dwingen of om hem te straffen, of om druk op hem of op derden uit te oefenen, of hem of derden te intimideren;

3° ontorende behandeling : elke behandeling die in de ogen van het slachtoffer of van derden een ernstige krenking of aantasting van de menselijke waardigheid uitmaakt.

(1)<W 2022-03-21/01, art. 94, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[³[Art. 417/2.](#)]³ <ingevoegd bij W 2002-06-14/42, art. 5; Inwerkingtreding : 24-08-2002> Hij die een persoon aan foltering onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de volgende gevallen :

1° als het is gepleegd :

a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;

b) hetzij op een persoon [¹ van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of ten gevolge van zijn precare toestand duidelijk was of de dader bekend was]¹;

c) hetzij op een minderjarige;

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als :

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestestoestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt, en gepleegd is zonder het oogmerk om te doden.

Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.

(De noodtoestand kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.) <W 2006-05-18/53, art. 2, 060; Inwerkingtreding : 11-12-2006>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 13, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(3)<W 2022-03-21/01, art. 95, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[³[Art. 417/3.](#)]³ <ingevoegd bij W 2002-06-14/42, art. 5; Inwerkingtreding : 24-08-2002> Hij die een persoon aan een onmenselijke behandeling onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar in de volgende gevallen :

1° als het is gepleegd :

a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;

b) hetzij op een persoon [¹ van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of precare situatie duidelijk was of de dader bekend was]¹;

c) hetzij op een minderjarige;

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar :

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestestoestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere

bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt en gepleegd is zonder het oogmerk te doden.

Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoordend.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 14, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 10, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

(3)<W 2022-03-21/01, art. 96, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[²Art. 417/4.]² <ingevoegd bij W 2002-06-14/42, art. 5; Inwerkingtreding : 24-08-2002> Hij die een persoon aan een ontorende behandeling onderwerpt, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van 50 EUR tot 300 EUR of met een van die straffen alleen.

[¹Ingeval de ontorende behandeling wordt gepleegd ten aanzien van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, duidelijk was of de dader bekend was, wordt de minimumstraf voorzien in het eerste lid verdubbeld.]¹

(1)<W 2011-11-26/19, art. 15, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2022-03-21/01, art. 97, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

HOOFDSTUK I/1. [¹ - MISDRIJVEN TEGEN DE SEKSUELE INTEGRITEIT, HET SEKSUELE ZELFBESCHIKKINGSRECHT EN DE GOEDE ZEDEN.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 3, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Afdeling 1. [¹ - Aantasting van de seksuele integriteit, voyeurisme, niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud en verkrachting.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 3, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Onderafdeling 1. [¹ - Toestemming met betrekking tot het seksueel zelfbeschikkingsrecht.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 4, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Art. 417/5. [¹ Definitie van toestemming met betrekking tot het seksueel zelfbeschikkingsrecht

Toestemming veronderstelt dat deze uit vrije wil is gegeven. Dit wordt beoordeeld in het licht van de omstandigheden van de zaak. De toestemming kan niet worden afgeleid uit de loutere ontstentenis van verweer van het slachtoffer. De toestemming kan worden ingetrokken op elk ogenblik voor of tijdens de seksuele handeling.

Toestemming is er niet wanneer de seksuele handeling is gepleegd door gebruik te maken van de kwetsbare toestand van het slachtoffer ten gevolge van onder meer angst, invloed van alcohol, verdovende middelen, psychotrope stoffen of enige andere substantie met een soortgelijke uitwerking, een ziekte of een handicapsituatie, waardoor de vrije wil is aangetast.

Toestemming is er in ieder geval niet indien de seksuele handeling het gevolg is van een bedreiging, fysiek of psychisch geweld, dwang, verrassing, list of van enige andere strafbare gedraging.

Toestemming is er in ieder geval niet wanneer de seksuele handeling is gepleegd ten nadele van een bewusteloos of slapend slachtoffer.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 5, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

Art. 417/6. [¹ Beperkingen aan de mogelijkheid tot toestemming door de minderjarige

§ 1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 wordt een minderjarige die de volle leeftijd van zestien jaar niet heeft bereikt, niet geacht uit vrije wil te kunnen toestemmen.

§ 2. Een minderjarige die de volle leeftijd van veertien jaar heeft bereikt, maar niet de volle leeftijd van zestien jaar, kan uit vrije wil toestemmen indien het leeftijdsverschil met de andere persoon niet meer dan drie jaar bedraagt.

Er is geen misdrijf tussen minderjarigen die de volle leeftijd van veertien jaar hebben bereikt en die met wederzijdse toestemming handelen wanneer het onderlinge leeftijdsverschil meer dan drie jaar bedraagt.

§ 3. Een minderjarige kan nooit uit vrije wil toestemmen indien:

1° de dader een bloedverwant of aanverwant is in de rechte opgaande lijn of een adoptant of een bloedverwant of aanverwant in de zijlijn tot en met de derde graad of ieder ander persoon die een soortgelijke positie heeft in

het gezin of ongeacht welke persoon die gewoonlijk of occasioneel met de minderjarige samenwoont en die over die minderjarige gezag heeft, of

2° de daad mogelijk is gemaakt doordat de dader gebruik heeft gemaakt van een erkende positie van vertrouwen, gezag of invloed ten aanzien van de minderjarige, of

3° de daad wordt beschouwd als een daad van ontucht of prostitutie als bedoeld in onderafdeling 2 van afdeling 2, luidende "Seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie".]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 6, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 2.](#) [¹ - Basismisdrijven.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 7, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/7.](#) [¹ Aantasting van de seksuele integriteit

Aantasting van de seksuele integriteit is het stellen van een seksuele handeling op een persoon die daar niet in toestemt, al dan niet met behulp van een derde persoon die daar niet in toestemt, dan wel het laten stellen van een seksuele handeling door een persoon die daar niet in toestemt. Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

Wordt met aantasting van de seksuele integriteit gelijkgesteld het bewerkstelligen dat een persoon die daarmee niet instemt, getuige is van seksuele handelingen, of van seksueel misbruik, ook zonder dat deze daaraan hoeft deel te nemen.

Aantasting bestaat zodra er een begin van uitvoering is.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 8, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/8.](#) [¹ Voyeurisme

Voyeurisme is het observeren of doen observeren van een persoon of van deze persoon een beeld- of geluidsoptname maken of doen maken,

- rechtstreeks of door middel van een technisch of ander hulpmiddel;
- zonder de toestemming van die persoon of buiten zijn medeweten;
- terwijl die persoon ontbloot is of een expliciete seksuele daad stelt; en
- terwijl die persoon zich in omstandigheden bevindt, waarin hij redelijkerwijs mag verwachten beschermd te zijn voor ongewenste blikken.

Onder ontblote persoon wordt begrepen de persoon die zonder toestemming of buiten zijn medeweten een deel van zijn lichaam toont dat op grond van zijn seksuele integriteit verhuuld zou zijn gebleven indien die persoon had geweten dat hij werd geobserveerd of dat er een beeld- of geluidsoptname van hem werd gemaakt.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

Voyeurisme bestaat, zodra er begin van uitvoering is.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 9, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/9.](#) [¹ Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud

Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud is het tonen, toegankelijk maken of verspreiden van visuele of geluidsinhoud van een ontblote persoon of een persoon die een expliciete seksuele daad stelt zonder diens toestemming of buiten diens medeweten, ook al heeft die persoon ingestemd met het maken ervan.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud bestaat, zodra er begin van uitvoering is.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 10, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/10.](#) [¹ Niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud

Niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud is het met kwaadwillig opzet of uit winstbejag tonen, toegankelijk maken of verspreiden van visuele of geluidsinhoud van een ontblote persoon of een persoon die een expliciete seksuele daad stelt zonder diens toestemming of buiten diens medeweten, ook al heeft die persoon ingestemd met het maken ervan.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro.

Niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud bestaat, zodra er begin van uitvoering is.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 11, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/11.](#) ^[1] Verkrachting

Verkrachting is elke gestelde daad die bestaat of mede bestaat uit een seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon of met behulp van een persoon die daar niet in toestemt.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 12, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 3.](#) ^[1] - Verzwaarde misdrijven.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 13, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/12.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen met de dood tot gevolg

Niet-consensuele seksuele handelingen die de dood tot gevolg hebben, zonder dat de dader handelde met het oogmerk te doden, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 14, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/13.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen voorafgegaan door of gepaard gaand met foltering, opsluiting of zwaar geweld

Niet-consensuele seksuele handelingen voorafgegaan door of gepaard gaand met foltering, opsluiting of met zwaar geweld met een lichamelijk letsel of schade aan de gezondheid dat resulteert in een ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijk werk van meer dan vier maanden, dat een ongeneeslijk lijkende ziekte, het volledig verlies van een orgaan of een lichaamsfunctie, een zware verminking, dan wel een zwangerschapsafbreking tot gevolg heeft, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 15, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/14.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd onder bedreiging van een wapen of op een wapen gelijkend voorwerp of na toediening van weerloosmakende of remmingsverlagende stoffen

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd onder bedreiging van een wapen of op een wapen gelijkend voorwerp of na toediening van weerloosmakende of remmingsverlagende stoffen worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 16, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/15.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een persoon die in een kwetsbare toestand verkeert

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van zijn leeftijd, een zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek duidelijk was of de dader bekend was, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 17, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/16.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een minderjarige die geen volle zestien jaar oud is

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een minderjarige die geen volle zestien jaar oud is, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- niet-consensuele verspreiding met kwaadwillig opzet of uit winstbejag van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 18, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/17.](#) [¹ Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 19, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/18.](#) [¹ Incest

Onder incest wordt begrepen de seksuele handelingen gepleegd ten nadele van een minderjarige door een bloedverwant of aanverwant in de rechte opgaande lijn, door een bloedverwant of aanverwant in de zijlijn tot de derde graad of ieder ander persoon die een soortgelijke positie heeft in het gezin van voornoemde personen.

Incest wordt als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- niet-consensuele verspreiding met kwaadwillig opzet of uit winstbejag van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

Onder bloedverwant wordt ook de adoptant, de geadopteerde en de bloedverwanten van de adoptant begrepen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 20, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/19.](#) [¹ Niet-consensuele intrafamiliale seksuele handelingen

Onder niet-consensuele intrafamiliale seksuele handelingen worden begrepen de niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd door een bloedverwant of aanverwant in de rechte opgaande of neerdalende lijn, door een bloedverwant of aanverwant in de zijlijn tot de derde graad, door een partner of ieder ander persoon die een soortgelijke positie heeft in het gezin van voornoemde personen.

Niet-consensuele intrafamiliale seksuele handelingen worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

Onder partner wordt begrepen de persoon waarmee het slachtoffer is gehuwd of een duurzame affectieve en intieme lichamelijke relatie heeft, alsook de persoon waarmee het slachtoffer gehuwd is geweest of een duurzame affectieve en intieme lichamelijke relatie heeft gehad indien de strafbare feiten enigszins verband houden met dit ontbonden huwelijk of de beëindigde relatie.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 21, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/20.](#)^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd vanuit een discriminerende drijfveer

Niet-consensuele seksuele handelingen waarvan een van de drijfveren bestaat uit de haat, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, ^[2] bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken², burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

Dezelfde straffen worden opgelegd wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 22, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 28, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 417/21.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd door een persoon die zich in een gezags- of vertrouwenspositie bevindt ten aanzien van het slachtoffer

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd door een persoon die zich in een erkende positie van vertrouwen, gezag of invloed ten aanzien van het slachtoffer bevindt, worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 23, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/22.](#) ^[1] Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd met de hulp of in aanwezigheid van een of meer personen

Niet-consensuele seksuele handelingen gepleegd met de hulp of in aanwezigheid van een of meer personen worden als volgt bestraft:

- aantasting van de seksuele integriteit wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- voyeurisme wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;
- niet-consensuele verspreiding, met kwaadwillig opzet of uit winstbejag, van seksueel getinte inhoud wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tienduizend euro;
- verkrachting wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 24, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 4.](#) ^[1] - Algemene bepaling.¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 25, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/23.](#) ^[1] Verzwarende factoren

Bij de keuze van de straf of de maatregel en de zwaarte ervan voor feiten die niet-consensuele seksuele handelingen uitmaken, houdt de rechter in het bijzonder rekening met het feit dat:

- de dader een bloedverwant in de zijlijn tot de derde graad is van het slachtoffer, dan wel een aanverwant in de rechte lijn of in de zijlijn tot de derde graad, dat hij gezag heeft over het slachtoffer, hem onder zijn bewaring heeft of occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenwoont of heeft samengewoond;

- het misdrijf werd gepleegd door een persoon met een openbare functie in het kader van de uitoefening van deze functie;
- het misdrijf werd gepleegd door een arts of een andere gezondheidswerker in de uitoefening van zijn functie;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van tien jaar;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar en is voorafgegaan door een benadering van deze minderjarige vanwege de dader met het oogmerk op een later tijdstip de in deze afdeling bepaalde feiten te plegen;
- het misdrijf werd gepleegd in aanwezigheid van een minderjarige;
- het misdrijf werd gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde "eer".]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 26, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Afdeling 2.](#) [¹ - Seksuele uitbuiting van minderjarigen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 27, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 1.](#) [¹ - Benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 28, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/24.](#) [¹ Benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden

Benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden is het aan een minderjarige een voorstel tot ontmoeting doen, op welke manier dan ook, met het oogmerk om een misdrijf te plegen bedoeld in dit hoofdstuk, voor zover dit voorstel is gevolgd door materiële handelingen die tot een dergelijke ontmoeting kunnen leiden.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van drie jaar tot vijf jaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 29, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 2.](#) [¹ - Seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 30, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/25.](#) [¹ Bewegen van een minderjarige tot het plegen van ontucht of prostitutie

Bewegen van een minderjarige tot het plegen van ontucht of prostitutie is de ontucht of de prostitutie van een minderjarige opwekken, begunstigen of vergemakkelijken.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 31, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/26.](#) [¹ Bewegen van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar tot het plegen van ontucht of prostitutie

Bewegen van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar tot het plegen van ontucht of prostitutie, wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 32, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/27.](#) [¹ Werven van een minderjarige voor ontucht of prostitutie

Werven van een minderjarige voor ontucht of prostitutie is het, onverminderd de in artikel 433quinquies bedoelde gevallen, rechtstreeks of via een tussenpersoon, aanwerven, meenemen, wegbrengen of bij zich houden van een minderjarige met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 33, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/28.](#) [¹ Werven van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar voor ontucht of prostitutie

Onverminderd de in artikel 433quinquies bedoelde gevallen wordt het werven van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar voor ontucht of prostitutie bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 34, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/29.](#) [¹ Houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige ontucht of prostitutie pleegt

Houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige ontucht of prostitutie pleegt, is het, rechtstreeks of via een tussenpersoon, houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige ontucht of prostitutie pleegt.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 35, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/30.](#) [¹ Houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar ontucht of prostitutie pleegt

Houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar ontucht of prostitutie pleegt, wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 36, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/31.](#) [¹ Ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie

Ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie is het verkopen, verhuren of ter beschikking stellen van een kamer of enige andere ruimte aan een minderjarige met het oogmerk de ontucht of prostitutie van een minderjarige mogelijk te maken.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 37, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/32.](#) [¹ Ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar met het oog op ontucht of prostitutie

Ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar met het oog op ontucht of prostitutie wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 38, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/33.](#) [¹ Exploitatie van de ontucht of prostitutie van een minderjarige

Exploitatie van de ontucht of prostitutie van een minderjarige is het, onverminderd de in artikel 433quinquies bedoelde gevallen, op welke manier ook, exploiteren van de ontucht of prostitutie van een minderjarige.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 39, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/34.](#) [¹ Exploitatie van de ontucht of prostitutie van een minderjarige beneden de volle leeftijd van

zestien jaar

Onverminderd de in artikel 433quinquies bedoelde gevallen wordt exploitatie van de ontucht of prostitutie van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 40, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/35.](#) [¹ Verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige

Verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige is het verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige door de overhandiging, het aanbod of de belofte van een materieel of financieel voordeel.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 41, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/36.](#) [¹ Verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar

Verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar wordt bestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 42, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/37.](#) [¹ Organisatie van ontucht of prostitutie van een minderjarige in vereniging

Indien een in het tweede lid bepaald misdrijf wordt gepleegd als daad van deelneming aan de hoofdbedrijvigheid of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft in deze vereniging of niet, wordt dit misdrijf bestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

Het eerste lid is van toepassing op:

- het bewegen van een minderjarige tot het plegen van ontucht of prostitutie zoals bedoeld in de artikelen 417/25 en 417/26;
- het werven van een minderjarige voor ontucht of prostitutie zoals bedoeld in de artikelen 417/27 en 417/28;
- het houden van een huis van ontucht of prostitutie waar een minderjarige ontucht of prostitutie pleegt zoals bedoeld in de artikelen 417/29 en 417/30;
- het ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie zoals bedoeld in de artikelen 417/31 en 417/32;
- de exploitatie van de ontucht of prostitutie van een minderjarige zoals bedoeld in de artikelen 417/33 en 417/34; en
- het verkrijgen van de ontucht of de prostitutie van een minderjarige zoals bedoeld in de artikelen 417/35 en 417/36.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 43, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/38.](#) [¹ Bijwonen van ontucht of prostitutie van een minderjarige

Bijwonen van ontucht of prostitutie van een minderjarige is het rechtstreeks, inbegrepen door middel van informatie- en communicatietechnologie, bijwonen van ontucht of prostitutie van een minderjarige.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van drie jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot tienduizend euro.

De geldboete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 44, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/39.](#) [¹ Reclame maken voor ontucht en prostitutie van een minderjarige

Reclame maken voor ontucht en prostitutie van een minderjarige is:

- het met welk middel ook op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maken, uitgeven, verdelen of verspreiden voor een aanbod van diensten van seksuele aard, indien die reclame specifiek gericht is op een minderjarige of indien zij gewag maakt van diensten aangeboden door een minderjarige of door een persoon van wie wordt beweerd dat hij minderjarig is, zelfs indien het aanbod wordt verhuuld onder bedekte bewoordingen;

- het door enig reclamemiddel, zowel expliciet als impliciet, kenbaar maken dat een minderjarige zich aan prostitutie overgeeft, dat men de prostitutie van een minderjarige vergemakkelijkt of dat men wenst in contact te komen met een minderjarige die zich aan ontucht overgeeft.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tweeduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 45, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/40.](#) [¹ Verzwaard reclame maken voor ontucht en prostitutie van een minderjarige

Indien het reclame maken voor ontucht en prostitutie van een minderjarige tot doel of tot gevolg heeft, direct of indirect, dat ontucht of prostitutie van een minderjarige of zijn exploitatie wordt vergemakkelijkt, wordt dit misdrijf bestraft met gevangenisstraf van drie jaar tot vijf jaar en met geldboete van driehonderd euro tot drieduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 1, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/41.](#) [¹ Aanzetten tot het plegen van ontucht of tot exploitatie van de prostitutie van een minderjarige in het openbaar of door enig reclamemiddel

Aanzetten tot het plegen van ontucht of tot exploitatie van de prostitutie van een minderjarige in het openbaar of door enig reclamemiddel is:

- het met welk middel ook in het openbaar de minderjarige tot ontucht aanzetten;
- het door enig reclamemiddel, impliciet of expliciet, aanzetten tot de exploitatie van de prostitutie van een minderjarige, of gebruik maken van zulke reclame naar aanleiding van een aanbod van diensten.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 47, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/42.](#) [¹ Verbeurdverklaring van het instrument van het misdrijf

In afwijking van artikel 42, 1°, worden de zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van de misdrijven omschreven in deze onderafdeling verbeurd verklaard, ook al zijn ze geen eigendom van de veroordeelde, zonder dat deze verbeurdverklaring evenwel afbreuk doet aan de rechten die derden kunnen laten gelden op die goederen.

De verbeurdverklaring wordt eveneens toegepast, onder dezelfde voorwaarden, op de onroerende goederen of gedeelten ervan die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf.]¹

[² Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van de in het eerste of het tweede lid bedoelde roerende of onroerende goederen die werden vervoerd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.]²

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 48, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-07-30/03, art. 4, 150; Inwerkingtreding : 18-08-2022>

[Onderafdeling 3.](#) [¹ - Beelden van seksueel misbruik van minderjarigen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 49, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/43.](#) [¹ Definitie van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen

Onder beelden van seksueel misbruik van minderjarigen moet worden begrepen:

- elk materiaal dat de visuele weergave op welke wijze dan ook behelst van een minderjarige die deelneemt aan echte of gesimuleerde expliciete seksuele gedragingen, of dat de weergave behelst van de geslachtsorganen van een minderjarige voor primair seksuele doeleinden;

- elk materiaal dat de visuele weergave op welke wijze dan ook behelst van een persoon die er als een minderjarige uitziet en die deelneemt aan echte of gesimuleerde expliciete seksuele gedragingen, of dat de weergave behelst van de geslachtsorganen van deze persoon voor primair seksuele doeleinden;

- realistische afbeeldingen die de weergave behelzen van een niet-bestaande minderjarige die deelneemt aan expliciete seksuele gedragingen, of die de weergave behelzen van de geslachtsorganen van deze minderjarige voor primair seksuele doeleinden.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 50, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/44.](#) [¹ Vervaardigen of verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen

Vervaardigen of verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen is het tentoonstellen, aanbieden, verkopen, verhuren, uitzenden, leveren, verspreiden, ter beschikking stellen, overhandigen, vervaardigen of invoeren, met welk middel ook, van beelden van seksuele misbruik van een minderjarige.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot tienduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 51, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/45.](#) [¹ Vervaardigen of verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen in vereniging
Indien het vervaardigen of het verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de dader de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet, wordt dit misdrijf bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met een geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 52, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/46.](#) [¹ Bezitten en verwerven van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen
Bezitten en verwerven van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen is het bezitten of verwerven, al dan niet voor een derde, van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen.

Dit misdrijf wordt bestraft met [² ...]² gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot tienduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 53, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-07-30/03, art. 5, 150; Inwerkingtreding : 18-08-2022>

[Art. 417/47.](#) [¹ Zich toegang verschaffen tot beelden van seksueel misbruik van minderjarigen

Zich toegang verschaffen tot beelden van seksueel misbruik van minderjarigen is het zich toegang verschaffen tot beelden van seksueel misbruik van minderjarigen door middel van informatie- en communicatietechnologie.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot tienduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 54, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/48.](#) [¹ Rechtvaardigingsgrond inzake het rechtens ontvangen, analyseren en verzenden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen

Een door de Koning erkende organisatie kan rechtens meldingen die beelden van seksueel misbruik van minderjarigen zouden kunnen bevatten, ontvangen, de inhoud en de herkomst ervan analyseren en ze aan de politiediensten en gerechtelijke overheden verzenden.

Met het oog daarop voert die organisatie de haar toevertrouwde opdracht uit volgens de nadere regels bepaald door de Koning inzonderheid met betrekking tot:

- de verplichting lid te zijn van een internationale vereniging van internet hotlines ter bestrijding van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen;
- de overzending van de voormelde meldingen aan de politiediensten en gerechtelijke overheden;
- de overzending van de voormelde meldingen met betrekking tot de in het buitenland gehoste beelden, aan de voornoemde internationale vereniging;
- het toezicht op de personen belast met de ontvangst van de meldingen, met de analyse van de inhoud en van de herkomst ervan en met de overzending ervan, alsmede op die van de personen belast met de controle van die taken in de organisatie, via het laten voorleggen van een uittreksel uit het strafregister overeenkomstig artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering door deze personen en het inwinnen van inlichtingen omtrent de moraliteit van deze personen;
- de jaarlijkse overzending van een activiteitenverslag aan de minister van Justitie;
- het verbod een gegevensbank op te richten op grond van de beelden die haar werden gemeld.

De Koning bepaalt de procedure voor de toekenning en de intrekking van de erkenning.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 55, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/49.](#) [¹ Rechtvaardigingsgrond inzake het consensueel maken, bezitten en onderling delen van seksueel getinte inhoud

Er is geen misdrijf wanneer minderjarigen boven de volle leeftijd van zestien jaar met wederzijdse toestemming zelf seksueel getinte inhoud maken en deze zelf gemaakte seksueel getinte inhoud onderling delen en in bezit houden.

Wederzijdse toestemming is nodig zowel voor het maken, het bezitten en het onderling delen van deze inhoud. Deze rechtvaardigingsgrond geldt niet indien:

- de seksueel getinte inhoud wordt getoond of verspreid aan een derde;
- een derde de seksueel getinte inhoud tracht te bekomen,
- de dader een bloedverwant of aanverwant is in de rechte opgaande lijn of een adoptant of een bloedverwant of aanverwant in de zijlijn tot de derde graad of ieder ander persoon die een soortgelijke positie heeft in het gezin of onverschillig welke persoon die gewoonlijk of occasioneel met de minderjarige samenwoont en die over die minderjarige gezag heeft, of;
- de daad mogelijk is gemaakt doordat de dader gebruik heeft gemaakt van een erkende positie van vertrouwen, gezag of invloed ten aanzien van de minderjarige.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 56, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Onderafdeling 4.](#) [¹ - Algemene bepaling.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 57, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/50.](#)[¹ Verzwarende factoren

Bij de keuze van de straf of de maatregel en de zwaarte ervan voor een misdrijf bedoeld in deze afdeling houdt de rechter in het bijzonder rekening met het feit dat:

- [² ...]²
- het misdrijf werd gepleegd door een persoon met een openbare functie in het kader van de uitoefening van deze functie;
- het misdrijf werd gepleegd door een persoon die zich in een erkende positie van vertrouwen, gezag of invloed ten aanzien van de minderjarige bevindt;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van tien jaar;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar en is voorafgegaan door een benadering van deze minderjarige vanwege de dader met het oogmerk om op een later tijdstip de in die afdeling bepaalde feiten te plegen;
- het misdrijf werd gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde "eer".]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 58, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 29, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Afdeling 3.](#) [¹ - Openbare zedenschennis.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 59, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/51.](#) [¹ Vervaardigen of verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard

Vervaardigen of verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard is het tentoonstellen, aanbieden, verkopen, verhuren, uitzenden, leveren, verspreiden, ter beschikking stellen, overhandigen, vervaardigen of invoeren, met welk middel ook, van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard.

Onder extreem wordt begrepen elke inhoud die dermate pornografisch of gewelddadig is dat zij van aard is om bij een normaal en redelijk persoon traumatiserende of andere psychisch schadelijke gevolgen te weeg te brengen.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tweeduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 60, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/52.](#) [¹ Vervaardigen of verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard gepleegd tegenover een minderjarige of een persoon die in een kwetsbare toestand verkeert

Vervaardigen of verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard gepleegd tegenover een minderjarige of een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van zijn leeftijd, een zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek duidelijk was of de dader bekend was, wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van driehonderd euro tot drieduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 61, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/53.](#) [¹ Exhibitionisme

Exhibitionisme is het opdringen aan andermans zicht van de eigen ontblote geslachtsdelen of van een seksuele

daad op een openbare plaats of op een plaats die zichtbaar is voor het publiek.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 62, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/54.](#) [¹ Exhibitionisme in aanwezigheid van een minderjarige of een persoon die in een kwetsbare toestand verkeert

Exhibitionisme in aanwezigheid van een minderjarige of een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van zijn leeftijd, een zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek duidelijk was of de dader bekend was, wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 63, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/55.](#) [¹ Verzwarende factoren

Bij de keuze van de straf of de maatregel en de zwaarte ervan voor een misdrijf bedoeld in deze afdeling houdt de rechter in het bijzonder rekening met het feit dat:

- [² ...]²
- het misdrijf werd gepleegd door een persoon met een openbare functie in het kader van de uitoefening van deze functie;
- het misdrijf werd gepleegd door een persoon die zich in een gezags- of vertrouwenspositie bevindt ten opzichte van het slachtoffer;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar;
- het misdrijf werd gepleegd op een minderjarige beneden de volle leeftijd van zestien jaar en is voorafgegaan door een benadering van deze minderjarige vanwege de dader met het oogmerk om op een later tijdstip de in deze afdeling bepaalde feiten te plegen;
- het misdrijf werd gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde "eer".]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 64, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 30, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Afdeling 4.](#) [¹ - Gemeenschappelijke bepalingen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 65, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/56.](#) [¹ Weigering tot verlening van technische medewerking aan de verwijdering van bepaalde seksueel getinte en extreem pornografische en gewelddadige beelden

Weigering tot verlening van technische medewerking aan de verwijdering van niet-consensueel verspreide seksueel getinte beelden, van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen en van extreem pornografische en gewelddadige beelden is het weigeren technische medewerking te verlenen:

- aan de mondelinge of schriftelijke bevelen die de procureur des Konings uitvaardigt overeenkomstig artikel 39bis, § 6, zesde lid, van het Wetboek van strafvordering, binnen de termijnen en volgens de voorwaarden die worden aangegeven in die vorderingen;
- aan de uitvoering van de beslissing die is vervat in de beschikking van de rechtbank van eerste aanleg, bedoeld in artikel 584, vijfde lid, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek, binnen de termijnen en volgens de voorwaarden die in die beschikking zijn bepaald.

Dit misdrijf wordt bestraft met geldboete van tweehonderd euro tot vijftienduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 66, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/57.](#) [¹ Sluiting van de inrichting

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen, ongeacht de hoedanigheid van natuurlijke- of rechtspersoon, van de uitbater, eigenaar, huurder of zaakvoerder, de sluiting van de inrichting bevelen waar de inbreuken werden gepleegd, voor een termijn van één maand tot drie jaar.

Wanneer de veroordeelde niet de eigenaar, uitbater, huurder of zaakvoerder van de inrichting is, kan de sluiting slechts worden bevolen indien de ernst van de specifieke omstandigheden dit vereist, en dit voor een periode van ten hoogste twee jaar, na dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, de eigenaar, de uitbater, de huurder of de zaakvoerder van de inrichting.

De dagvaarding voor de rechtbank wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder die de dagvaarding heeft uitgebracht, overgeschreven in het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie van de plaats waar het goed zich bevindt.

De dagvaarding bevat de gegevens van het betrokken onroerend goed bedoeld in artikel 141 van de Hypotheekwet van 16 december 1851 en de identificatiegegevens van de eigenaar ervan zoals bepaald in de artikelen 139 en 140 van de Hypotheekwet.

Elke beslissing wordt op de kant van de overschrijving van het proces-verbaal van de dagvaarding vermeld overeenkomstig de procedure van artikel 84 van de Hypotheekwet. De griffier van het gerecht zendt de uittreksels en de verklaring dat geen hoger beroep werd ingesteld toe aan het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

De sluiting van de inrichting houdt het verbod in hierin enige activiteit uit te oefenen die verband houdt met diegene die geleid heeft tot het plegen van het misdrijf. De sluiting gaat in vanaf de dag waarop de veroordeling in kracht van gewijsde is getreden. Bij gebreke aan vrijwillige sluiting gebeurt deze op initiatief van het openbaar ministerie op kosten van de veroordeelde.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 67, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/58.](#) [¹ Verblijfs-, plaats- of contactverbod

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen de veroordeelde, voor een termijn van een jaar tot ten hoogste twintig jaar, de ontzetting opleggen van het recht te wonen, te verblijven of zich op te houden in het door de rechter bepaalde gebied of contact te hebben met de personen die hij individueel aanwijst.

De oplegging van deze straf moet met bijzondere redenen worden omkleed en rekening houden met de ernst van de feiten en met de reclasseringsmogelijkheden voor de veroordeelde.

Het verblijfs-, plaats- of contactverbod gaat in vanaf de dag waarop de veroordeling in kracht van gewijsde is getreden. De termijn wordt evenwel verlengd met de duur van de periode waarin de vrijheidsstraf wordt uitgevoerd, met uitzondering van de periode van vervroegde invrijheidstelling.

Indien daartoe grond bestaat, kan de strafuitvoeringsrechtbank beslissen een in kracht van gewijsde getreden veroordeling waarbij een verblijfs-, plaats- of contactverbod is opgelegd, te wijzigen teneinde de duur of de omvang van het verbod te beperken, de nadere regels of de voorwaarden ervan aan te passen, het op te schorten of het te beëindigen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 68, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/59.](#) [¹ Specifieke verboden en ontzettingen

§ 1. In de gevallen omschreven in dit hoofdstuk worden de schuldigen veroordeeld tot de ontzetting van de rechten bedoeld in artikel 31, eerste lid.

§ 2. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen de veroordeelde verbieden tijdelijk of levenslang, rechtstreeks of onrechtstreeks een rusthuis, een home, een bejaardenverblijf of elke andere structuur voor gemeenschappelijk verblijf van kwetsbare personen uit te baten, of als vrijwilliger, contractueel of statutair personeelslid dan wel als lid van de bestuurs- en beheersorganen deel uit te maken van enige instelling of vereniging waarvan de hoofdactiviteit gericht is op kwetsbare personen.

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen wegens feiten gepleegd ten nadele van een minderjarige of met zijn deelneming, de ontzetting uitspreken van het recht om, voor een termijn van een jaar tot twintig jaar:

- in welke hoedanigheid ook deel te nemen aan onderwijs in een openbare of particuliere instelling die minderjarigen opvangt;
- deel uit te maken, als vrijwilliger, lid van het statutair of contractueel personeel dan wel als lid van de bestuurs- en beheersorganen, van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging waarvan de activiteit in hoofdzaak op minderjarigen gericht is;
- een activiteit toegewezen te krijgen die de veroordeelde in een vertrouwens- of een gezagsrelatie tegenover minderjarigen plaatst, als vrijwilliger, lid van het statutair of contractueel personeel dan wel als lid van de bestuurs- en beheersorganen, van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging.

§ 3. De verboden en ontzettingen bedoeld in dit artikel gaan in vanaf de dag waarop de veroordeling in kracht van gewijsde is getreden. De termijn wordt evenwel verlengd met de duur van de periode waarin de gevangenisstraf of de opsluiting wordt uitgevoerd, met uitzondering van de periode van vervroegde invrijheidstelling.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 69, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/60.](#) [¹ Niet-naleving van een straf bestaande uit een verbod

Niet-naleving van een straf bestaande uit een verbod is het overtreden van een van de volgende straffen:

- 1° de sluiting van de inrichting, zoals bedoeld in artikel 417/57;
- 2° het verblijfs-, plaats- of contactverbod, zoals bedoeld in artikel 417/58;
- 3° specifieke verboden en ontzettingen, zoals bedoeld in artikel 417/59.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van duizend euro tot vijfduizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 70, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/61.](#) ^[1] De samenloop

De straffen bedoeld in de artikelen 417/57 en 417/59 kunnen ook worden uitgesproken bij toepassing van de artikelen 62 of 65 wat een veroordeling met zich meebrengt op basis van misdrijven die samenlopen met deze bedoeld in dit hoofdstuk.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 71, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/62.](#) ^[1] Overzending van een rechterlijke beslissing

De rechter kan in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen de overzending bevelen van het strafrechtelijk gedeelte van het beschikkend gedeelte van de rechterlijke beslissing aan de desbetreffende werkgever, rechtspersoon of tuchtrechtelijke overheid wanneer de dader wegens zijn hoedanigheid of beroep contact heeft met minderjarigen en er een werkgever, rechtspersoon of een overheid die over hem het tuchtrechtelijk gezag uitoefent, bekend is.

Die maatregel wordt hetzij ambtshalve genomen, hetzij op verzoek van de burgerlijke partij of van het openbaar ministerie, bij een met bijzondere redenen omklede rechterlijke beslissing wegens de ernst van de feiten, het vermogen tot reclassering of het risico op recidive.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 72, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/63.](#) ^[1] Bescherming van de identiteit van het slachtoffer

§ 1. Het publiceren en verspreiden door middel van boeken, pers, film, radio, televisie of op enige andere wijze, van teksten, tekeningen, foto's, enigerlei beelden of geluidsfragmenten waaruit de identiteit kan blijken van het slachtoffer van een in dit hoofdstuk bedoeld misdrijf zijn verboden, tenzij met schriftelijke toestemming van het slachtoffer of met toestemming, ten behoeve van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek, van de procureur des Konings of van de met het onderzoek belaste magistraat.

Indien het slachtoffer minderjarig is, kan deze, noch de personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokkene is toevertrouwd, toestemming geven.

§ 2. Het overtreden van dit artikel wordt bestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van driehonderd euro tot drieduizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 73, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 417/64.](#) ^[1] Het advies van een dienst gespecialiseerd in de begeleiding of behandeling van seksuele delinquenten

Indien de beklagde wordt vervolgd voor een in dit hoofdstuk bedoeld misdrijf, kan het openbaar ministerie of de rechter bij wie de zaak aanhangig werd gemaakt, met het oog op het opleggen van de meest geschikte straf, het met redenen omkleed advies inwinnen van een dienst gespecialiseerd in de begeleiding of behandeling van seksuele delinquenten.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 74, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK II.](#) - ONOPZETTELIJK DODEN EN ONOPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN LICHAMELIJK LETSEL.

[Art. 418.](#) Schuldig aan onopzettelijk doden of aan onopzettelijk toebrengen van letsel is hij die het kwaad veroorzaakt door gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, maar zonder het oogmerk om de persoon van een ander aan te randen.

[Art. 419.](#) Hij die onopzettelijk iemands dood veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Wanneer de doding het gevolg is van een verkeersongeval dan bedraagt de gevangenisstraf drie maanden tot vijf jaar en de geldboete 50 euro tot 2000 euro.) <W 2005-07-20/52, art. 28, 052; Inwerkingtreding : 31-03-2006>

[Art. 419bis.](#) (Opgeheven) <W 2005-07-20/52, art. 30, 052; Inwerkingtreding : 31-03-2006>

[Art. 420.](#) Indien het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg alleen slagen of verwondingen ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft (met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden) en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 31-03-1936, art. 1> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Wanneer de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval dan bedraagt de gevangenisstraf acht dagen tot een jaar en de geldboete 50 euro tot 1000 euro.) <W 2005-07-20/52, art. 29, 052; Inwerkingtreding : 31-03-2006>

[Art. 420bis](#). (Opgeheven) <W 2005-07-20/52, art. 30, 052; Inwerkingtreding : 31-03-2006>

[Art. 421](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die onopzettelijk bij een ander een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid veroorzaakt door hem stoffen toe te dienen, die de dood kunnen teweegbrengen of de gezondheid zwaar kunnen schaden. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 422](#). Wanneer zich een treinongeval voordoet, dat de personen die zich in de trein bevinden, in gevaar kan brengen, wordt hij die onopzettelijk de oorzaak ervan is, gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien het ongeval enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien het ongeval de dood van een persoon ten gevolge heeft, is de gevangenisstraf zes maanden tot vijf jaar en de geldboete honderd [euro] tot zeshonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

ENKELE GEVALLEN VAN SCHULDIG VERZUIM.

[Art. 422bis](#). <W 06-01-1961, art. 1> Met gevangenisstraf van acht dagen tot (een jaar) en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die verzuimt hulp te verlenen of te verschaffen aan iemand die in groot gevaar verkeert, hetzij hij zelf diens toestand heeft vastgesteld, hetzij die toestand hem is beschreven door degenen die zijn hulp inroepen. <W 1995-04-13/33, art. 4, 1°, 015; Inwerkingtreding : 05-05-1995> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Voor het misdrijf is vereist dat de verzuimer kon helpen zonder ernstig gevaar voor zichzelf of voor anderen. Heeft de verzuimer niet persoonlijk het gevaar vastgesteld waarin de hulpbehoevende verkeerde, dan kan hij niet worden gestraft, indien hij op grond van de omstandigheden waarin hij werd verzocht te helpen, kon geloven dat het verzoek niet ernstig was of dat er gevaar aan verbonden was.

(De straf bedoeld in het eerste lid wordt op twee jaar gebracht indien de persoon die in groot gevaar verkeert, minderjarig is ^[1] of een persoon is van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was^[1].) <W 1995-04-13/33, art. 4, 2°, 011; Inwerkingtreding : 05-05-1995>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 16, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 422ter](#). <W 06-01-1961, art. 1> Met de straffen in het vorige artikel bepaald wordt gestraft hij die, hoewel hij in staat is het te doen zonder ernstig gevaar voor zichzelf of voor anderen, weigert of nalaat aan iemand die in gevaar verkeert, de hulp te bieden waartoe hij wettelijk wordt opgevorderd; hij die, hoewel daartoe in staat, weigert of nalaat het werk of de dienst te doen of de hulp te verlenen waartoe hij wordt opgevorderd bij ongeval, beroering, schipbreuk, overstroming, brand of andere rampen, evenals in geval van roverij, plundering, ontdekking op heterdaad, vervolging door het openbaar geroep of van gerechtelijke tenuitvoerlegging.

[Art. 422quater](#). <W 2007-05-10/35, art. 35, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in de artikelen 422bis en 422ter kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde correctionele straffen worden verdubbeld, ^[2] wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele gaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader^[2].

^[2] Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.^[2]

(1)<W 2009-12-30/01, art. 111, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[HOOFDSTUK III](#). - (Aantasting van de persoon van minderjarigen, ^[1] van kwetsbare personen^[1] en van het gezin.) <W 2000-11-28/35, art. 31; Inwerkingtreding : 27-03-2001>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 17, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Afdeling I.](#) - <W 2000-11-28/35, art. 31; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Verlaten of in behoeftige toestand achterlaten van kinderen of [¹ kwetsbare personen]¹.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 17, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 423.](#)<W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Zij die een minderjarige of een persoon [¹ van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamenlijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was]¹, op om het even welke plaats verlaten of doen verlaten, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien de verlaten een ernstige verminking van de in § 1 bedoelde persoon of een ongeneeslijk lijkende ziekte of het volledig verlies van het gebruik van een orgaan ten gevolge heeft, worden de schuldigen gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. Indien de verlaten de dood van de in § 1 bedoelde persoon ten gevolge heeft, worden de schuldigen gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 18, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 424.](#)<W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot zeshonderd [euro] of met een van die straffen alleen, onverminderd, indien daartoe grond bestaat, de toepassing van strengere strafbepalingen, worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De vader of moeder of de adoptanten die hun kind in behoeftige toestand achterlaten, ook al wordt het niet alleen gelaten, die weigeren het weer bij zich te nemen en weigeren zijn onderhoud te betalen als zij het aan een derde hebben toevertrouwd of als het bij rechterlijke beslissing aan een derde is toevertrouwd.

[¹ De bloedverwanten in de rechte nederdalende lijn die hun vader, moeder, adoptant of andere bloedverwant in de opgaande lijn in een behoeftige toestand achterlaten, ook al wordt de persoon niet alleen gelaten, die weigeren hem weer bij zich te nemen en weigeren zijn onderhoud te betalen als zij hem aan een derde hebben toevertrouwd of als hij bij rechterlijke beslissing aan een derde is toevertrouwd.]¹

In geval van een tweede veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, gepleegd binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen van de eerste, kunnen de straffen worden verdubbeld.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 19, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Afdeling II.](#) - <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Onthouden van voedsel of verzorging aan minderjarigen en [¹ aan kwetsbare personen]¹.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 20, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 425.](#)<W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Zij die een minderjarige of [¹ een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamenlijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk of bekend was bij de pleger van de feiten en die]¹ niet in staat is om in zijn onderhoud te voorzien, opzettelijk voedsel of verzorging onthouden, in dusdanige mate dat zijn gezondheid in het gedrang wordt gebracht, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien het onthouden van voedsel of verzorging een ongeneeslijk lijkende ziekte, het volledige verlies van het gebruik van een orgaan of ernstige verminking ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

§ 3. Indien het opzettelijk onthouden van voedsel of verzorging, zonder het oogmerk om te doden, toch de dood ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 21, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 426.](#)<W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen, onverminderd, indien daartoe grond bestaat, de toepassing van strengere strafbepalingen, worden gestraft zij die de bewaring hebben van een minderjarige of van [¹ een persoon die kwetsbaar was ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamenlijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid en die]¹ niet in staat is om in zijn onderhoud te voorzien, het onderhoud van het kind of van de persoon in dusdanige mate nagelaten hebben dat zijn gezondheid in het gedrang wordt gebracht. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien de nalatigheid de dood veroorzaakt van de minderjarige of [¹ van een in § 1 bedoelde persoon en die]¹ niet in staat is in zijn onderhoud te voorzien, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 22, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Afdeling III.](#) - <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Bepaling aan de afdelingen I en II gemeen.

[Art. 427.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> In de gevallen omschreven in de artikelen 423, 425 en 426, wordt de minimumstraf gesteld in die artikelen verdubbeld in geval van gevangenisstraf en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting indien de schuldige de daden tegen zijn vader, moeder, adoptanten of andere bloedverwanten in de opgaande lijn heeft gepleegd.

Hetzelfde geldt indien de schuldige, de vader, de moeder of de adoptant is van het slachtoffer dan wel elke andere persoon die gezag over het slachtoffer heeft of de bewaring ervan heeft.

[¹ Daarenboven kan de in artikel 33 bepaalde straf worden toegepast.]¹

(1)<W 2011-11-26/19, art. 23, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Afdeling IV.](#) - <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Ontvoering en verberging van minderjarigen [¹ en van kwetsbare personen]¹.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 24, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 428.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt, ontvoert of doet ontvoeren, zelfs als de minderjarige zijn ontvoerder vrijwillig is gevolgd.

§ 2. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, [¹ of iedere persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was]¹ ontvoert of doet ontvoeren door geweld, list of bedreiging.

§ 3. (...) <W 2002-06-14/42, art. 6, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

§ 4. De straf is opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien de ontvoering of de gevangenhouding van de ontvoerde minderjarige [¹ of van de in § 2 bedoelde persoon]¹, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft.

§ 5. Indien de ontvoering of de gevangenhouding de dood ten gevolge heeft, is de straf opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 25, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 429.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Met dezelfde straffen als de dader van de ontvoering wordt gestraft hij die een minderjarige [¹ of een kwetsbaar persoon als bedoeld in artikel 428, § 2, van wie hij weet dat hij is ontvoerd]¹, bij zich houdt.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 26, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 430.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> In de gevallen bedoeld in de artikelen 428 en 429, met uitzondering van de gevallen bedoeld in [² artikel 428, §§ 4 en 5]², is de straf gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en geldboete van tweehonderd [euro] tot vijfhonderd [euro] indien, binnen vijf dagen na de ontvoering, de ontvoerder of de persoon bedoeld in artikel 429 [¹ de ontvoerde minderjarige of de ontvoerde kwetsbare persoon]¹ vrijwillig heeft teruggegeven. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 27, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2014-05-05/09, art. 15, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

[Afdeling V.](#) - <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Niet-afgeven van kinderen.

[Art. 431.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft zij aan wie een minderjarige beneden de leeftijd van twaalf jaar is toevertrouwd en hem niet afgeven aan de personen die het recht hebben hem op te eisen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de schuldige deze minderjarige meer dan vijf dagen verborgen houdt voor degenen die het recht hebben hem op te eisen of deze minderjarige onrechtmatig buiten het grondgebied van het Koninkrijk vasthoudt, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 432.](#) <W 2000-11-28/35, art. 31, 029; Inwerkingtreding : 27-03-2001> § 1. Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro], of met een van deze straffen alleen worden gestraft :<W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

de vader of moeder die het minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de rechtsvervolgving, tegen dit kind ingesteld uit kracht van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming of betreffende de jeugdbijstand, die het onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van de personen aan wie de bevoegde overheid het heeft toevertrouwd, die het niet afgeeft aan degenen die het recht hebben het op te eisen of die het, zelfs met zijn toestemming, ontvoert of doet ontvoeren.

Is de schuldige geheel of ten dele ontzet uit de ouderlijke macht, dan kan de gevangenisstraf tot drie jaar worden verhoogd.

§ 2. Indien de schuldige het minderjarige kind meer dan vijf dagen verborgen houdt voor degenen die het recht hebben het op te eisen of het minderjarige kind onrechtmatig buiten het grondgebied van het Koninkrijk vasthoudt, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro], of met een van deze straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Is de schuldige geheel of ten dele ontzet uit de ouderlijke macht, dan is de gevangenisstraf minstens drie jaar.

§ 3. Wanneer over de bewaring van het minderjarige kind mocht zijn beslist, hetzij gedurende het verloop of ten gevolge van een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, hetzij in andere bij de wet bepaalde omstandigheden, dan worden de straffen bepaald in de §§ 1 en 2 toegepast op de vader of de moeder die het minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van hen aan wie het krachtens de beslissing is toevertrouwd, die het niet afgeeft aan degenen die het recht hebben het op te eisen of die het, zelfs met zijn toestemming, ontvoert of doet ontvoeren.

§ 4. Indien over de bewaring van het minderjarige kind een aan de rechtspleging door onderlinge toestemming voorafgaande minnelijke schikking is getroffen, worden de straffen bepaald in §§ 1 en 2 toegepast op de vader of de moeder die, vanaf de datum van de overschrijving van de echtscheiding door onderlinge toestemming, het minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van hen aan wie het krachtens de beslissing of de minnelijke schikking is toevertrouwd, die het niet afgeeft aan hen die het recht hebben het op te eisen of die het, zelfs met zijn toestemming, ontvoert of doet ontvoeren.

[Afdeling VI.](#) - Gebruik van minderjarigen [¹ en van kwetsbare personen]¹ met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf. <ingevoegd bij W 2005-08-10/62, art. 3 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 28, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 433.](#)<W 2005-08-10/62, art. 4, 054 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005> Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 433quinquies, wordt eenieder die een minderjarige [¹ of een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, duidelijk was of de dader bekend was,]¹ rechtstreeks of via een tussenpersoon, aantrekt of gebruikt om, op één van de in artikel 66 bepaalde wijzen, een misdaad of een wanbedrijf te plegen, gestraft met de straffen bepaald voor die misdaad of dat wanbedrijf, waarvan het minimum van de vrijheidsstraf verhoogd wordt met één maand ingeval het maximum van de bepaalde gevangenisstraf één jaar is, met twee maanden wanneer het maximum twee jaar is, met drie maanden wanneer het maximum drie jaar is, met vijf maanden wanneer het maximum vijf jaar is en met twee jaar in het geval van tijdelijke opsluiting, en waarvan, in voorkomend geval, het minimum van de geldboete verdubbeld wordt.

Het minimum van de in het eerste lid bepaalde straffen wordt nogmaals, en in dezelfde verhouding verhoogd ingeval :

1° de minderjarige jonger is dan zestien jaar, of

2° de persoon bedoeld in het eerste lid misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de minderjarige verkeert, of

3° de persoon bedoeld in het eerste lid, de vader, de moeder of een andere bloedverwant in de opgaande lijn is, de adoptant, of enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige, of een persoon die hem onder zijn bewaring heeft, of

4° een gewoonte wordt gemaakt van het aantrekken of gebruiken van minderjarigen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 29, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Afdeling VII.](#) - Aantasting van de persoonlijke levenssfeer van minderjarigen. <ingevoegd bij W 2005-08-10/62, art. 5 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005>

[Art. 433bis.](#) <ingevoegd bij W 2005-08-10/62, art. 6 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005> Publicatie en verspreiding van het verslag van de debatten voor de jeugdrechtbank, voor de onderzoeksrechter en voor de kamers van het hof van beroep die bevoegd zijn om over het hoger beroep tegen hun beslissingen te oordelen,

door middel van boeken, pers, film, radio, televisie, of op enige andere wijze, zijn verboden.

Alleen de motieven en het beschikkend gedeelte van de in openbare terechtzitting uitgesproken rechterlijke beslissing vormen, onder voorbehoud van de toepassing van het derde lid, hierop een uitzondering.

Publicatie en verspreiding door middel van welke procédés ook van teksten, tekeningen, foto's of beelden waaruit de identiteit kan blijken van een persoon die vervolgd wordt, of ten aanzien van wie een maatregel is genomen als bedoeld in (de artikelen 37, 39, 43, 49, 52, 52quater en 57bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade) of in de wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, zijn eveneens verboden. Hetzelfde geldt voor de persoon ten aanzien van wie een maatregel genomen is in het kader van de rechtspleging als bedoeld in artikel 63bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.
<W 2006-05-15/35, art. 22, 056; Inwerkingtreding : 01-10-2007>

Overtreding van dit artikel wordt gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van driehonderd euro tot drieduizend euro of met een van die straffen alleen.

[Afdeling VIII.](#) - [¹ Lokken van minderjarigen via informatie- en communicatietechnologieën met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf.]¹

(1)<W 2016-02-05/11, art. 26, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 433bis/1.](#) [¹ Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar wordt gestraft de meerderjarige die door middel van informatie- en communicatietechnologieën communiceert met een kennelijk of vermoedelijk minderjarige om het plegen van een misdaad of een wanbedrijf jegens hem te vergemakkelijken :

1° indien hij zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft verzwegen of hierover heeft gelogen;

2° indien hij de nadruk heeft gelegd op de in acht te nemen discretie over hun gesprekken;

3° indien hij enig geschenk of voordeel heeft aangeboden of voorgespiegeld;

4° indien hij enige andere list heeft aangewend.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-10/25, art. 3, 103; Inwerkingtreding : 10-05-2014>

[HOOFDSTUK IIIbis.](#) - Exploitatie van bedelarij <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 9; Inwerkingtreding : 12-09-2005>

[Artikel 433ter.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 7; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftienduizend euro wordt gestraft :

1° hij die een persoon aanwerft, meeneemt, wegbrengt, bij zich houdt teneinde hem over te leveren aan de bedelarij, hem ertoe aanzet te bedelen of door te gaan met bedelen, of hem ter beschikking van een bedelaar stelt opdat deze laatste zich van hem bedient om het openbaar medelijden op te wekken;

2° hij die, op welke manier ook, eens anders bedelarij exploiteert.

Poging tot de in het eerste lid bedoelde misdrijven wordt gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met een geldboete van honderd euro tot tweeduizend euro.

[¹ De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<W 2013-06-24/24, art. 3, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

[Art. 433quater.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 8; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433ter, eerste lid, bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wanneer het wordt gepleegd :

1° ten opzichte van een minderjarige;

2° door misbruik te maken van de [¹ de kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert ten gevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, zijn precaire sociale toestand, zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid]¹, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere echte en aanvaardbare keuze heeft dan zich te laten misbruiken;

3° door direct of indirect gebruik te maken van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang.

[² De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]²

(1)<W 2011-11-26/19, art. 30, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2013-06-24/24, art. 4, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

[HOOFDSTUK IIIbis/1.](#) [¹ - Misbruik van prostitutie.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 75, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/1.](#) [¹ Het pooierschap

Het pooierschap bestaat, onverminderd de toepassing van artikel 433quinquies, uit een van de volgende daden gepleegd tegen een meerderjarig persoon:

- het organiseren van de prostitutie van een ander met als doel het bekomen van een voordeel, behalve in de gevallen die de wet bepaalt;
- het bevorderen, ertoe aanzetten, aanmoedigen of vergemakkelijken van prostitutie met als doel het, rechtstreeks of onrechtstreeks, bekomen van een abnormaal economisch voordeel of elk ander abnormaal voordeel;
- maatregelen nemen om het verlaten van de prostitutie te verhinderen of te bemoeilijken.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijfentwintigduizend euro.

De poging tot het plegen van dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.

De boete bedoeld in het tweede en derde lid wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 76, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/2.](#) [¹ Reclame maken voor prostitutie

§ 1. Reclame maken voor prostitutie is:

- het met welk middel ook, op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maken, uitgeven, verdelen of verspreiden voor een aanbod van diensten van seksuele aard door een meerderjarige, zelfs indien het aanbod wordt verhuuld onder bedekte bewoordingen;

- het door enig reclamemiddel, zowel expliciet als impliciet, kenbaar maken dat een meerderjarige zich laat prostitueren;

- het door enig reclamemiddel, zowel expliciet als impliciet, vergemakkelijken van de prostitutie van een meerderjarige.

§ 2. Reclame maken voor prostitutie van een meerderjarige is verboden.

Het verbod is niet van toepassing:

- ten aanzien van een meerderjarige die reclame maakt voor eigen seksuele diensten achter een raam in een ruimte die specifiek voor prostitutie is bestemd;

- ten aanzien van een meerderjarige die reclame plaatst voor eigen seksuele diensten op een internetplatform of enig ander medium of een onderdeel ervan, die specifiek voor dit doel zijn bestemd;

- ten aanzien van de aanbieder van een internetplatform of enig ander medium of een onderdeel ervan, die specifiek voor dit doel zijn bestemd, die reclame voor diensten van seksuele aard of voor een plaats gewijd aan het aanbieden van diensten van seksuele aard door meerderjarigen publiceert, voor zover hij maatregelen neemt ter bescherming van de sekswerker en ter voorkoming van misbruik van prostitutie en mensenhandel, door mogelijke gevallen van misbruik en uitbuiting onmiddellijk aan de politiediensten of gerechtelijke overheden te melden en door zich te houden aan de nadere regels die door de Koning zijn vastgesteld.

De Koning bepaalt wat wordt begrepen onder internetplatform of enig ander medium of onderdeel ervan die specifiek voor dit doel zijn bestemd.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 77, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/3.](#) [¹ Het openbaar aanzetten tot het zich prostitueren

Het openbaar aanzetten tot het zich prostitueren is:

- het door enig reclamemiddel, impliciet of expliciet, aanzetten van een meerderjarige tot het zich prostitueren;

- het met welk middel ook, in het openbaar, een meerderjarige aanzetten tot het zich prostitueren.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 78, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/4.](#) [¹ Verzawaard misbruik van prostitutie

Misbruik van prostitutie, zoals bedoeld in de artikelen 433quater/1 tot 433quater/3 is verzawaard indien het misdrijf werd gepleegd tegen een kwetsbare meerderjarige ten gevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, zijn precaire sociale toestand, zijn leeftijd, een zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid.

Dit misdrijf wordt bestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

[² In het geval van misbruik van prostitutie, zoals bedoeld in artikel 433quater/1, wordt de boete]² zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 79, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

(2)<W 2022-07-30/03, art. 6, 150; Inwerkingtreding : 18-08-2022>

[Art. 433quater/5.](#) [¹ Sluiting van de inrichting

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen, ongeacht de hoedanigheid van natuurlijke- of rechtspersoon, van de uitbater, eigenaar, huurder of zaakvoerder, de sluiting van de inrichting bevelen waar de inbreuken werden gepleegd, voor een termijn van één maand tot drie jaar.

Wanneer de veroordeelde niet de eigenaar, uitbater, huurder of zaakvoerder van de inrichting is, kan de sluiting slechts worden bevolen indien de ernst van de specifieke omstandigheden dit vereist, en dit voor een periode van ten hoogste twee jaar, na dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, de eigenaar, uitbater, huurder of zaakvoerder van de inrichting.

De dagvaarding voor de rechtbank wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder die de dagvaarding heeft uitgebracht, overgeschreven in het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie van de plaats waar het goed zich bevindt.

De dagvaarding bevat de gegevens van het betrokken onroerend goed bedoeld in artikel 141 van de Hypotheekwet van 16 december 1851 en de identificatiegegevens van de eigenaar ervan zoals bepaald in de artikelen 139 en 140 van de Hypotheekwet.

Elke beslissing wordt op de kant van de overschrijving van het proces-verbaal van de dagvaarding vermeld overeenkomstig de procedure van artikel 84 van de Hypotheekwet. De griffier van het gerecht zendt de uittreksels en de verklaring dat geen hoger beroep werd ingesteld toe aan het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

De sluiting van de inrichting houdt het verbod in om hierin enige activiteit uit te oefenen die verband houdt met diegene die geleid heeft tot het plegen van het misdrijf. De sluiting gaat in vanaf de dag waarop de veroordeling in kracht van gewijsde is getreden. Bij gebreke aan vrijwillige sluiting gebeurt deze op initiatief van het openbaar ministerie op kosten van de veroordeelde.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 80, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/6.](#) [¹ Specifieke verboden

In de gevallen bedoeld in dit hoofdstuk worden de schuldigen veroordeeld tot de ontzetting van de rechten bedoeld in artikel 31, eerste lid.

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, kan de rechter in de in dit hoofdstuk bedoelde gevallen de veroordeelde voor de duur van een jaar tot twintig jaar verbieden een drankgelegenheid, een bureau voor arbeidsbemiddeling, een onderneming van vertoningen, een zaak voor verhuur of verkoop van visuele dragers, een hotel, een bureau voor verhuur van gemeubileerde kamers of appartementen, een reisbureau, een huwelijksbureau, een adoptie-instelling, een instelling waaraan de bewaring van minderjarigen wordt toevertrouwd, een bedrijf dat leerlingen en jeugdgroepen vervoert, een gelegenheid voor ontspanning of vakantie, of elke inrichting die lichaamsverzorging of psychologische begeleiding aanbiedt, hetzij persoonlijk, hetzij door bemiddeling van een tussenpersoon, uit te baten of er, in welke hoedanigheid ook, werkzaam te zijn.

De in dit artikel bedoelde verboden gaan in op de dag waarop de veroordeling in kracht van gewijsde is getreden. De termijn wordt evenwel verlengd met de duur van de periode waarin de gevangenisstraf of de opsluiting wordt uitgevoerd, met uitzondering van de termijn voor vervroegde invrijheidstelling.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 81, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/7.](#) [¹ Niet-naleving van een straf bestaande uit een verbod

Niet-naleving van een straf bestaande uit een verbod is het overtreden van een van de volgende straffen:

1° de sluiting van de inrichting, zoals bedoeld in artikel 433quater/5;

2° de specifieke verboden, zoals bedoeld in artikel 433quater/6.

Dit misdrijf wordt bestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van duizend euro tot vijfduizend euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 82, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 433quater/8.](#) [¹ Verbeurdverklaring van het instrument van het misdrijf

In afwijking van artikel 42, 1°, worden de zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van de misdrijven omschreven in deze onderafdeling verbeurd verklaard, ook al zijn ze geen eigendom van de veroordeelde, zonder dat deze verbeurdverklaring evenwel afbreuk doet aan de rechten die derden kunnen laten gelden op die goederen.

De verbeurdverklaring wordt eveneens toegepast, onder dezelfde voorwaarden, op de onroerende goederen of gedeelten ervan die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf.

Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van de in het eerste of het tweede lid bedoelde roerende of onroerende goederen die werden vervreemd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-07-30/03, art. 7, 150; Inwerkingtreding : 18-08-2022>

[Art. 433quater/9.](#) [¹ Multidisciplinaire evaluatie.

§ 1. De Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ermee belast de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk te evalueren, twee jaar na de inwerkingtreding ervan en vervolgens om de vier jaar.

Die evaluatie is multidisciplinair en stoelt in het bijzonder op de expertise van vertegenwoordigers van het gerecht en van de politie, van vertegenwoordigers van openbare gespecialiseerde organen, van vertegenwoordigers van middenveldorganisaties, alsook van gespecialiseerde academici. De door de drie laatstgenoemde categorieën vertegenwoordigde expertisegebieden moeten minstens de volgende thema's omvatten: de bestrijding van mensenhandel, de steun aan mensen in de prostitutie, de gelijkheid tussen vrouwen en mannen, de verdediging van de economische en sociale rechten van de werknemers en de toegang tot gezondheid.

§ 2. De wet bepaalt tegen 31 december 2022 de nadere regels van die evaluatie.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2022-03-21/01, art. 83, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK IIIter.](#) Mensenhandel <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 9; Inwerkingtreding : 12-09-2005>

[Art. 433quinquies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 10; Inwerkingtreding : 12-09-2005> § 1. [¹ Levert het misdrijf mensenhandel op, de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, het nemen of de overdracht van de controle over hem met als doel :

1° de uitbuiting van prostitutie of andere vormen van seksuele uitbuiting;

2° de uitbuiting van bedelarij;

3° het verrichten van werk of het verlenen van diensten, in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid;

4° [³ de uitbuiting door het wegnemen van organen of van menselijk lichaamsmateriaal;]³

5° of deze persoon tegen zijn wil een misdaad of een wanbedrijf te doen plegen.]¹

Behalve in het in 5 bedoelde geval is de toestemming van de in het eerste lid bedoelde persoon met de voorgenomen of daadwerkelijke uitbuiting van geen belang.

§ 2. Het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro.

§ 3. Poging tot het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot tienduizend euro.

[² § 4. De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]²

[³ § 5. Het slachtoffer van mensenhandel dat betrokken is bij misdrijven als rechtstreeks gevolg van zijn uitbuiting loopt geen straf op voor deze misdrijven.]³

(1)<W 2013-04-29/15, art. 2, 096; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

(2)<W 2013-06-24/24, art. 5, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

(3)<W 2019-05-22/19, art. 2, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433sexies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 11; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433quinquies, § 1, bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zeventienhonderd vijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro ingeval het werd gepleegd :

1° door een persoon die gezag heeft over het slachtoffer of door een persoon die misbruik heeft gemaakt van het gezag of de faciliteiten die zijn functies hem verlenen;

2° door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening.

[¹ De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.]¹

(1)<W 2013-06-24/24, art. 6, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

[Art. 433septies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 12; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433quinquies, § 1, bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro in de volgende gevallen :

1° ingeval het misdrijf is gepleegd ten opzichte van een minderjarige;

2° ingeval het is gepleegd door misbruik te maken van de [¹ kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert ten gevolge van zijn onwettige of preciaire administratieve toestand, zijn preciaire sociale toestand, zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid]¹, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere echte en aanvaardbare keuze heeft dan zich te laten misbruiken;

3° ingeval het is gepleegd door direct of indirect gebruik te maken van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige vorm van dwang [⁴, of door ontvoering, machtsmisbruik of bedrog]⁴;

[⁴ 3bis° ingeval het is gepleegd door het aanbieden of aanvaarden van betalingen of om het even welke voordelen om de toestemming te verkrijgen van een persoon die gezag heeft over het slachtoffer;]⁴

- 4° ingeval het leven van het slachtoffer opzettelijk of door grove nalatigheid in gevaar is gebracht;
- 5° ingeval het misdrijf een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een ^[3] ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden^[3], hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt;
- 6° in geval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt;
- 7° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.
- ^[2] De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.^[2]

-
- (1)<W 2011-11-26/19, art. 31, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>
- (2)<W 2013-06-24/24, art. 7, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>
- (3)<W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>
- (4)<W 2016-05-31/02, art. 8, 118; Inwerkingtreding : 18-06-2016>

[Art. 433octies](#).<Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 13; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433quinquies, § 1, bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdvijftigduizend euro in de volgende gevallen :

- 1° ingeval het misdrijf de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt zonder het oogmerk te doden;
- 2° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een criminele organisatie betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.
- ^[1] De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.^[1]

-
- (1)<W 2013-06-24/24, art. 8, 097; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

[Art. 433novies](#).^[3] § 1.^[3] In de gevallen bedoeld in de artikelen ^[3] 433quinquies tot 433octies^[3] worden de schuldigen bovendien veroordeeld tot ontzetting van de in ^[1] artikel 31, eerste lid^[1] genoemde rechten.

^[3] § 2.^[3] ^[3] De rechtbanken kunnen de verboden bedoeld ^[4] in de artikelen ^[5] 417/58,^[5] 417/59, § 2, en 433quater/6^[4] uitspreken ten aanzien van de personen die veroordeeld zijn voor feiten bedoeld in de artikelen 433quinquies tot 433octies, voor een termijn van een jaar tot twintig jaar.^[3]

^[3] § 3. ^[4] Artikel 417/62^[4] is van toepassing op de personen die veroordeeld zijn voor feiten bedoeld in de artikelen 433quinquies tot 433octies.

§ 4. Zonder rekening te houden met de hoedanigheid van natuurlijke persoon of rechtspersoon van de uitbater, eigenaar, huurder of zaakvoerder, kan de rechtbank de tijdelijke of definitieve, gedeeltelijke of volledige sluiting bevelen van de onderneming waar de misdrijven bedoeld in de artikelen 433quinquies tot 433octies gepleegd zijn, in overeenstemming met de nadere regels bepaald ^[4] in de artikelen 417/57 en 433quater/5^[4].

§ 5. ^[4] Artikelen 417/59, § 3, 417/60, 433quater/6, § 3 en 433quater/7^[4] is van toepassing op de paragrafen 1, 2 en 4.^[3]

^[3] § 6.^[3] De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, wordt toegepast op degenen die zich schuldig hebben gemaakt aan het in artikel 433quinquies bedoelde misdrijf, zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft geen eigendom van de veroordeelde zijn, zonder dat deze verbeurdverklaring nochtans de rechten van derden op de goederen die het voorwerp kunnen uitmaken van de verbeurdverklaring schaadt. ^[2] Zij moet in dezelfde omstandigheden ook worden toegepast op het roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere ruimte. Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vvreemd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.^[2]

^[3] § 7.^[3] ^[2] In geval van beslag op een onroerend goed, wordt gehandeld overeenkomstig de vormvoorschriften van artikel 35bis van het Wetboek van strafvordering.^[2]

-
- (1)<W 2009-04-14/01, art. 19, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>
- (2)<W 2013-11-27/05, art. 4, 099; Inwerkingtreding : 01-03-2014>
- (3)<W 2016-05-31/02, art. 9, 118; Inwerkingtreding : 18-06-2016>
- (4)<W 2022-03-21/01, art. 98, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>
- (5)<W 2022-07-30/03, art. 8, 150; Inwerkingtreding : 18-08-2022>

[Art. 433novies/1](#).^[1] De publicatie en de verspreiding van teksten, tekeningen, foto's, enigerlei beelden of geluidsfragmenten waaruit de identiteit kan blijken van het slachtoffer van het misdrijf bedoeld in artikel 433quinquies, § 1, eerste lid, 1°, of van de poging hiertoe, zijn verboden en strafbaar overeenkomstig ^[2] artikel 417/63,^[2] tenzij met schriftelijke toestemming van het slachtoffer of met toestemming, ten behoeve van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek, van de procureur des Konings of van de met het onderzoek belaste magistraat.^[1]

-
- (1)<Ingevoegd bij W 2016-05-31/02, art. 10, 118; Inwerkingtreding : 18-06-2016>
- (2)<W 2022-03-21/01, art. 99, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK IIIter/1](#). ^[1] - Handel in menselijke organen.^[1]

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 3, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/2.](#) ^[1] Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zevenhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die een orgaan wegneemt bij een persoon in de volgende gevallen:

1° wanneer het wegnemen bij een levende gebeurt zonder zijn vrije, geïnformeerde en specifieke toestemming, of wanneer het wegnemen bij een overledene gebeurt in strijd met de in de wet bedoelde voorwaarden inzake toestemming of verzet;

2° wanneer, in ruil voor het wegnemen van het orgaan, die persoon of een derde, rechtstreeks of onrechtstreeks, een profijt of een vergelijkbaar voordeel werd voorgesteld, aangeboden, beloofd of heeft verkregen, zulks zelfs indien de persoon heeft toegestemd in het wegnemen;

3° wanneer het wegnemen gebeurt door een persoon die daartoe niet is gemachtigd door de wet, of buiten een door de wet gemachtigde verzorgingsinrichting.

Vormen geen "profijt of vergelijkbaar voordeel" in de zin van het eerste lid, 2° :

1° de vergoeding van de rechtstreekse en onrechtstreekse kosten, bedoeld in artikel 4, § 2, van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen, en in artikel 6, § 2, van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek;

2° de vergoeding van de inkomstenderving die met de orgaandonatie verband houdt.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 4, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/3.](#) ^[1] Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zevenhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die:

1° bij een persoon een orgaan transplanteert dat is weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, of een dergelijk orgaan gebruikt voor andere doeleinden dan de transplantatie, zulks met kennis van zaken;

2° bij een persoon een orgaan transplanteert zonder daartoe te zijn gemachtigd door de wet of buiten een door de wet gemachtigde verzorgingsinrichting.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 5, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/4.](#) ^[1] Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zevenhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die, met kennis van zaken:

1° een orgaan dat is weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433novies/2, voorbereidt, preserveert, opslaat, vervoert, overbrengt, ontvangt of uitvoert;

2° een orgaan dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433novies/2 invoert of laat doorvoeren.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 6, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/5.](#) ^[1] Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zevenhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die een kandidaat orgaandonor of ontvanger benadert of werft teneinde rechtstreeks of onrechtstreeks een profijt of een vergelijkbaar voordeel voor zichzelf of voor een derde te verkrijgen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 7, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/6.](#) ^[1] Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die op enigerlei wijze:

1° de handelwijzen bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4 en 433novies/7, vergemakkelijkt, bevordert of tot dergelijke handelwijzen aanzet;

2° direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt voor die handelwijzen;

3° de behoefte aan of de beschikbaarheid van organen direct of indirect onder de aandacht brengt teneinde rechtstreeks of onrechtstreeks een profijt of een vergelijkbaar voordeel voor zichzelf of voor een derde aan te bieden of te behalen.

Poging tot het in het eerste lid bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot tienduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 8, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/7.](#) [¹ Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die, met kennis van zaken, voor zichzelf de transplantatie van een orgaan dat is weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433novies/2, heeft aanvaard.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 9, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/8.](#) [¹ Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die, rechtstreeks of door tussenpersonen, aan een persoon een voordeel van welke aard dan ook, voor zichzelf of voor een derde, belooft, aanbiedt of overhandigt, opdat hij een orgaan wegneemt, transplanteert of gebruikt in strijd met de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4, of het plegen van een dergelijke handeling vergemakkelijkt.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, rechtstreeks of door tussenpersonen, een voordeel van welke aard dan ook, voor zichzelf of voor een derde, vraagt, aanvaardt of ontvangt, teneinde een orgaan weg te nemen, te transplanteren of te gebruiken in strijd met de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4, of het plegen van een dergelijke handeling te vergemakkelijken.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 10, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/9.](#) [¹ De straffen zullen worden vastgesteld als bepaald bij het derde en vierde lid:

1° ingeval het misdrijf is gepleegd ten opzichte van een minderjarige of enige andere bijzonder kwetsbare persoon;

2° ingeval het is gepleegd door een persoon die misbruik heeft gemaakt van het gezag of de faciliteiten die zijn functies hem verlenen;

3° ingeval het leven van het slachtoffer opzettelijk of door grove nalatigheid in gevaar is gebracht;

4° ingeval het misdrijf de lichamelijke of geestelijke gezondheid van het slachtoffer ernstig heeft aangetast;

5° ingeval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt;

6° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet;

7° ingeval de dader reeds werd veroordeeld voor een in dit Hoofdstuk bedoeld misdrijf, onder voorbehoud van de toepassing van Hoofdstuk V van Boek I van het Strafwetboek.

Voor de toepassing van het eerste lid, 7°, kan rekening worden gehouden met de veroordeling uitgesproken door een strafgerecht van een andere Staat die Partij is bij het Verdrag van de Raad van Europa tegen de handel in menselijke organen, voor een van de feiten die strafbaar zijn gesteld overeenkomstig dat Verdrag, voor zover de dader niet op minder gunstige wijze wordt behandeld dan indien de vroegere veroordeling was uitgesproken door een Belgisch gerecht.

In de gevallen bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/5 zijn de straffen opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

In de gevallen bedoeld in de artikelen 433novies/6 en 433novies/8 zijn de straffen opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en geldboete van zeventienhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 11, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/10.](#) [¹ De straffen zullen worden vastgesteld als bepaald bij het tweede en derde lid:

1° ingeval het misdrijf de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt;

2° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een criminele organisatie betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.

De misdrijven bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/5 worden gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdvijftigduizend euro.

De misdrijven bedoeld in de artikelen 433novies/6 en 433novies/8 worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 12, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

[Art. 433novies/11.](#)^[1] § 1. In de gevallen bedoeld in dit Hoofdstuk worden de schuldigen bovendien veroordeeld tot ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, genoemde rechten.

§ 2. De rechtbanken kunnen de personen die veroordeeld zijn voor feiten bedoeld in dit Hoofdstuk, voor een termijn van een jaar tot twintig jaar verbieden een beroepsactiviteit of sociale activiteit uit te oefenen die verband houdt met het plegen van een van de in dit Hoofdstuk strafbaar gestelde feiten.

§ 3. Zonder rekening te houden met de hoedanigheid van natuurlijk persoon of rechtspersoon van de uitbater, eigenaar, huurder of zaakvoerder, kan de rechtbank de tijdelijke of definitieve, gedeeltelijke of volledige sluiting bevelen van de inrichting waar de misdrijven bedoeld in dit Hoofdstuk gepleegd zijn, in overeenstemming met de nadere regels bepaald ^[2] in de artikelen 417/57 en 433quater/5^[2].

§ 4. ^[2] Artikelen 417/59, § 3, 417/60, 433quater/6, § 3 en 433quater/7^[2] is van toepassing op de paragrafen 1, 2 en 3.

§ 5. De bijzondere verbeurdverklaring bedoeld in artikel 42, 1°, wordt toegepast op degenen die zich schuldig hebben gemaakt aan het in dit Hoofdstuk bedoelde misdrijf, zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft geen eigendom van de veroordeelde zijn, zonder dat deze verbeurdverklaring nochtans de rechten van derden op de goederen die het voorwerp kunnen uitmaken van de verbeurdverklaring schaadt. Zij moet in dezelfde omstandigheden ook worden toegepast op het roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere ruimte. Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vervreemd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.

§ 6. In geval van beslag op een onroerend goed, wordt gehandeld overeenkomstig de vormvoorschriften van artikel 35bis van het Wetboek van strafvordering.^[1]

(1)<Ingevoegd bij W 2019-05-22/19, art. 13, 141; Inwerkingtreding : 01-07-2019>

(2)<W 2022-03-21/01, art. 100, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[HOOFDSTUK IIIquater.](#) - Misbruik van andermans ^[1] kwetsbare toestand^[1] door de verkoop, verhuur of terbeschikkingstelling van goederen met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 15; Inwerkingtreding : 12-09-2005>

(1)<W 2011-11-26/19, art. 32, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 433decies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 3, 053; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftwintigduizend euro wordt gestraft hij die rechtstreeks of via een tussenpersoon misbruik maakt van de ^[1] de kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert ten gevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, zijn precaire sociale toestand, zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid^[1] door, met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, een roerend goed, een deel ervan, een onroerend goed, een kamer of een andere in artikel 479 bedoelde ruimte, te verkopen, te verhuren of ter beschikking te stellen in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid ^[2] ...^[2]. De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 33, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2013-04-29/14, art. 2, 095; Inwerkingtreding : 02-08-2013>

[Art. 433undecies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 17; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433decies bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro in de volgende gevallen :

1° ingeval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt;

2° in geval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.

De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.

[Art. 433duodecies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 18; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Het in artikel 433decies bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdvijftigduizend euro ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een criminele organisatie betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.

De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn.

[Art. 433terdecies.](#) <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 19; Inwerkingtreding : 12-09-2005> In de gevallen bedoeld in de artikelen 433undecies en 433duodecies worden de schuldigen bovendien veroordeeld tot de ontzetting van de rechten bedoeld in ^[1] artikel 31, eerste lid^[1].

De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, wordt toegepast op de schuldigen aan het

misdrijf bedoeld in artikel 433decies, zelfs ingeval de zaken waarop zij betrekking heeft niet het eigendom van de veroordeelde zijn, zonder dat deze verbeurdverklaring evenwel afbreuk kan doen aan de rechten van de derden op de goederen die verbeurd zouden kunnen worden verklaard. Zij moet in dezelfde omstandigheden ook worden toegepast op het roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere ruimte bedoeld in dat artikel.

(Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vervreemd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.) <W 2006-02-09/33, art. 2, 055 ; Inwerkingtreding : 10-03-2006>

(1)<W 2009-04-14/01, art. 20, 073; Inwerkingtreding : 15-04-2009>

[Art. 433quaterdecies](#). <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 20; Inwerkingtreding : 12-09-2005> Naargelang van het geval kan de procureur des Konings of de onderzoeksrechter beslag leggen op het roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere in artikel 433decies bedoelde ruimte. Indien hij beslist tot inbeslagneming moet voormeld roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere in artikel 433decies bedoelde ruimte worden verzegeld, of met schriftelijk akkoord van de eigenaar of verhuurder, ter beschikking worden gesteld van het O.C.M.W. teneinde opgeknapt en tijdelijk verhuurd te worden. De beslissing tot inbeslagneming van, naargelang van het geval, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter wordt betekend aan de eigenaar of de verhuurder. In geval van beslag op een onroerend goed moet de beslissing bovendien worden betekend uiterlijk binnen vierentwintig uur, alsmede ter overschrijving worden aangeboden op het ¹ bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie¹ van de plaats waar het goed gelegen is. Als dagtekening van de overschrijving geldt de dag van de betekening van de beslissing tot inbeslagneming. Het beslag geldt tot op het tijdstip van de definitieve rechterlijke beslissing waarbij hetzij de verbeurdverklaring werd bevolen, hetzij de opheffing van het beslag wordt uitgesproken. Opheffing van het beslag kan voordien te allen tijde worden verleend, al naar gelang van het geval, door de procureur des Konings of door de onderzoeksrechter nadat deze de procureur des Konings daarvan in kennis heeft gesteld. De beslagene kan de rechtsmiddelen waarin voorzien wordt in de artikelen 28sexies en 61quater van het Wetboek van strafvordering slechts instellen na verloop van een termijn van een jaar te rekenen van de datum van de inbeslagneming.

(1)<W 2018-07-11/07, art. 69, 133; Inwerkingtreding : 30-07-2018>

[Art. 433quinquiesdecies](#). <Ingevoegd bij W 2005-08-10/61, art. 21; Inwerkingtreding : 12-09-2005> In de in artikel 433decies van het Strafwetboek bedoelde gevallen kunnen slachtoffers op beslissing, naargelang het geval, van de bevoegde minister, van de bevoegde overheid of de door hen aangewezen ambtenaren, in overleg met de terzake bevoegde diensten, in voorkomend geval worden opgevangen of gehuisvest. Deze huisvestingskosten komen ten laste van de beklaagde. Wanneer de beklaagde wordt vrijgesproken, worden de kosten ten laste gelegd al naargelang het geval, van de Staat of van het bevoegde O.C.M.W.

HOOFDSTUK IV. - AANSLAG OP DE PERSOONLIJKE VRIJHEID EN OP DE ONSCHENDBAARHEID VAN DE WONING, GEPLEEGD DOOR BIJZONDERE PERSONEN.

[Art. 434](#). Met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] worden gestraft zij die iemand aanhouden of doen aanhouden, gevangen houden, zonder een bevel van het gestelde gezag en buiten de gevallen waarbij de wet de aanhouding of de gevangenhouding van bijzondere personen toelaat of voorschrijft. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 435](#). De gevangenisstraf is zes maanden tot drie jaar en de geldboete vijftig [euro] tot driehonderd [euro], indien de wederrechtelijke en willekeurige vrijheidsberoving langer dan tien dagen duurt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 436](#). Indien de wederrechtelijke en willekeurige vrijheidsberoving langer dan een maand duurt, wordt de schuldige veroordeeld tot gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en tot geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 437](#). (Zie NOTA 1 onder TITEL) (Opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) wordt uitgesproken, indien de aanhouding verricht wordt, hetzij op een vals bevel van het openbaar gezag, hetzij in de kledij of onder de naam van een van zijn agenten, of indien de aangehouden of gevangen gehouden persoon met de dood bedreigd wordt. <W 2003-01-23/42, art. 74, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 438](#). (Opgeheven) <W 2002-06-14/42, art. 7, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

[Art. 438bis](#). <W 2007-05-10/35, art. 36, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in dit hoofdstuk kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen worden verdubbeld in geval van correctionele straffen en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting, ² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde

geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2009-12-30/01, art. 112, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 439.](#) Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] wordt gestraft hij die, zonder een bevel van de overheid en buiten de gevallen waarin de wet toelaat in de woning van bijzondere personen tegen hun wil binnen te treden, in een door een ander bewoond huis, appartement, kamer of verblijf, of [¹ in de aanhorigheden ervan hetzij binnendringt met behulp van bedreiging of geweld tegen personen, of door middel van braak, inklimming of valse sleutels, hetzij dit goed bezet, hetzij erin verblijft zonder toestemming van de bewoners.]¹ <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1)<W 2017-10-18/08, art. 2, 126; Inwerkingtreding : 16-11-2017>

[Art. 440.](#) De gevangenisstraf is zes maanden tot vijf jaar en de geldboete honderd [euro] tot vijfhonderd [euro], indien het feit gepleegd wordt, hetzij op een vals bevel van het openbaar gezag, hetzij in de kledij, hetzij onder de naam van een van haar agenten, hetzij met vereniging van de volgende drie omstandigheden : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Dat het feit wordt gepleegd bij nacht;

Dat het wordt gepleegd door twee of meer personen;

Dat de schuldigen of een van hen wapens bij zich hebben.

De schuldigen kunnen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 (...). <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 441.](#) Poging tot het in vorig artikel omschreven wanbedrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 442.](#) Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] wordt gestraft hij die, zonder toestemming van de eigenaar of van de huurder, in de bij artikel 439 aangewezen plaatsen binnendringt en daar bij nacht wordt aangetroffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 442/1.](#)[¹ § 1. Met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig euro tot honderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die, zonder een bevel van de overheid hetzij zonder toestemming van een houder van een titel die of een recht dat toegang verschaft tot de betrokken plaats of gebruik van of verblijf in het betrokken goed toestaat en buiten de gevallen waarin de wet het toelaat, op eender welke manier andermans niet bewoonde huis, appartement, kamer of verblijf, of de aanhorigheden ervan of enige andere niet bewoonde ruimte of andermans roerend goed dat al dan niet als verblijf kan dienen, hetzij binnendringt, hetzij bezet, hetzij erin verblijft zonder zelf houder te zijn van voormelde titel of recht.

§ 2. Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die binnen de vastgestelde termijn geen gevolg geeft [² aan het bevel tot ontruiming bedoeld in artikel 12, § 1, van de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed, zoals hersteld bij de wet van 6 december 2022 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IIbis of]² aan de uithuiszetting bedoeld in artikel 1344decies van Gerechtelijk Wetboek.

§ 3. Het in paragraaf 1 bedoelde misdrijf kan alleen worden vervolgd op klacht van een persoon die houder is van een titel of een recht op het betrokken goed.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2017-10-18/08, art. 3, 126; Inwerkingtreding : 16-11-2017>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 32, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[HOOFDSTUK IVbis.](#) - (ingevoegd bij <W 1998-10-30/34, art. 2, Inwerkingtreding : 27-12-1998>) BELAGING.

[Art. 442bis.](#)(ingevoegd bij <W 1998-10-30/34, art. 2, Inwerkingtreding : 27-12-1998>) Hij die een persoon heeft belaagd terwijl hij wist of had moeten weten dat hij door zijn gedrag de rust van die bewuste persoon ernstig zou verstoren, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro] of met een van die straffen alleen.

[¹ Ingeval de feiten bedoeld in het eerste lid worden gepleegd ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of

onvolwaardigheid, duidelijk was of de dader bekend was, wordt de minimumstraf voorzien in het eerste lid verdubbeld.]¹

[² ...]²

(1)<W 2011-11-26/19, art. 34, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-03-25/07, art. 2, 116; Inwerkingtreding : 15-04-2016>

[Art. 442ter.](#) <W 2007-05-10/35, art. 37, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in artikel 442bis kan het minimum van de bij dit artikel bepaalde correctionele straffen worden verdubbeld, [² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2009-12-30/01, art. 113, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[HOOFDSTUK IVter.](#) [¹ - Misbruik van de zwakke toestand van personen]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2011-11-26/19, art. 35, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 442quater.](#)¹ § 1. Eenieder die, terwijl hij kennis had van iemands fysieke of psychische zwakheid die het oordeelsvermogen van de betrokkene ernstig verstoort, bedrieglijk misbruik heeft gemaakt van die zwakheid teneinde hem ertoe te brengen een handeling te verrichten dan wel zich van een handeling te onthouden waarbij zulks diens fysieke of geestelijke integriteit dan wel diens vermogen ernstig aantast, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van deze straffen alleen.

§ 2. De straffen zijn gevangenisstraf van een maand tot vier jaar en geldboete van tweehonderd euro tot tweeduizend euro of een van deze straffen alleen in de volgende gevallen :

1° indien de in § 1 bedoelde handeling of onthouding van een handeling voortvloeit uit een toestand van fysieke of psychische onderwerping door aanwending van zware of herhaalde druk of van specifieke technieken om het oordeelsvermogen te verstoren;

2° indien het in § 1 bedoelde misbruik ten aanzien van een minderjarige is gepleegd;

3° indien de in § 1 bedoelde handeling of onthouding van een handeling hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking tengevolge heeft;

4° indien het in § 1 bedoelde misbruik een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft.

§ 3. De straf is opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar indien de handeling van de persoon of zijn onthouding van een handeling zijn dood heeft veroorzaakt.

§ 4. Met toepassing van de §§ 1 en 2 kan de rechtbank de veroordeelde gedurende een termijn van vijf jaar tot tien jaar geheel of ten dele ontzetten van de uitoefening van de in artikel 31, eerste lid, opgesomde rechten.

§ 5. De rechtbank kan bevelen dat het vonnis of een samenvatting ervan op kosten van de veroordeelde in een of meer dagbladen dan wel op ongeacht welke andere wijze wordt bekendgemaakt.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2011-11-26/19, art. 36, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 20, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[HOOFDSTUK V.](#) - AANRANDING VAN DE EER OF DE GOEDE NAAM VAN PERSONEN.

[Art. 443.](#) Hij die in de hierna aangeduide gevallen aan een persoon kwaadwillig een bepaald feit ten laste legt, dat zijn eer kan krenken of hem aan de openbare verachting kan blootstellen, en waarvan het wettelijk bewijs niet wordt geleverd, is schuldig aan laster, wanneer de wet het bewijs van het ten laste gelegde feit toelaat, en aan eerroof, wanneer de wet dit bewijs niet toelaat.

(Wanneer het ten laste gelegde feit hierin bestaat dat gedurende vijandelijkheden is geheuld met de vijand, hetzij door hem te helpen door het verschaffen van soldaten, manschappen, geld, levensmiddelen, wapens, munitie of materialen, hetzij door hem het betreden van het grondgebied, het zich handhaven of het verblijven aldaar door enig middel mogelijk of gemakkelijk te maken, zonder daartoe gedwongen of gevorderd te zijn, is het bewijs daarvan altijd ontvankelijk en kan het door alle middelen geleverd worden.

Wordt een genoegzaam bewijs geleverd, dan geeft de tenlastelegging geen aanleiding tot enige strafvervolging.)
<W 11-10-1919, enig art.>

[Art. 444.](#) De schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro], wanneer de tenlasteleggingen geschieden : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen;

Hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken;

Hetzij om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen;

Hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden;

Hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden.

[Art. 445.](#) Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] wordt gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Hij die schriftelijk bij de overheid een lasterlijke aangifte indient;

Hij die schriftelijk aan een persoon lasterlijke aantijgingen tegen zijn ondergeschikte toestuurt.

[Art. 446.](#) Laster en eerroof jegens een gesteld lichaam worden op dezelfde wijze gestraft als laster en eerroof jegens individuele personen.

[Art. 447.](#) Hij die van laster beticht wordt wegens tenlasteleggingen, gericht, hetzij tegen dragers of agenten van het gezag of tegen enig persoon met een openbare hoedanigheid bekleed, hetzij tegen enig gesteld lichaam, naar aanleiding van feiten in verband met hun bediening, wordt toegelaten om door alle gewone middelen het bewijs van de ten laste gelegde feiten te leveren, behoudens het tegenbewijs door dezelfde middelen.

Indien het een feit betreft dat tot het private leven behoort, mag de dader van de tenlastelegging geen ander bewijs tot zijn verdediging aanvoeren dan het bewijs dat volgt uit een vonnis of uit enige andere authentieke akte.

Indien het ten laste gelegde feit het voorwerp is van een strafvervolging of een aangifte waarover nog geen uitspraak is gedaan, wordt de vordering wegens laster geschorst tot het definitief vonnis of tot de eindbeslissing van de bevoegde overheid.

(Zo de strafvordering of de tuchtvordering met betrekking tot het ten laste gelegde feit vervallen is, wordt het betrokken dossier bij het dossier van het geding wegens laster gevoegd en wordt de vordering wegens laster hervat.

In geval van een beslissing van seponering of buitenvervolginstelling betreffende de vordering met betrekking tot het ten laste gelegde feit, wordt de vordering wegens laster hervat, onverminderd een schorsing van deze vordering wanneer het onderzoek met betrekking tot het ten laste gelegde feit een nieuwe gerechtelijke ontwikkeling kent.) <W 2001-07-04/55, art. 2, 032; Inwerkingtreding : 20-08-2001>

[Art. 448.](#) Hij die hetzij door daden, hetzij door geschriften, prenten of zinnebeelden iemand beledigt in een van de omstandigheden in artikel 444 bepaald, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, in een van de omstandigheden in artikel 444 bepaald, iemand die drager is van het openbaar gezag of van de openbare macht of die met een openbare hoedanigheid is bekleed, door woorden beledigt in zijn hoedanigheid of wegens zijn bediening.) <W 27-07-1934, art. 3>

[Art. 449.](#) Indien er op het ogenblik van het misdrijf een wettelijk bewijs van de ten laste gelegde feiten bestaat en het blijkt dat de beklaagde de tenlastelegging heeft gedaan zonder enige reden van openbaar of van privaat belang en enkel met het oogmerk om te schaden, wordt hij, als schuldig aan kwaadwillige ruchtbaarmaking, gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vierhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 450.](#) De in dit hoofdstuk omschreven misdrijven tegen bijzondere personen gepleegd, de lasterlijke aangifte uitgezonderd, kunnen niet worden vervolgd dan op klacht van de persoon die beweert beledigd te zijn.

Indien de persoon overleden is zonder een klacht te hebben gedaan of zonder daarvan te hebben afgezien, of indien de laster of de eerroof tegen iemand is gericht na zijn overlijden, kan de vervolging niet geschieden dan op klacht van zijn echtgenoot, van zijn afstammelingen of (wettelijke) erfgenamen tot en met de derde graad. <W 31-03-1987, art. 98>

[Art. 451.](#) Niemand kan de rechtvaardigings- of verschoningsgrond aanvoeren dat de geschriften, drukwerken, prenten of zinnebeelden die het voorwerp van de vervolging uitmaken, slechts de reproductie zijn van uitgaven die in België of in het buitenland verschenen zijn.

[Art. 452.](#) <W 10-10-1967, art. 141> Vóór de rechtbank gesproken woorden of aan de rechtbank overlegde geschriften, geven geen aanleiding tot strafvervolging wanneer die woorden of die geschriften op de zaak of op de partijen betrekking hebben.

Lasterlijke, beledigende of eerrovende tenlasteleggingen die aan de zaak of aan de partijen vreemd zijn kunnen

aanleiding geven hetzij tot een strafvordering hetzij tot burgerlijke rechtvordering van de partijen of van derden.

BIJZONDERE BEPALING.

[Art. 453.](#) Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] wordt gestraft hij die zich schuldig maakt aan grafschennis. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 453bis.](#) <W 2007-05-10/35, art. 38, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in dit hoofdstuk kan het minimum van de correctionele straffen worden verdubbeld, [² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1) <W 2009-12-30/01, art. 114, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2) <W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

HOOFDSTUK VI. - ENIGE ANDERE WANBEDRIJVEN TEGEN PERSONEN.

[Art. 454.](#) Hij die onder spijzen of dranken of onder voedingsmiddelen of voedingswaren, welke dan ook, bestemd om verkocht of gesleten te worden, stoffen mengt of doet mengen die de dood kunnen teweegbrengen of de gezondheid zwaar kunnen schaden, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot tweeduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 455.](#) Met de straffen, bij het vorige artikel bepaald, wordt gestraft :

Hij die spijzen, dranken, voedingsmiddelen of voedingswaren, welke dan ook, verkoopt, slijt of te koop stelt, wetende dat zij stoffen bevatten die de dood kunnen teweegbrengen of de gezondheid zwaar kunnen schaden;
Hij die deze stoffen verkoopt of verschaft, wetende dat zij tot vervalsing van voedingsmiddelen of voedingswaren moeten dienen.

[Art. 456.](#) Met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd [euro] tot duizend [euro] wordt gestraft hij die in zijn magazijn, in zijn winkel of in enige andere plaats spijzen, dranken, voedingsmiddelen of voedingswaren heeft, die bestemd zijn om verkocht of gesleten te worden, wetende dat zij stoffen bevatten die de dood kunnen teweegbrengen of de gezondheid zwaar kunnen schaden. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 457.](#) De vermengde spijzen, dranken, voedingswaren of voedingsmiddelen worden in beslag genomen, verbeurd verklaard en onbruikbaar gemaakt.

(Lid 2 opgeheven) <W 29-10-1919, art. 90>

De schuldige kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

De rechtbank beveelt dat het vonnis zal worden aangeplakt op de plaatsen die zij bepaalt, en in zijn geheel of bij uittreksel zal worden opgenomen in de bladen die zij aanwijst; een en ander op kosten van de veroordeelde.

[Art. 458.](#) Geneesheren, heekkundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte (of voor een parlementaire onderzoekscommissie) getuigenis af te leggen en buiten [¹ het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat]¹ die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf [¹ van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen]¹. <W 1996-06-30/34, art. 10, 017; Inwerkingtreding : 26-07-1996> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(1) <W 2017-07-06/24, art. 312, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

[Art. 458bis.](#) [¹ Eenieder, die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen en hierdoor kennis heeft van een misdrijf zoals omschreven [⁷ in de artikelen 417/7 tot 417/22, 417/24 tot 417/38, 417/44 tot 417/47, 417/56, 433quater/1 en 433quater/4]⁷, [⁵ 392 tot 394, 396 tot 405ter, 409, 423, 425, 426 en 433quinquies]⁵, gepleegd op een minderjarige of op een persoon die kwetsbaar is ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, [²

partnergeweld,]² [6] gebruiken van geweld, gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde "eer",]⁶ een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid kan, onverminderd de verplichtingen hem opgelegd door artikel 422bis, het misdrijf ter kennis brengen van de procureur des Konings, hetzij wanneer er een ernstig en dreigend gevaar bestaat voor de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige of de bedoelde kwetsbare persoon en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen, hetzij wanneer er aanwijzingen zijn van een gewichtig en reëel gevaar dat andere minderjarigen of bedoelde kwetsbare personen het slachtoffer worden van de in voormelde artikelen bedoelde misdrijven en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen.]¹

(NOTA : bij arrest nr 127/2013 van 26-09-2013, heeft het Grondwettelijk Hof artikel 6 van de wet van 30 november 2011 vernietigd, in zoverre het van toepassing is op de advocaat die houder is van vertrouwelijke informatie van zijn cliënt, dader van het misdrijf dat is gepleegd in de zin van dat artikel, wanneer die informatie mogelijkerwijs incriminerend is voor die cliënt.)

-
- (1)<W 2011-11-30/28, art. 6, 083; Inwerkingtreding : 30-01-2012>
 - (2)<W 2012-02-23/08, art. 2, 085; Inwerkingtreding : 01-03-2013>
 - (3)<W 2014-04-10/24, art. 6, 102; Inwerkingtreding : 10-05-2014>
 - (4)<W 2016-02-01/09, art. 14, 115; Inwerkingtreding : 29-02-2016>
 - (5)<W 2016-05-31/02, art. 11, 118; Inwerkingtreding : 18-06-2016>
 - (6)<W 2018-06-18/09, art. 2, 134; Inwerkingtreding : 01-11-2018>
 - (7)<W 2022-03-21/01, art. 101, 148; Inwerkingtreding : 01-06-2022>

[Art. 458ter](#). [¹ § 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.]¹

-
- (1)<Ingevoegd bij W 2017-07-06/24, art. 313, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

[Art. 458quater](#). [¹ De artikelen 458bis en 458ter zijn niet van toepassing op de advocaat voor wat betreft het meedelen van vertrouwelijke informatie van zijn cliënt wanneer die zijn cliënt mogelijk aan strafvervolging blootstelt.]¹

-
- (1)<Ingevoegd bij W 2017-07-06/24, art. 314, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

[Art. 459](#). Met dezelfde straffen worden gestraft de bedienden of agenten van de berg van barmhartigheid die aan anderen dan aan de officieren van politie of aan de rechterlijke overheid de naam bekendmaken van hen die in deze instelling zaken hebben gezet of hebben doen zetten.

[Art. 460](#). Hij die schuldig bevonden wordt aan het wegmaken van een (aan een postoperator) toevertrouwde brief of aan het openen van een zodanige brief om het geheim ervan te schenden, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen, onverminderd zwaardere straffen, indien de schuldige een ambtenaar of een agent van de Regering of (een personeelslid van een postoperator of een persoon die voor zijn rekening optreedt) is. <KB 1999-06-09/57, art. 27, 026; Inwerkingtreding : 18-08-1999> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 460bis](#). <W 14-01-1928, art. 4> (Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die het afschrift van een exploit dat hij in zijn bezit heeft ingevolge artikel 68bis van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, wegmaakt of die de omslag opent waarin dit afschrift zich bevindt, om het geheim ervan te schenden, behalve, in dit laatste geval, wanneer hij een van de ouders is van een minderjarig kind, ofwel de echtgenoot, de voogd, de bewindvoerder [¹ of de curator]¹ van de betrokken persoon.)

-
- (1)<W 2013-03-17/14, art. 151, 101; Inwerkingtreding : 01-09-2014 (W 2014-05-12/02, art. 22)>

[Art. 460ter](#). <ingevoegd bij W 1998-03-12/39, art. 44; Inwerkingtreding : 1998-10-02> Elk gebruik [¹ ...]¹ van door de [¹ inzage of het nemen van een afschrift van]¹ het dossier [³ of het met eigen middelen tijdens een inzage gemaakte kopie van stukken van het dossier,]³ verkregen inlichtingen, dat tot doel en tot gevolg heeft het verloop [² van het opsporingsonderzoek of]² van het gerechtelijk onderzoek te hinderen, inbreuk te maken op het privéleven, de fysieke of, morele integriteit of de goederen van een in het dossier genoemde persoon, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen [³ tot twee jaar]³ of met geldboete van zesentwintig [euro] [³ tot duizend euro]³. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

- (1)<W 2012-12-27/29, art. 27, 090; Inwerkingtreding : 10-02-2013>
(2)<W 2019-05-05/10, art. 82, 137; Inwerkingtreding : 03-06-2019>
(3)<W 2019-05-05/19, art. 155, 140; Inwerkingtreding : 29-06-2019>

[TITEL IX](#). - MISDADEN EN WANBEDRIJVEN TEGEN EIGENDOMMEN.

[HOOFDSTUK I](#). - DIEFSTAL EN AFPERSING.

[Art. 461](#). Hij die een zaak die hem niet toebehoort, bedrieglijk wegneemt, is schuldig aan diefstal. (Met diefstal wordt gelijkgesteld het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik.) <W 25-06-1964, art. 1>

[Art. 462](#). Diefstallen gepleegd door een gehuwde ten nadele van zijn echtgenoot, door een weduwnaar of een weduwe wat zaken betreft die aan de overleden echtgenoot hebben toebehoord, door afstammelingen ten nadele van hun bloedverwanten in de opgaande lijn, door bloedverwanten in de opgaande lijn ten nadele van hun afstammelingen, of door aanverwanten in dezelfde graden, geven alleen aanleiding tot burgerrechtelijke vergoeding.

[¹ Het eerste lid is niet van toepassing wanneer deze diefstallen zijn gepleegd ten nadele van een persoon die kwetsbaar is ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid.]¹

Ieder ander persoon die aan deze diefstallen deelneemt of die de gestolen voorwerpen of een gedeelte ervan heeft, wordt gestraft alsof [¹ het eerste lid]¹ niet bestond.

- (1)<W 2011-11-26/19, art. 37, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[AFDELING I](#). - DIEFSTAL ZONDER GEWELD OF BEDREIGING.

[Art. 463](#). Diefstallen, in dit hoofdstuk niet nader omschreven, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(In het geval bedoeld bij artikel 461, tweede lid, bedraagt de gevangenisstraf echter niet meer dan drie jaren.) <W 25-06-1964, art. 2>

[¹ Het minimum van de straf bedraagt drie maanden gevangenisstraf en vijftig euro geldboete wanneer de diefstal werd gepleegd ten nadele van een persoon van wie de bijzonder kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was.]¹

- (1)<W 2011-11-26/19, art. 38, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 464](#). De gevangenisstraf is ten minste drie maanden, indien de dief een dienstbode of een loondienaar is, zelfs wanneer hij de diefstal gepleegd heeft ten nadele van andere personen dan die welke hij diende, maar die zich bevonden hetzij in het huis van de meester, hetzij in het huis waar hij hem vergezelde, of indien de dief een werkmans, gezelschap of leerling is, die de diefstal heeft gepleegd in het huis, het werkhuis of het magazijn van zijn meester, of ook indien de dief een persoon is die gewoonlijk arbeid verricht in de woning waar hij gestolen heeft.

[Art. 465](#). In de gevallen van de vorige artikelen kunnen de schuldigen bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 (...). <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 466](#). Poging tot een van de diefstallen, in de vorige artikelen vermeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 467](#). (Zie NOTA 1 onder TITEL) Diefstal wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar) : <W 2003-01-23/42, art. 75, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Indien hij gepleegd wordt door middel van braak, inklimming of valse sleutels;

Indien hij gepleegd wordt door een openbaar ambtenaar door middel van zijn ambtsbediening;

Indien de schuldigen of een van hen de titel of de kentekens van een openbaar ambtenaar aannemen of een vals bevel van het openbaar gezag inroepen.

AFDELING II. - DIEFSTAL DOOR MIDDEL VAN GEWELD OF BEDREIGING GEPLEEGD EN AFPERSING.

[Art. 468.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Hij die een diefstal pleegt door middel van geweld of bedreiging, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 75, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 469.](#) Met diefstal gepleegd door middel van geweld of bedreiging wordt gelijkgesteld het geval waarin de dief op heterdaad betrapt wordt en geweld of bedreigingen gebruikt hetzij om in het bezit van de weggenomen voorwerpen te kunnen blijven, hetzij om zijn vlucht te verzekeren.

[Art. 470.](#)^[1] Met de straffen, bij het artikel 468 bedoeld, wordt gestraft alsof hij een diefstal met geweld of bedreiging had gepleegd, hij die opzettelijk met behulp van geweld of bedreiging hetzij een goed, hetzij een ongeoorloofd voordeel verkrijgt.^[1]

(1)<W 2023-07-12/10, art. 14, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 471.](#)(Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2001-12-11/50, art. 3, 033; Inwerkingtreding : 17-02-2002> In de gevallen van de artikelen 468, 469 en 470 is de straf de opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar :

- indien het misdrijf wordt gepleegd door middel van braak, inklimming of valse sleutels;
- indien het misdrijf wordt gepleegd door een openbaar ambtenaar door middel van zijn ambtsbediening;
- indien de schuldigen of een van hen de titel of de kentekens van een openbaar ambtenaar aannemen of een vals bevel van het openbaar gezag invoeren;
- indien het misdrijf gepleegd wordt bij nacht;
- indien het misdrijf gepleegd wordt door twee of meer personen;
- indien de schuldige, om het misdrijf te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een voertuig of enig ander al of niet met een motor aangedreven tuig;

[1] indien het misdrijf gepleegd wordt ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, duidelijk was of de dader bekend was.^[1]

(1)<W 2011-11-26/19, art. 39, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 472.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2001-12-11/50, art. 4, 033; Inwerkingtreding : 17-02-2002> In de gevallen van de artikelen 468, 469 en 470 is de straf de opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar :

- indien het misdrijf wordt gepleegd onder twee van de in artikel 471 vermelde omstandigheden;
- indien wapens of op wapens gelijkende voorwerpen worden gebruikt of getoond, of indien de schuldige doet geloven dat hij gewapend is;
- indien de schuldige, om het misdrijf te plegen of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van weerloos makende of giftige stoffen;
- indien de schuldige, om het misdrijf te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een voertuig of enig ander al of niet met een motor aangedreven tuig, dat verkregen is door een misdad of een wanbedrijf;
- indien de schuldige, om het misdrijf te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een motorvoertuig of enig ander met een motor aangedreven tuig voorzien van kentekens of toestellen waardoor verwarring kan ontstaan met een motorvoertuig of enig ander met een motor aangedreven tuig van de ordediensten.

[Art. 473.](#)(Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 02-07-1975, art. 4> In de gevallen van de artikelen 468, 469, 470 en 471 is de straf (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar, indien het geweld of de bedreiging, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een ^[1] ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden^[1], hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft. <W 2002-06-14/42, art. 8, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

Dezelfde straf wordt toegepast, indien de boosdoeners de personen (hebben onderworpen aan de handelingen bedoeld in artikel 417ter, eerste lid.) <W 2002-06-14/42, art. 8, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

In de gevallen van artikel 472 wordt de straf op (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar) gebracht. <W 2002-06-14/42, art. 8, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

(1)<W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 474.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) Indien het geweld of de bedreiging gepleegd wordt zonder het oogmerk om te doden, en toch de dood veroorzaakt, worden de schuldigen veroordeeld tot (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar). <W 2003-01-23/42, art. 76, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

(Lid 2 opheffen) <W 02-07-1975, art. 6>

[Art. 475.](#) Doodslag, gepleegd om diefstal of afpersing te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren, wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 476.](#) De straffen, bij de [¹ artikelen 473 tot 475]¹ bepaald, worden zelfs dan toegepast wanneer de voltooiing van de diefstal of van de afpersing wordt verhinderd door omstandigheden, onafhankelijk van de wil van de schuldigen.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 28, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[AFDELING IIbis.](#) - (DIEFSTAL EN AFPERSING VAN KERNMATERIAAL). <W 17-04-1986, art. 2>

[Art. 477.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 2> Diefstal van kernmateriaal wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 77, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 477bis.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 2> De diefstal van kernmateriaal wordt gestraft met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar : <W 2003-01-23/42, art. 78, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>
1° indien hij gepleegd wordt door middel van geweld of bedreiging;
2° indien hij gepleegd wordt door middel van braak, inklimming of valse sleutels;
3° indien hij gepleegd wordt door een openbaar ambtenaar door middel van zijn ambtsbediening;
4° indien de schuldigen of een van hen de titel of de kentekens van een openbaar ambtenaar hebben aangenomen of een vals bevel van het openbaar gezag hebben ingeroepen.

[Art. 477ter.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 2> Afpersing van kernmateriaal door middel van geweld of bedreiging wordt gestraft met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar. <W 2003-01-23/42, art. 78, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 477quater.](#) <W 17-04-1986, art. 2> Met diefstal of afpersing van kernmateriaal, gepleegd door middel van geweld of bedreiging, wordt gelijkgesteld het geval waarin de dief of de afperser op heterdaad betrapt, geweld heeft gepleegd of bedreigingen heeft geuit, ofwel om het onvreemde kernmateriaal in zijn bezit te houden, ofwel om zijn vlucht te dekken.

[Art. 477quinquies.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 2> De diefstal of de afpersing van kernmateriaal gepleegd door middel van geweld of bedreiging, alsmede het feit bedoeld in artikel 477quater; worden gestraft met (opsluiting) van vijftien tot twintig jaar : <W 2003-01-23/42, art. 78, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

1° indien zij gepleegd worden door middel van braak, inklimming of valse sleutels;
2° indien zij gepleegd worden door een openbaar ambtenaar door middel van zijn ambtsbediening;
3° indien de schuldigen of een van hen de titel of de kentekens van een openbaar ambtenaar aannemen of een vals bevel van het openbaar gezag inroepen;
4° indien zij gepleegd worden bij nacht;
5° indien zij gepleegd worden door twee of meer personen;
6° indien de schuldige, om de afpersing te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een voertuig of enig ander al dan niet met een motor aangedreven tuig.

[Art. 477sexies.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 2> § 1. De diefstal of de afpersing van kernmateriaal met behulp van geweld of bedreiging alsmede het feit bedoeld in artikel 477quater, worden gestraft met (opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar) : <W 2003-01-23/42, art. 79, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

1° indien zij gepleegd worden onder twee van de omstandigheden vermeld in artikel 477quinquies;
2° indien wapens of op wapens gelijkende voorwerpen worden gebruikt of getoond, of indien de schuldige doet geloven dat hij gewapend is;
3° indien de schuldige, om het feit te plegen of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van weerloosmakende of giftige stoffen;
4° indien de schuldige, om het feit te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een gestolen voertuig of enig ander al dan niet met een motor aangedreven gestolen tuig;
5° indien de schuldige, om het feit te vergemakkelijken of zijn vlucht te verzekeren, gebruik maakt van een motorvoertuig of enig ander met een motor aangedreven tuig voorzien van kentekens of toestellen waardoor de verwarring kan ontstaan met een motorvoertuig of enig ander met een motor aangedreven tuig van de ordediensten.

§ 2. Dezelfde feiten worden gestraft met dezelfde straf :

1° indien het geweld of de bedreiging, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een [¹ ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]¹, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan of een zware verminking heeft veroorzaakt;

2° (indien de boosdoeners de personen aan de handelingen bedoeld in artikel 417ter, eerste lid, hebben onderworpen); <W 2002-06-14/42, art. 9, 036; Inwerkingtreding : 24-08-2002>

3° indien het geweld of de bedreiging gepleegd zonder het oogmerk te doden, toch de dood heeft veroorzaakt.

§ 3. De straf bepaald bij § 2 wordt zelfs dan toegepast wanneer de voltooiing van de diefstal of van de afpersing wordt verhinderd door omstandigheden, onafhankelijk van de wil van de schuldigen.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 23, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[AFDELING III.](#) - (BETEKENIS VAN SOMMIGE IN DIT WETBOEK VOORKOMENDE UITDRUKKINGEN). <W 02-07-1975, art. 5>

[Art. 478.](#) Diefstal bij nacht is de diefstal gepleegd meer dan een uur voor zonsopgang en meer dan een uur na zonsondergang.

[Art. 479.](#) Als bewoond huis wordt beschouwd elk gebouw, appartement, verblijf, loods, elke zelfs verplaatsbare hut of elke andere gelegenheid die tot woning dient.

[Art. 480.](#) Als aanhorigheden van een bewoond huis worden beschouwd de binnenplaatsen, neerhoven, tuinen en alle andere besloten erven, alsook de schuren, stallen en alle andere bouwwerken die zich daarin bevinden, onverschillig waarvoor zij gebruikt worden, zelfs wanneer zij een afzonderlijke ruimte vormen binnen de algemene omheining.

[Art. 481.](#) Verplaatsbare omheiningen, bestemd om vee in het open veld ingesloten te houden, op welke wijze ook gemaakt, worden als aanhorigheden van een bewoond huis beschouwd, wanneer zij staan op hetzelfde stuk grond als de verplaatsbare hutten of andere schuilplaatsen, bestemd voor de veehouders.

[Art. 482.](#) Onder het woord wapens worden begrepen de voorwerpen, bedoeld in artikel 135 van dit wetboek.

[Art. 483.](#) Onder geweld verstaat de wet daden van fysieke dwang gepleegd op personen.

Onder bedreiging verstaat de wet alle middelen van morele dwang door het verwekken van vrees voor een dreigend kwaad.

[Art. 484.](#) Braak bestaat in het openbreken, stukbreken, beschadigen, afbreken of wegnemen van om het even welke in- of uitwendige sluiting van enig huis, gebouw, bouwwerk of aanhorigheden, van een vaartuig, een wagon, een voertuig; in het openbreken van gesloten kasten of meubels, bestemd om ter plaatse te blijven en om de daarin besloten voorwerpen te beveiligen.

[Art. 485.](#) Met diefstal door middel van braak worden gelijkgesteld :
Het wegnemen van de meubels waarvan sprake in het vorige artikel;
De diefstal gepleegd met zegelverbreking.

[Art. 486.](#) Inklimming wordt genoemd :

Het binnenkomen over muren, deuren, daken of om het even welke andere afsluiting, in huizen, gebouwen, binnenplaatsen, neerhoven, bouwwerken van welke aard ook, tuinen, parken, besloten erven;
Het binnenkomen door een ondergrondse opening die niet gemaakt is om tot toegang te dienen.

[Art. 487.](#) Valse sleutels worden genoemd :

Alle haken, opstekers, lopers, nagebootste, nagemaakte of vervalste sleutels;
Sleutels die door de eigenaar, huurder, logementhouder, of kamerverhuurder niet bestemd zijn voor de sloten, hangsloten of voor welk sluitwerk ook, waartoe de schuldige ze gebruikt;
Verloren, zoekgeraakte of weggenomen sleutels die tot het plegen van de diefstal dienen.
Evenwel is het gebruik van valse sleutels alleen dan een verzwarende omstandigheid, wanneer zij dienen om voorwerpen te openen, waarvan de braak een verzwaring van straf ten gevolge zou hebben.

[Art. 487bis.](#)¹ § 1. Onder kernmateriaal wordt kernmateriaal verstaan dat wordt bedoeld in artikel 1, 8e streepje, van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspuitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle.

§ 2. Onder radioactief materiaal wordt verstaan : alle kernmateriaal of andere radioactieve stoffen met nucliden die spontaan worden gespleten, proces dat gepaard gaat met de emissie van een of meer soorten ioniserende straling, zoals alfa-, bèta-, gamma- en neutronenstraling, en die wegens de radiologische of splijtbare eigenschappen ervan de dood, ernstig lichamelijk letsel of aanzienlijke schade aan goederen of aan het milieu zouden kunnen veroorzaken.

§ 3. Onder nucleaire installatie wordt verstaan :

a) alle kernreactoren, daaronder begrepen een reactor aan boord van een vaartuig, van een voertuig, van een luchtvaartuig of van een ruimtevaartuig als energiebron die dient om voornoemd vaartuig, voertuig, luchtvaartuig of ruimtevaartuig voort te stuwten, of voor enig ander doeleinde;

b) alle apparatuur of vervoersinstrumenten om radioactief materiaal te vervaardigen, op te slaan, op te werken of te vervoeren.

§ 4. Onder instrument wordt verstaan :

a) alle nucleaire explosiemiddelen; of

b) alle instrumenten ter verspreiding van radioactief materiaal of alle instrumenten die straling uitzenden en die, wegens de radiologische eigenschappen ervan, de dood, ernstig lichamelijk letsel of aanzienlijke schade aan goederen of aan het milieu veroorzaken.

§ 5. Onder exploitant van een installatie waar nucleair materiaal wordt vervaardigd, verwerkt, gebruikt, behandeld, opgeslagen of definitief geborgen, wordt elke natuurlijke of rechtspersoon verstaan die

verantwoordelijk is voor een dergelijke installatie.

§ 6. Onder persoon die extern is aan een installatie waarin kernmateriaal vervaardigd, verwerkt, gebruikt, behandeld, opgeslagen of definitief geborgen wordt, wordt de natuurlijke persoon verstaan die niet rechtstreeks of onrechtstreeks door een arbeidsovereenkomst, een stage- of opleidingsovereenkomst of een contract voor de uitvoering van werken of diensten verbonden is aan een installatie waarin kernmateriaal vervaardigd, verwerkt, gebruikt, behandeld, opgeslagen of definitief geborgen wordt.]¹

(1)<W 2013-05-23/09, art. 3, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

BIJZONDERE BEPALING.

Art. 488. Hij die bedrieglijk sleutels namaakt of vervalst, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en tot geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de schuldige slotenmaker van beroep is, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

HOOFDSTUK Ibis. - [¹ Externe beveiliging van kernmateriaal en ander radioactief materiaal]¹

(1)<W 2013-05-23/09, art. 4, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

Art. 488bis. (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 17-04-1986, art. 4> § 1. Hij die opzettelijk en zonder vergunning, verleend door het bevoegd gezag, of niet op de voorwaarden daarin gesteld, zich kernmateriaal laat afgeven, dan wel zodanig materiaal verkrijgt, in zijn bezit houdt, gebruikt, verandert, afstaat, achterlaat, vervoert of verspreidt, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 80, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

§ 2. De straf is (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar, indien het strafbaar feit voor een ander heeft veroorzaakt : <W 2003-01-23/42, art. 80, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

1° hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, een [² ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid van meer dan vier maanden]², het volledig verlies van het gebruik van een orgaan of een zware verminking;

2° de algemene of gedeeltelijke vernietiging van gebouwen, bruggen, dijken, straatwegen, spoorwegen, sluizen, magazijnen, werkplaatsen, loodsen, schepen, vaartuigen, vliegtuigen of andere kunstwerken of bouwwerken die aan een ander toebehoren.

§ 3. Indien het strafbaar feit, gepleegd zonder het oogmerk om te doden, toch de dood heeft veroorzaakt, wordt de schuldige gestraft met (opsluiting) van vijftien tot twintig jaar. <W 2003-01-23/42, art. 80, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[¹ § 4. Wordt gestraft met opsluiting van vijftien tot twintig jaar, hij die opzettelijk en zonder door het bevoegd gezag verleende vergunning, of buiten de hierin gestelde voorwaarden daarin gesteld, een handeling begaat die gericht is tegen kernmateriaal of tegen een installatie waarin kernmateriaal vervaardigd, verwerkt, gebruikt, behandeld, opgeslagen of definitief geborgen wordt, of een handeling die de werking van een dergelijke installatie verstoort, indien hij door die handelingen en ingevolge blootstelling aan stralingen of vrijlating van radioactieve stoffen :

1° de dood van of ernstige letsel aan een persoon, dan wel aanzienlijke schade aan goederen of aan het milieu met opzet veroorzaakt of weet dat hij dit kan veroorzaken; of

2° een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een internationale organisatie of een regering met opzet ertoe dwingt een handeling te verrichten, dan wel zich daarvan te onthouden.]¹

(1)<W 2013-05-23/09, art. 5, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

(2)<W 2016-02-05/11, art. 20, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

Art. 488ter. [¹ Wordt gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar, hij die opzettelijk en zonder door het bevoegd gezag verleende vergunning, of buiten de hierin gestelde voorwaarden, radioactief materiaal ander dan kernmateriaal of radioactieve instrumenten op enige wijze bewaart, vervaardigt of gebruikt, of een handeling begaat gericht tegen radioactief materiaal ander dan kernmateriaal of radioactieve instrumenten, indien hij door die handelingen :

1° de dood van of ernstige letsel aan een persoon, dan wel aanzienlijke schade aan goederen of aan het milieu met opzet veroorzaakt of weet dat hij dit kan veroorzaken; of

2° een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een internationale organisatie of een regering met opzet ertoe dwingt een handeling te verrichten, dan wel zich daarvan te onthouden.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2013-05-23/09, art. 6, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

Art. 488quater. [¹ Met opsluiting van vijf tot tien jaar wordt gestraft, hij die opzettelijk en zonder door het bevoegd gezag verleende vergunning, of buiten de hierin gestelde voorwaarden, de overdracht van radioactief materiaal of radioactieve instrumenten of van nucleaire installaties eist door bedreiging, in omstandigheden die deze geloofwaardig maken, of door gebruik van geweld.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2013-05-23/09, art. 7, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

[Art. 488quinquies](#). [¹ Met een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met een geldboete van honderd euro tot vijftigduizend euro, of met een van die straffen alleen wordt gestraft, elke persoon die extern is aan een installatie waarin kernmateriaal vervaardigd, verwerkt, gebruikt, behandeld, opgeslagen of definitief geborgen wordt, die zonder een bevel van de overheid en buiten de gevallen waarin de wet het toelaat, binnendringt of tracht binnen te dringen in de gedeeltes van een dergelijke installatie waarvan de toegang beperkt is tot de in artikel 8bis, §§ 1 tot 4, van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen bedoelde personen, hetzij zonder hiervoor de toestemming te hebben gekregen van de exploitant of zijn aangestelde, hetzij door gebruik te maken van listige kunstgrepen om de exploitant of zijn aangestelde te misleiden over zijn bevoegdheid om in deze gedeeltes van de installatie binnen te dringen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2013-05-23/09, art. 8, 093; Inwerkingtreding : 16-06-2013>

[HOOFDSTUK II.](#) - BEDROG.

[AFDELING I.](#) [¹ - Misdrijven die verband houden met insolventie]¹

(1)<W 2017-08-11/14, art. 4, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 489.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 1997-08-08/80, art. 118, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft [¹ de ondernemingen bedoeld in [² artikel I.1, eerste lid, 1°]² van het Wetboek van economisch recht, of de bestuurders, in rechte of in feite, van vennootschappen of rechtspersonen]¹ die zich in staat van faillissement bevinden, die : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° zonder voldoende tegenprestatie, ten behoeve van derden met inachtneming van de financiële toestand van de onderneming te aanzienlijke verbintenissen hebben aangegaan

2° zonder wettig verhinderd te zijn, verzuimd hebben de verplichtingen gesteld bij artikel [¹ XX.146 van het Wetboek van economisch recht]¹ na te leven.

(1)<W 2017-08-11/14, art. 5, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

(2)<W 2018-04-15/14, art. 4, 135; Inwerkingtreding : 01-11-2018>

[Art. 489bis.](#) <inséré par L 1997-08-08/80, art. 119, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft de personen bedoeld in artikel 489 die : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen, aankopen hebben gedaan tot wederverkoop beneden de koers of toegestemd hebben in leningen, effectencirculaties en andere al te kostelijke middelen om zich geld te verschaffen;

2° verdichte uitgaven of verliezen hebben opgegeven of geen verantwoording hebben verschaft van het bestaan of van de aanwending van de activa of een deel ervan, zoals zij uit de boekhoudkundige stukken blijken op de datum van staking van betaling, en van alle goederen van welke aard ook, die zij naderhand zouden hebben verkregen;

3° met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen, een schuldeiser ten nadele van de boedel betaald of bevoordeeld hebben;

4° met hetzelfde oogmerk, verzuimd hebben binnen de bij artikel [¹ XX.102 van het Wetboek van economisch recht]¹ gestelde termijn aangifte te doen van het faillissement; wetens verzuimd hebben naar aanleiding van de aangifte van het faillissement de inlichtingen vereist bij artikel [¹ XX.103 van hetzelfde wetboek]¹ te verstrekken; wetens naar aanleiding van de aangifte van het faillissement of naderhand, op de vragen van de rechter-commissaris of van de curators, onjuiste inlichtingen hebben verstrekt.

(1)<W 2017-08-11/14, art. 6, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 489ter.](#) <ingevoegd bij W 1997-08-08/80, art. 120, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] worden gestraft de in artikel 489 bedoelde personen die met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° een gedeelte van de activa hebben verduisterd of verborgen;

2° de boeken of bescheiden bedoeld in [¹ boek III, hoofdstuk 2, van het Wetboek van economisch recht]¹, geheel of gedeeltelijk hebben doen verdwijnen; poging tot die wanbedrijven wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die zich aan die wanbedrijven of poging daartoe schuldig hebben gemaakt, kunnen bovendien worden

veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

(1)<W 2017-08-11/14, art. 7, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 489quater](#). <ingevoegd bij W 1997-08-08/80, art. 121, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> De strafvordering terzake van de strafbare feiten omschreven in de artikelen 489, 489bis en 489ter wordt vervolgd los van enige vordering die bij de rechtbank van koophandel mocht zijn ingesteld. Nochtans kan de staat van faillissement voor de strafrechter niet worden betwist wanneer hij vastgesteld is bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de rechtbank van koophandel of van het hof van beroep aan het slot van een procedure waarbij de beklagde partij was, hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger van de gefailleerde [¹ onderneming]¹.

(1)<W 2017-08-11/14, art. 8, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 489quinquies](#). <ingevoegd bij W 1997-08-08/80, art. 122, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft zij die bedrieglijk : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° in het belang van de [¹ failliete onderneming]¹, zelfs zonder de medewerking van [¹ deze laatste of van de bestuurders, in rechte of in feite, van de vennootschap of de rechtspersoon]¹, de activa geheel of ten dele wegnemen, verbergen of helen;

2° verdichte of overdreven schuldvorderingen bij het faillissement indienen en bevestigen in eigen naam of door tussenpersonen.

(1)<W 2017-08-11/14, art. 9, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 489sexies](#). <ingevoegd bij W 1997-08-08/80, art. 123, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] wordt gestraft de curator die zich schuldig maakt aan ontrouw in zijn beheer. Hij wordt daarenboven veroordeeld tot teruggave en schadeloosstelling die aan de boedel is verschuldigd. De schuldige kan bovendien veroordeeld worden tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 490](#). <W 1997-08-08/80, art. 124, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Alle arresten of vonnissen van veroordeling tot een gevangenisstraf, uitgesproken krachtens de artikelen 489, 489bis en 489ter, bevelen dat de beslissing op kosten van de veroordeelde bij uittreksel zal worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Het uittreksel bevat :

1° de naam, de voornamen, de plaats en datum van geboorte, alsmede het adres en het [¹ het ondernemingsnummer]¹, van de veroordeelden en, in voorkomend geval, de handelsnaam of de benaming en de zetel van de faillietverklarde [² ondernemingen]² waarvan zij in rechte of in feite bestuurder zijn;

2° de datum van het arrest of van het vonnis van veroordeling en het gerecht dat het heeft uitgesproken;

3° de strafbare feiten die tot de veroordelingen aanleiding hebben gegeven en de uitgesproken straffen; wanneer, wegens eenheid van opzet, een enkele straf is uitgesproken uit hoofde van een van de voornoemde strafbare feiten en uit hoofde van andere strafbare feiten, vermelden de uittreksels alle strafbare feiten die met deze ene straf worden gestraft.

(1)<W 2009-12-30/14, art. 2, 077; Inwerkingtreding : 25-01-2010>

(2)<W 2017-08-11/14, art. 10, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 490bis](#). <W 1997-08-08/80, art. 141, 019; Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die bedrieglijk zijn onvermogen heeft bewerkt en aan de op hem rustende verplichtingen niet heeft voldaan. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Dat de schuldenaar zijn onvermogen heeft bewerkt, kan worden afgeleid uit enige omstandigheid waaruit blijkt dat hij zich onvermogen heeft willen maken.

Ten aanzien van de derde die mededader of medeplichtig is, vervalt de strafvordering wanneer hij de hem overhandigde goederen teruggeeft.

[Art. 490ter](#). [¹ De schuldenaar wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van vijf euro tot honderdvijftwintig duizend euro of met een van deze straffen alleen:

1° indien hij, op welke wijze ook, om een procedure van gerechtelijke reorganisatie te verkrijgen of te vergemakkelijken, opzettelijk een gedeelte van zijn actief of van zijn passief heeft verborgen of dit actief overdreven of dit passief geminimaliseerd heeft;

2° indien hij wetens en willens een of meer vermeende schuldeisers of schuldeisers waarvan de schuldvorderingen overdreven zijn, heeft doen of laten optreden bij de beraadslagingen;

3° indien hij wetens en willens een of meer schuldeisers heeft weggelaten uit de lijst van schuldeisers;

4° indien hij wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen over de staat van zijn zaken of de

voorzichten van reorganisatie heeft gedaan of laten doen aan de rechtbank of aan een gerechtsmandataris.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2017-08-11/14, art. 11, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[Art. 490quater.](#) [¹ Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van 5 euro tot 125 000 euro worden gestraft, (i) zij die, bedrieglijk, zonder schuldeiser te zijn, deelgenomen hebben aan de stemming bepaald bij artikel XX.78 van het Wetboek van economisch recht, (ii) zij die als schuldeiser hun schuldvorderingen overdreven hebben en (iii) zij die, hetzij met de schuldenaar, hetzij met enige andere persoon, bijzondere voordelen bedongen hebben om de stemming over het reorganisatieplan in een bepaalde richting te sturen of die een bijzondere overeenkomst aangegaan zijn waaruit voor hen een voordeel zou voortvloeien ten laste van het actief van de schuldenaar.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2017-08-11/14, art. 12, 128; Inwerkingtreding : 01-05-2018>

[AFDELING II.](#) - MISBRUIK VAN VERTROUWEN.

[Art. 491.](#) Hij die ten nadele van een ander [¹ een roerend goed met economische waarde dat hem overhandig is onder verplichting om het terug te geven of het voor een bepaald doel te gebruiken of aan te wenden]¹, bedrieglijk verduistert of verspilt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De schuldlige kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

(1)<W 2023-07-12/10, art. 15, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 492.](#) De bepaling van artikel 462 is toepasselijk op het misdrijf in het vorige artikel omschreven.

[Art. 492bis.](#) <ingevoegd bij W 1997-08-08/80, art. 142, Inwerkingtreding : 01-01-1998> Met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot vijfhonderdduizend [euro] worden gestraft de bestuurders, in feite of in rechte, van burgerlijke en handelsvennootschappen, alsook van verenigingen zonder winst oogmerk, die met bedrieglijk opzet en voor persoonlijke rechtstreekse of indirecte doeleinden gebruik hebben gemaakt van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon, hoewel zij wisten dat zulks op betekenisvolle wijze in het nadeel was van de vermogensbelangen van de rechtspersoon en van die van zijn schuldeisers of vennoten. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De schuldigen kunnen daarenboven veroordeeld worden tot ontzetting van hun rechten overeenkomstig artikel 33.

[Art. 493.](#) (Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die misbruik maakt van de behoeften, de zwakheden, (de hartstochten of de onwetendheid) van een minderjarige [¹ of van iedere andere persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was]¹ om hem, te zijnen nadele, verbintenissen, kwijtingen, schuldbevrijdingen, handelspapieren of enig ander verbindend papier te doen tekenen, in welke vorm deze handeling ook verricht of vermomd mag zijn.) <KB148 18-03-1935, art. 1> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De schuldlige kan bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

(1)<W 2011-11-26/19, art. 40, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

[Art. 494.](#) <KB148 18-03-1935, art. 2> Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van duizend [euro] tot tienduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die zich wegens een in enigerlei vorm aangegane geldlening voor zichzelf of voor een ander een interest of andere voordelen doet beloven, die de wettelijke interest overschrijden, indien hij er een gewoonte van maakt de zwakheden of de hartstochten van de lener te misbruiken. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die zich wegens een in enigerlei vorm aangegane geldlening voor zichzelf of voor een ander een interest of andere voordelen doet beloven, die klaarblijkelijk de normale interest en de dekking van het risico van die lening overschrijden, indien hij er een gewoonte van maakt de behoeften of de onwetendheid van de lener te misbruiken.

In de gevallen van dit artikel vermindert de rechter, op vordering van elke benadeelde partij, haar verplichtingen overeenkomstig artikel 1907ter van het Burgerlijk Wetboek.

[Art. 495.](#) Hij die, na in een rechtsgeding enige titel, enig stuk of enige memorie te hebben overgelegd, die titel, dat stuk of die memorie, op welke wijze ook, kwaadwillig of bedrieglijk verduistert, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Deze straf wordt uitgesproken door de rechtbank waarbij het geschil aanhangig is.

[Art. 495bis](#). <W 10-10-1967, art. 144> Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro], of met een van die straffen alleen, wordt gestraft hij die een stuk dat hij onder zich heeft en waarvan de overlegging in rechte bij een vonnis wordt bevolen, bedrieglijk vernietigt, verandert of verbergt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[AFDELING III](#). - OPLICHTING EN BEDRIEGERIJ.

[Art. 496](#).^[2] Hij die, met bedrieglijk opzet, beoogt een onrechtmatig economisch voordeel voor zichzelf of voor een ander te verwerven, hetzij door gebruik te maken van valse namen of valse hoedanigheden, hetzij door listige kunstgrepen aan te wenden om te doen geloven aan het bestaan van valse ondernemingen, van een denkbeeldige macht of van een denkbeeldig krediet, om een goede afloop, een ongeval of enige andere hersenschimmige gebeurtenis te doen verwachten of te doen vrezen of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen of van de lichtgelovigheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot drieduizend euro.^[2]

^[1] Indien de in het eerste lid bedoelde feiten zijn gepleegd ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot drieduizend euro.^[1]

(Poging tot het wanbedrijf omschreven in het eerste lid wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweeduizend [euro].) <W 1993-06-16/35, art. 1, 1°, 009; Inwerkingtreding : 03-08-1993> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(In de gevallen in de vorige leden omschreven kan de schuldige bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.) <W 1993-06-16/35, art. 1, 2°, 009; Inwerkingtreding : 03-08-1993>

(1) <W 2011-11-26/19, art. 41, 084; Inwerkingtreding : 02-02-2012>

(2) <W 2023-07-12/10, art. 16, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 497](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

(Zij die met bedrieglijk opzet aan een in België of in het buitenland wettelijk gangbare munt de schijn geven of pogen te geven van een munt van grotere waarde;

Zij die munten uitgeven of pogen uit te geven, waaraan de schijn is gegeven van munten van grotere waarde, of zodanige munten in het land invoeren of pogen in te voeren met het doel die in omloop te brengen.) <W 12-07-1932, art. 1, 12°>

Zij die stukken metaal zonder enige muntslag uitgeven of pogen uit te geven voor muntstukken.

[Art. 497bis](#). <W 12-07-1932, art. 1, 13°> Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft zij die munten waaraan de schijn is gegeven van munten van grotere waarde, ontvangen of zich aanschaffen met het doel die in omloop te brengen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Poging wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 498](#). Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die de koper bedriegt : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Omtrent de identiteit van de verkochte zaak, door bedrieglijk een andere zaak te leveren dan het bepaalde voorwerp waarop de overeenkomst slaat;

Omtrent de aard of de oorsprong van de verkochte zaak, door een zaak te verkopen of te leveren, die in schijn gelijk is aan die welke hij heeft gekocht of heeft gemeen te kopen.

[Art. 499](#). <W 17-06-1896, enig art.> Tot gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en tot geldboete van zesentwintig [euro] tot duizend [euro] of tot een van die straffen alleen worden veroordeeld zij die door het aanwenden van listige kunstgrepen : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° De koper of de verkoper omtrent de hoeveelheid van de verkochte zaken bedriegen;

2° De partijen, verbonden door een contract van huur van werk, of een van die partijen, bedriegen, hetzij omtrent de hoeveelheid, hetzij omtrent de hoedanigheid van het geleverde werk, wanneer in dit tweede geval de bepaling van de hoedanigheid van het werk moet dienen om het bedrag van het loon vast te stellen.

[Art. 500](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van vijftig [euro] tot duizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die (voedingsmiddelen) bestemd om verkocht of gesleten te worden, vervalsen of doen vervalsen;

Zij die deze zaken verkopen, slijten of te koop stellen, wetende dat zij vervalst zijn; <W 24-01-1977, art. 24, 1°>

Zij die door aanplakbiljetten of door berichten, al dan niet gedrukt, kwaadwillig of bedrieglijk het procédé om diezelfde zaken te vervalsen, verbreiden of bekendmaken.

[Art. 501](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij bij wie (voedingsmiddelen gevonden

worden) bestemd om verkocht of gesleten te worden, en die weet dat zij vervalst zijn. <W 24-01-1977, art. 24, 2°> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 501bis](#). <W 20-06-1964, art. 15> Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van zesentwintig tot driehonderd [euro] of met één dezer straffen alleen, hij die, zonder het in artikel 500 vereiste bedrieglijk opzet, vervalste (voedingsmiddelen) heeft verkocht, gesloten of te koop gesteld. <W 24-01-1977, art. 24, 3°> <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 502](#). In de gevallen (van de artikelen 500 en 501) kan de rechtbank bevelen dat het vonnis zal worden aangeplakt op de plaatsen die zij bepaalt, en in zijn geheel of bij uittreksel zal worden opgenomen in de bladen die zij aanwijst; een en ander op kosten van de veroordeelde. <W 24-01-1977, art. 24, 4°>
(Lid 2 opgeheven) <W 29-10-1919, art. 90>

[Art. 503](#). <W 24-01-1977, art. 25> De vervalste voedingsmiddelen die in het bezit van de schuldlige worden gevonden, worden in beslag genomen en verbeurd verklaard.

Nochtans moeten die voedingsmiddelen, wanneer zij ingevolge de vervalsing voor de voeding ongeschikt zijn gemaakt en wegens hun aard of toestand niet kunnen worden bewaard, na monsterneming worden vernietigd of gedenatureerd door de bekeurende beambte, bijgestaan door een ambtenaar bedoeld in artikel 11 van de wet betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten, welke personen gezamenlijk de processen-verbaal van de inbeslagneming en vernietiging of denaturering van die voedingsmiddelen ondertekenen. In ieder geval wordt de verbeurdverklaring bevolen.

De voedingsmiddelen die niettegenstaande hun vervalsing voor de voeding geschikt blijven, mogen worden overgemaakt aan een van een ondergeschikt bestuur afhangende inrichting voor maatschappelijk dienstbetoon, hetzij onmiddellijk na monsterneming zo het voedingsmiddelen betreft die niet voor bewaring vatbaar zijn, hetzij na rechterlijke beslissing waarbij de verbeurdverklaring wordt bevolen, zo deze voedingsmiddelen vatbaar zijn voor bewaring.

[Art. 504](#). De bepaling van artikel 462 is toepasselijk op de misdrijven, in de artikelen 496, 498 en 499 omschreven.

[AFDELING IIIBIS](#). <Ingevoegd bij W 1999-02-10/39, art. 5; Inwerkingtreding : 02-04-1999>

[Art. 504bis](#). <Ingevoegd bij W 1999-02-10/39, art. 5; Inwerkingtreding : 02-04-1999> § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of [1 een voordeel van welke aard dan ook vraagt, aanneemt of ontvangt]¹, om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkt handeling te verrichten of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkt handeling te verrichten of na te laten.

(1) <W 2016-02-05/11, art. 29, 114; Inwerkingtreding : 29-02-2016>

[Art. 504ter](#). <Ingevoegd bij W 1999-02-10/39, art. 5; Inwerkingtreding : 02-04-1999> § 1. In geval van private omkoping is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 [euro] tot 100 000 [euro] of één van die straffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 2. Indien de vraag bedoeld in artikel 504bis, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 [euro] tot 50 000 [euro] of één van die straffen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[AFDELING IIIBIS](#). - Informaticabedrog. <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 5; Inwerkingtreding : 13-02-2001>

[Art. 504quater](#). § 1. (Hij die, met bedrieglijk opzet, beoogt een onrechtmatig economisch voordeel voor zichzelf of voor een ander te verwerven), door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen door middel van een informaticasysteem, in een informaticasysteem in te voeren, te wijzigen, te wissen of met enig ander technologisch middel (de normale aanwending) van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2006-05-15/46, art. 4, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 2. Poging tot het plegen van het misdrijf bedoeld in § 1 wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro], of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. De straffen bepaald in de §§ 1 en 2 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 210bis, 259bis, 314bis of in titel IXbis.

AFDELING IV. - (Heling en andere verrichtingen met betrekking tot zaken die uit een misdrijf voortkomen.) <W 1990-07-17/30, art. 4, 004; Inwerkingtreding : 25-08-1990>

Art. 505. <L 1995-04-07/57, art. 7, 004; Inwerkingtreding : 20-05-1995 Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° zij die weggenomen, verduisterde of door misdaad of wanbedrijf verkregen ⁽²⁾ goederen⁽²⁾ of een gedeelte ervan helen;

2° (zij die zaken bedoeld in artikel 42, 3°, kopen, ruilen of om niet ontvangen, bezitten, bewaren of beheren, ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen, de oorsprong van die zaken kenden of moesten kennen;) <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

3° zij die de zaken, bedoeld in artikel 42, 3°, (omzetten of overdragen) met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit deze zaken voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden; <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

4° (zij die de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van de in artikel 42, 3°, bedoelde zaken verhelen of verhullen, ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen de oorsprong van die zaken kenden of moesten kennen.) <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

(De in het eerste lid, 3° en 4°, genoemde misdrijven bestaan, indien de dader ervan ook dader, mededader van of medeplichtige is aan het misdrijf waaruit de zaken genoemd in artikel 42, 3°, voortkomen. De in het eerste lid, 1° en 2°, genoemde misdrijven bestaan, ook indien de dader ervan eveneens de dader, mededader van of medeplichtige is aan het misdrijf waaruit de zaken genoemd in artikel 42, 3°, voortkomen, wanneer dit misdrijf in het buitenland is gepleegd en in België niet kan worden vervolgd.) <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

(Behalve ten aanzien van de dader, de mededader en de medeplichtige van het misdrijf dat de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, heeft opgeleverd, hebben op fiscaal vlak de misdrijven bedoeld in het eerste lid, 2° en 4°, uitsluitend betrekking op feiten gepleegd in het raam ⁽¹⁾ van ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd⁽¹⁾.

De in de artikelen 2, 2bis en 2ter van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme beoogde instellingen en personen kunnen zich op het vorige lid beroepen voor zover zij zich, ten aanzien van de beoogde feiten, hebben geconformeerd aan de voorziene verplichting van ⁽¹⁾ artikel 28⁽¹⁾ van de wet van 11 januari 1993 die de wijze van informatieverstrekking aan de Cel voor financiële informatieverwerking regelt.) <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

De zaken bedoeld (in het eerste lid, 1°) van dit artikel maken het voorwerp uit van (het misdrijf dat gedekt is door deze bepaling), in de zin van artikel 42, 1°, en zij worden verbeurdverklaard, ook indien zij geen eigendom zijn van de veroordeelde, zonder dat (deze straf) nochtans de rechten van derden op de goederen die het voorwerp kunnen uitmaken van de verbeurd verklaring, schaadt. <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

(De in het eerste lid, 3° en 4°, bedoelde zaken zijn het voorwerp van de door deze bepalingen bedoelde misdrijven in de zin van artikel 42, 1°, en worden verbeurd verklaard ten aanzien van alle daders, mededaders of medeplichtigen van die misdrijven, ook al heeft de veroordeelde die zaken niet in eigendom. Die straf mag evenwel geen schade berokkenen aan de rechten die derden op de voor verbeurdverklaring vatbare goederen kunnen doen gelden. Zo die zaken niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen, gaat de rechter over tot een raming van de geldwaarde ervan en heeft de verbeurdverklaring betrekking op een daarmee overeenstemmend geldbedrag. In dat geval kan de rechter dat bedrag evenwel verminderen teneinde de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen.

De in het eerste lid, 2°, bedoelde zaken zijn het voorwerp van het door deze bepaling bedoeld misdrijf in de zin van artikel 42, 1°, en worden verbeurd verklaard ten aanzien van alle daders, mededaders of medeplichtigen van die misdrijven, ook al heeft de veroordeelde die zaken niet in bezit. Daarbij mag die straf geen schade berokkenen aan de rechten die derden op de voor verbeurdverklaring vatbare goederen kunnen doen gelden. Zo die zaken niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen, gaat de rechter over tot een raming van de geldwaarde ervan en heeft de verbeurdverklaring betrekking op een geldbedrag dat in verhouding staat tot de mate waarin de veroordeelde bij het misdrijf betrokken was.) <W 2007-05-10/63, art. 2, 071; Inwerkingtreding : 01-09-2007>

Poging tot een van de misdrijven bedoeld in 2°, 3° en 4° van dit artikel wordt bestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De personen die krachtens deze bepalingen worden gestraft, kunnen bovendien veroordeeld worden tot ontzetting, overeenkomstig artikel 33.

(1) <W 2013-07-15/02, art. 15, 094; Inwerkingtreding : 29-07-2013>

(2) <W 2023-07-12/10, art. 17, 153; Inwerkingtreding : 18-09-2023>

[Art. 505bis](#). <ingevoegd bij W 2005-08-10/62, art. 7 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005> Zij die weggenomen, verduisterde of door de misdaad of het wanbedrijf bedoeld in artikel 433 verkregen zaken of een gedeelte ervan helen, worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 505, eerste lid, waarbij de minimumstraf in het geval van gevangenisstraf wordt verhoogd tot drie maanden en in het geval van geldboete tot duizend euro.

[Art. 506](#). <W 2003-01-23/42, art. 81, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Ingeval de straf, toepasselijk op de daders van de misdaad, levenslange opsluiting of opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar is, worden (de in de artikelen 505 en 505bis bedoelde helers) veroordeeld tot opsluiting van vijf jaar tot tien jaar indien bevonden wordt dat zij ten tijde van de heling kennis droegen van de omstandigheden waaraan de wet levenslange opsluiting of opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar verbindt. <W 2005-08-10/62, art. 8, 054 ; Inwerkingtreding : 02-09-2005>

[AFDELING V](#). - ENIGE ANDERE SOORTEN VAN BEDROG.

[Art. 507](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernietigen of wegmaken. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>
(Dezelfde bepaling is van toepassing op de echtgenoot of op hen die in zijn belang roerende goederen vernietigen, beschadigen of wegmaken, ten aanzien waarvan een maatregel is uitgevaardigd als bedoeld (in artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek)(en in de artikelen 1253septies, tweede lid, en 1280 van het Gerechtelijk Wetboek.)) <W 1990-04-09/35, art. 1, 003; Inwerkingtreding : 19-06-1990>

[Art. 507bis](#). <ingevoegd bij W 1998-03-12/39, art. 45; Inwerkingtreding : 1998-10-02> Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die de overeenkomstig de artikelen 28sexies en 61quater van het Wetboek van Strafvordering opgelegde voorwaarden bij de opheffing van een opsporings- of onderzoekshandeling niet naleeft. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 508](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Zij die een roerende zaak die aan een ander toebehoort en die zij hebben gevonden of die bij toeval in hun bezit is gekomen, bedrieglijk verbergen of aan derden afgeven;

Zij die zich een door hen ontdekte schat toeëigenen ten nadele van de personen aan wie de wet een deel daarvan toekent.

[Art. 508bis](#). <W 23-03-1936, enig art.> Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van tweehonderd [euro] tot vijftienhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die, wetende dat hij in de volstreckte onmogelijkheid verkeert om te betalen, zich in een daartoe bestemde inrichting dranken of spijzen laat opdienen, die hij daar geheel of gedeeltelijk verbruikt, zich logies doet geven in een reizigershotel of in een herberg, of een huurrijtuig huurt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

In geval van herhaling kunnen de straffen worden verdubbeld.

(Lid 3 opgeheven) <W 17-12-1963, art. 2>

[Art. 508ter](#). <W 17-12-1963, art. 1> Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van tweehonderd [euro] tot vijftienhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die, na een voertuig van brandstof of smeerolie te hebben laten voorzien, zich bedrieglijk aan de onmiddellijke betaling onttrekt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Bij herhaling kunnen de straffen worden verdubbeld.

[Art. 509](#). Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot drieduizend [euro] wordt gestraft hij die zich gelden, waarden of schuldbevrijdingen bedrieglijk aanschafft door middel van een effect, getrokken op een persoon die niet bestaat of van wie hij weet dat hij zijn schuldenaar niet is of op de vervalddag niet zijn zal, en die hem niet heeft gemachtigd op hem te trekken. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De vervolging zal echter niet plaatshebben of zal worden gestaakt, indien het effect betaald is of indien fonds bezorgd is op het ogenblik dat het bedrog ontdekt wordt, tenzij de betrokkene klacht heeft gedaan.

In dat geval wordt de schuldige veroordeeld tot gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie maanden en tot geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro] of tot een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 509bis](#). <W 02-05-1956, art. 28> Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot drieduizend [euro] wordt gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° Hij die wetens en willens een postcheque of een postoverschrijving uitgeeft zonder toereikende, voorafgaande en beschikbare dekking;

2° Hij die een van deze titels overdraagt, wetende dat de dekking niet tevens toereikend en beschikbaar is;

3° Hij die na een van deze titels te hebben uitgegeven, wetens en willens hun dekking geheel of gedeeltelijk

afhaalt binnen zes maanden na hun uitgifte;

4° Hij die, na een van deze titels te hebben uitgegeven, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de dekking geheel of ten dele onbeschikbaar maakt.

[Art. 509ter](#). <W 31-03-1958, art. 3> Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot drieduizend [euro], of met een van die straffen alleen wordt gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° Hij die, na een factuur te hebben geëndosseerd, wetens het bedrag ervan int ten eigen bate;

2° Hij die, na het origineel of een duplicaat van een factuur te hebben geëndosseerd, zich wetens geld doet ter hand stellen of enig voordeel doet toekennen dank zij het endossement van een ander exemplaar (het origineel of een duplicaat) van dezelfde factuur;

3° Hij die zich geld doet afgeven of zich enig voordeel doet toekennen door wetens een factuur betreffende een wettelijk teniet gegane verbintenis te endosseren.

[Art. 509quater](#). <W 2007-05-15/62, art. 33, 072; Inwerkingtreding : 01-09-2007> Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van tweehonderd euro tot vijftienhonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft de deskundige die, wetende dat een rechtstreekse betaling niet toegelaten is, deze toch aanvaardt van een partij in het geding.

[HOOFDSTUK III.](#) - VERNIELING, BESCHADIGING, AANRICHTING VAN SCHADE.

[AFDELING I.](#) - BRANDSTICHTING.

[Art. 510](#). (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 07-06-1963, art. 3> Met (opsluiting) van vijftien jaar tot twintig jaar worden gestraft zij die in brand steken : gebouwen, bruggen, dijken, straatwegen, spoorwegen, sluizen, magazijnen, werkplaatsen, loodsen, schepen, vaartuigen, rijtuigen, wagons, vliegtuigen of andere kunstwerken, bouwwerken of motorvoertuigen, indien de dader moest vermoeden dat zich aldaar op het ogenblik van de brand een of meer personen bevonden. <W 2003-01-23/42, art. 82, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

[Art. 511](#). <W 07-06-1963, art. 4> Met (opsluiting) van tien jaar tot vijftien jaar worden gestraft zij die in brand steken, hetzij de onroerende eigendommen in artikel 510 vermeld, hetzij schepen, vaartuigen en vliegtuigen, maar buiten de gevallen in dat artikel omschreven, hetzij wouden, bossen, schaarhout of vruchten te velde. <W 2003-01-23/42, art. 82, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Indien de eigendommen echter uitsluitend toebehoren aan hen die ze hebben in brand gestoken, en de brand met kwaad of bedrieglijk opzet is gesticht, worden de schuldigen gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot duizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 512](#). <W 07-06-1963, art. 5> Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot duizend [euro] worden gestraft zij die opzettelijk de roerende goederen die aan een ander toebehoren in brand steken, met uitzondering van schepen, vaartuigen en vliegtuigen, en op voorwaarde dat de daad aan anderen ernstig nadeel kan berokkenen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien de roerende goederen uitsluitend toebehoren aan hen die ze hebben in brand gestoken en de brand met kwaad of bedrieglijk opzet is gesticht, zijn de straffen zes maanden tot drie jaar gevangenisstraf en geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 513](#). (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 83, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Wordt de brand bij nacht gesticht dan worden de bij de artikelen 510 tot 512 bepaalde straffen vervangen als volgt :

- opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar, door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;
- opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;
- de gevangenisstraf en de geldboete, bij artikel 511, tweede lid, en artikel 512, eerste lid, bepaald, door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;
- de gevangenisstraf en de geldboete, bij artikel 512, tweede lid, bepaald, door gevangenisstraf van een jaar tot vier jaar en geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 514](#). Wanneer op brandstichting gevangenisstraf gesteld is, wordt de poging tot brandstichting gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 514bis](#). <W 2007-05-10/35, art. 39, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in de artikelen 510 tot 514 kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen worden verdubbeld in geval van correctionele straffen en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting, ² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke

overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2009-12-30/01, art. 115, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 515](#). In de gevallen in de vorige artikelen omschreven, kan de schuldige die tot gevangenisstraf veroordeeld wordt, bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 (...). <W 09-04-1930, art. 32>

[Art. 516](#). Hij die, met het oogmerk om een van de feiten te plegen, omschreven in de artikelen 510, 511 en 512, enige zaak in brand steekt, zodanig geplaatst dat de brand zal overslaan op de zaak die hij wil vernielen, wordt gestraft alsof hij rechtstreeks de laatstbedoelde zaak had in brand gestoken of gepoogd in brand te steken.

[Art. 517](#). Wanneer de brand overslaat van de zaak die de schuldige wilde verbranden, op een andere zaak waarvan de vernieling strafbaar is met een zwaardere straf, wordt deze uitgesproken, indien de twee zaken zodanig geplaatst waren dat de brand noodzakelijk van de ene op de andere moest overslaan.

[Art. 518](#). <W 07-06-1963, art. 7> Wanneer de brand verwondingen heeft veroorzaakt aan een of meer personen en de dader van het feit moest vermoeden dat zij zich in de in brand gestoken plaatsen bevonden op het ogenblik van de misdaad of van het wanbedrijf, wordt de schuldige veroordeeld alsof die verwondingen met voorbedachten rade waren toegebracht en wordt de door de wet hierop gestelde straf toegepast, indien deze zwaarder is dan de straf die wegens brandstichting op hem toepasselijk is.

In het tegenovergestelde geval wordt de laatstbedoelde straf tot twee jaar boven het maximum verhoogd, indien zij in opsluiting (van vijftien jaar tot twintig jaar of gedurende een kortere tijd) bestaat. <W 2003-01-23/42, art. 84, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt de (levenslange opsluiting) toegepast. <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 519](#). Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft het veroorzaken van brand van andermans roerende of onroerende eigendommen, hetzij door ouderdom of gebrek aan herstelling of reiniging van nabijgelegen ovens, schoorstenen, smederijen, huizen of fabrieken, hetzij door het aansteken van vuren op het veld op minder dan honderd meter afstand van huizen, gebouwen, wouden, heiden, bossen, boomgaarden, beplantingen, hagen, mijten, tassen graan, stro, hooi, voeder of van enige andere stapel brandbare stoffen, hetzij door vuur of licht te dragen of te laten staan of vuurwerk aan- of af te steken zonder voldoende voorzorg. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 520](#). <W 07-06-1963, art. 8> Met de straffen bij de vorige artikelen bepaald, en naar de onderscheidingen aldaar gemaakt, worden gestraft zij die gebouwen, bruggen, dijken, straatwegen, spoorwegen, sluizen, magazijnen, werkplaatsen, loodsen, schepen, vaartuigen, rijuigen, wagons, vliegtuigen of andere kunstwerken, bouwwerken of motorvoertuigen, door het veroorzaken van een ontploffing, vernielen of pogen te vernielen.

[AFDELING II](#). - Vernieling van bouwwerken, stoommachines en telegraaf toestellen.

[Art. 521](#). (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 07-06-1963, art. 9> Hij die buiten de gevallen in de artikelen 510 tot 520 genoemd, door welk middel ook, gebouwen, bruggen, dijken, straatwegen, spoorwegen, sluizen, magazijnen, werkplaatsen, loodsen, schepen, vaartuigen, vliegtuigen of andere kunstwerken of bouwwerken die aan een ander toebehoren, geheel of ten dele vernielt, wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar). <W 2003-01-23/42, art. 85, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003>

Bij onbruikbaarmaking met het oogmerk om te schaden, is de straf vijftien dagen tot drie jaar gevangenis en geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De in het tweede lid bedoelde straf is toepasselijk in geval van gehele of gedeeltelijke vernieling of van onbruikbaarmaking, met het oogmerk om te schaden, van rijuigen, wagons en motorvoertuigen.

[Art. 522](#). De bepaling van artikel 518 is toepasselijk op het geval in het vorige artikel omschreven.

[Art. 523](#). <W 07-06-1963, art. 10> Hij die een machine vernielt, die aan een ander toebehoort en bestemd is voor voortbrenging, omzetting of verdeling van drijfkracht of voor het verbruik ervan voor andere dan louter huishoudelijke doeleinden, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar en tot geldboete van vijfhonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Vernieling bestaat zodra de werking van de machine geheel of ten dele verhinderd is, onverschillig of het feit de aandrijvende dan wel de aangedreven toestellen betreft.

[Art. 524](#). (Opgeheven) <W 13-10-1930, art. 31>

[Art. 525.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 86, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Wanneer de feiten, in de twee vorige artikelen omschreven, gepleegd worden in vereniging of in bende en met behulp van gewelddaden, feitelijkheden of bedreigingen, worden de schuldigen gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

De hoofden en de aanstokers worden veroordeeld tot opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en tot geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijfduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 525bis.](#) <ingevoegd bij W 2007-05-10/35, art. 40, Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in de artikelen 521 tot 525, kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen worden verdubbeld in geval van correctionele straffen en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting, [² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1) <W 2009-12-30/01, art. 116, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2) <W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[AFDELING III.](#) - Vernieling of beschadiging van graven, monumenten, kunstvoorwerpen, titels, bescheiden of andere papieren.

[Art. 526.](#) Met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die vernielt, neerhaalt, verminkt of beschadigt :

Grafsteden, gedenktekens of grafstenen; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Monumenten, standbeelden of andere voorwerpen die tot algemeen nut of tot openbare versiering bestemd zijn en door de bevoegde overheid of met haar machtiging zijn opgericht;

Monumenten, standbeelden, schilderijen of welke kunstvoorwerpen ook, die in kerken, tempels of andere openbare gebouwen zijn geplaatst.

[Art. 527.](#) Hij die registers, minuten of oorspronkelijke akten van het openbaar gezag, titels, biljetten, wisselbrieven, handels- of bankpapieren, die een verbintenis, beschikking of schuldbevrijding inhouden of teweegbrengen, op enigerlei wijze kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt, wordt gestraft alsof hij die stukken had weggenomen, en naar de onderscheidingen in het eerste hoofdstuk van deze titel gemaakt.

[AFDELING IV.](#) - Vernieling of beschadiging van eetwaren, koopwaren of andere roerende eigendommen.

[Art. 528.](#) Elke vernieling, elke beschadiging van andermans roerende eigendommen, gepleegd met behulp van geweld of bedreiging, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 529.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 87, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Indien het feit gepleegd wordt in vereniging of in bende, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

De hoofden en de aanstokers worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

[Art. 530.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 88, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Vernieling of beschadiging van andermans roerende eigendommen, gepleegd met behulp van geweld of bedreiging, in een bewoond huis of in de aanhorigheden ervan en met een van de omstandigheden van artikel 471, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

De straf zal niet minder zijn dan twaalf jaar indien de misdaad in vereniging of in bende gepleegd wordt.

De hoofden en de aanstokers worden gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar.

[Art. 531.](#) Indien het geweld of de bedreiging met behulp waarvan de vernieling of de beschadiging wordt gepleegd, een ziekte of een lichamelijk letsel als bedoeld in artikel 400 ten gevolge heeft, worden de schuldigen gestraft met de straf onmiddellijk hoger dan die waarmee zij op grond van de twee vorige artikelen zouden worden gestraft.

[Art. 532.](#) Doodslag gepleegd om de vernieling of de beschadiging te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren, wordt gestraft met (levenslange opsluiting). <W 1996-07-10/42, art. 15, 018; Inwerkingtreding : 11-08-1996>

[Art. 532bis](#). <W 2007-05-10/35, art. 41, 064; Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in de artikelen 528 tot 532 kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen worden verdubbeld in geval van correctionele straffen en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting, [² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2009-12-30/01, art. 117, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[Art. 533](#). Hij die koopwaren of stoffen dienende om verwerkt te worden, kwaadwillig of bedrieglijk vervalst of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

De gevangenisstraf is zes maanden tot drie jaar en de geldboete vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro], indien het misdrijf wordt gepleegd door iemand die in de fabriek, het werkhuis of het handelshuis werkzaam is. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 534](#). Hij die de banden of de hindernissen waarmee een vaartuig, een wagon of een voertuig is vastgelegd, kwaadwillig wegneemt, doorsnijdt of vernielt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar.

[Afdeling IVbis](#). - Graffiti en beschadiging van onroerende eigendommen. <ingevoegd bij W 2007-01-25/39, art. 3, Inwerkingtreding : 02-03-2007>

[Art. 534bis](#). <ingevoegd bij W 2007-01-25/39, art. 3, Inwerkingtreding : 02-03-2007> § 1. Met gevangenisstraf van één maand tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die zonder toestemming graffiti aanbrengt op roerende of onroerende goederen.

§ 2. Het maximum van de gevangenisstraf wordt gebracht op één jaar gevangenisstraf bij herhaling van een in de eerste paragraaf bedoeld misdrijf binnen vijf jaar te rekenen van de dag van de uitspraak van een vorig veroordelend vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan.

[Art. 534ter](#). <ingevoegd bij W 2007-01-25/39, art. 3, Inwerkingtreding : 02-03-2007> Met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die opzettelijk andermans onroerende eigendommen beschadigt.

[Art. 534quater](#). <ingevoegd bij W 2007-05-10/35, art. 42, Inwerkingtreding : 09-06-2007> In de gevallen bepaald in de artikelen 534bis en 534ter kan het minimum van de bij die artikelen bepaalde straffen worden verdubbeld in geval van correctionele straffen en met twee jaar verhoogd in geval van opsluiting, [² wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, ouderschap, zogenaamde geslachtsverandering, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit kenmerk daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader]².

[² Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het eerste lid aangehaalde werkelijke of vermeende kenmerken.]²

(1)<W 2009-12-30/01, art. 118, 074; Inwerkingtreding : 31-12-2009>

(2)<W 2022-12-06/02, art. 31, 152; Inwerkingtreding : 31-12-2022>

[AFDELING V](#). - Vernieling en verwoesting van veldvruchten, planten, bomen, enten, granen en voeder, vernieling van landbouwgereedschappen.

[Art. 535](#). Met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro] wordt gestraft hij die vruchten te velde of natuurlijk opgekomen of gepoot plantsoen kwaadwillig afsnijdt of verwoest. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 536.](#) Met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] wordt gestraft hij die kwaadwillig een bezaaide akker verwoest, zaad van dolik of van enig ander schadelijk kruid of gewas op een akker strooit, landbouwgereedschappen, omheiningen voor het vee of wachtershutten stukbreekt of onbruikbaar maakt. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 537.](#) Hij die kwaadwillig een of meer bomen omhakt of zodanig snijdt, verminkt of ontschorst dat zij vergaan, of een of meer enten vernielt, wordt gestraft :

Voor elke boom, met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Voor elke ent, met gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftig [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

In geen geval mag de gezamenlijke straf hoger zijn dan drie jaar wat de gevangenisstraf en vijfhonderd [euro] wat de geldboete betreft.

[AFDELING VI.](#) - OMBRENGEN VAN DIEREN.

[Art. 538.](#) Hij die paarden of andere trek- of lastdieren, hoornvee, schapen, geiten of varkens vergiftigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 539.](#) Hij die in een rivier, een vaart, een beek, een vijver, een visvijver of een viskom stoffen werpt die de vis kunnen vernielen, en met het oogmerk om die uitslag te bereiken, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 540.](#) Zij die buiten noodzaak een van de in artikel 538 vermelde dieren doden of zwaar letsel toebrengen, worden gestraft met de volgende straffen :

Indien het misdrijf wordt gepleegd in gebouwen, besloten erven en aanhorigheden of op gronden waarvan de meester van het gedode of gewonde dier eigenaar, huurder, deelpachter of pachter is, is de straf gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en geldboete van vijftig [euro] tot driehonderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien het gepleegd wordt op plaatsen waarvan de schuldige zelf eigenaar, huurder, deelpachter of pachter is, is de straf gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro]; <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien het gepleegd wordt op enige andere plaats, wordt gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie maanden en geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro] opgelegd. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 541.](#) Hij die buiten noodzaak een ander huisdier dan de in artikel 538 vermelde doodt of zwaar letsel toebrengt, op een plaats waarvan degene aan wie het dier toebehoort, eigenaar, vruchtgebruiker, gebruiker, huurder, deelpachter of pachter is, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Deze straffen worden opgelegd, indien die feiten kwaadwillig gepleegd worden op een tam of een gevangen gehouden dier op de plaatsen waar zij gehouden worden, ofwel op een huisdier op het ogenblik dat het gebruikt wordt tot de dienst waartoe het bestemd is en op een plaats waar zijn meester het recht heeft zich te bevinden.

[Art. 542.](#) Indien er in de gevallen van de vorige artikelen schending van afsluiting heeft plaatsgehad, wordt het minimum van de straf verhoogd overeenkomstig artikel 266.

[AFDELING VII.](#) - BEPALINGEN AAN DE VORIGE AFDELINGEN GEMEEN.

[Art. 543.](#) Indien de feiten, in de afdelingen V en VI van dit hoofdstuk omschreven, gepleegd worden hetzij uit haat tegen een openbaar ambtenaar en uit hoofde van zijn bediening, hetzij bij nacht, wordt het minimum van de straf verhoogd overeenkomstig artikel 266.

[Art. 544.](#) (Opgeheven) <W 09-04-1930, art. 32>

[AFDELING VIII.](#) - Vernieling van afsluitingen, verplaatsing of verwijdering van grenspalen en hoekbomen.

[Art. 545.](#) Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die geheel of ten dele grachten dempt, levende of dode hagen afhakt of uitrukt, landelijke of stedelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt, vernielt; grenspalen, hoekbomen of andere bomen, geplant of erkend om de grenzen tussen verschillende erven te bepalen, verplaatst of verwijdert. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 546.](#) Wanneer de feiten, in het vorige artikel omschreven, gepleegd worden met het oogmerk om een

bezitsaanmatiging op een erf te plegen, is de straf gevangenisstraf van een maand tot een jaar en geldboete van vijftig [euro] tot tweeduizend [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[AFDELING VIIIbis.](#) [¹ - Binnendringen in havengebieden.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2016-05-20/04, art. 2, 117; Inwerkingtreding : 12-06-2016>

[Art. 546/1.](#) [¹ Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die, zonder daartoe gemachtigd of toegelaten te zijn, binnenkomt of binnendringt in een havenfaciliteit bedoeld in [² [³ artikel 2.5.2.3, 4° en 5° van het Belgisch Scheepvaartwetboek]³ of in een onroerend dan wel roerend goed binnen de grenzen van een haven in de zin van [³ artikel 2.5.2.4, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek]³].¹

(1)<Ingevoegd bij W 2016-05-20/04, art. 3, 117; Inwerkingtreding : 12-06-2016>
(2)<W 2019-05-08/14, art. 10, 143; Inwerkingtreding : 01-09-2020>
(3)<W 2022-10-13/10, art. 3, 151; Inwerkingtreding : 01-01-2023>

[Art. 546/2.](#) [¹ § 1. Het misdrijf bedoeld in art. 546/1 wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met een geldboete van zesentwintig tot duizend euro of met een van die straffen alleen:

- 1° ingeval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt;
- 2° indien het gepleegd wordt bij nacht;
- 3° indien het gepleegd wordt door twee of meer personen;
- 4° indien het gepleegd wordt met bedrieglijk opzet of het oogmerk om te schaden.
- 5° indien het gepleegd wordt door middel van geweld of bedreiging;
- 6° indien kritieke infrastructuur in de zin van de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren werd binnengegaan of binnengedrongen.

§ 2. Poging tot het plegen van het in § 1 van dit artikel bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro of met een van die straffen alleen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2016-05-20/04, art. 4, 117; Inwerkingtreding : 12-06-2016>

[Art. 546/3.](#) [¹ De straffen bepaald in de artikelen 546/1 en 546/2 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2016-05-20/04, art. 5, 117; Inwerkingtreding : 12-06-2016>

[AFDELING IX.](#) - VERNIELING EN SCHADE DOOR OVERSTROMING VEROORZAAKT.

[Art. 547.](#) (Zie NOTA 1 onder TITEL) <W 2003-01-23/42, art. 89, 041; Inwerkingtreding : 13-03-2003> Met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar worden gestraft zij die kwaadwillig of bedrieglijk de werken van een mijn geheel of ten dele onder water zetten.

Indien de schuldige op grond van de omstandigheden moest vermoeden dat een of meer personen zich op het ogenblik van de overstroming in de mijn bevonden, wordt hij veroordeeld tot opsluiting van vijftien jaar

[Art. 548.](#) De bepaling van artikel 518 is toepasselijk op het feit in het vorige artikel omschreven.

[Art. 549.](#) Hij die kwaadwillig of bedrieglijk andermans erf onder water zet of er het water op schadelijke wijze op doet lopen, wordt veroordeeld tot geldboete van zesentwintig [euro] tot driehonderd [euro]. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

[Art. 550.](#) Met geldboete van vijftig [euro] tot vijfhonderd [euro] worden gestraft de eigenaars, de pachters of alle andere personen die molens, fabrieken of vijvers in gebruik hebben en die andermans wegen of eigendommen onder water zetten door het verhogen van hun overlaten boven het peil dat door de bevoegde overheid is bepaald. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Indien uit die feiten enige beschadiging ontstaat, wordt, naast geldboete, gevangenisstraf van acht dagen tot een maand opgelegd.

[TITEL IXbis.](#) - Misdrijven tegen de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informaticasystemen en van de gegevens die door middel daarvan worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen. <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 6; Inwerkingtreding : 13-02-2001>

[Art. 550bis.](#) <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 6; Inwerkingtreding : 13-02-2001> § 1. Hij die, terwijl hij weet

dat hij daar toe niet gerechtigd is, zich toegang verschaft tot een informaticasysteem of zich daarin handhaaft, wordt gestraft met [¹ gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar]¹ en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

Wanneer het misdrijf, bedoeld in het eerste lid, gepleegd wordt met bedrieglijk opzet, [¹ bedraagt de gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar]¹.

§ 2. Hij die, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, zijn toegangsbevoegdheid tot een informaticasysteem overschrijdt, wordt gestraft met [¹ gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar]¹ en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen.

§ 3. Hij die zich in een van de gevallen bedoeld in de §§ 1 en 2 bevindt en : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° hetzij de gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen door middel van het informaticasysteem op enige manier overneemt;

2° hetzij enig gebruik maakt van een informaticasysteem van een derde of zich bedient van het informaticasysteem om toegang te verkrijgen tot een informaticasysteem van een derde;

3° hetzij enige schade, zelfs onopzettelijk, veroorzaakt aan het informaticasysteem of aan de gegevens die door middel van het informaticasysteem worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen of aan een informaticasysteem van een derde of aan de gegevens die door middel van het laatstgenoemde informaticasysteem worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen;

wordt gestraft met [¹ gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar]¹ en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 4. Poging tot het plegen van een van de misdrijven, bedoeld in §§ 1 en 2, wordt gestraft met dezelfde straffen.

§ 5. (Hij die, onrechtmatig, enig instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om die in §§ 1 tot 4 bedoelde misdrijven mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op het gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot honderdduizend euro of met één van die straffen alleen.) <W 2006-05-15/46, art. 5, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 6. Hij die opdracht geeft of aanzet tot het plegen van een van de misdrijven, bedoeld in §§ 1 tot 5, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd [euro] tot tweehonderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 7. Hij die, terwijl hij weet dat gegevens bekomen zijn door het plegen van een van de misdrijven bedoeld in §§ 1 tot 3, deze gegevens onder zich houdt, aan een andere persoon onthult of verspreidt, of er enig gebruik van maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 8. De straffen bepaald in de §§ 1 tot 7 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 210bis, 259bis, 314bis, 504quater of 550ter.

(1)<W 2017-07-06/24, art. 214, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

[Art. 550ter](#). <ingevoegd bij W 2000-11-28/34, art. 6; Inwerkingtreding : 13-02-2001> § 1. (Hij die, terwijl hij weet dat hij daartoe niet gerechtigd is, rechtstreeks of onrechtstreeks, gegevens in een informaticasysteem invoert, wijzigt, wist of met enig ander technologisch middel de normale aanwending van gegevens in een informaticasysteem verandert, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijftigduizend euro of met één van die straffen alleen.

Wanneer het in het eerste lid bedoelde misdrijf gepleegd wordt met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, bedraagt de gevangenisstraf zes maanden tot vijf jaar.) <W 2006-05-15/46, art. 6, 1°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

[¹ Dezelfde straf wordt toegepast wanneer het in het eerste lid bedoelde misdrijf gepleegd wordt tegen een informatiesysteem van een kritieke infrastructuur, zoals bedoeld in artikel 3, 4°, van de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren.]¹

§ 2. Hij die, ten gevolge van het plegen van een misdrijf bedoeld in § 1, schade berokkent aan gegevens in dit of enig ander informaticasysteem, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijftigduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 3. Hij die, ten gevolge van het plegen van een van de misdrijven bedoeld in § 1, de correcte werking van dit of enig ander informaticasysteem geheel of gedeeltelijk belemmert, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig f rank tot honderdduizend [euro] of met een van die straffen alleen. <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

§ 4. (Hij die onrechtmatig enig instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om de in §§ 1 tot 3 bedoelde misdrijven mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt terwijl hij weet dat deze gegevens aangewend kunnen worden om schade te berokkenen aan gegevens of, geheel of

gedeeltelijk, de correcte werking van een informaticasysteem te belemmeren, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot honderdduizend euro of met één van die straffen alleen.) <W 2006-05-15/46, art. 6, 2°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

§ 5. De straffen bepaald in de §§ 1 tot 4 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 210bis, 259bis, 314bis, 504quater of 550bis.

(§ 6. Poging tot het plegen van het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met dezelfde straffen.) <W 2006-05-15/46, art. 6, 3°, 059; Inwerkingtreding : 22-09-2006>

(1)<W 2017-07-06/24, art. 215, 124; Inwerkingtreding : 03-08-2017>

TITEL X. - OVERTREDINGEN. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

HOOFDSTUK I. - OVERTREDINGEN VAN DE EERSTE KLASSE. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 551. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 552. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 553. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 554. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

HOOFDSTUK II. - OVERTREDINGEN VAN DE TWEEDE KLASSE. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 555. (Opgeheven) <B 31-01-1946, art. 4>

Art. 556. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 557. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 558. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

HOOFDSTUK III. - OVERTREDINGEN VAN DE DERDE KLASSE. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 559. (Met geldboete van tien [euro] tot twintig [euro] worden gestraft :

1° Zij die, buiten de gevallen omschreven in boek II, titel IX, hoofdstuk III, van dit wetboek, andermans roerende eigendommen opzettelijk beschadigen of vernielen;) <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)>

2° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

3° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

4° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 560. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 561. (Met geldboete van tien [euro] tot twintig [euro] en met gevangenisstraf van een dag tot vijf dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft : <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>

1° Zij die zich schuldig maken aan nachtgerucht of nachtruoer waardoor de rust van de inwoners kan worden verstoord;) <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)>

2° (...). <W 20-06-1964, art. 17>

3° (...). <W 20-06-1964, art. 17>

4° (...). <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

5° (...). <W 22-03-1929, art. 9>

6° (...). <W 22-03-1929, art. 9>

7° (...). <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 562. <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)> In geval van herhaling kan, naast geldboete, gevangenisstraf van ten hoogste vijf dagen worden uitgesproken wegens de overtredingen, in [1] artikel 559]1 omschreven.

Ten aanzien van de overtredingen, in het vorige artikel omschreven, kan de rechter, in geval van herhaling, naast geldboete, gevangenisstraf van ten hoogste negen dagen uitspreken. <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

(1)<W 2014-05-05/09, art. 16, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

HOOFDSTUK IV. - OVERTREDINGEN VAN DE VIERDE KLASSE. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 563. (Met geldboete van vijftien [euro] tot vijftewintig [euro] en met gevangenisstraf van een dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft :) <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002> <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)>

1° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

(2° Zij die stedelijke of landelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt, opzettelijk beschadigen;

3° Daders van feitelikheden of lichte gewelddaden, mits zij niemand gewond of geslagen hebben en mits de feitelikheden niet tot de klasse van de beledigingen behoren; in het bijzonder zij die opzettelijk, doch zonder het oogmerk om te beledigen, enig voorwerp op iemand werpen dat hem kan hinderen of bevuilen;) <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)>

4° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

5° (...) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 563bis. [¹ Met geldboete van vijftien euro tot vijftewintig euro en met gevangenisstraf van een dag tot zeven dagen of met een van deze straffen alleen worden gestraft, zij die zich, behoudens andersluidende wetsbepalingen, in de voor het publiek toegankelijke plaatsen begeven met het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekt of verborgen, zodat zij niet herkenbaar zijn.

Het eerste lid geldt echter niet voor hen die zich in de voor het publiek toegankelijke plaatsen begeven met het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekt of verborgen, zodat zij niet herkenbaar zijn, en wel krachtens arbeidsreglementen of een politieverordening naar aanleiding van feestactiviteiten.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2011-06-01/08, art. 2, 082; Inwerkingtreding : 23-07-2011>

Art. 564. <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)> In geval van herhaling is de rechtbank bevoegd om, naast geldboete, gevangenisstraf van ten hoogste twaalf dagen uit te spreken.

BEPALINGEN AAN DE VIER VORIGE HOOFDSTUKKEN GEMEEN. (Opgeheven) <W 2004-06-17/37, art. 4, 048; Inwerkingtreding : 01-04-2005>

Art. 565. <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)> In de gevallen [¹ in deze titel]¹ omschreven, bestaat herhaling wanneer de overtreder wegens dezelfde overtreding reeds is veroordeeld binnen de twaalf voorafgaande maanden (...). <KB59 10-01-1935, art. 3>

(1)<W 2014-05-05/09, art. 17, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>

Art. 566. <W 2005-07-20/41, art. 22, 051; Inwerkingtreding : 08-08-2005 (wordt hersteld zoals hij was opgesteld voor hun opheffing)> Wanneer in de gevallen [¹ in deze titel]¹ omschreven, verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, kan de geldboete tot beneden vijf [euro] verminderd worden, zonder dat zij ooit lager mag zijn dan een [euro] <W 2000-06-26/42, art. 2, Inwerkingtreding : 01-01-2002>.

(1)<W 2014-05-05/09, art. 18, 106; Inwerkingtreding : 18-07-2014>